

STUDIA THUCYDIDEA

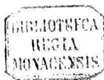
SCRIPSIT

HENRICUS VAN HERWERDEN,
Litt. Prof. in Academia Rheno-Traiectina.

ACCEDUNT

ANALECTA SCENICA.

TRAIECTI AD RHENUM.
APUD J. L. BEIJERS.
1869.

Ex officina typographica G. A. VAN HOFTEN, Rheno-Traiectina.

PRAEFATIO.

Continentur hoc libello, candide lector, ea quae per aliquot annos legenti et relegenti scriptorem difficillimum e diligenti observatione eius in scribendo proprietatis eque locorum impeditiorum, adhibitis optimorum interpretum et criticorum scriptis, assidua meditatione sensim mihi subnata est annotatiuncularum farrago, quatenus eae non prorsus indignae videbantur, quas cum viris eruditis communicarem. Quas autem asteriscis inclusi, eas tum ex Exercitationibus Criticis (*a.* 1862) *tum ex* Criticis Analectis (*a.* 1868) *scito esse repetitas.*

Semper erat in votis, ut mihi darètur gravissimum auctorem (quem quo plus ei studii operaeque impendo eo magis mihi persuadeo aliquanto peius quam vulgo creditur habitum esse a librariis atque magistellis) sic edere, ut κτῆμα illud ἐς ἀεί propius accederet ad eam praestantiam, qua ἀκέραιον olim profectum est ab immortali scriptore rerum. Quod votum tamen an unquam solvam incertum est tum ob adversam, quacum saepe conflictor, valetudinem tum ob ingentas, meas forte vires superantes, eius negotii difficultates. Sed sive edendi munus alii cedam, sive ipse

hoc onus subibo, meas qualescumque de plurimis locis Thucydideis opiniones publici iuris facere non abs re fore putavi, ut aut alienis laboribus inservirem, aut ipse, antequam manum operi admoverem, discerem, quasnam ex meis suspicionibus idoneis probaverim iudicibus, quas contra bonis argumentis falsas esse improbabilesve evicerint. Non enim tantum mihi arrogo, ut non saepissime in difficili et lubrico si quod aliud in hoc praesertim scriptore negotio graviter me lapsum esse augurer, vel potius, si reputo mecum quid viris mea laude longe maioribus in hoc coniectandi negotio haud raro acciderit, sciam ac noverim. Nec sane mirum! Πρόσεστι γάρ, *mea enim facio, paucis mutatis, verba Socratis Platonici.* ἡμῖν τοῖς κριτικοῖς ἐνιότε μὲν εἴδωλα τίκτειν, ἔστιν ὅτε δὲ ἀληθινά. τοῦτο δὲ μὴ ῥάδιον εἶναι διαγνῶναι. *Nempe non abhorret ab ipsa rei natura, ut propter prolis suae amorem* οἱ γεννητικοί *saepe deficiant* ἐν τῷ βασανίζειν τὰ τεχθέντα. *Idcirco ea pars* τῆς μαιευτικῆς, *quae* βασανιστική *audit, optime mandabitur iis, qui naturali illo affectu non impediti aliena* βρέφη *diiudicent utrum* εἴδωλα *sint* καὶ ψεύδη *an* γόνιμά τε καὶ ἀληθῆ. *Et hoc certe e Socratica disciplina profeci, ut quam sim et ipse* εὐεπίφορος *ad* ἀνεμιαίους *meos foetus amplexandos pro veris* ἐγνώκω ἐμαυτόν. *Habemus, inquit, confitentem reum. Ita est, sed, ut est sui cognitio sui corrigendi et principium et fons, ita videbis me in* Addendis et corrigendis σφάλματα *quaedam mea agnoscere, ubi simul id egi, ut quae imprudenti exciderint novis iisque, ut spero, melioribus ad alios locos observationibus redemisse lectori viderer. In ceteris si quid forte commisi, hucusque* τυφλώττω, *speroque fore, ut qui ipsi cernant acutum obtusae meae aciei comiter subveniant* sine ira et studio. *Quod moneo ob iniquiorem sententiam quam nuperrime, quacunque tandem de causa*

mihi popularibusque meis infensus, vir doctus quidam Anonymus de Analectis *meis* Criticis *tulit in Leutschii diario, Philologischer Anzeiger, I p.* 9 *sqq.*

Quam crisin aliquanto perfidius quam peritius conscriptam — tum enim verborum meorum sensum hic illic prudens sciensque detorsit, tum mea refellens in ioculares quosdam errores ipse sese implicuit 1) *— refutare igitur eius censurae majorem certe partem non foret admodum difficile, sed studiis hisce melius consulturum me puto, si pauca referam de codice quodam antiquissimo Thucydideo, qui nondum usurpatus ab editoribus servatur Londini in Musaeo Brittannico. Is liber (signatus* N°. 11, 727) *est membranaceus in quarto continens folia* 249, *quae singula habent versus* 27. *In his pauca sunt postmodo pro antiquis, quae exciderant, suppleta et perscripta manu satis recenti. Reliqua vetustissima sunt: exarata, quantum ex scriptura colligere potui, seculo X*^mo^ *vergente ad finem, seculi certe XI*^mi^ *parte priore nequaquam recentiora, manu eadem, quae elegantissima est, omnia. Haud raro tamen, ubi vetus scriptura paene evanuerat, literarum ductus recentiore atramento sunt iterati, neque id semper sine erroribus factum esse animadverti. Scholia sunt in margine minutioribus literis scripta eadem, qua contextus, manu antiqua, an editis meliora aut locupletiora, deficiente tempore non inquisivi. Quot eorum legi pretii valde exigui esse habeo compertum. Librum octavum contuli cum Bekkeri editione stereotypa altera: ad cetera conferenda defuit mihi Londini per breve tempus degenti otium. In hoc certe libro nullas offendi rasuras aut correctiones, nisi quas, idque paucissimis locis,*

1) Imprimis ioculare est eius iudicium de sublimitate Thucydidea, quam ego otiosa expungens non agnoverim scilicet!

fecit eadem manus antiqua. Non magis habet glossas interlineares. Saepissime conspirat cum codd. A. E. F. Bekkeri, saepe cum aliis. Dolendum est codicem non esse tam bonum quam antiquum; pertinet tamen, etiamsi a scriba exaratus est valde indocto et stupido, ad meliores et vel ab aetatem dignus est qui integer conferatur. Non abs re fore putavi eas lectiones, quibus Bekkeri codd. carent, hac opportunitate communicare cum viris doctis. Utar in ea re Bekkeri quam dixi editione, et chartae ut parcam, solas apponam lectiones codicis.

P. 508, 4 καὶ ἐξ αὐτοῦ, 27 ξύλα πορισαμένους. *P.* 509, 9 ὡς ἕκαστοι (*P.* 512, 13 *obiter moneo vocabula* κατὰ τὴν ξενίαν *esse interpretis*). *P.* 513, 25 αὐτῶν οὐδέν. *P.* 515, 22 ὅτι ληφθήσονται πλεύσαντες, 23 *om.* Χίους, 25 λέγων ἀσθένειαν. *P.* 516, 3 Λευκάδα. *P.* 517, 15 τὴν τῶν Χίων, 20, 21 ἅμα καὶ ὁ Κλαζομενίων καὶ ὁ Ἐρυθραίων παρῄνει, 31 ὁ Τάγης. *P.* 520, 26 *om.* Χίον — εἴκοσιν. *P.* 521, 7 Ἐρεσίων, 13 *om.* ἄρχονται — Χίαις *P.* 522, 5 Σιδούσης, 11 διαφθείραντες ἀνεχώρησαν καὶ ἐν Φάναις. *P.* 523, 18 καὶ ξυμμάχοις. *P.* 524, 16 Τειχιοῦσαν. *P.* 525, 7 *om.* ποι, 26 *om.* πάλιν, 32 λαβόντες ζῶντα. *P.* 526, 22 *om.* οὐ, 33 *om.* ἐβούλοντο — ἔχοντες (527, 4). *P.* 527, 22 Μαράθουσαν. *P.* 528, 12 ἃς *supra lineam m.* 1, 27 οἱ μέν. *P.* 530, 2 ὁμοίως. *P.* 531, 29 *om.* ἦν — Ἀστύοχον. *P.* 533, 9 ὥσπερ εἰς τεῖχος. *Duo ultima vocabula recenti atramento: quid antiqua manus dederit non liquet. Idem valet de* εἴκοσιν ἅμα *pro* εἴκοσι ναῦς *vs.* 11 *et de* ἁπάσας *pro* αὐτάς *vs.* 17. Ib. 33 Ἁλικαρνασόν, 36 *om.* ἑπτά. *P.* 534, 4 πλεύσαντες καὶ τροπαῖον ἐν τῇ Σύμῃ στήσαντες ἀπῆλθον, λαβόντες δὲ κτέ., 7 προσλαβόντες, 22 τὴν *pro* ἄν. *P.* 535, 23 *om.* καὶ *post* γάρ. *P.* 536, 7 λέγων, 10 *om.* καὶ τοῖς σώμασι, 21 καὶ μελλήσει. *P.* 539, 3 ἕξειν, 28 *om.* καθόδον. *P.*

540, 7 ἀγγέλλει τε αυτοῖς, 21 τῆς Σάμου, 24 αυτά διαφθεῖραι. P. 542, 20 μηδείσας. P. 543, 7 ώς Τισσαφέρνην, 15 ἢ, *quod Palmer de conjectura inseruit, habet codex*, 25 αἱρεῖ τε αὐτό. P. 544, 19 οὐκέτι τί, 25 ποιησόμενος. P. 545, 13 χώραν

ξ m. 1

τοῦ βασιλέως, 16 τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους. P. 546, 5 ἄγων. 10 *pro* τῆς Εὐβοίας *habet* τοῖς Ἀθηναίοις. P. 547, 3 Θούριοι — Συρακόσιοι, 32 ἔχειν ὑπόπτως. P. 548, 5 *om.* αὐτῶν, 20 ὧν *pro* αἷς, 21 *om.* τά, 22 ὁρμημένον δὲ ἐς. P. 549, 11 αὐτούς, 24 μάλιστα καὶ τοῖς τε. P. 550, 4 ὅσον ἦν ἐτύγχανεν ὃ ἦν, 7 οὐκ εἶχον αὐτὸ ἐξευρεῖν. P. 551, 20 καὶ αὐτός, ἐπειδὴ μετά. P. 552, 16 ἄπωθεν, 18 *om.* Αἰγινητῶν — οἰκήσοντας, 31 ἐλθόντες. P. 553, 14 οὐκ ἂν ἡσυχάζειν, 25 *om.* ἐγγύς. P. 554, 11 καὶ ἄλλα ἐπιστείλαντες, 13 δείσας μή, 17 τάδε, 18 ὅπερ. P. 556, 1 τεθνήξωσι, 23 καθεστᾶσι, 26 μὲν τους, 27 ὑπώπτευον. P. 557, 2 *om.* μεθεστάναι, 3 ἀναγκάσαι, 6 τὸ τῶν Ἀθηναίων, 14 ὥστε καὶ αὐτοὶ καὶ δυνατώτεροι, 29 πόλιν. P. 558, 8 *om.* τε, 20 αὐτάς, 29 πρὸς ἐπιπλεούσας. P. 559, 15 ἀθρόοις. P. 560, 2 τε καὶ ἀεὶ τῆς αὐτοῦ, 8 αὐτός, 19 τάδε τά, 21 ἢν μὴ — πιστεύητε, 26 εἰ σῶς αὐτός. P. 561, 25 τῶν ἄλλων ἀξιολόγων. P.

ἐς m. 1

562, 4 θρασύτατοι, 13 ἐπιπεσόντες. P. 563, 5 στρατηγοῦντος, 7 *om.* ἤδη, 9 προθοῖτο, 12 *om.* τοῦ, 31 πρῶτος. P. 564, 13 *om.* καί, 19 *om.* οὕτως. P. 565, 5 εἶναι, .18 Ἑλλήνων, 22 πέρι (*sic*) ἐπιφανές. P. 566, 15 καὶ οἱ δ', 17 ἀπήγγελλον, 29 *om.* σπουδῇ πάνυ, 30 *om.* ἔπεμπον, 31 τῇ πόλει, 32 τοῦ ἄγαν ἐς ὀλίγους οἰκεῖν. (*Cf. II* 37 § 1.) P. 567, 2 ἰσωτέραν, 8 ῥᾷιστα. P. 568, 7 τοῦ ἔσπλου, 21 *om.* τούτων, 22 καὶ ἐκ Λοκρῶν, 24 ἐπὶ τῆς Λακωνικῆς, 30 *om.* πάνυ. P. 569, 5 διαφθαρῆναι ὥστε ἐβούλοντο καί, 7 *om.* τά, 15 προελθών. P. 570, 5 τῶν περιπόλων τινός, 11 εἶναι ἔφη, 23 ἐγγὺς *pro* ἔτι. P. 571, 4 *om.* τῶν — τείχισμα, *pro quibus repetit*

ξυνδοκεῖν, 11 *om.* τι, 27 ἢ ἂν δοκῇ τοῖς πεντακισχιλίοις τούς, 32 παντός τοῦ. P. 572, 2 ἐν Διονυσίῳ ἤ, 3 δὲ αἱ δύο, 4 ἀπὸ Μεγάρων, 5 ἀπὸ τοῦτο, 7 ὥστε *rec. atram., sed m.* 1 *dedisse videtur* ὡς ἐς, 19 ὑπερβαλοῦσαι, 23 τε καὶ στασιαζούσης περὶ. P. 573, 18 ἐν Ἐρετρίᾳ, 23 *om.* τε. P. 575, 17 *om.* ἐθελοντηδὸν. P. 576, 1 παραπέσοιτο, 14 ὡς *pro* ἐς, 20 εἴ ἄρα ἀποκινοῖντο, 25 Ἔρεσος, 33 προσελθόντας. P. 577, 2 Ἔρεσον, 4 Θράσυλος, 13 καὶ αἱ ἐκ τῶν Χίων (Χίου *corr. m.* 1), 21 *om.* δειπνοποιοῦνται — παραπλεύσαντες. P. 578, 8 τῷ φιλίῳ φυλακῆς, *om.* ἐπίπλῳ. P. 579, 1 *om.* μὲν, 3 ὡς ἀπὸ, 9 ἕκαστα, 20 τὸ κυνὸς τὸ σῆμα, 27 ἀπὸ τοῦ πλήθους, 30 ἐλάσσοσιν. P. 580, 2 ἠμύνοντο, 24 τοὺς ἐναντίους (30 *dubitari possit num vocabula* τὰ πράγματα *scripta sint a Thucydide*). P. 581, 6 *om.* καὶ, 19 *om.* καὶ, 31 ἀνέστησαν ἕνεκα. P. 528, 6 *om.* αὐτοῦ, 16 τὰς διαβολὰς ἀπώσῃ καὶ περὶ — ἀπολογήσηται.

Liceat hanc praefationem terminare additamento ad ea, quae de ἐθάς *sive* ἠθάς *scripsi p.* 121. *Apud Demosthenem* κατ' Ἀνδροτίωνος § 37 *in optimo codice Parisiensi* Σ *legitur* ἠθάδων (ἐ *superscr.*). *Superiorem literam Bekker recepit, inferiorem Baiter, aliquanto, ut mihi quidem videtur, rectius.*

Scribebam TRAJECTI AD RHENUM
Kalendis Maiis a. MDCCCLXIX.

CAPUT I.

LECTIONES THUCYDIDEAE.

IN LIBRO I.

Cap. 1 § 1—2 § 1 extr. ad voc. *ἀπανίσταντα*ι laudat Dionysius de verborum compos. p. 163 praemissis hisce verbis: *ἵνα δὲ καὶ περὶ τῶν λοιπῶν εἰπεῖν ἐγγένηταί μοι χρόνος, Πινδάρου μὲν ἅλις ἔστω· Θουκυδίδου δὲ λαμβανέσθω λέξις ἡ ἐκ τοῦ προοιμίου ἥδε*. Quae verba eo consilio adscripsi, ut simul emendarem, non de coniectura, sed ex antiquissimo et optimo omnium quotquot in Italia repperi Dionysii (Rhetoricorum) codicum, qui fere sine exceptione sunt pessimi. Codex est Laurentianus membranaceus exaratus seculo XII, cuius descriptionem videas apud Bandinium in catalogo (Plut. LIX 15). Optime autem is liber omittit turpe interpretamentum, quod non nisi ab homine graecitatis ignarissimo addi potuit, *χρόνος*. Nam formulam *χρονος ἐγγίγνεται* significare *tempus intercedit* quis ignorat? Sed omisso substantivo sensus est: *ut fiat mihi de ceteris quoque disserendi facultas.* Idem codex aliter quam in editis Dionysii exemplaribus (haud secus quam libri Thucydidei omnes et alibi, ubi eadem verba citantur, codices Dionysii) post *τεκμαιρόμενος* omittit particulam *τε*, et deinde recte atque ordine exhibet verba: *ἐπὶ πλεῖστον ἀνθρώπων· τὰ γὰρ πρὸ αὐτῶν*, non quae hucusque e Dionysio afferuntur *πλείστων* et *αὐτοῦ*; qua in re ut in aliis multis conspirat cum codice Monacensi, ut et ipse noveram — librum enim hunc quoque contuli — et videre est e Popponis ad h. l.

adnotatione. Deniqne uno loco in hoc capite Thucydidem eiusdem codicis et libri Monacensis ope emendare licebit legendo: τεκμαιρόμενος (si quis τε h. l. addi iusserit, non obnitar) ὅτι ἀκμάζοντες ἦσαν ἐς αὐτὸν κτέ. omissa particula τε post ἀκμάζοντες, ex cuius vocabuli cauda dittographia nasci facile potuit. Coniectura opus est in verbis praegressis: ἀρξάμενος εὐθὺς καθισταμένου [καὶ] ἐλπίσας μέγαν ἔσεσθαι, ubi quam importuna sit copula non praeteriit Krügerum. Florentinus meus, quod doleo, in fine capitis non stabilivit elegantem coniecturam Cobeti: ἐκ δὲ τεκμηρίων ὡς pro ὧν (quod affertur e marg. cod. Bodl. ap. Dion. p. 858), deleto verbo νομίζω; sed tralaticio scribarum errore μακρότερον habet pro μακρότατον. Optime contra observata crasi in ipso capitis fine exhibet: οὔτε ἐς τἆλλα, quae crasis ubique locorum revocanda.

Cap. 2. Flor. omittit ἀδεῶς et mox οὐδὲ γῆν φυτεύοντες, male utrumque; nec melius in praegressis exhibet ἀπολιπόντες. Non magis probauda eiusdem libri scriptura in verbis proximis: ὑπό τινων πλειόνων, omissa voce ἀεί, qnae sane cum pronomine indefinito coniuncta valde mihi displicet, et displicuit iam Schaefero, qui ad Dionys. l. l. coniicere occupavit ὑπὸ τῶν ἀεὶ πλειόνων, quemadmodum legendum esse dudum et ego suspicatus sum. Eaudem autem lectiouem e Dionysii Aldina enotavit Goeller.

§ 2. Ἕλληνος δὲ καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ ἐν τῇ Φθιώτιδι ἰσχυσάντων καὶ ἐπαγομένων [αὐτοὺς] ἐπ' ὠφελίᾳ ἐς τὰς ἄλλας πόλεις. Non exputo cur noster post ἐπαγομένων addere maluerit pronomen αὐτούς, quo omisso sententia contorta et difficilis facilis fiat et elegans. In culpa fuit, ni fallor, ludimagister, qni olim ἐπαγομένων verbum medium esse ratus, obiectum de sno interpretaudi causa adiecerit. Fac autem Thucydidem verbo medio uti voluisse, quidni subiectum certe addidit scribendo καὶ ἐπαγομένων αὐτοὺς τῶν ἄλλων πόλεων? Sensus qui multos interpretes fefellit, hic est: *quum auxilii causa in alias civitates accerserentur*. Cf. III 34 init.

§ 3. Δαναοὺς δὲ ἐν τοῖς ἔπεσι καὶ Ἀργείους καὶ Ἀχαιοὺς

ἀνακαλεῖ. Rectissime Poppo haesit h. l. in usu verbi *ἀνακαλεῖν*. Codd. variant inter *ἀνακαλεῖ* et *ἀντικαλεῖ* et *ἀποκαλεῖ*. Suspicor: *καὶ Ἀχαιοὺς τινας καλεῖ*, quod praeterea suadent opposita: *οὐδαμοῦ τοὺς ξύμπαντας ὠνόμασεν κτέ.*

Cap. 4. *τό τε λῃστικὸν ὡς εἰκὸς καθήρει* (cod. Arundel. *καθαίρει*) et cap. 13 § 4. *τὸ λῃστικὸν καθῄρουν* (sine varietate). Utroque loco non tantum aptior est notio verbi *καθαίρειν*, quod Cobet refragantibus quibusdam nostro reddidit, sed etiam Aoristi usus quam Imperfecti. Neque aliter olim legit eius imitator, Cassium Dionem dico lib. XXXVII 52 § 1: *καὶ δυνηθεὶς ἂν τὰ λῃστικὰ ἅπερ που ἀεὶ παρ' αὐτοῖς ἦν ἄνευ μεγάλου τινὸς πόνου καθῄρας ἡσυχίαν ἔχειν* et LVI 10 § 4: *τῷ δὲ ἑκατοντάρχῳ τῷ τὸ λῃστικὸν καθαίροντι προσελθὼν κατηγόρησεν κτέ.* Alii iam attulerunt Schol. Aristid. p. 38 *ἐκάθηρε δὲ τὸ λῃστικὸν, ὃ ἐστι ἡμέρωσε· καὶ ὁ Θουκυδίδης ἐν τῇ πρώτῃ* et Eustath. ad Od. p. 690 *τὴν θάλασσαν ἐκάθαιρε λῃστῶν*. Cf. Poppo comm. I p. 62.

Cap. 5 init. *οἵ τε ἐν τῇ ἠπείρῳ παραθαλάσσιοι καὶ ὅσοι νήσους εἶχον, ἐπειδὴ ἤρξαντο μᾶλλον περαιοῦσθαι [ναυσὶν] ἐπ' ἀλλήλους*. Mirum ni *navibus* in ea re usi forent! Quare idem vocabulum suspectum mihi est cap. 107 med.: *καὶ κατὰ θάλασσαν μὲν αὐτοὺς, διὰ τοῦ Κρισαίου κόλπου εἰ βούλοιντο περαιοῦσθαι, Ἀθηναῖοι [ναυσὶ] περιπλεύσαντες ἔμελλον κωλύσειν*. Quam male otiosa eiusmodi et subinepta additamenta oderit auctor, apparere potest cum aliunde tum e cap. 143 med.: *ἤν τ' ἐπὶ τὴν χώραν ἡμῶν πεζῇ ἴωσιν, ἡμεῖς ἐπὶ τὴν ἐκείνων πλευσούμεθα*, ubi sane propter *πεζῇ* minus offenderemur in addito *ναυσίν*. Noli his opponere locos, qualis est qui legitur I 100 § 2, ubi ex opposito *ναυσί*, quod cum emphasi legitur initio periodi, apparet in altero membro, si non scribendum, at certe cogitandum esse *πεζῇ*. — Vel certius est *ναυσί* expungendum esse I 105 init.: *Ἀθηναίοις δὲ [ναυσὶν] ἀποβᾶσιν ἐς Ἁλιᾶς πρὸς Κορινθίους καὶ Ἐπιδαυρίους μάχη ἐγένετο.* Nam *ἀποβαίνομεν ἐκ τῶν νεῶν*, sive *ἀπὸ τῶν νεῶν εἰς τὴν γῆν*, non hercle *ταῖς ναυσίν*.

Cap. 6 § 5. τὸ δὲ πάλαι — διαζώματα ἔχοντες περὶ τὰ αἰδοῖα ἠγωνίζοντο. Verba περὶ τὰ αἰδοῖα, quae delenda censet Cobet, Luciano antiquiora esse apparet ex Alexandro s. Pseudom. § 13: διάζωμα δὲ περὶ τὸ αἰδοῖον ἔχων κατάχρυσον. Nisi forte putas, apud Lucianum quoque verba περὶ τὸ αἰδοῖον aliena manu adscripta esse. Recte mox Reiske reposuit: καὶ οὐ πολλὰ ἔτη ἐπειδὴ πέπαυνται pro πέπαυται. Cf. Plut. de ser. num. vind. § 12: καὶ μὴν οὐ πολὺς χρόνος ἀφ' οὗ Λοκροὶ πέπαυνται πέμποντες εἰς Τροίαν τὰς παρθένους.

† Cap. 7 extr. ἔφερον γὰρ ἀλλήλους τε καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι ὄντες οὐ θαλάσσιοι κάτω ᾤκουν. Neque nudum φέρειν h. l. quidquam potest significare, neque frequens apud ceteros formula ἄγειν καὶ φέρειν s. φέρειν καὶ ἄγειν pro διαρπάζειν Thucydidea est. Scribendum arbitror ἔφθειρον κτέ. Cf. I 24, 30, III 85 extr., 92 § 2, IV 61 § 1, 66 § 1 et passim. †

† Cap. 8 § 2. πλουσιώτεροι ἑαυτῶν γιγνόμενοι. Lege: αὐτοὶ ἑαυτῶν. Cf. III 11 § 1, VI 72, VII 66 extr. †

Cap. 9 § 2. τυγχάνειν δὲ αὐτὸν (sc. Ἀτρέα) φεύγοντα τὸν πατέρα διὰ τὸν Χρυσίππου θάνατον καὶ ὡς οὐκέτι ἀνεχώρησεν Εὐρυσθεύς, βουλομένων καὶ τῶν Μυκηναίων φόβῳ τῶν Ἡρακλειδῶν καὶ ἅμα δυνατὸν δοκοῦντα εἶναι καὶ τὸ πλῆθος τεθεραπευκότα, τῶν Μυκηναίων τε καὶ ὅσων Εὐρυσθεὺς ἦρχε τὴν βασιλείαν [Ἀτρέα] παραλαβεῖν κτέ. Nomen proprium, otiosum post praegressum αυτον, magistellis tribuere malim quam Thucydidi. Ib. § 3 φαίνεται γὰρ (Agamemnon) ναυσί τε πλείσταις αὐτὸς ἀφικόμενος καὶ Ἀρκάσι προσπαρασχών, ὡς Ὅμηρος τοῦτο δεδήλωκεν κτέ. Narrat igitur auctor Agamemnonem Arcadibus *praeter naves, quas haberent, alias praebuisse.* Hoc enim, nisi fallor, Graece est προσπαρέχειν. At discimus ex Homerico loco Il. B 567, quo Th. respicit, nullam ipsis Arcadibus fuisse navem, ἐπεὶ οὔ σφι θαλάσσια ἔργα μεμήλειν. Quare diremtis vocabulis scripserim: πρὸς (i. e. praeterea) παρασχών.

Cap. 10 § 1. οὐκ ἀκριβεῖ ἄν τις σημείῳ χρώμενος ἀπιστοίη μὴ γενέσθαι. Quia negatio οὐκ pertinet ad ἀκριβεῖ, non ad

ἀπιστοίη, optime scribitur in apodosi: μὴ (non μὴ οὐ) γενέσθαι. Sed peccatum videtur III 39 οὔτε ἡ παροῦσα εὐδαιμονία παρέσχεν ὄκνον μὴ ἐλθεῖν ἐς τὰ δεινά, ubi grammatica postulat μὴ οὐκ. Cf. I 141 § 4, VIII 60 § 1 et 70 § 1. In ipso capitis fine propter κοινῇ malim fere: ὡς ὑπὸ (pro ἀπὸ) πάσης τῆς Ἑλλάδος κοινῇ πεμπόμενοι.

Cap. 11 § 1. ἀλλὰ πρὸς γεωργίαν τῆς Χερσονήσου τραπόμενοι καὶ λῃστείαν [τῆς τροφῆς ἀπορίᾳ]. Tria ultima verba ex initio capitis male repetita deleverim.

Cap. 12 § 1. καὶ στάσεις ἐν ταῖς πόλεσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐγίγνοντο, ἀφ' ὧν ἐκπίπτοντες τὰς πόλεις ἔκτιζον. Vel ob praegressa ἐν ταῖς πόλεσιν non fero τὰς πόλεις. Emendatio incerta est Expectes καινάς vel ἄλλας vel ἑτέρας.

Cap. 13 § 1. καὶ τῶν χρημάτων τὴν κτῆσιν ἔτι (l. τι cum Krügero) μᾶλλον [ἢ πρότερον] ποιουμένης. Recte Kr. delenda censet vocabula ἢ πρότερον. Incredibile dictu est, quam saepe idem interpretamentum in codd. huic comparativo adhaereat. Eodem liberandus est locus IV 66: οἱ δὲ φίλοι τῶν ἔξω τὸν θροῦν αἰσθόμενοι φανερῶς μᾶλλον [ἢ πρότερον] καὶ αὐτοὶ ἠξίουν τούτου τοῦ λόγου ἔχεσθαι et VI 19: πολλῷ μᾶλλον [ἢ πρότερον] ὥρμηντο στρατεύειν. Alii emblemati idem μᾶλλον ansam dedit I 72 νομίζοντες μᾶλλον ἂν αὐτοὺς ἐκ τῶν λόγων πρὸς τὸ ἡσυχάζειν τραπέσθαι [ἢ πρὸς τὸ πολεμεῖν], quod non latuit, quem pauca in hoc genere latent, Cobetum. Ib. § 2 ἔτη δ' ἐστὶ μάλιστα τριακόσια ἐς τὴν τελευτὴν τοῦδε τοῦ πολέμου, ὅτε Ἀμεινοκλῆς Σαμίοις ἦλθεν. ναυμαχία τε παλαιτάτη ὧν ἴσμεν γίγνεται Κορινθίων πρὸς Κερκυραίους· ἔτη δὲ μάλιστα καὶ ταύτῃ ἑξήκοντα καὶ διακόσιά ἐστι μέχρι τοῦ αὐτοῦ χρόνου. Offensione non caret καί ante ταύτῃ, quia in praegressis non de eodem sed diverso annorum numero fit mentio Hinc vide annon rectius vocabula καὶ ταύτῃ omittant boni codd. *ABE* et *C* m. pr. Ib. § 5. Πολυκράτης — Ῥήνειαν ἑλὼν ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι. Quamquam eadem verba recurrunt III 104 § 2, vel sic tamen de veritate receptae lectionis subdubito, quia, nisi fallor, ut verba ἀνατίθεναι et

ἀνακεῖσθαι de *donariis*, ita ἀνιέναι et ἀνεῖσθαι de *locis*, *arboribus*, *animalibus*, similibus, quae dis consecrantur, Graecis nsurpare sollemne est. Quocirca malim ἀ ν ῆ κ ε. Cf. IV 116 § 2.

Cap. 18 § 2. ἔτη γάρ ἐστι μάλιστα τετρακόσια, — ἀφ' οὗ Λακεδαιμόνιοι τῇ αὐτῇ πολιτείᾳ χρῶνται. Schol. ἀφ' οὗ] γράφεται καὶ ἅ, ἢ εἰς ἃ υ' ἔτη, οἱ Λακεδαιμόνιοι· τουτέστιν ἐν οἷς ἔτεσιν. Non memoratur, quod visum est Popponi, duplex lectio ἃ et εἰς ἅ, sed εἰς ἃ esse lectionis ἃ interpretamentum apparet ex additis vocabulis υ' ἔτη. Ceterum de hac varietate, cuius vestiginm servarunt cod. Italus et Parisinus H. exhibentes: ἃ ἀφ' οὗ Λακ., diligenter videndum est, si quidem quod hodie vulgatur ἀφ' οὗ potest esse illius glossema, non ratione inversa. — § 3 tralaticio errore additur praepositio in verbis: ἡ [ἐν] Μαραθῶνι μάχη, quae recte omittitur I 73, sed iterum delenda II 34. Contra eadem male neglecta est in cap. 143 § 1 (lib. I), ubi legendum τῶν Ὀλυμπίασιν ἢ ἐν) Δελφοῖς χρημάτων. Cf. 121 § 1.

Ib. § 7 legimus: ὥστε ἀπὸ τῶν Μηδικῶν ἐς τόνδε ἀεὶ τὸν πόλεμον τὰ μὲν σπενδόμενοι τὰ δὲ πολεμοῦντες ἢ ἀλλήλοις ἢ τοῖς ἑαυτῶν ξυμμάχοις ἀφισταμένοις εὖ παρεσκευάσαντο τὰ πολέμια (l. πολεμικὰ) καὶ ἐμπειρότεροι ἐγένοντο μετὰ κινδύνων τὰς μελέτας ποιούμενοι. Temere Kr. expunxit vocabula necessaria τὰ μὲν σπενδόμενοι τὰ δέ, quae de industria historicus addidit, quia sic tantum fieri posset, ut utrique vires suas bellando exhaustas identidem reficerent.

Cap. 20 § 1 partim cum Krügero partim cum Wyttenbachio corrigam: χαλεπὰ ὄντα π ᾶ ν τ ι (K.) ἑξῆς τεκμηρίῳ π ι σ τ ῶ σ α ι (W.) pro παντὶ et πιστεῦσαι, deinde ὅ μ ω ς pro ὁμοίως cum Cobeto.

Ib. § 3. ὑποτοπήσαντες δέ τι — Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων ἐκ τ ῶ ν ξυνειδότων σφίσιν Ἱππίᾳ μεμηνῦσθαι. Probabilius arbitror: ἔκ τ ο υ τ ῶ ν ξυνειδότων propter narrata VI 57: ὡς εἶδόν τ ι ν α τ ῶ ν ξ υ ν ω μ ο τ ῶ ν σφίσι διαλεγόμενον οἰκείως τῷ Ἱππίᾳ — ἔδεισαν καὶ ἐνόμισαν μεμηνῦσθαι.

Cap. 22 extr. *κτῆμά τε ἐς ἀεὶ μᾶλλον ἢ ἀγώνισμα ἐς τὸ παραχρῆμα ἀκούειν ξύγκειται.* Citat haec verba Dionys. Hal. de verb. comp. p. 165 scribens *παραυτίκα* pro *παραχρῆμα*. In optimo meo Florentino desideratur verbum *ἀκούειν*, fieri potest ut recte, quia sic fere melius (*κτῆμα* — *ἀγώνισμα* et *ἐς ἀεὶ* — *ἐς τὸ παραχρῆμα*) verbum verbo respondet. Neque illud legisse videntur Quintilianus I. O. XI § 31, Polybius III c. 31, Plin. Ep. V 8, 11, quos locos vide apud Popponem in adnotatione ad h. l. Facile fluere potuit ex interpretatione.

Cap. 24 init. *Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι* (*ἐς* adde cum Kr.) *τὸν Ἰόνιον κόλπον, προσοικοῦσι δ' αὐτὴν Ταυλάντιοι βάρβαροι.* Soloecismum — partim enim diversissima sunt partim ad prosam orationem non pertinent quae exempla collegit Matthiae Gr. § 402 b. 3, quo provocat Poppo. Ad cap. 26 ne quis confugiat, lege quae ibi annotavimus — soloecismum igitur melius me iudice removebimus delendo inutili pronomine quam corrigendo *αὐτῇ*. Agnoscit tamen *αὐτὴν* Dionysius H., nec quicquam varietatis enotavi e codd. Italis. Plerumque autem mare Adriaticum a veteribus vocatur *ὁ Ἰόνιος* sine substantivo. E multis locis Thucydideis cf. VI 30 § 1, 34 § 4, 104 § 2, VII 33 § 3. Rarius additur. Cf. VI 13 et 44. Non mirer equidem si ubique debeatur magistellis. Nec fortasse olim huius loci facies alia fuit quam haec: *Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι ἐς τὸν Ἰόνιον· προσοικοῦσι δὲ Ταυλάντιοι, Ἰλλυρικὸν ἔθνος. ταύτην ἀπῴκισαν κτέ.*

Cap. 26 § 2, 3. Hic locus, in quo narratio ita obscura est, ut crederes Corcyraeos tres deinceps expeditiones suscepisse contra Epidamnios (*πέντε καὶ εἴκοσι ναυσὶ* — *ἑτέρῳ στόλῳ* — *ἀλλὰ στρατεύουσιν* — *τεσσαράκοντα ναυσὶ κτέ.*), vix aliter quam lituris sanari posse habeo persuasissimum. Scripserim igitur: *καὶ πλεύσαντες εὐθὺς πέντε καὶ εἴκοσι ναυσὶ καὶ ὕστερον ἑτέρῳ στόλῳ, τοὺς τε φεύγοντας ἐκέλευον κατ' ἐπήρειαν δέχεσθαι αὐτοὺς* (*ἦλθον* — *κατάγειν*) *τούς τε φρουροὺς οὓς Κορίνθιοι ἔπεμψαν καὶ τοὺς οἰκήτορας ἀπάγειν, ὡς δὲ οἱ*

Ἐπιδάμνιοι οὐδὲν αὐτῶν ὑπήκουσαν, καὶ (i. e. *etiam*, sc. praeter exules) *τοὺς Ἰλλυρίους προσλαβόντες προσκαθεζόμενοι προεῖπον Ἐπιδαμνίων τε τὸν βουλόμενον καὶ τοὺς ξένους ἀπαθεῖς ἀπιέναι· εἰ δὲ μή, ὡς πολεμίοις χρήσεσθαι;* ut recte e codd. quibusdam restitutum est pro *χρήσασθαι*. Quae autem verba vulgo leguntur post *ὑπήκουσαν: ἀλλὰ στρατεύουσιν ἐπ' αὐτοὺς οἱ Κερκυραῖοι τεσσαράκοντα ναυσὶ μετὰ τῶν φυγάδων ὡς κατάξοντες* videtur adnotatio marginalis confecta a sedulo lectore partim e praegressis partim e cap. 29 § 3 *τεσσαράκοντα γὰρ (νῆες) Ἐπίδαμνον ἐπολιόρκουν*. Cod. Vaticanus recte pro *οἱ δὲ* exhibet *ὡς δὲ οἱ*, quod recepi. Post *προσκαθεζόμενοι* in optimis codd. soloece inseritur *δὲ τὴν πόλιν* (in Lugd. est *τῇ πόλει*), quod additamentum expunxi. Cf. quae de loco impeditissimo commentatus est Krüger.

Cap. 28 § 1. *τοὺς ἐν Ἐπιδάμνῳ [φρουροὺς τε καὶ οἰκήτορας] ἀπάγειν*. Verba inclusa abesse poterant. Adscripserit ne ipse Thuc. an magistellus ex cap. 26 § 1 et § 2, nolim definire. Cf. cap. extr. *ἢν καὶ ἐκεῖνοι τοὺς ἐν Ἐπιδάμνῳ ἀπαγάγωσι κτέ*. Vide Lex. Seg. B. A. p. 152, 15. Dirimant item alii an quid aliena manus adscripserit ipsis sequentibus: — *ὡς οὐ μετὸν αὐτοῖς Ἐπιδάμνου. εἰ δέ τι ἀντιποιοῦνται, δίκας ἤθελον δοῦναι ἐν Πελοποννήσῳ παρὰ πόλεσιν αἷς ἂν ἀμφότεροι ξυμβῶσιν· ὁποτέρων δ' ἂν δικασθῇ εἶναι [τὴν ἀποικίαν] τούτους κρατεῖν*. Ita subiectum verbi *δικασθῇ* erit *ἡ Ἐπίδαμνος*. Cf. cap. 38 extr. *Ἐπίδαμνον ἡμετέραν οὖσαν κτέ*.

Cap. 29 § 1. *ἄραντες ἑβδομήκοντα ναυσὶ καὶ πέντε δισχιλίοις τε ὁπλίταις*. Non mihi primo suspectus est numerus *δισχιλίοις*, quum cap. 27 extr. legamus *αὐτῶν δὲ Κορινθίων* (i. e. *solorum* Corinthiorum, non adnumeratis sociorum navibus et hoplitis) *νῆες παρεσκευάζοντο τριάκοντα καὶ τρισχίλιοι ὁπλῖται*. Maior igitur, non minor, quam ter mille universus numerus fuerit necesse est. Sin, quod quidam interpretes duce scholiasta contendunt, eorum pars alios in usus fuerit adhibita, diligens scriptor hoc, opinor, signifi-

casset. Jam autem, quum Diodorus XII 31 scribat: οἱ μὲν οὖν Κορίνθιοι ἔχοντες ναῦς ἑβδομήκοντα καλῶς ἐξηρτυμένας ἐπέπλευσαν τοῖς πολεμίοις, facili coniectura nostro restituas hanc lectionem: ἑβδομήκοντα ναυσὶ καὶ πεντακισχιλίοις [τε] ὁπλίταις. Numeris iam corruptis, τε a correctore additum esse quis miretur?

Cap. 30 § 3. καὶ περὶ [τὸ] Χειμέριον τῆς Θεσπρωτίδος. Dele articulum, qui soloece additur. Recte abest infra cap. 46: ὁρμίζονται ἐς Χειμέριον τῆς Θεσπρώτιδος [γῆς], et ita constanter.

Cap. 32 § 2. τετύχηκε δὲ ταὐτὸν (restitui crasin pro τὸ αὐτὸ) ἐπιτήδευμα πρός τε ὑμᾶς ἐς τὴν χρείαν ἡμῖν ἄλογον (ὄν). Quicquid nonnulli contendunt, in pedestri oratione participium post τυγχάνειν omitti nequit. Vulgatam lectionem defendunt aliis locis manifesto depravatis, qualis est cap. 140 § 4, ubi pro τυχόντων alteram lectionem τυχόντα recte praetulit Cobet ad Hyperidem p. 46. Superest unus locus II 87 § 3, ubi post τότε part. ὄντες prono errore interire potuit.

§ Cap. 33 § 3. μηδὲ δυοῖν [φθάσαι] ἁμάρτωσιν, ἢ κακῶσαι ἡμᾶς ἢ σφᾶς αὐτοὺς βεβαιώσασθαι. ἡμέτερον δ' αὖ ἔργον προτερῆσαι. Expungatur varia lectio ad προτερῆσαι. † — Mox § 4 suppleverim: τοὺς Κορινθίους δυναμένους παρ' αὐτῷ (μέγα). Cf. II 29 § 1 et VI 59.

† Cap. 35 § 4. πολλὰ δὲ — τὰ ξυμφέροντα ἀποδείκνυμεν, καὶ μέγιστον ὅτι οἵ τε αὐτοὶ πολέμιοι ἡμῖν [ἦσαν] — καὶ οὗτοι οὐκ ἀσθενεῖς, ἀλλ' ἱκανοὶ τοὺς μεταστάντας βλάψαι. Vertunt: *sed qui nocere iis, qui a se defecerint, valeant*, recte, nisi quod malim: *qui suas partes reliquerint.* Sed vide quam parum ad rem ea verba dicantur a Corcyraeis. Ut enim doceant Atheniensibus profuturam esse suam societatem, monent videlicet Corinthios eos esse, *qui valeant nocere iis qui ab ipsis mutatis partibus discesserint!* Ultima verba sive ea acceperis de Atheniensibus, sive, quod alii faciunt, de Corcyraeis, sive de utrisque, aeque absurda sunt. Quam rem qui intellexisse videtur Krüger parum feliciter coniecit μετα-

στήσαντας addita interpretatione: *vos, si nos repudiaveritis.* Nam verbum *μεθιστάναι* eo sensu Graece omnino non dicitur. Melius certe haberet *μεταστησάμενοι*, sed ne hoc quidem ferri posset. Quid sententia postulet, docere potest § 3 cap. 33, nempe hoc: *idonei, qui societate non iunctos laedant.* Hinc legendum suspicor: *ἱκανοὶ τοὺς μὴ ξυστάντας βλάψαι.* Cf. I 1 et 15. † In verbis praegressis expungo *ἦσαν*, quod sciolus male supplevit, quum non hoc tempus, sed *εἰσίν*, cogitando supplendum sit.

Cap. 37 extr. lege, inserta particula conditionali: *καίτοι εἰ ἦσαν ἄνδρες ἀγαθοί, ὅσῳ (ἂν) ἀληπτότεροι ἦσαν τοῖς πέλας, τοσῷδε φανερωτέραν ἐξῆν αὐτοῖς τὴν ἀρετὴν δεικνύναι.*

Cap. 39 § 3. *οὓς χρῆν, ὅτε ἀσφαλέστατοι ἦσαν, τότε προσιέναι.* Loci ratio postulare videtur aut *ἀσφαλεῖς*, aut, quod Thucydidi reddendum suspicor, *ἀσφαλέστεροι*, scil. *ἢ νῦν.* Nota est frequens harum terminationum in MSS. confusio.

† Cap. 40 § 2. *καὶ ὅστις μὴ τοῖς δεξαμένοις, εἰ σωφρονοῦσι, πόλεμον ἀντ' εἰρήνης ποιήσει.* In hoc loco explicando frustra desudant viri docti. Ego Thucydidi reddiderim: *καὶ ὅστις μὴ τοῖς δεξαμένοις ἐπὶ σωφρονοῦσι πόλεμον — ποιήσει*, i. e. *adversus populum moderatum* (quales sumus Corinthii). Ad *ἐπὶ* c. Dat. hoc sensu usurpatum cf. I 40 extr. 102 § 4, 124 § 3, III 63 § 2, VI 79 § 1. † Utrum Corcyraei Athenienses bello implicarent necne, nihil ad Corinthios, modo isto bello non peterentur ipsi. Hinc etiam addunt: *οὐ γὰρ τοῖσδε μόνον ἐπίκουροι ἂν γένοισθε ἀλλὰ καὶ ἡμῖν ἀντ' ἐνσπόνδων πολέμιοι.*

Cap. 42 § 1. *ξύμφορα δὲ [εἰ πολεμήσει] ἄλλα εἶναι.* Deleatur turpe interpretamentum, quod ne per Grammaticam quidem stare potest, quae requireret saltem *εἰ πολεμήσετε.*

Cap. 47. *ἐπὶ δὲ τῇ Λευκίμμῃ αὐτοῖς [τῷ ἀκρωτηρίῳ] ὁ πεζὸς ἦν.* Leucimmen promontorium esse satis erat monere cap. 30 init., et recte hoc additamentum omittitur cap. 30 extr. et cap. 51, sed iterum adscriptum est III 79 extr.

Cap. 48 supple: *ὧν ἦρχε* (*τῶν*) *τριῶν στρατηγῶν ἑκάστου εἷς*.

Cap. 51 extr. *οἱ δὲ Κερκυραῖοι* (*ἦν γὰρ νὺξ*) *ἐφοβήθησαν* [*μὴ πολέμιαι ὦσιν*], *ἔπειτα δ' ἔγνωσαν καὶ ὡρμίσαντο*. Verba inclusa, quae salva sententia abesse *possunt*, non agnoscit qui hunc locum laudavit Lecapenus.

Cap. 52 § 1. *τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀναγαγόμεναι* (sic recte e paucis codd. Classen pro *ἀναγόμεναι*) *αἵ τε Ἀττικαὶ νῆες ὅσαι πλόιμοι ἦσαν ἐπέπλευσαν ἐπὶ τὸν ἐν τοῖς Συβότοις λιμένα, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὥρμουν, βουλόμενοι εἰδέναι εἰ ναυμαχήσουσιν*. Krügero expungenti vocabula *βουλόμενοι εἰδέναι* Classen obmovit locos V 21, VI 44 extr. et ib. 62 § 1, quorum locorum primus tantum, ubi ut h. l. de *experiundo* potius quam de *sciscitando* sermo est, nisi et ipse similiter depravatus est, hunce tueri potest. Ne tamen cogamur iungere participium *βουλόμενοι* cum *Κορίνθιοι*, utique rescribendum *βουλόμεναι*. Ne autem quis miretur ipsis navibus tribui non solum voluntatem sed etiam sciendi facultatem, inspiciat mihi III 33 med: *αὐτάγγελοι δ' αὐτὸν ἰδοῦσαι ἐν τῇ Κλάρῳ ἥ τε Πάραλος καὶ ἡ Σαλαμινία*. Cf. VI 42 extr., VII 25 init., VIII 92 § 3, 99 extr. Quapropter dubito an recte Cobet tentaverit locum IV 26: *καὶ τῶν νεῶν οὐκ ἐχουσῶν ὅρμον αἱ μὲν σῖτον ἐν τῇ γῇ ᾑροῦντο, αἱ δὲ μετέωροι ὥρμουν* reponi iubens: *οἱ μὲν* — *οἱ δέ*.

Cap. 56 extr. *δείσαντες μὴ ἀποστῶσιν ὑπό τε Περδίκκου* [*πειθόμενοι*] *καὶ Κορινθίων*. Non concoquebant Graeculi vim Passivam Aoristi *στῆναι* eiusque compositorum. Diversam esse rationem loci III 39 § 1: *ἐγὼ γάρ, οἵτινες μὲν μὴ δυνατοὶ φέρειν τὴν ὑμετέραν ἀρχὴν ἢ οἵτινες ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀναγκασθέντες ἀπέστησαν* vix est quod moneam. Cf. ib. § 6: *τοῖς τε ἀναγκασθεῖσιν ὑπὸ τῶν πολεμίων καὶ τοῖς ἑκοῦσιν ἀποστᾶσιν*. Simili de caussa interpolarunt locum VIII 49: *ὅτῳ τρόπῳ* — *ὑπὸ τῶν ἑταίρων* [*παρακληθεὶς*] *κάτεισι*, ubi facile mihi persuadet Cobet insiticium esse participium. Similiter interpolata est scriptura in capite 57 § 2: *δεδιὼς τ'*

ἔπρασσεν ἔς τε τὴν Λακεδαίμονα [πέμπων] ὅπως πόλεμος γένηται κτέ. Qui ibi adscripsit πέμπων non satis intellegebat, quo sensu Graeci dicant πράσσειν εἰς et πρός, quae locutio nostro est admodum familiaris. Remoto tamen emblemate vide an simul rescribendum sit γενήσεται, quia post verbum πράσσειν apud Thucydidem numquam sequitur ὅπως cum Aoristo, *secundo* non magis quam *primo*, sed constanter cum Futuro Ind. velut III 4 ἔπρασσον ὅπως τις βοήθεια ἥξει, IV 103 ἔπραξαν — ὅπως ἐνδοθήσεται ἡ πόλις, I 56 πρασσόντων ὅπως τιμωρήσονται, 65 extr. ἔς τε τὴν Πελοπόννησον ἔπρασσον ὅπῃ ὠφελία τις γενήσεται, ubi citra necessitatem Tusanus rescribi iussit ὅπως (Cf. I 129 extr., VI 93), IV 128 extr. VI 88 § 4 etc. — Ib. § 3 νομίζων, εἰ ξ ύ μ μ α χ α ταῦτα ἔχοι ὅμορα ὄντα χωρία ῥᾷον ἂν τὸν πόλεμον [μετ' αὐτῶν] ποιεῖσθαι. Deleatur putidum emblema, cui post verba εἰ — χωρία locum non esse apertum est.

Cap. 58 § 1. τότε δὴ [κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον]. Etsi plane eadem verba recurrunt II c. 84 med. laudaturque e Demosthenis or. pro Cor. § 180 τότε τοίνυν κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, vel sic tamen punctum temporis non dubito, quin magistellis, non ipsis scriptoribus, ea additamenta debeantur. Quam sententiam protuli in Exercit. Criticis p. 147 paullo ante Cobetum, qui de eadem re monuit in Mnemos. XI p. 369.

Cap. 62 init. Ποτιδαιᾶται — προσδεχόμενοι τοὺς Ἀθηναίους ἐ σ τ ρ α τ ο π ε δ ε ύ ο ν τ ο πρὸς Ὀλύνθου ἐν τῷ ἰσθμῷ καὶ ἀγορὰν ἔξω τῆς πόλεως ἐ π ε π ο ί η ν τ ο — στρατηγὸν ᾕ ρ η ν τ ο. Loci sententia postulat: *in castris erant*, itaque una litera deleta scribendum ἐστρατοπέδευντο similiterque supra cap. 51: τοῖς Κερκυραίοις δὲ σ τ ρ α τ ο π ε δ ε υ ο μ έ ν ο ι ς — αἱ εἴκοσι νῆες — προσκομισθεῖσαι κατέπλεον requiro: τ. Κ. δ' ἐ σ τ ρ α τ ο π ε δ ε υ μ έ ν ο ι ς κτέ. Nam sic demum recte sequitur: κατέπλεον ἐς τ ὸ σ τ ρ α τ ό π ε δ ο ν. Recte IV 54: εὗρον αὐτοὺς ἐστρατοπεδευμένους et IV 129 ἔτυχον ἐξεστρατοπεδευμένοι et VI 88 ἐν τῇ Νάξῳ ἐστρατοπεδευμένοι. Pervulgatus est error, qui nititur locis aliquot depravatis, Praesens

στρατοπεδεύεσθαι, i. e. *castra ponere*, simul significare posse *in castris esse*.

† Cap. 63 § 1. ἠπόρησε μὲν ὁποτέρωσε διακινδυνεύσει χωρήσας [ἢ ἐπὶ τῆς 'Ολύνθου ἢ ἐς τὴν Ποτίδαιαν]. Inutile additamentum, in quo duplex ἢ prodit falsarium. † — Eidem fortasse debetur vocabulum χωρίον in vicinis verbis hisce: ξυναγαγόντι τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ ὡς ἐς ἐλάχιστον [χωρίον].

Cap. 64 init. τὸ δ' ἐκ τοῦ ἰσθμοῦ [τεῖχος] εὐθὺς οἱ Ἀθηναῖοι ἀποτειχίσαντες ἐφρούρουν et in extremo capite ἀπετείχισε τὸ ἐκ τῆς Παλλήνης [τεῖχος]. Qui ludimagister adscripsit substantivum τεῖχος non sensit quam absurde articulus addatur muro, qui neque dum exstat neque memoratus est in superioribus. Miror Classenum, qui recte expunxit prius τεῖχος, servasse posterius. Cf. praegressa: τὸ δ' ἐς τὴν Παλλήνην ἀτείχιστον ἦν. Incolumis evasit locus III 53: ἀπετείχιζε καὶ τὸ ἐκ τῆς ἠπείρου, ἡ κατὰ γέφυραν — ἐπιβοήθεια ἦν κτέ.

Cap. 73 § 2 denuo interstrepentem agnosco sciolum in his: καὶ τὰ μὲν πάνυ παλαιὰ τί δεῖ λέγειν, ὧν ἀκοαὶ μᾶλλον [λόγων] μάρτυρες ἢ ὄψεις τῶν ἀκουσομένων; Semel recepto e parte codicum cum Cobeto ὄψεις i. e. ὀφθαλμοί (cf. Hesychius), dubium non est, quin ἀκοαί h. l., ut alibi saepius, ponatur pro ὦτα; quo intellecto simul intelleges loci sententiam respuere istud λόγων, quod e perversa interpretatione natum quantocyus deleatur. In sqq. προβαλλομένοις recte explicuit Krüger, imperite obnitentibus multis.

Cap. 75 § 1. Neminemdum obtemperasse Dobreo verissime monenti ξυνέσεως esse praecedentis vocabuli γνώμης glossema! Gliscente corruptela codex Clarendonianus exhibet γνώμης καὶ ξυνέσεως, quae lectio iam magis celat originem. In extremis verbis: πᾶσι δ' ἀνεπίφθονον τὰ ξυμφέροντα τῶν μεγίστων πέρι [κινδύνων] εὖ τίθεσθαι constans omnium librorum scriptura πέρι (non περὶ) confirmat meam suspicionem κινδύνων esse interpretamentum idque satis perversum. Intelligenda enim τὰ μέγιστα διάφορα.

Cap. 77 § 3. *οὐ τοῦ πλείονος* (rectius sic libri quidam pro *πλέονος*) *μὴ στερισκόμενοι χάριν ἔχουσιν, ἀλλὰ τοῦ ἐνδεοῦς χαλεπώτερον φέρουσιν ἢ εἰ ἀπὸ πρώτης ἀποθέμενοι τὸν νόμον φανερῶς ἐπλεονεκτοῦμεν.* Actum erit de grammatica Graeca, si formulam *χαλεπῶς φέρειν* recte Genetivum asciscere erit concedendum. In cuius rei fidem quem laudant locum interpretes II 62 § 3 ei loco testimonii dictio non est, quippe in quo Dobrce sagaciter intellexit pron. *αὐτῶν* scholium esse olim adscriptum ad *ὀλιγωρῆσαι*. Fruantur autem iudicio suo, qui diversissima miscentes non aliter cap. 75 § 1 Genetivum *ἀρχῆς* pendere ab *ἐπιφθόνως διακεῖσθαι* autumant. Compares velim quae exempla ad cap. 22 § 3 et ad cap. 36 § 2 diligenter collegit Classen, et videbis quam sint ea toto coelo diversa. Ne multa: leni mutatione rescribendum arbitror: *ἀλλὰ τοὐνδεὲς χαλεπώτερον φέρουσιν.* Crasis non intellecta a librariis corruptelae causa fuit; quemadmodum hoc ipso loco scribas latuit, quid sibi vellet *τοὔννομον*, quod ex *τὸν νόμον* acute expiscatus est Krüger. Quae elegantissimae coniecturae obmovet Classen spero fore, ut alii melius intellegant quam ego intellexi.

Cap. 80 extr. nove dictum *χρόνος ἐνέσται* pro *ἐγγενήσεται* nec tamen fortasse sollicitandum.

Cap. 82 § 2. *καὶ τὰ αὑτῶν* (al. *αὐτῶν*) *ἅμα ἐκποριζώμεθα.* Nullo alio loco *αὑτῶν* apud nostrum legitur pro (*ἡμέτερ'*) *αὐτῶν*, ut recte est in vicinis § 1. In proximis obliterata est elegans ellipsis, qua inde ab Homero usi sunt veteres omnes in formula *εἰ* (*ἤν*) *μέν* —· *εἰ* (*ἤν*) *δὲ μή*. Scribatur enim: *καὶ ἢν μὲν ἐσακούωσί τι πρεσβευομένων ἡμῶν* [*ταῦτα ἄριστα*]· *ἢν δὲ μή, διελθόντων κτέ.* Cf. III 3 § 3 et IV 13 § 3, ubi variata oratione est *ἢν μέν — εἰ δὲ μή*.

Cap. 85 § 2. *ἔξεστι δ' ἡμῖν μᾶλλον ἑτέρων διὰ ἰσχύν.* Schol. *ἰσχύν, ἣν ἔχομεν.* Exspectaveram *διὰ* (*τὴν*) *ἰσχύν*. Aut hoc verum est, aut certe per elisionem scribendum: *δι' ἰσχύν.*

Cap. 86 § 1. *Σθενελαΐδας ἔλεξεν* [*ἐν τοῖς Λακεδαιμονίοις*]

ὧδε· τοὺς μὲν λόγους τοὺς πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων οὐ γιγνώσκω. Contra usum Thucydidis scriptorumque omnium omissa est alloquendi formula ὦ (ἄνδρες) Λακεδαιμόνιοι, fortasse de industria, quo magis breviloquentiam Laconicam, quae Sthenelaïdae orationi propria est, scriptor imitaretur. Sed additamentum, quod cum Krügero expunxi, ferri nullo modo potest.

Cap. 87 § 4. ἡ δὲ διαγνώμη αὕτη τῆς ἐκκλησίας [τοῦ τὰς σπονδὰς λελύσθαι] ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει καὶ δεκάτῳ τῶν τριακοντουτίδων σπονδῶν προκεχωρηκυιῶν. Expungatur puerile additamentum, qoud etiam vereor ne soloecum sit.

.Cap. 89 § 2. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι — Σηστὸν ἐπολιόρκουν — καὶ ἐπιχειμάσαντες εἷλον [αὐτήν]. Pronomen abesse malim. Vide v. c. I 111 extr. ἐς Οἰνιάδας ἐστράτευσαν καὶ ἐπολιόρκουν, οὐ μέντοι εἷλόν γε, ἀλλ' ἀπεχώρησαν ἐπ' οἴκου. Cf. I 94 extr., 103 extr. Et sic fere Attici scribere assolent, sed saepe pronomina de suo addunt magistelli.

† Cap. 90 § 3. τειχίζειν δὲ [πάντας] πανδημεὶ [τοὺς ἐν τῇ πόλει] καὶ αὐτοὺς καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας. Non sufficit cum Krügero expellere sola verba τοὺς — πόλει. Cf. 126 § 4, III 3 med. Iterum πᾶσιν expungatur VI 65 § 1. †

Ibid. § 4. καὶ ὁ μὲν ταῦτα διδάξας καὶ ὑπειπὼν τἄλλα ὅτι αὐτὸς τάκεῖ πράξοι ᾤχετο. Quod Cobet proposuit ὑπειπὼν ἅμα speciem habet et commendatur loco VIII 64 § 1 τοὺς ἡμίσεις ἀπέστελλον ἐπ' οἴκου πράξοντας τἀκεῖ κτέ. Mihi olim venerat in mentem: καὶ ἐπειπὼν (i. e. *addens*) τἄλλα ὅτι αὐτὸς [τἀκεῖ] πράξοι, ut τἀκεῖ sit interpretamentum vocis τἄλλα, quae cum emphasi ponatur ante ὅτι.

† Cap. 91 § 1. τῶν δὲ [ἄλλων] ἀφικνουμένων [καὶ] σαφῶς κατηγορούντων ὅτι τειχίζεται. Quinam sint illi *reliqui*, non facile dixeris. Expunctis vocabulis ἄλλων et καὶ recte omnia procedent. Cf. 95 § 3 et III 93 § 3. Forma orationis similis erit ei, quae reperitur v. c. III 24 τῶν ἀποτραπομένων — ἀπαγγειλάντων. Cf. I 75 extr., 113 init.

† Cap. 93 § 1. οἱ γὰρ θεμέλιοι παντοίων λίθων ὑπόκεινται καὶ οὐ ξυνειργασμένων ἔστιν ᾗ, ἀλλ' ὡς ἕκαστοί ποτε

προσέφερον. Nihildum allatum est, unde confirmetur ξυνειργάσθαι dici posse lapides *ita accisos* (nam sic interpretantur) *ut alius alii aptus sit*. Suspicor: ξυνηρμοσμένων. Corruptelae ansam dedit subsequens partic. εἰργασμένοι. † Quam aptum sit ξυνηρμοσμένων quo melius sentiant, tironum in gratiam apponam locum XENOPHONTIS e Cyropaedia II 1 § 26 ὥσπερ γε καὶ λίθων καὶ ξύλων ἃ ἂν δέῃ συναρμοσθῆναι, ἔστι, κἂν ὁπωσοῦν καταβεβλημένα τύχῃ, συναρμόσαι αὐτὰ εὐπετῶς, ἂν ἔχῃ γνωρίσματα κτέ. Deinde rectius in paucis libris est ἕκαστον, ut legit quoque Valla. Cf. IV 4 ὡς ἕκαστόν τι ξυμβαίνοι. In proximis verbis (μείζων γὰρ ὁ περίβολος πανταχῇ ἐξήχθη τῆς πόλεως) Aristides II p. 209 non videtur legisse otiosa vocabula τῆς πόλεως, quae, quum per Grammaticam pendere possint tam a μείζων aut a πανταχῇ quam a περίβολος, obscuram potius et impeditam quam claram reddunt orationem absque iis facillimam. — Ib. § 2. ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἀρχῆς [ἧς κατ' ἐνιαυτὸν 'Αθηναίοις ἦρξε]. Arguit impostorem mala Graecitas. Nam κατ' ἐνιαυτὸν est *singulis annis, quotannis*. Si quis tamen verba: ἧς 'Αθηναίοις ἦρξε retinenda putat, per me licebit. In vicinia supple μέγα προφέρειν (ἄν), si mecum fidem non habes Popponi I 1 p. 154 asseveranti *negligentiore sermone Thuc. uti Infinitivo praesentis pro futuri Infinitivo!* — Ib. § 4. ἐπιβολὰς recte quidam codd. pro ἐπιβουλάς, quod vel de coniectura fuerat mutandum. Et enim contra hostium ἐπιβουλὰς nullam urbem unquam satis munitam esse historia docet multis et praeclaris exemplis. Procopium, quem laudat Kr., legisse ἐπιβουλὰς ideo certum non est, quod in ipsius codicibus eadem frequentissima utriusque vocabuli confusio locum habere facile potuit.

Cap. 95 extr. καὶ σφίσιν ἐν τῷ τότε παρόντι ἐπιτηδείους. Non satis causae est cur cum Krügero suspectum habeamus vocabulum παρόντι, quod et defenditur analogia frequentissimae formulae ἐν τῷ νῦν παρόντι et testimonio Dionis Cassii, qui quatuor minimum locis XLIV 51, L 8, (haec duo iam a Krügero laudata esse animadverto) LIII 1 § 3 et

LIV 25 § 6. habet ἐν τῷ τότε παρόντι, unde nisi ex Thucydide?

† Ib § 3 ξυνέβη τ' αὐτῷ καλεῖσθαι. Immo ἀνακαλεῖσθαι; nam sermo est de Pausania *revocato* ab Ephoris. Cf. 131 § 1. †

Cap. 96. Verba οὕτω γὰρ ὠνομάσθη τῶν χρημάτων ἡ φορὰ potius lectoris additamentum esse quam ipsius Thucydidis iam sensit Classen.

Cap. 97. ἢ τὰ πρὸ τῶν Μηδικῶν ['Ελληνικὰ] ξυνετίθεσαν ἢ αὐτὰ τὰ Μηδικά. Manifestum additamentum 'Ελληνικὰ nondum in suo codice legit Valla.

Cap. 102 § 1. μάλιστα δ' αὐτοὺς (Athenienses) ἐπεκαλέσαντο (Spartani) ὅτι τειχομαχεῖν ἐδόκουν δυνατοὶ εἶναι. τῆς δὲ πολιορκίας μακρᾶς καθεστηκυίας τούτου ἐνδεᾶ ἐφαίνετο. Sic ex dett. codd. locum rectius edidit Böhme quam Krüger et Classen, qui post Bekkerum ex melioribus scripserunt τοῖς δὲ κτέ. Non enim in genus de obsidione sermo est sed de obsidione Ithomes, quae urbs iam dudum ante Atheniensium adventum oppugnabatur. Fortasse tamen, utraque lectione coniuncta scribendum est: τοῖς δὲ τῆς πολιορκίας μακρᾶς καθεστηκυίας τούτου ἐνδεᾶ ἐφαίνετο. Verba autem τοῖς δὲ κτέ. melius quam fecit Krüger, Classen de Atheniensibus non de Spartanis intelligit et *illi* dicuntur βίᾳ ἂν ἑλεῖν τὸ χωρίον, scil. ni τούτου ἐνδεᾶ ἐφαίνετο, ad quam ellipsiu cf. quae disputavi ad Oedip. Reg. (ed. meam) p. 101 (adn.): 'Εφαίνετο h. l. est *apparebat* eque regione opponitur praegresso verbo ἐδόκουν. Dativum τοῖς δὲ recte explicuit Classen, adhibitis locis II 42 § 2 καὶ οὐκ ἂν πολλοῖς — φανείη et I 48 § 3, 89 § 3.

Cap. 105 § 2. πολέμου δὲ καταστάντος πρὸς Αἰγινήτας 'Αθηναίοις μετὰ ταῦτα ναυμαχία γίγνεται ἐπ' Αἰγίνῃ μεγάλη ['Αθηναίων καὶ Αἰγινητῶν], καὶ οἱ ξύμμαχοι ἑκατέροις παρῆσαν. In marginem, unde male pedem intulit, exulato puerile additamentum.

Cap. 109 § 1. Οἱ δ' ἐν τῇ Αἰγύπτῳ 'Αθηναῖοι καὶ οἱ

ξύμμαχοι ἐπέμενον καὶ αὐτοῖς πολλαὶ ἰδέαι πολέμων κατέστησαν· τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἐκράτουν τῆς Αἰγύπτου [Ἀθηναῖοι]. Scire pervelim de quibusnam aliis cogitari possit quam de Atheniensibus modo commemoratis. Apage igitur istiusmodi sordes!

Cap. 112 § 1. πενταετεῖς. Atticum est πεντετεῖς. Cf. Arist. Ach. 188. Medio fere capite: αἱ δ' ἄλλαι Κίτιον ἐπολιόρκουν. Κίμωνος δ' ἀποθανόντος καὶ λιμοῦ γενομένου ἀπεχώρησαν ἀπὸ Κιτίου duo ultima vocabula non insiticia esse docent sqq.

Cap. 114 § 1. Μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλῷ ὕστερον Εὔβοια ἀπέστη ἀπὸ (l. ἀπ') Ἀθηναίων. Καὶ ἐς αὐτὴν διαβεβηκότος ἤδη Περικλέους στρατιᾷ [Ἀθηναίων] ἠγγέλθη αὐτῷ κτέ. Valent de his quae modo dixi. Si significare voluisset Thuc. exercitui non interfuisse mercenarios, addidisset potius πολιτικῇ aut simile quid, ut opinor.

† Cap. 115 § 2. ξυνεπελαμβάνοντο δὲ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς Σάμου ἄνδρες ἰδιῶται νεωτερίσαι βουλόμενοι [τὴν πολιτείαν]. Expungenda esse duo ultima vocabula nuper iam docui in Analectis criticis p. 2 monens Graecum esse περὶ τὴν πολιτείαν, † sed aliud corrigendum restat. Iure enim in ἰδιῶται haerens Krüger minus recte expunxit illud vocabulum: nam quomodo quis in animum induxerit illud adscribere haud facile ostendetur. Haud dubie vere in adnotatione idem, collato loco III 2 § 2, suspicatus est ἰδίᾳ, quod mihi quoque eundem locum legenti in mentem venit.

Cap. 118. extr. καὶ αὐτὸς ἔφη ξυλλήψεσθαι καὶ παρακαλούμενος καὶ ἄκλητος. Veram lectionem servavit Plutarchus de Pythiae oraculis c. 19 init.: Λακεδαιμόνιοι τε γάρ, ὡς Θουκυδίδης ἱστόρηκε περὶ τοῦ πρὸς Ἀθηναίους πολέμου χρωμένοις ἀνεῖλε νίκην καὶ κράτος (l. cum Krügero κατὰ κράτος πολεμοῦσι) καὶ βοηθήσειν αὐτὸς καὶ παρακαλούμενος καὶ ἀπαράκλητος. Neque aliter legit Dio Cassius 57, 7 § 6. Cf. Thuc. II 98: πολλοὶ γὰρ τῶν αὐτονόμων Θρᾳκῶν ἀπαράκλητοι ἐφ' ἁρπαγὴν ἠκολούθουν. Loco VI c. 87 in oratione Hermocratis post verba οὐκ ἄκλητοι quae inferuntur

παρακληθέντες δὲ me iudice elegantius abessent, speciemque offerunt interpretamenti. Utut est, ibi quoque malim: *οὐκ ἀπαράκλητοι, παρακληθέντες δέ.* Rarissime enim apud Thucyd. *καλεῖν* legitur pro *παρακαλεῖν.* Loco autem VIII 68 *ὅταν τις καλῇ παρεῖναι* de industria verbo simplici scriptor usus videtur, ut ingratam praepositionis evitaret repetitionem. Ceterum apposite ad locum quem tractamus Wasse citat Horat. Od. II. 18 extr.: *vocatus atque non vocatus audit.*

Cap. 120 § 2. *ἡμῶν δὲ ὅσοι μὲν Ἀθηναίοις ἤδη ἐνηλλάγησαν.* Schol. *συνέμιξαν καὶ ὡμίλησαν*, quae bona interpretatio est, modo Thucydidi reddamus *ξυνηλλάγησαν;* namque *ἐναλλάττεσθαι* nusquam significat *commercium habere* sed semper et ubique *permutare.* — § 3: *ἀνδρῶν γὰρ σωφρόνων μέν ἐστιν, εἰ μὴ ἀδικοῖντο, ἡσυχάζειν, ἀγαθῶν δὲ ἀδικουμένους ἐκ μὲν εἰρήνης πολεμεῖν — μήτε τῷ ἡσυχίῳ τῆς εἰρήνης ἡδόμενον ἀδικεῖσθαι.* Non Graeca tantum sed quaevis Grammatica postulat *ἡδομένους.*

Cap. 121 § 2. *ἐν Δελφοῖς καὶ Ὀλυμπίᾳ.* E bonis codd. recipe *Ὀλυμπίασι.* Cf. 143 init. — Ib. § 3. *ὃ δ' ἐκεῖνοι ἐπιστήμῃ προύχουσι, καθαιρετέον ἡμῖν ἐστι μελέτῃ.* Sic scribi contra mentem auctoris meridiana luce clarius apparet e proxime praegressis: *ὃ γὰρ ἡμεῖς ἔχομεν φύσει ἀγαθόν, ἐκείνοις οὐκ ἂν γένοιτο διδαχῇ.* Ergo reponendum *καθαιρετόν.* Risum quis contineat legens Goelleri argutias: *nihil muto*, inquit: nam quod *addiscendo superandum dicit, intelligitur sponte idem superari posse.* Quasi vero bono scriptori aliud dicendum sit, aliud cogitandum! Simile vitium deprehendi II 88 med., de quo suo loco videbimus.

† Cap. 122 § 3. *τύραννον δ' ἐῶμεν (μὲν) ἐγκαθεστάναι ἐν τῇ Ἑλλάδι πόλιν, τοὺς δ' ἐν μιᾷ μονάρχους ἀξιοῦμεν καταλύειν.* Hiulcam orationem, docentibus verbis oppositis *τύραννον — πόλιν*, sic sarcire posse mihi videor, ut scribam: *τοὺς δ' ἐν μιᾷ (ἑκάστῃ πόλει) μονάρχους ἀξιοῦμεν καταλύειν.* †

Cap. 126 § 3. *εἰ δ' ἐν τῇ Ἀττικῇ ἤ ἄλλοθί που ἡ με-*

γίστη ἑορτὴ εἴρητο, οὔτ' ἐκεῖνος ἔτι κατενόησε. Vocula ἔτι h. l. sensu vacua mutata in τι, corrigatur ἐκεῖνός τι.

Cap. 127 § 1. *Τοῦτο δὴ τὸ ἄγος* (l. ἄγος) *οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐκέλευον ἐλαύνειν* δῆθεν *τοῖς θεοῖς* πρῶτον *τιμωροῦντες.* Difficultatem huius loci interpretes eludunt contra proprietatem sermonis πρῶτον vertendo: *ante omnia.* Ferrem προθύμως τιμωροῦντες, quia tamen vocula δῆθεν non suo loco legi videtur, suspicor manum Thucydidis hanc fuisse: ἐκέλευον ἐλαύνειν τοῖς θεοῖς δῆθεν τιμωροῦντες. Δῆθεν et πρῶτον varias lectiones esse crediderim, quorum haec corrupta, illa sincera sit. Mox mireris προσεχόμενον a Thucydide usurpatum esse pro ἐνεχόμενον. Nihil tamen muto.

† Cap. 128 § 2. τὸν Ἑλληνικὸν πόλεμον vix dicere Thuc. potuit bellum Persicum, quare corrigo *Μηδικόν*. *ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ* eo facilius e *ΜΗΔΙΚΟΝ* nasci potuit, quod in vicinia legitur *ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ*. † Occupavit sic corrigere Gebhardt in Fleckeiseni Annalibus LXXXIX p. 466, ut postea per literas me admonuit vir amicissimus Naber.

Cap. 129 § 2. ἀντεγέγραπτο δὲ τάδε, in epistola regis ad Pausaniam. Thuc. scripsit ἀντενεγέγραπτο, ut 128 § 4 recte legitur: ἐνεγέγραπτο δὲ τάδε [ἐν αὐτῇ], ubi duo ultima vocabula reddantur magistellis.

Cap. 130 § 1. ἀλλὰ σκευάς τε Μηδικὰς ἐνδυόμενος [ἐκ τοῦ Βυζαντίου] ἐξῄει. Vocabula inclusa adhaesisse videntur e mala interpretatione verbi ἐξιέναι, quod h. l. significat: *progrediebatur foras.* Idem additamentum Cobet delevit in epistola regis cap. 129. — Ib. § 2 κατέχειν τὴν διάνοιαν tam belle dictum quam Latine dictum foret *cohibere* s. *retinere propositum.* Ipsa oppositio docet Th. scripsisse: καὶ στέγειν τὴν διάνοιαν (*celare propositum*) οὐκ ἠδύνατο, ἀλλ' ἔργοις βραχέσι προυδήλου ἃ τῇ γνώμῃ μειζόνως ἐσέπειτα ἔμελλε πράξειν. Verbo στέγειν (= κρύπτειν) noster usus est VI 72 extr. — Mox haec verba sequuntur: δυσπρόσοδον τε αὑτὸν παρεῖχε καὶ τῇ ὀργῇ οὕτω χαλεπῇ ἐχρῆτο ἐς πάντας ὁμοίως ὥστε μηδένα δύνασθαι προσιέναι. Delenti in Ana-

lectis Criticis verba οὕτω et ὥστε — προσιέναι Naber mihi monstravit locum Cassii Dionis (ed. Dind. vol. I p. 14) qui manifesto e Thucydide expressus est. Scribitur enim sic: δυσπρόσοδός τε καὶ δυσπροσήγορος (Tarquinius) ἦν, καὶ τῇ ὑπεροψίᾳ τῇ τ' ὠμότητι τοσαύτῃ πρὸς πάντας ὁμοίως ἐχρῆτο, ὥστε καὶ ὑπερήφανος ἀπ' αὐτῶν ἐπικληθῆναι. Inde primum Thucydidi reddi potest, quod aliquanto melius est, ἐχρῆτο πρὸς πάντας ὁμοίως, deinde hoc apparet, verba οὕτω et ὥστε sequente Infinitivo apud nostrum utique retinenda esse. Nihilominus haud facile credam Thuc. post illud δυσπρόσοδον scribere potuisse: ὥστε μηδένα δύνασθαι προσιέναι. Ultima vox corrupta videtur idque fortasse ex προσομιλεῖν. Cf. II 37 ἀνεπαχθῶς δὲ τὰ ἴδια προσομιλοῦντες κτέ. Audiendus non est Krüger, expungi iubens voc. δύνασθαι, ut προσιέναι sit a προσίημι. Quasi vero *ad se admittere* Graece προσιέναι sit, non προσίεσθαι.

Cap. 131 extr. ἔξεστι δὲ τοῖς ἐφόροις τὸν βασιλέα δρᾶσαι τοῦτο. Scholiasta: καὶ μὴν οὐκ ἦν βασιλεὺς ἀλλ' ἐπίτροπος. Propterea iam Bremio haec verba suspecta fuerunt. Si genuina sunt, scribendum certe: καὶ τὸν βασιλέα i. e. *vel regem*.

Cap. 132 § 3. τοῦ μέντοι Παυσανίου ἀδίκημα κ|αὶ τοῦτ' ἐδόκει εἶναι. Classen coniecit καὶ τότ' ἐδόκει, ego malim καὶ (τότε) τοῦτ' ἐδόκει εἶναι. καί, ἐπειδὴ ἐν τούτῳ καθειστήκει, πολλῷ μᾶλλον παρόμοιον πραχθῆναι ἐφαίνετο τῇ παρούσῃ διανοίᾳ. — Sequuntur haec: ἐπυνθάνοντο δὲ καὶ ἐς τοὺς Εἵλωτας πράσσειν τι αὐτῷ. Scribatur hic quoque πρός. Cf. II 5 § 4, VI 61 § 2.

Cap. 133 § 1. σκηνησαμένου (l. σκηνωσαμένου cum Kr.) — καλύβην, ἐς ἣν τῶν ἐφόρων ἐντός τινας ἔκρυψε. Constans Atticorum mos requirit ἔνδον, ut recte legitur cap. 134 med. In extremo capite ipse verborum ordo damnat putidum emblema in verbis: ἀλλὰ πίστιν [ἐκ τοῦ ἱεροῦ] διδόντος τῆς ἀναστάσεως. Sollenni usu supplices dici ἀνίστασθαι ignoravit qui haec olim adscripsit. Cf. 137 § 1.

Cap. 134 § 3. καὶ αὐτὸν ἐμέλλησαν μὲν ἐς τὸν Καιάδαν,

οὕπερ τοὺς κακούργους, ἐμβάλλειν. Licet optime Graecum sit, non est Thucydideum ἐμβάλλειν ἐς, sed ἐσβάλλειν, quod recte servarunt libri deteriores. Nusquam enim noster verba composita cum praep. ἐν construit cum praepositione ἐς, sed constanter cum Dativo. Quapropter etiam II 48 § 1 perperam scribitur: (ἡ νόσος) ἐς τὴν πόλιν — ἐνέπεσε et corrigendum ἐσέπεσε. Praeterea loco, quem tractamus, pro οὕπερ requiro οἷπερ, et similiter § 4 legerim: ὁ δὲ θεὸς — τόν τε τάφον ὕστερον ἔχρησε τοῖς Λακεδαιμονίοις μετενεγκεῖν οἷπερ ἀπέθανε, per attractionem pro ἐκεῖσε οὕπερ.

Cap. 137 § 1. τοῖς — Ἀθηναίοις ἐλθοῦσι καὶ πολλὰ εἰποῦσιν οὐκ ἐκδίδωσι. Erat quum suspicarer: καὶ πόλλ' ἀπειλοῦσιν (καὶ sensu intensivo). Cf. VIII 33. Languet enim nescio quomodo tradita scriptura. Certius est interpolatione laborare § 2: δείσας φράζει τῷ ναυκλήρῳ ὅστις ἐστὶ καὶ δι' ἃ φεύγει καὶ εἰ μὴ σώσει αὐτον [ἔφη] ἐρεῖν ὅτι χρήμασι πεισθεὶς αὐτὸν ἄγει. Praegresso enim verbo significandi otiosum est ἔφη, quod mente repetendum e φράζει. Nam sic solent veteres Attici omnes.

Cap. 138 § 3. καὶ διαφερόντως τι ἐς αὐτὸ [μᾶλλον ἑτέρου] ἄξιος θαυμάσαι. Deleatur interpretamentum vocabuli διαφερόντως. Simile emblema tollendum II 60, ubi Pericles: εἴ μοι καὶ μέσως ἡγούμενοι [μᾶλλον ἑτέρων] προσεῖναι αὐτὰ πολεμεῖν ἐπείσθητε, ubi summi viri modestiam offuscavit annotandi libido. Ope codicum iam Krüger sanavit locum VII 29 extr.: καὶ ξυμφορὰ τῇ πόλει πάσῃ οὐδεμιᾶς ἥσσων [μᾶλλον ἑτέρας] ἀδόκητος τε ἐπέπεσεν αὕτη καὶ δεινή. Denique corrigendus locus IV 3: τῷ δὲ διάφορόν τι ἐδόκει εἶναι τοῦτο τὸ χωρίον [ἑτέρου μᾶλλον] λιμένος τε προσόντος κτέ. — Sequuntur haec: οἰκείᾳ γὰρ ξυνέσει — τῶν τε παραχρῆμα δι' ἐλαχίστης βουλῆς κράτιστος γνώμων καὶ τῶν μελλόντων ἐπὶ πλεῖστον [τοῦ γενησομένου duo codd. habent in mg.] εἰκαστής· καὶ ἃ μὲν μετὰ χεῖρας ἔχοι καὶ ἐξηγήσασθαι οἷός τε, ὧν δ' ἄπειρος εἴη, κρῖναι ἱκανῶς οὐκ ἀπήλλακτο κτε. Parum proficimus Krügeri coniectura delentis voculam καὶ et ὑποστιγμήν

post *εἰκαστής*, quippe qua non liberemur intolerabili huius loci anacolutho. Scribendum suspicor: *κράτιστος γνώμων (ἦν) καί*, quo facto omnia recte procedent.

Cap. 141 § 3. *καὶ οἱ τοιοῦτοι οὔτε ναῦς πληροῦντες οὔτε πεζὰς στρατιὰς πολλάκις ἐκπέμπειν δύνανται.* Immo *πληροῦν*, quod de pedestri exercitu non dicitur.

Cap. 142 § 2. *τὴν μὲν γὰρ χαλεπὸν καὶ ἐν εἰρήνῃ πόλιν ἀντίπαλον παρασκευάσασθαι.* Procul dubio verum est *τῇ μὲν κτέ.* i. e. *τῇ ἐπιτειχίσει*, neque audiendi interpretes miris modis vulgatam lectionem explicantes.

† Cap. 144 § 3 extr. *ἄρχοντας δ' ἀμυνούμεθα* pro *ἀρχομένους* legendum esse monui in Anal. crit. p. 3 †, post Reiskium, ut docet me Popponis annotatio. Cf. cap. 78 extr.

IN LIBRO II.

Cap. 2 § 1. *τῷ δὲ πέμπτῳ καὶ δεκάτῳ [ἔτει]*. Intelligendum *ἔτει* e superiore *ἔτη*, non scribendum.

Cap. 3 § 2. supple: *καὶ ἐνόμισαν (ἂν) ἐπιθέμενοι ῥᾳδίως κρατῆσαι.* Cf. II 81 § 3 *ἐνόμισαν αὐτοβοεὶ ἂν τὴν πόλιν ἑλεῖν.* Similiter cap. 24 § 1 corrigam: *νομίζοντες ἥκιστ' ἂν* (pro *ἥκιστα*) *σφᾶς — ὑποτοπῆσαι κτέ.*

Cap. 4 § 2. *οἱ δὲ κατὰ πύλας ἐρήμους γυναικὸς δούσης πέλεκυν λαθόντες [καὶ] διακόψαντες τὸν μόχλον ἐξῆλθον οὐ πολλοί, κτέ.* Sententiam pessumdedit interpositum a sciolis *καί*. Cf. III 39 § 7. Ibid. *ἐμπείρους δ' ἔχοντες τοὺς διώκοντας [τοῦ μὴ ἐκφεύγειν]*. Ad *ἐμπείρους* e praegressis repete *τῶν διόδων*. Additamentum plane absurdum est.

Cap. 5 § 3. *Πλαταιῆς — κήρυκα ἐξέπεμπον — λέγοντες ὅτι οὔτε τὰ πεποιημένα ὁσίως δράσειαν — τά τ' ἔξω [ἔλεγον αὐτοῖς] μὴ ἀδικεῖν· εἰ δὲ μή, καὶ αὐτοὶ [ἔφασαν] αὐτῶν τοὺς ἄνδρας ἀποκτενεῖν κτέ.* Expunge duo emblemata, quorum prius manifesto nocet verborum compositioni per *οὔτε — τε*. Cf. adn. ad I 137 § 2. Similiter *ἔφη* ante

ξυλλήψεσθαι, qui Infinitivus pendet ab ἀνεῖλε, expellendum est 54 § 3.

Cap. 7 § 1. οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι [αὐτῶν]. Haec formula, quae innumeris locis apud nostrum salva evasit, subinde corrumpitur interpretum additamentis, quod bis accidit VIII 37. ubi adscriptum est τῶν Λακεδαιμονίων. In foedere IV 118 § 8 rursus legitur: Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι [αὐτῶν].

Ib. § 2. καὶ Λακεδαιμονίοις μὲν — τοῖς τἀκείνων ἑλομένοις ναῦς ἐπετάχθησαν ποιεῖσθαι κατὰ μέγεθος τῶν πόλεων. Loco manifesto corrupto Cobet medetur scribendo: Λακεδαιμόνιοι (cum codd. aliquot in quorum numero est Vaticanus) — ἐπετετάχεσαν: recte, nisi quod ob praegressa illa παρεσκευάζοντο δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι aptior mihi videtur Aoristus ἐπέταξαν. Retinenti Dativum Λακεδαιμονίοις certe rescribendum erit ἐπετάχθη, ut iam ab aliis coniectum est, probante in altera editione Poppone. Subsequentes Accusativi ἡσυχάζοντας — δεχομένους documento sunt male Reiskium coniecisse: οἱ τἀκείνων ἑλόμενοι.

Cap. 9 § 1. Λακεδαιμονίων μὲν οἵδε ξύμμαχοι· Πελοποννήσιοι μὲν οἱ ἐντὸς ἰσθμοῦ πάντες πλὴν — ἔξω δὲ Πελοποννήσου Μεγαρῆς κτέ. Absurde sic scribitur, quia nulli sunt Peloponnesii extra Isthmum. De expungendis vocabulis οἱ ἐντὸς ἰσθμοῦ nemo sanus cogitabit, quia nulla exputari causa potest, cur quis ea verba adscriberet. Vix autem dubito Thuc. scripsisse: οἱ μὲν ἐντὸς Ἰσθμοῦ πάντες, ut Πελοποννήσιοι eius formulae interpretamentum sit.

Cap. 11 § 5. πᾶσι γὰρ ἐν τοῖς ὄμμασι καὶ ἐν τῷ παραυτίκα ὁρᾶν πάσχοντάς τι ἄηθες ὀργὴ προσπίπτει. Obscurissima sententia clara luce fulgebit, repetita praepositione ἐν si scripseris: ἐν τοῖς (ἐν) ὄμμασι. Cf. Plat. Theaet. p 174 c Ὄμμα pro θέαμα tragicorum est idque ipsum rarissimum.

† Cap. 13 § 1. τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ παραλίπῃ [καὶ μὴ δῃώσει]. Interpretamento periit omnis sermonis nitor. Similiter

mox insiticia sunt vocabula τῶν χρημάτων τῆς προσόδου post verba: λέγων τὴν ἰσχὺν αὐτοῖς ἀπὸ τούτων εἶναι. †

Cap. 15 § 3. τὰ γὰρ ἱερὰ ἐν αὐτῇ τῇ ἀκροπόλει καὶ ἄλλων θεῶν ἐστι, καὶ τὰ ἔξω πρὸς τοῦτο τὸ μέρος τῆς πόλεως μᾶλλον ἵδρυται. Post verba καὶ ἄλλων θεῶν Classen inseruit: καὶ τὰ τῆς Ἀθηνᾶς. Melius, ut opinor, auctori nostro consulueris inserendis duobus tantum vocabulis καὶ Ἀθηναίας, qua nominis forma Thucydidem quippe Euclide antiquiorem usum esse probabile arbitror. Nam apud eius aequalem Aristophanem, apud quem metro tuta erat, constanter ea forma apparet. Cf. Pac. 270; Eq. 760, Av. 829 et 1652. Hanc igitur restituam IV 116 med., ubi hodie editur: ἔστι γὰρ ἐν τῇ Ληκύθῳ Ἀθηνᾶς ἱερόν.

Cap. 16 § 1. πανοικησίᾳ γενόμενοί τε καὶ οἰκήσαντες. Suspicor πανοικησίᾳ (διαγενόμενοι i. e. *degentes* s. *transigentes vitam*. Reliqua tria vocabula omissa non desiderarem.

Cap. 18 § 2. αἰτίαν τ' οὐκ ἐλαχίστην Ἀρχίδαμος ἔλαβεν ἀπ' αὐτοῦ, δοκῶν καὶ ἐν τῇ ξυναγωγῇ τοῦ πολέμου μαλακὸς εἶναι καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιτήδειος, οὐ παραινῶν προθύμως πολεμεῖν. Hunc locum alii sic interpretantur, quasi legatur ἐν τῇ παρασκευῇ τοῦ πολέμου, alii, quasi scriptum sit ἐν τῇ παραινέσει τοῦ πολέμου. Quid sit Graecis ξυνάγειν τὸν πόλεμον docere potest v. c. locus Isocrateus in Panegyrico § 84: οἶμαι δὲ καὶ τὸν πόλεμον θεῶν τινὰ συναγαγεῖν κτέ. i. e. *conflasse*, *excitasse bellum*. Sed *incitare ad bellum* s. *bellum suadere* s. *eius auctorem esse* Graece sonat: ἐξορμᾶν ἐπὶ τὸ πολεμεῖν s. εἰσηγεῖσθαι πόλεμον. Priorem vero interpretationem vel peiorem esse non opus est ut dicam. Nec tamen propter verba οὐ παραινῶν προθύμως πολεμεῖν obscurum est, Th. respicientem ad ea quae narravit I 80 hoc dicere: iam antea Archedamum in conventu Spartae habito ad deliberandum de bello ignaviae famam nactum esse. Sed tametsi verbo ξυνάγειν saepe de *convocandis consiliis* utuntur historici (apud nostrum cf. I 120 § 1 et II 60 § 1), non tamen ξυναγωγὴν τοῦ πολέμου *conventum de bello habitum*

significare posse crediderim: quapropter suspicor supplendum esse: ἐν τῇ ξυναγωγῇ (τῇ περὶ) τοῦ πολέμου. Similiter Xenophon in Hellenicis VII 1 § 27: καὶ πρῶτα μὲν εἰς Δελφοὺς συνήγαγε περὶ εἰρήνης Θηβαίους κτέ.

† Cap. 19 § 1. Expunge verba ἡγεῖτο δὲ Ἀρχίδαμος — βασιλεὺς post narrata 10 § 3, 12 § 3 et § 18 inepte supervacanea. Invecta videntur e 47 § 2 et 71 § 1. †

Cap. 21 § 1. χρήμασι πεισθῆναι [τὴν ἀναχώρησιν]. Verba inclusa neque scholiasta legit neque Valla Manifestum emblema est. Ib. § 2, 3. καὶ ἐδόκει τοῖς τε ἄλλοις καὶ μάλιστα τῇ νεότητι ἐπεξιέναι καὶ μὴ περιορᾶν, κατὰ ξυστάσεις τε γιγνόμενοι ἐν πολλῇ ἔριδι ἦσαν, οἱ μὲν κελεύοντες [ἐξιέναι] οἱ δέ τινες οὐκ ἐῶντες. Pro ἐξιέναι paullo tolerabilius est quod exhibent libri deteriores ἐπεξιέναι, sed neutrum, si me audis, scripsit Thuc., qui lectorum suorum sagacitate confisus omisit more Atticorum, quod unius cuiusque erat e praegressis supplere. Byzantinis ille non scribebat. Non minus interpolationis suspicione me iudice premuntur quae languide adhaerent principio capitis sequentis: Περικλῆς δ' ὁρῶν μὲν αὐτοὺς — οὐ τἄριστα φρονοῦντας, πιστεύων δὲ ὀρθῶς γιγνώσκειν [περὶ τοῦ μὴ ἐπεξιέναι] κτέ. Cf. III 16 § 1, δηλῶσαι βουλόμενοι ὅτι οὐκ ὀρθῶς ἐγνώκασι. Annotatiuncula peti potuit ex ipsius auctoris verbis II 55 extr. Περικλῆς δὲ στρατηγὸς ὢν καὶ τότε περὶ μὲν τοῦ μὴ ἐπεξιέναι [τοὺς Ἀθηναίους delet Cobet] τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχεν ὥσπερ (an ἥνπερ?) καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ ἐσβολῇ κτέ. Sed aliud emendandum restat cap. 21 § 3 in vocabulis: ὧν ἀκροᾶσθαι ὡς ἕκαστος ὤργητο, ubi verbi ὀργᾶν contra omnium scriptorum usum (ex his cf. Dio Cass. 41, 56 § 3 et 47, 38 § 1) usurpatur genus medium. Vide IV 108 § 6 et VIII 2 § 2. Quocirca e libris deterioribus reponere possis ὥρμητο, nisi aliquanto esset probabilius hanc lectionem esse glossema genuini vocabuli ὤργα. Optimorum librorum scripturam originem ducere suspicor ex hac ὤργα (supra scripto ὥρμητο), quemadmodum IV 9 (ἀκολουθήσατε ἀνδρείως) lectio codicis Lugdunensis γενδρείως

ἀνδρείως
corrupta est ex hacce *γενναίως*, quam repperi in codice, quem olim contuli Parisiis. Similiter ap. Soph. in Oedipo Rege
παλαιά
vs. 971 *παρόντα* natum esse ex *γέροντα* egregie intellexit Heimsöth Krit. Stud. p. 330. *Ὥρμητο* glossema esse formae *ὤργα*, eo probabilius est, quod IV 108 § 6 formam *ὀργώντων* Scholiasta Cassianus interpretatur per *ὡρμημένων*.

Cap. 22 § 2. *καὶ ἱππομαχία τις [ἐν]ἐγένετο βραχεῖα ἐν Φρυγίοις τῶν τ' Ἀθηναίων τέλει ἑνὶ τῶν ἱππέων καὶ Θεσσαλοῖς μετ' αὐτῶν πρὸς τοὺς Βοιωτῶν ἱππέας, ἐν ᾗ οὐκ ἔλασσον ἔσχον οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Θεσσαλοί, μέχρι οὗ προσβοηθησάντων τοῖς Βοιωτοῖς τῶν ὁπλιτῶν τροπὴ ἐγένετο αὐτῶν καὶ ἀπέθανον [τῶν Θεσσαλῶν καὶ Ἀθηναίων] οὐ πολλοί.* Deleatur scholium ad *αὐτῶν*, quale est illud quod hodieque, sed minus verum, in scholiis editis legitur ad idem pronomen *αὐτῶν] τῶν Ἀθηναίων δηλονότι.* † Sequuntur haec: *ἀνείλοντο μέντοι αὐτοὺς αὐθημερὸν ἀσπόνδους.* E Graecorum sententia qui *sine induliis* cadavera sua suscipiunt vere victi non sunt, neque ergo, ubi illud fit, adversariis mos est erigere tropaeum. Quare iure mireris, quasi nihil esset in ea re insoliti, statim sequi: *καὶ οἱ Πελοποννήσιοι τροπαῖον τῇ ὑστεραίᾳ ἔστησαν;* quae offensioni non amplius erunt sic leniter emendata: *καίτοι οἱ Πελ. κτέ.* i. e. *nihilominus*.

Cap. 25 § 1. *καὶ ἐς Μεθώνην τῆς Λακωνικῆς ἀποβάντες τῷ τείχει προσέβαλον ὄντι ἀσθενεῖ καὶ ἀνθρώπων οὐκ ἐνόντων.* At infuisse homines apparet e § 2 *ἐβοήθει τοῖς ἐν τῷ χωρίῳ.* Hinc scholiasta *ἀνθρώπων] λείπει πολλῶν.* Sed inauditam esse talem ellipsin vix est quod dicam. Corrigerem igitur *οὐ(πολλῶν) ἐνόντων* aut *ὀλίγων ἐνόντων*, quod in simili loco legitur IV 8, nisi aliquanto lenius possem: *ἀνδρῶν* (pro *ἀν̅ω̅ν̅* = *ἀνθρώπων*) *οὐκ ἐνόντων*, ut mox *οἱ ἐν τῷ χωρίῳ* sint pueri mulieresque ceteraque turba imbellis. Cf. I 67.

Ibid § 2. *καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος πρῶτος τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἐπῃνέθη* (Brasidas) *ἐν Σπάρτῃ.* Sensus esse debet: hoc primum fuisse facinus eorum, quae in hoc

bello Brasidas patravit, ob quod Spartae publice sit laudatus. Quare scribendum *πρώτου*. Cf. III 113 extr. *πάθος — μέγιστον δὴ τῶν κατὰ τῶν πόλεμον τόνδε.*

Cap. 29 § 4. *πείσειν γὰρ Σιτάλκην πέμψειν* (l. *πέμψαι*, Clar. habet *πέμψαν*) *στρατιὰν [Θρᾳκίαν] Ἀθηναίοις κτἑ.* Multum vereor ut Th. nomen *Θρᾳκίαν* pro suo agnosceret, quod idem valet de additamento in verbis praegressis hisce: *διὰ τοσούτου — ἢ διὰ πολλῶν ἡμερῶν [ἐς Ὀδρύσας] ὁδοῦ*. Thuc. certe ita scripsisset: *ἢ διὰ τῆς π. ἡ. ἐ. Ὀ. ὁδοῦ.*

Cap. 30 extr. *ἐπί τε Κεφαλληνίαν [τὴν νῆσον προσ]πλεύσαντες προσηγάγοντο ἄνευ μάχης.* Praepositio *πρὸς* adhaesisse videtur e verbo sequenti.

Cap. 34 § 3. *μία δὲ κλίνη κενὴ φέρεται τῶν ἀφανῶν οἳ ἂν μὴ εὑρεθῶσιν ἐς ἀναίρεσιν.* Ambigo utrum cum Cobeto delendum sit *ἀφανῶν*, an potius verba *οἳ — ἀναίρεσιν*, utpote illius adiectivi interpretamentum.

Cap. 35 init. *εἰρηκότων ἤδη*. Inversus vocabulorum ordo citatur e Dionysio de comp. verb., sed cum codd. Thuc. amice conspirat et meus Florentinus, et liber Victorii teste Poppone. † Post pauca legimus: *καὶ μὴ ἐν ἑνὶ ἀνδρὶ πολλῶν ἀρετὰς κινδυνεύεσθαι εὖ τε καὶ χεῖρον εἰπόντι [πιστευθῆναι]*. Deleatur turpe emblema cl. Plat. Lach. 187 B *μὴ οὐκ ἐν τῷ Καρὶ ὑμῖν ὁ κίνδυνος κινδυνεύηται ἀλλ' ἐν τοῖς υἱέσιν.* Retinenti *πιστευθῆναι* omnino addendum sit *τε καὶ μή*. † — Ib. § 2 *ὅ τε γὰρ ξυνειδὼς — ἀκούοι*. Expressit hunc locum imitando Cassius Dio LIII 3 § 1.

Cap. 36 § 2. *αὐτοὶ ἡμεῖς οἵδε οἱ νῦν ἔτι ὄντες.* Verba *οἱ — ὄντες*, quae deleri iussit Cobet, agnoscere videtur Dio XXXVIII 38 § 3.

Ib. § 3. *ἀπὸ δ' οἵας τ' ἐπιτηδεύσεως ἤλθομεν ἐπ' αὐτὰ [καὶ μεθ' οἵας πολιτείας] καὶ τρόπων ἐξ οἵων μεγάλα ἐγένετο κτἑ* Verba septa cancellis non habet Dionysius Hal p. 47 (Sylb.), et recte: non enim tangit orator R. P. formam nisi in transcursu, ut inde illustret mores (*τὴν ἐπιτήδευσιν*) Atheniensium. Adnotatiuncula originem debet principio cap. 37.

Cap. 37 § 1. *παράδειγμα δὲ μᾶλλον αὐτοὶ ὄντες τινὶ ἢ μιμούμενοι ἑτέρους*. Legatur *τισίν*. Sequitur: *καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους [ἀλλ' ἐς πλείονας] οἰκεῖν δημοκρατία κέκληται*. Th. certe scripsisset *πλείους*, vel potius *πολλούς*. Deinde pergit: *οὐκ ἀπὸ μέρους τὸ πλεῖον* (l. *πλέον*) *ἐς τὰ κοινὰ ἢ ἀπ' ἀρετῆς προτιμᾶται*. Imo: *ἀπὸ γένους*. Eadem vocabula scribae confuderunt cap. 96 non procul ab initio: *Γέτας καὶ ὅσα ἄλλα μέρη ἐντὸς τοῦ Ἴστρου — κατῴκητο*, ubi recte Poppo coniecit *γένη* et III 94 extr., ubi corrigo: *Εὐρυτᾶσιν, ὅπερ μέγιστον γένος ἐστὶ τῶν Αἰτωλῶν*.

Cap. 39 § 2. *ἡμεῖς δ' ἀνειμένως διαιτώμενοι οὐδὲν ἧσσον ἐπὶ τοὺς ἰσοπαλεῖς κινδύνους χωροῦμεν*. Fac recte dici *κίνδυνον ἰσοπαλῆ* *periculum, in quo pares sumus hostibus*, quod non nego ob locum Dionis C. XLIV 30 laudatum a Poppone, nihilominus est in hac interpretatione quo h. l. merito offendamur; siquidem parum erat gloriae Atheniensibus si *eiusmodi* pericula adirent. At contextus postulat, nisi fallor, hanc sententiam: *licet libere vivamus, nihilo secius pares hostibus pugnae aleam inire solemus*, quam nanciscemur transponendo: *οὐδὲν ἧσσον ἰσοπαλεῖς ἐπὶ τοὺς κινδύνους χωροῦμεν*. Cf. Dio 38, 47 § 5 et 50, 18 § 5. In extremo capite cum pluribus codd. scribam: *καὶ ἐς αὐτὰ ἐλθοῦσι μὴ ἀτολμοτέροις* (pro *— ους*) *τῶν ἀεὶ μοχθούντων φαίνεσθαι*. Cf. I 126 *ἐπιτρέψαντες τοῖς ἐννέα ἄρχουσι — αὐτοκράτορσι διαθεῖναι*. Adde: I 31, 65, II 62, 87, IV 17, 71, 126, V 111, VI 60.

† Cap. 40 § 1. *καὶ ἑτέροις πρὸς ἔργα τετραμμένοις τὰ πολιτικὰ μὴ ἐνδεῶς γνῶναι*. Haud absurde coniectum est *ἕτερα*, sed paullo aptius mihi videtur *ἑτεροῖα* i. e. *generis diversi* †. Ib. § 3. *διαφερόντως γὰρ δὴ καὶ τόδε ἔχομεν ὥστε τολμᾶν τε οἱ αὐτοὶ μάλιστα καὶ περὶ ὧν ἐπιχειρήσομεν ἐκλογίζεσθαι· ὃ τοῖς ἄλλοις ἀμαθία μὲν θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει*. Contortis aliorum explicationibus aliquanto probabilior mihi videtur lenissima haec novatio: *ὅτε τοῖς ἄλλοις κτέ*. Cf. Homericum illud (Od. μ. 22) *δισθανέες, ὅτε τ' ἄλ-*

λοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι. — In sqq. non exputo quid sit ἀποτρεπόμενοι ἐκ τῶν κινδύνων, nisi deleta praepositione.

Cap. 42 § 1. μὴ περὶ ἴσου ἡμῖν εἶναι τὸν ἀγῶνα καὶ οἷς τῶνδε μηδὲν ὑπάρχει [ὁμοίως]. Invito oratore ultima vox adscripta videtur, quippe quem liberum illum Atheniensium victum liberalesque eorum mores ac studia *prorsus* aliena esse a Lacedaemoniis contendere longe sit probabilius. Quare non sine causa hoc adverbium desideratur in codd. Dionysii Hal. p. 47. Verba sequentia: καὶ οὐκ ἂν πολλοῖς τῶν 'Ελλήνων ἰσόρροπος ὥσπερ τῶνδε ὁ λόγος τ ῶ ν ἔ ρ γ ω ν φανείη occupavit corrigere Dobree rescripto τῷ ἔργῳ. Cf. I 96 § 5. Krügero ἰσόρροπος recte cum Genetivo construi videtur, quia scil. ἀντίρροπος cum isto casu iungatur. Eodem iure contendas v. c. ἴσος recte habere casum secundum, quod non aliter construatur ἀντάξιος! † Locum vexatissimum in extremo capite Dobrei insistens vestigiis sic emendo: καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἀμύνεσθαι καὶ (τι) παθεῖν (i. e. *vel occumbere*) κ ά λ λ ι ο ν (pro μ ᾶ λ λ ο ν cum Dobreo) ἡγησάμενοι κτέ. †.

Cap. 43 § 1. ἀλλ' οἷς ἡ ἐ ν α ν τ ί α μεταβολὴ ἐν τῷ ζῆν ἔτι κινδυνεύεται. Melius intelligam: ἡ ἐς τ ἀ ν α ν τ ί α μεταβολὴ κτέ. Extr. cap. ἀλγεινοτέρα — ἡ [ἐ ν τ ῷ] μ ε τ ὰ τ ο ῦ μαλακισθῆναι κάκωσις ἢ ὁ μετὰ ῥώμης — γιγνόμενος ἀναίσθητος θάνατος. Expunxere viri docti ἐν τῷ, nulla tamen reddita ratione quidni potius expungenda sint vocabula μετὰ τοῦ; de quo cogitari sane possit, quia Thucydidis proprium est particularum varietate variare sermonem. Vide I 1 extr. οὔτε κ α τ ὰ τοὺς πολέμους, οὔτε ἐ ς τἆλλα, II 1 οὔτε κ α τ ὰ γῆν οὔτε δ ι ὰ θαλάσσης 38, § 1 οὔτε π ρ ὸ ς τοὺς ἄλλους οὔτε ἐ ς ἡμᾶς, et ita saepissime. Nihilominns ἐν τῷ h. l. recte deleri probabile est propter locum I 6 § 4, ubi ad verba μ ε τ ὰ τοῦ γυμνάζεσθαι scholiasta cod. Augustani annotavit: ἀντὶ τοῦ ἐ ν τ ῷ γυμνάζεσθαι.

Cap. 44 § 1. οὐκ ὀ λ ο φ ύ ρ ο μ α ι μᾶλλον ἢ παραμυθήσομαι. Quicquid dicunt vv. dd., Thuc. scripsit ὀ λ ο φ υ ρ ο ῦ μ α ι. Quae depravatissima verba sequuntur sic tento: καὶ οἷς (ἂν) ἐνευδαι-

μονῆσαι τε ὁ βίος ὁμοίως καὶ ἐ ὖ τ ε λ ε υ τ ῆ σ α ι (pro *ἐντελευτῆσαι* ita corrigebam An. crit. p. 4, nescius hanc coniecturam occupasse Popponem) *ξ υ μ μ ε τ ρ η θ ῇ* (pro *ξυνεμετρήθη*).

Cap. 48 § 1. Vide ad I 134 § 3.

Cap. 50 extr. *τεκμήριον δέ· τῶν μὲν τοιούτων ὀρνίθων κτέ.* E constanti Graecorum consuetudine post *μὲν* insere *γάρ*.

Cap. 52 § 1. *ἐν καλύβαις πνιγηραῖς*. Ad rem cf. Livius III 6 § 3: auxere (Romani) vim morbi terrore populationis pecoribus agrestibusque in urbem acceptis: ea conclusio mixtorum omnis generis animantium et odore insolito urbanos et agrestem confertum in arta tecta aestu ac vigiliis angebat cett.

Cap. 54 § 3. Vide ad II 5 § 3.

Cap. 60 § 4. *ὅς οὐδενός οἴομαι ἥσσων εἶναι — ταῦτα*. Imitatur h. l. Dio Cassius XLIV 38 § 6 et L 17 § 4. — Ib. § 2 *πόλιν — καθ' ἕκαστον* (insere *μὲν*) *τῶν πολιτῶν εὐπραγοῦσαν, ἀθρόαν δὲ σφαλλομένην*. Ad finem capitis cf. adn. ad I 138.

Cap. 61 § 2. *καὶ ἐγὼ μὲν ὁ αὐτός εἰμι — μεταβάλλετε*. Imitando expressit Dio XXXVIII 44 § 4. Graeca oratio non est quae leguntur in fine §: *ταπεινὴ ὑμῶν ἡ διάνοια ἐγκαρτερεῖν ἃ ἔ γ ν ω τ ε*: erit, si scripseris: *οἷς ἔγνωτε*. Cap. 75 § 1 malim *τοῖς δένδρεσιν ο ἷ ς* pro *ἃ ἔκοψαν*. Mox deleatur *τὸ* ante *πλείστῳ παραλόγῳ*.

Cap. 62 § 1. Corrigatur locus hiulcus scribendo: *τὸν δὲ πόνον τὸν κατὰ τὸν πόλεμον* (*φ ο β ο υ μ έ ν ο ι ς*) *μὴ γένηταί τε πολὺς καὶ οὐδὲν μᾶλλον περιγενώμεθα, ἀρκείτω μὲν ὑ μ ῖ ν καὶ ἐκεῖνα ἐν οἷς ἄλλοτε πολλάκις γε δὴ ἀπέδειξα οὐκ ὀρθῶς αὐτὸν ὑποπτευόμενον κτέ.*

Cap. 65 § 2. *ὕστερον δ' αὖθις οὐ πολλῷ, ὅ π ε ρ φιλεῖ ὅμιλος ποιεῖν, στρατηγὸν εἵλοντο* Periclem. Minus accurate scribitur *ὅπερ*, quod optime habet in sententia, qualis est noto loco apud Aristophanem: *χρέμπτεται γὰρ ἤδη | ὅπερ ποιοῦσ' οἱ ῥήτορες*, quia *χρέμπτονται οἱ ῥήτορες*; aut Thuc. VIII 1 extr. Sed parum recte h. l. *ὅπερ* interpreteris: *στρατηγὸν ἑλέσθαι τὸν Περικλέα*. Quare aut *ὥσπερ* scribendum aut *οἷόνπερ*. Cf.

III 82 in., IV. 28 med., VI 63. Mox corrigam: *ὧν μὲν πέρι* (pro *περὶ* Kr.) *τὰ οἰκεῖα ἕκαστος ἤ λ γ ο υ ν* (pro *ἤλγει*) *ἀμβλύτεροι ἤδη ὄντες κτέ.* Cf. VIII 82. Ib. § 6. *ὁπότε γοῦν αἴσθοιτο κτέ.* Respicit h. l. PHILODEMUS *περὶ κακιῶν* cap. 11 scribens: *ὡς καὶ Περικλῆς ταπεινουμένους μὲν ἐξῆρεν Ἀθηναίους, μεγαλαυχουμένους δὲ συνέστειλεν.* Ib. § 8 suppleverim: *ὅμως τρία μὲν (ἔ τ ι) ἔ τ η ἀντεῖχον*, cuius erroris causa in aprico est. Simili de causa necessarium pronomen *αὐτὸς* elapsum est ex his verbis: (§ 6) *ὀρεγόμενοι τοῦ πρῶτος (α ὐ τ ό ς) ἕκαστος γίγνεσθαι* Cf. VIII 89 *πάντες γὰρ αὐθημερὸν ἀξιοῦσιν — π ρ ῶ τ ο ς α ὐ τ ὸ ς ἕ κ α σ τ ο ς εἶναι*, IV 108 med. *βουλόμενοι α ὐ τ ο ὶ ἕ κ α σ τ ο ι π ρ ῶ τ ο ι ἀποστῆναι*, VII 84 *πᾶς τις — διαβῆναι α ὐ τ ὸ ς* (ins. *ἕκαστος*) *π ρ ῶ τ ο ς βουλόμενος*, VII 70 *πᾶς τις — α ὐ τ ὸ ς ἕ κ α σ τ ο ς ἠπείγετο π ρ ῶ τ ο ς γίγνεσθαι*, III 38 *δοῦλοι ὄ ν τ ε ς τῶν ἀεὶ ἀτόπων — καὶ μάλιστα μὲν α ὐ τ ὸ ς εἰπεῖν ἕ κ α σ τ ο ς βουλόμενος* (l. *βουλόμενοι*) *δύνασθαι, εἰ δὲ μή, ἀνταγωνιζόμ ε ν ο ι κτέ.* Interpolatione laborat locus similis VIII 89 extr.: *ἠγωνίζετο οὖν εἷς ἕκαστος αὐτὸς πρῶτος [προστάτης τοῦ δήμου] γενέσθαι*, ubi aut *πρῶτος* male repetitum est e praegressis aut, quod fere malim vocabula *προστάτης τοῦ δήμου* sunt illius adiectivi interpretamentum. — Unus, qui me paene effugerat, error castigandus restat in § 8 *τοῦ ναυτικοῦ τῷ πλείονι [μ ο ρ ί ῳ]*, quorum vocabulorum ultimum interpretis esse propterea paene certum est, quod id substantivum ubique apud Thucydidem servat vim diminutivam neque unquam ponitur pro *μέρος.* s. *μοῖρα* praeter h. l. et VII 58, ubi aeque inserviit explendae locutioni ellipticae *ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸν Τυρσηνικὸν πόντον [μορίου]*. Cf. I 85, 141, II 39, VI 92 et VIII 49.

† Cap. 70 § 3. *ἐξελθεῖν αὐτοὺς καὶ παῖδας [καὶ γυναῖκας] καὶ τοὺς ἐπικούρους ξὺν ἑνὶ ἱματίῳ, γ υ ν α ῖ κ α ς δὲ ξὺν δυοῖν.* † Fieri tamen potest, ut potius scribendum sit: *ἐξελθεῖν αὐτοὺς καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τοὺς ἐπικούρους, (τ ο ὺ ς μ ὲ ν) ξὺν ἑνὶ ἱματίῳ. γυναῖκας δὲ ξὺν δυοῖν.* — In extremo capite: *καὶ [τὸ] δεύτερον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ*

[τῶδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν]. Diu est ex quo mihi subnata est suspicio miram hanc clausulam, ubiubi occurrat, olim adscriptam esse a magistellis, quibus consensu debentur ultima verba totius operis: ὅταν ὁ μετὰ τοῦτο τὸ θέρος χειμὼν τελευτήσῃ, ἓν καὶ εἰκοστὸν ἔτος πληροῦται. Eam ipse Thucydides, ut arbitror, non uno et altero loco sed ubique singulis annis exeuntibus adscripsisset; quod secus esse docent loci II 47 § 1, IV 116, V 24, V 39, 51, 56, 83. Loci ubi clausula reperitur hi sunt II 103, III 25, 88, 116, IV 51, 135, VI 7, 93, VII 18, VIII 6, 60; in quibus omnibus suspecta mihi sunt verba ἐτελεύτα τῶδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν, etiam propter verbum ἐτελεύτα adversus constantem Atticorum consuetudinem male repetitum. Idem tamen verbum haud melius iteratur V 51, 56 et 83.

Cap. 71 extr. τὴν γῆν τὴν Πλαταιίδα. Priorem articulum recte omisit Dionysius Halicarnaseusis. Contra cap. 74 § 1 requiro: ἀλλ' ἀνέχεσθαι καὶ (τὴν) γῆν τεμνομένην et ib. mox: ἐπὶ (τὴν) γῆν τήνδε ἤλθομεν.

Cap. 73 § 2. ἡμέρας τ' ἐσπείσατο ἐν αἷς εἰκὸς ἦν κομισθῆναι. Malim: ἐν ὅσαις. Ibidem post pauca in codice Danico speciose legitur ἀναγγέλλοντες i. e. *renuntiantes* pro ἀπαγγέλλοντες.

Cap. 74 extr. lacunosum videtur; edam: ξυγγνώμονες δή ἐστε ...... τῆς μὲν ἀδικίας κολάζεσθαι τοῖς ὑπάρχουσι προτέροις, τῆς δὲ τιμωρίας τυγχάνειν τοῖς ἐπιφέρουσι νομίμως. Ita autem non video quid melius inseratur quam verba καὶ δότε, quo facto simul Infinitivi κολάζεσθαι et τυγχάνειν habebunt quo referantur, simul facilis explicatio erit Dativorum Partic. τοῖς ὑπάρχουσι et τοῖς ἐπιφέρουσι.

Cap. 75 § 2 ὥστε τοὺς μὲν φέρειν. Scribe φορεῖν, ut recte legitur in praegressis: ἐφόρουν δ' ὕλην ἐς αὐτὸ καὶ λίθους καὶ γῆν et in extremo capite ἐσεφόρουν τὴν γῆν. Cf. mox cap. 76, 77, VI 99 § 1 et 100 extr.

Cap. 76. ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν αὐτοῦ ἀρξάμενοι ἀπὸ τοῦ βραχέος τείχους ἐκ τοῦ ἐντὸς μηνοειδὲς [ἐς τὴν πόλιν]

προσωκοδόμουν. Verba inclusa post illa *ἐκ τοῦ ἐντὸς* nimis otiosa sunt, neque ab ipso historico adscripta videntur

Cap. 77 § 4. *ἐντὸς γὰρ πολλοῦ [χωρίου]*. Substantivum *χωρίον* est ex eo vocabulorum numero, quibus magistelli veterum locutiones ellipticas explere solent. Aliud exemplum repcritur I 63 § 2 *ὡς ἐς ἐλάχιστον [χωρίον]*, aliud mox cap. 78 *περιετείχιζον τὴν πόλιν κύκλῳ διελόμενοι κατὰ πόλεις [τὸ χωρίον]*, ubi in flagranti deprehendimus falsarium, comparatis locis, quales hi sunt: IV 68 *τάφρον τε καὶ τείχη διελομένη ἡ στρατιά*, V 75 *διελόμενοι τὴν πόλιν περιετείχιζον*, V 114 *διελόμενοι κατὰ πόλεις περιετείχισαν κύκλῳ τοὺς Μηλίους*. Alio interpretamento idem loquendi genus obliteratum est VII 19 § 1 *ἔπειτα Δεκέλειαν ἐτείχιζον κατὰ πόλεις διελόμενοι [τὸ ἔργον]*.

Cap. 78 § 1. Suspecta mihi sunt cum Classenio verba *μέρος μέν τι — ἀφέντες*. Praestat tamen omnia retinere quam cum codd. expungere sola vocabula *τὸ — ἀφέντες*.

Cap. 80 § 4. *οἳ ὕστερον ἦλθον*, II 5 § 2 *ὕστερον παρεγένοντο* et VII 27 § 2 *ὡς ὕστερον παρεγένοντο*. Quum satis constet Graecis *ὕστερον ἥκω* esse *postea venio* sed *ὕστερος ἥκω* (= *ὑστερῶ*) *sero venio*, dubium non est quin tribus his locis et aliis fortasse apud Thucydidem reponendum sit *ὕστεροι*. Scripturarum compendia huiuscemodi errores perpetuo gignere mirum non est. Salva evasit vera lectio cum alibi tum hisce locis: Aristoph. Eccles. 381, Lys. 69 (cf. 326), Eurip. Rhes. 412, H. F. 522, 1174, Phoen. 1441 et Thucyd. III 38 § 4 *ὕστεροι ἀκολουθῆσαι*.

Cap. 81 § 1. *Ναύπακτον ἐρήμην ἀπολιπεῖν*. Immo *καταλιπεῖν*, nam illud Graecum non est.

Cap. 83 § 1. *τὸ δ' ἐκ τῆς Κορίνθου — ναυτικὸν ὃ ἔδει παραγενέσθαι τῷ Κνήμῳ, ὅπως μὴ ξυμβοηθῶσιν οἱ ἀπὸ θαλάσσης ἄνω ['Ακαρνᾶνες], οὐ παραγίγνεται*. Expungatur nomen proprium, quod arguitur perverso vocabulorum ordine, siquidem *ἄνω* necessario pendet a *ξυμβοηθῶσιν*. Omisso nomine res satis perspicua erat propter ea quae auctor dixerat

cap. 80 § 1. Interpolator iterum interstrepit ipsis sequentibus: *ἀλλ' ἠναγκάσθησαν περὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας [τῆς ἐν Στράτῳ μάχης] ναυμαχῆσαι*, ubi soloecam orationem nequaquam tueri quae exempla Krüger affert e Polybio toto coelo diversa: *τῇ κατὰ πόδας ἡμέρᾳ τῆς ἐκκλησίας* et *μετὰ τὴν πέμπτην ἡμέραν τῆς παρουσίας*, quis est quin statim perspiciat? *Τὰς αὐτὰς ἡμέρας* quomodo intelligendum esset, neminem Thucydidis lectorem facile fallebat, ut opinor. Nec *μάχης ναυμαχῆσαι* auribus gratum esse quisquam contendet.

Cap. 84 § 2. *ἐπὶ τὴν ἔω*. Codd. dett. *περί*, aliquanto sane melius. In re tamen de qua agitur verius videtur *ὑπό*.

Cap. 85 extr. malim: *ἐπῆγε δὲ Πολιχνίταις χαριζόμενος ὁμόροις (οὖσι) τῶν Κυδωνιατῶν*, quia vicinitas memoratur ab auctore, ad explicandam officii rationem. Verte: *quippe Cydoniae vicinis*. Fortasse tamen nihil novandum.

Cap. 86 § 2. *τοῦτο μὲν τὸ 'Ρίον — τὸ δ' ἕτερον ['Ρίον] κτέ*. † Interpolata quoque arbitror verba ultima huius capitis *παρεκελεύσαντο [καὶ ἔλεξαν] τοιάδε*. Cf. I 139 extr., II 10 extr., 88 in., 90 in., IV 9 ext., 11 in., 12 in., 93 in., 96 in., 125 ext., 127 in., VI 8 ext., 15 ext., 67 ext., 69 in., VII 65 in., 69 in., 78 in., VIII 77 in. Ad quorum locorum exemplum interpretamentis liberentur hi: IV 94 ext. 115 § 1, VI 32 ext. et VII 60 ext. †

Cap. 88 med. *ὑπομενετέον*. Fortasse verius est *ὑπομενετόν*. Cf. adn. ad I 121 § 3. Quamquam illud ferri posse videtur.

Cap. 89 init. *'Ορῶν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες στρατιῶται, πεφοβημένους τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων ξυνεκάλεσα, οὐκ ἀξιῶν τὰ μὴ δεινὰ ἐν ὀρρωδίᾳ ἔχειν. οὗτοι γὰρ πρῶτον μὲν διὰ τὸ προνενικῆσθαι καὶ μηδ' αὐτοὶ οἴεσθαι ὅμοιοι ἡμῖν εἶναι [τὸ πλῆθος τῶν νεῶν καὶ] οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου παρεσκευάσαντο*. Hoc dicit orator: Lacedaemonios postquam re et factis intellexissent se mari Atheniensibus pares non esse, comparasse navium numerum multo maiorem, quam rem eleganti litotete, simul ut evitaret repetitionem vocabuli *τὸ πλῆθος*, significavit dicendo *οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου παρεσκευάσαντο*. Huic igitur sententiae

non leviter nocuit adscriptum olim interpretamentum τὸ πλῆθος τῶν νεῶν postquam, ut fit, addita copula in textum se insinuavit. Ii qui corruptissima quaeque utcunque interpretantur, ita vulgatae scripturae sensum exponunt, quasi scriptum exstaret in textu: τὸ πλῆθος τῶν νεῶν καὶ τοῦτ' οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου, ne sentientes quidem quam invenuste summique scriptoris stilo indigne Phormio ita dicendo locutus esset. Aliud emblema perdidit verba sequentia: ἔπειτα ᾧ μάλιστα πιστεύοντες προσέρχονται, ὡς προσῆκον σφίσιν ἀνδρείοις εἶναι, οὐ δι' ἄλλο τι θαρσοῦσιν ἢ διὰ τὴν ἐν τῷ πεζῷ ἐμπειρίαν τὰ πλείω κατορθοῦντες καὶ οἴονται [σφίσι] καὶ ἐν τῷ ναυτικῷ ποιήσειν τὸ αὐτό. Neque σφίσι pro σφίσιν αὐτοῖς s. ἑαυτοῖς Graecum est neque ποιεῖν ponitur pro περιποιεῖν s. περιποιεῖσθαι. Deleto pronomine, male repetito e praegressis, ποιήσειν ταὐτὸ explica κατορθώσειν. Etenim sic pergit orator: τὸ δ' (sc. κατορθοῦν) ἐκ τοῦ δικαίου ἡμῖν μᾶλλον νῦν περιέσται — τῷ δὲ ἑκάτεροι ἐμπειρότεροι εἶναι θρασύτεροί ἐσμεν, ubi posteriora sana esse non praestiterim. † Post pauca scribitur: πολὺ δ' ὑμεῖς ἐκείνοις πλείω φόβον παρέχετε καὶ πιστότερον κατά τε τὸ προνενικηκέναι καὶ ὅτι οὐκ ἂν ἡγοῦνται μὴ μέλλοντάς τι ἄξιον τοῦ παρὰ πολὺ πράξειν ἀνθίστασθαι ὑμᾶς. Imo vero: τοῦ παράπλου, i. e. τοῦ τολμήματος τοῦ παραπλεῖν. Alterum scribae ἔναυλον erat e praegressis. Ad rem cf. 86 § 2, ad dicendi rationem V 60: οὐδὲν δράσαντες ἄξιον τῆς παρασκευῆς. † — Ib. § 5 πολλὰ δὲ καὶ στρατόπεδα ἤδη ἔπεσεν [ὑπ' ἐλασσόνων] τῇ ἀπειρίᾳ κτέ. Vocabulum ἔπεσεν non defenditur loco VII 77 § 1, quo provocant vv. dd. Dudum Haase repperit quod me iudice verum est ἔπταισε, sed ita ut simul deleatur ὑπ' ἐλασσόνων, quod olim magister adscripsit male haec verba referens ad Spartanos: spectare enim potius Athenienses docent sqq.: ὧν — μετέχομεν. In extremo capite denuo obstrepunt Byzantini pulcherrima quaeque annotatiunculis suis corrumpentes: ὁ δ' ἀγὼν μέγας ὑμῖν ἢ καταλῦσαι Πελοποννησίων τὴν ἐλπίδα [τοῦ ναυτικοῦ] ἢ ἐγγυτέρω καταστῆσαι Ἀθηναίοις τὸν φόβον [περὶ τῆς

θαλάσσης]. Thuc. certe scripsisset: τὴν ἐλπίδα τοῦ κατορθώσειν ἐν τῷ ναυτικῷ et: τὸν φόβον τοῦ ἡσσηθῆναι κατὰ θάλασσαν. Cf. § 2

Cap. 90 § 1. οὐκ ἐπέπλεον ἐς τὸν κόλπον [καὶ τὰ στενά]. Ultima adscripta videntur ex 89 § 5. Ceterum si quis talia amplectitur, οὐ φθονῶ.

Cap. 91 § 1. Ταύτῃ μὲν οὖν οἱ Πελοποννήσιοι ἐκράτουν [τε καὶ ἔφθειραν τὰς Ἀττικὰς ναῦς]. Quicunque haec verba mihi admodum suspecta Thucydidi vindicabit, is saltem καὶ διέφθειραν corrigat, ut recte legitur cap. praec. § 4, unde haec petita sunt. Certo enim discrimine apud Thuc. φθείρειν nusquam ponitur pro διαφθείρειν sensu τοῦ καταδύειν. Cf. I 29, 54, 100, II 92 § 2 bis, § 3 et passim Ex eodem loco profecit is qui interpolavit verba sequentia: αἵπερ ὑπεξέφυγον τὴν ἐπιστροφὴν ἐς τὴν εὐρυχωρίαν.

Cap. 92 § 3. ἔστησαν — τροπαῖον [ὡς νενικηκότες] τῆς τροπῆς κτέ. Idem emblema et simile ὡς νικήσαντες saepius tollendum. Cobet iam sustulit I 64. Ib. 105 § 5 dele ὡς νικήσαντες Ib. § 4 ἐς κόλπον τὸν Κρισαῖον καὶ Κόρινθον. Verba καὶ Κόρινθον, suspecta Krügero, equidem loco movere non ausim propter ea quae leguntur II 69 § 1 μήτ' ἐκπλεῖν ἐκ Κορίνθου καὶ τοῦ Κρισαίου κόλπου μηδένα μήτ' ἐσπλεῖν. Cf 81 § 1, 83 § 1, 93 § 1. Non autem in vicinia verba ἀποπειρᾶσαι τοῦ Πειραιῶς [τοῦ λιμένος τῶν Ἀθηναίων] ab eadem suspicione libera esse puto, verum fraus perpluit in § 2, ubi post Νισαίας additur τοῦ νεωρίου αὐτῶν, quia Megarensium ἐπίνειον dicendum fuerat. Cf. I 30 med., 84 extr.

Cap. 96 § 1. Una litura dele verba μέχρι θαλάσσης — Ἑλλήσποντον. Cf. Krügeri annotatio. — Ib. § 2 risum movent Thraces *montuosi* (ὀρεινῶν Θρᾳκῶν). *Montani* s. *monticolae* Graece audiunt ὄρειοι. Rectissime Cobet apud Xenophontem Anab. VII 4 § 10 idem vitium sustulit.

Cap. 99 § 1. κατὰ κορυφήν recte scribitur Cf Dio Cassius XLIX 43 § 4 et LIII 31 § 3.

Cap. 100 § 1. *Ἀρχέλαος ὁ Περδίκκου* [*υἱός*]. Additur *υἱός* apud Thucydidem, ubi dura foret omissio velut § 2.

Cap. 101 § 1 Frustra Badham in *Λογίῳ Ἑρμῇ* I 1 p. 199 corrigit *οἳ* (pro *οὐ*) *παρῆσαν*, ut vel apparet e vocula *δὲ* post *δῶρα*. Hoc loco nihil est sanius; neque enim aliunde effici potest, Athenienses quod promiserant (95 § 3 extr.) revera praestitisse.

Cap. 102 § 2. Dele pucrile additamentum *ὑπὸ τοῦ ὕδατος* et § 3 vocabula *τῷ μὴ σκεδάννυσθαι*, namque vel correcta (*τὸ μὴ σκεδάννυσθαι*) male abundant. Non digniora nostro § 4 sunt vocabula: *μηδὲ γῇ ᾖν* post illa: *ἥτις — μήπω ὑπὸ* (l. *ὑφ'*) *ἡλίου ἑωρᾶτο*, quorum sunt interpretamentum. Ad finem capitis cf. adn. ad cap. 70 extr.

IN LIBRO III.

Cap. 5. *καὶ μάχη ἐγένετο, ἐν ᾗ οὐκ ἔλασσον ἔχοντες οἱ Μυτιληναῖοι οὔτ' ἐπηυλίσαντο κτέ.* Immo *σχόντες*.

Cap. 6 § 1. *ἑκατέρωθεν* [*τῆς πόλεως*]. Vocabula male repetita e proxime praegressis.

Cap. 7 § 1. *καὶ παραπλέουσαι αἱ νῆες κτέ.* Athenis Naupactum navigantes *περιπλέουσιν*. Nullus est error frequentior. Similiter corrigas IV 25 § 5, ubi (cl. § 4) l. *παραπλεύσαντες*. Loco IV 54 extr., *τῶν περὶ θάλασσαν*, l. *παρά*, ut legitur I 8 *οἱ παρὰ θάλασσαν ἄνθρωποι*, ubi *περὶ* est in quibusdam libris.

† Cap. 10 § 1. *εἰ μὴ μετ' ἀρετῆς δοκούσης ἐς ἀλλήλους γίγνοιντο* (*φιλία καὶ κοινωνία*). Verbum *δοκεῖν* iungi nequit cum *ἐς ἀλλήλους*. Requiro *δοκήσεως*. Cf. II 35 med., IV 18 ext., 87 § 1, 126 § 4, VII 67 § 1. Sensus: *nisi cum mutua virtutis opinione fiant.* Vide adn. ad V 16 § 6. † Ad sqq. *ἀπολιπόντων ἐκ* cf. V 4 *ἀπολιπόντες ἐκ τῶν Συρακουσῶν* et Dio Cass. XXXVII 40 extr.

† Cap. 12. *ὑπεδεχόμεθα*. Egregie Haase *ὑπηρχόμεθα*, quod

Atticum esse male negavit Krüger. Vide Cobetum in Mnemosyne III p. 106. †

Cap. 15 init. *οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι [καὶ οἱ ξύμμαχοι] ἐπειδὴ ἤκουσαν*. Verba *κ. ο. ξ.* insiticia esse luce clarius apparet e sqq., quae transpositione sananda sunt in hunc modum: *προσδεξάμενοι τοὺς λόγους ξυμμάχους τε τοὺς Λεσβίους ἐποιήσαντο καὶ ὡς ποιησόμενοι τὴν ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβολὴν τοῖς τε ξυμμάχοις παροῦσι κατὰ τάχος ἔφραζον ἰέναι ἐς τὸν ἰσθμὸν τοῖς δύο μέρεσι καὶ αὐτοὶ πρῶτοι ἀφίκοντο κτέ.* Vocabula *ὡς ποιησόμενοι* codd. habent post *μέρεσιν* structura impeditissima. Ad emblema cf. VII 59 in. ibique V. L. et Krüg.

† Cap. 17 § 1. *ἐν τοῖς πλεῖσται δὴ νῆες ἅμ' αὐτοῖς ἐνεργοὶ κάλλει ἐγένοντο.* Suspicor *ἄλλαι ἄλλῃ*. † Fere eadem Stahl in Museo Rhenano XVI p. 62, ut admoneor a Nabero. — Cap. med. *δίδραχμοι ὁπλῖται ἐφρούρουν (αὑτῷ γὰρ καὶ ὑπηρέτῃ δραχμὴν ἐλάμβανε τῆς ἡμέρας).* Fortasse: *ἐλάμβανέ (τις) τῆς ἡμέρας*. Saepius autem *τὶς* apud nostrum ponitur pro *ἕκαστος* v. c. VI 31: *ᾧ τις [ἕκαστος] προσετάχθη*, ubi deleatur interpretamentum cum Krügero. Cf. tamen Stein ad Herod. I 195.

Cap. 21 § 4 vocabula *οἱ ἑκκαίδεκα πόδες* eo confidentius delebo, quod vel Classenio, viro minime suspicaci, suspecta sunt. Sed alia sunt quae aliena manus affricuit vicinis hisce: *διὰ δέκα δ' ἐπάλξεων πύργοι ἦσαν μεγάλοι καὶ ἰσοπλατεῖς τῷ τείχει, διήκοντες ἔς τε τὸ ἔσω μέτωπον αὐτοῦ [καὶ] οἱ αὐτοὶ καὶ ἐς τὸ ἔξω, ὥστε πάροδον μὴ εἶναι [παρὰ πύργον] ἀλλὰ δι' αὐτῶν μέσων διῇσαν.* Emblema *παρὰ πυργὸν* detexit Naber.

Cap. 23 § 1. *καὶ κλίμακας προσθέντες ἀπὸ τοῦ τείχους τοῖς πύργοις καὶ ἐπαναβιβάσαντες ἄνδρας πλείους, οἱ μὲν [ἀπὸ τῶν πύργων] τοὺς ἐπιβοηθοῦντας καὶ κάτωθεν καὶ ἄνωθεν εἶργον βάλλοντες, οἱ δ' ἐν τούτῳ [οἱ πλείους] πολλὰς προσθέντες κλίμακας — ὑπερέβαινον.* Verba *ἀπὸ τῶν πύργων* addita videntur e cap. medio, ubi rectissime habent: *οἱ ἀπὸ τῶν πύργων χαλεπῶς [οἱ dele] τελευταῖοι καταβαίνοντες ἐχώρουν ἐπὶ τὴν τάφρον.* Qui olim ista adscripsit, non assecutus est mentem auctoris, cui *οἱ μὲν* sunt omnes,

qui murum iam conscenderant, tam ii, qui occupaverant turres et inde *ἄνωθεν εἶργον τοὺς ἐπιβοηθοῦντας* quam illi qui remanserant infra, quique *κάτωθεν εἶργον* eosdem, *οἱ δὲ* contra sunt ii, qui nondum escenderant in murum. *Οἱ πλείους* (cf. I 119 § 1) contra loci sententiam significaret *maiore ex parte.*

Ib. § 4. *οἱ μὲν οὖν Πλαταιῆς ἐκείνους ἑώρων μᾶλλον ἐκ τοῦ σκότους ἑστῶτες ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς τάφρου καὶ ἐτόξευόν τε κτέ.* Male Kampe copulam transponi iussit post *μᾶλλον*. Bene hunc locum illustrant verba Heliodori Aethiop. VI 14 *αὐτοὶ μὲν οὖν ἅτε ἐν σκότῳ διάγοντες οὐχ ἑωρῶντο· κατώπτευον δὲ τὰ ἐν φωτί.* Mireris autem apud Heliodorum apparere formam antiquam *ὁ σκότος*, apud Thucydidem contra recentiorem *τὸ σκότος*. Nullus vero dubito, quin huic ubique locorum illa reddenda sit.

Cap. 24 § 1. Cf. ad II 3 § 2. In vicinia recte Naber suspectat vocabula: *τὴν ἐπ' Ἀθηνῶν φέρουσαν.* Mox lego: *τὴν πρὸς τὸ ὄρος φέρουσαν [ὁδὸν]* et in fine capitis: *οἱ μὲν δὴ [τῶν Πλαταιῶν] ἄνδρες οὕτως ὑπερβάντες ἐσώθησαν.*

Capitis 26 principium non minus vexavit annotandi libido: *οἱ Πελοποννήσιοι ἐπειδὴ τὰς ἐς τὴν Μυτιλήνην [δύο καί,* cf. Krüg. ad h. l.] *τεσσαράκοντα ναῦς ἀπέστειλαν ἔχοντα Ἀλκίδαν [ὃς ἦν αὐτοῖς ναύαρχος, προστάξαντες,* scholium petitum e cap. 16 extr.] *αὐτοὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐσέβαλον.*

Cap. 28 init. legatur *ἀποκωλύειν* pro *ἀποκωλύσειν.*

Cap. 30 § 1. Ad Krügeri coniecturam *μάλιστ' ἀ(π)οῦσα* comparo Dionis C. locum XLI 59 § 1 *οἷς πόρρωθεν ἡ ἀλκὴ ἦν.* Mihi in mentem venerat *μαλακὴ οὖσα.* Herbstii interpretatio in Philologo XVI 305, quam sequitur Classen, bellum declarat Grammaticae. In capite extremo Classenio assentior tuenti *τὸ καινὸν τοῦ πολέμου.* Doctae eius disputationi in appendice p. 188 sq. adde locum Plutarchi *de audiendo* ed. Didot p. 50, 28: *ὡς γὰρ πολέμου καὶ ἀκροάσεως πολλὰ τὰ κενά ἐστιν,* unde confirmatur eius suspicio apud seriores auctores *κενὰ* non esse sollicitandum Nam loco

Plutarcheo scribentes *καινὰ* peccaremus contra mentem auctoris, ut apparet ex ipsis sequentibus.

† Cap. 31 med. *οὐδενὶ γὰρ ἀκουσίως ἀφῖχθαι.* Lege *ἀκουσίῳ* †, i. e. *οὐκ ἀσμένῳ.* Idem ante me vidit Poppo.

Cap. 32 § 1. *ἔλεγον οὐ καλῶς τὴν Ἑλλάδα ἐλευθεροῦν αὐτόν, εἰ ἄνδρας διέφθειρεν.* Immo *διαφθείρει*, ut mox recte sequitur *παύσεται.* Oratio enim recta haec foret: *ου καλῶς ἐλευθεροῖς, εἰ — διαφθείρεις — εἴτε μὴ παύσει κτἑ.*

Cap. 36 § 5. *ὅσπερ καὶ τὴν προτέραν ἐνενικήκει* [*ὥστε ἀποκτεῖναι*].

Cap. 38 § 3. *ἀκροαταὶ δὲ τῶν ἔργων, τὰ μὲν μέλλοντα* [*ἔργα*] *ἀπὸ τῶν εὖ εἰπόντων σκοποῦντες ὡς δυνατα γίγνεσθαι.* — Ib § 4: *εἰ δὲ μή, ἀνταγωνιζόμενοι τοῖς τοιαῦτα λέγουσι μὴ ὕστεροι ἀκολουθῆσαι δοκεῖν τῇ γνώμῃ, ὀξέως δέ τι* (Dobree pro *δ' ἔτι*) *λέγοντος προεπαῖσαι* (Reiske pro *προεπαινέσαι*, Atticum illud esse male negante Krügero) *καὶ προαισθέσθαι τε πρόθυμοι* [*εἶναι* del. Poppo]*τὰ λεγόμενα καὶ προνοῆσαι βραδεῖς τὰ ἐξ αὐτῶν ἀποβησόμενα.* Loci sententia *προσέσθαι* pro *προαισθέσθαι* imperiose flagitat: i. e. *alacres estis ac prompti ad admittenda probandaque ea quae dicuntur et tardi ad eorum eventus prospiciendos.* Cf. Eurip. Elect. 622, Thuc. IV 38 et 108. Ex *προσέσθαι* postquam dittographia factum esset *προσεσθ(έσθ)αι*, hoc a correctore in *προαισθέσθαι* mutatum esse eo probabilius est, quod sequiore aevo vocalis *E* a diphthongo *AI* pronuntiatione non erat diversa.

Cap. 39 § 3. *καίτοι δεινότερόν ἐστιν ἢ εἰ — ἀντεπολέμησαν.* Legerim: *καίτοι (τοῦτο) δεινότερον κτἑ* Ib. § 4 procul dubio vera est paucorum librorum lectio *διαφερόντως* pro *διαφερόντων* et § 7 aut delendum videtur *ἔπειτα* ante *προσόδου* aut transponendum: *ἔπειτα τῆς προσόδου.* Cf. II 94 extr.

Cap. 40 § 3. *πειθόμενοι — γνόντες.* L. *πιθόμενοι* et mox § 4: *οἱ διαφυγόντες* pro *διαφεύγοντες.* Ibidem: *εἰ δὲ δὴ καὶ οὐ προσῆκον ὅμως ἀξιοῦτε τοῦτο δρᾶν,*

παρὰ τὸ εἰκός τοι καὶ τούσδε [ξυμφόρως] δεῖ κολάζεσθαι ἢ παύεσθαι τῆς ἀρχῆς. Ridiculum emblema petitum e praegressis, καὶ τὰ ξύμφορα ἅμα ποιήσετε, vehementer turbat compositionis oratoriae artificium. Κολάζεσθαι, quod bene observat Classeu, h. l. est verbum medium.

† Cap. 42 § 3. χαλεπώτατοι δὲ [καὶ] οἱ ἐπὶ χρήμασι προσκατηγοροῦντες ἐπίδειξίν τινα. Legendum: προκατηγοροῦντες ἐπιδείξειν τινά, quibus verbis respondetur insimulationi Cleonis 38 § 2. Cf. 40 § 3. Ἐπιδείξειν iam Classenio venit in mentem, sed προκατηγορεῖν non minus est necessarium. † Hodie de ἐπιδείξειν dubito.

Ib. § 5. ἐλάχιστα γὰρ ἂν πεισθείησαν ἁμαρτάνειν. In Dobrei coniectura πεισθείη ἂν iure Krügero displicuit voculae ἂν in tanta vicinia repetitio. Mibi cum Classeuio placet: πείσειαν, sc. οἱ τοιοῦτοι τῶν πολιτῶν. Mox inserto articulo legere malim: τὸν μὴ τυχόντα (τῆς) γνώμης. Deinde improbanda Badhami (Λογ. Ἑρμ. p. 200) suspicio: ἀντιχαριζόμενός τι pro τῷ αὐτῷ, χαριζόμενός τι, quia ἀντιχαριζόμεθα τῷ ἡμῖν, οὐχὶ τῷ ἄλλοις (h. l. τῷ δήμῳ) χαριζομένῳ. Melius me iudice Krüger expunxit vocabula χαριζόμενός τι ut glossema ad τῷ αὐτῷ.

Cap. 43 § 4. pro ἀνεύθυνον, quod nauci est, lego ἀν(υπ)εύθυνον. Apud sequiores tamen illam formam non sollicitaverim.

Cap. 44 § 2. perperam Classen sequitur correctionem Hermanni ad Vigerum: ἔχοντας τι ξυγγνώμης — εἶεν, εἰ κτέ., quae et obscuram sententiam reddit et tenentibus usnm vocabuli εἶεν, ut dicam quod sentio, est subridicula. Nuperrime Badham l. l. recoxit Firnbaberi coniecturam ἔχοντας — ἐλεεῖν (pro εἶεν), quae licet ceteris (ἀνεῖναι, et ἐᾶν) videatur probabilior, non tamen est omni dubio maior, qnoniam durinscule mente repetenda erunt verba: οὐ διὰ τοῦτο — κελεύσω.

Cap. 45 in Ἐν οὖν ταῖς πόλεσι πολλῶν θανάτου (l. θάνατος cum Cobeto) ζημία πρόκειται καὶ οὐκ ἴσων τῶνδε [ἀλλ' ἐλασσόνων] ἁμαρτημάτων. Data opera magistelli elegantes formulas οὐκ ἴσος et οὐχ ὁμοῖος corrumpunt, prouti res

postulat, de suo adscribentes interpretamenta ἀλλὰ μείζων vel ἀλλ' ἐλάττων. — Ib § 3 ἢ τοίνυν δεινότερόν τι τούτου δέος εὑρετέον ἐστὶν ἢ τόδε γε οὐδὲν ἐπίσχει, ἀλλ' ἡ μὲν πενία ἀνάγκῃ τὴν τόλμαν παρέχουσα, ἡ δ' ἐξουσία ὕβρει τὴν πλεονεξίαν [καὶ φρονήματι], αἱ δ' ἄλλαι ξυντυχίαι ὀργῇ τῶν ἀνθρώπων, ὡς ἑκάστη τις κατέχεται ὑπ' ἀνηκέστου τινὸς κρείσσονος, ἐξάγουσιν ἐς τοὺς κινδύνους. In verbis αἱ δ' ἄλλαι ξυντυχίαι ὀργῇ τῶν ἀνθρώπων tum supervacanea sunt duo ultima vocabula tum, quod gravius, desideratur obiectum, quo respondeatur obiectis τὴν τόλμαν et τὴν πλεονεξίαν in membris parallelis. Quod si verum est, nihil est probabilius quam id quod desideratur delitescere in eo quod melius abesset. Perfacile autem est ad perspiciendum Thuc. non aliter scripsisse quam sic: αἱ δ' ἄλλαι ξυντυχίαι ὀργῇ (sc. παρέχουσαι) τὸ ἄνουν, quae lectio prono errore olim confusa est cum τῶν ἀνῶν, noto compendio pro τῶν ἀνθρώπων. Qua restituta, membrorum aequilibrium (τὸ ἰσόκωλον) deleri iubet vocabula καὶ φρονήματι; quippe lectoris additamentum. Praeterea cum Kampio pro ἑκάστη requiro ἕκαστος, quod vero idem coniecit ἀνικήτου pro ἀνηκέστου fortasse non est prorsus necessarium.

Cap. 46 § 2. recte libri deteriores praebent παρασκευάσεσθαι pro absurdo Aoristo; fieri tamen potest ut recte Classen ἂν inseruerit ante ἄμεινον. Utut est, valde ταχυπειθεῖς illi sunt, qui Herbstium Anglorum criticorum doctrinam in hac quaestione evertisse opinentur.

Cap. 51 extr. ἀπετείχιζε καὶ τὸ ἐκ τῆς ἠπείρου, ᾗ — ἐπιβοήθεια ἦν τῇ νήσῳ οὐ πολὺ διεχούσῃ [τῆς ἠπείρου]. † Ib. τὸν ἔσπλουν — ἐλευθερώσας. Frustra tentatur hic locus. Cf. Dio Cass. XLII 12 § 2. τόν τε ἔσπλουν ἠλευθέρωσεν, et ib. 40 § 2. Quod Classen coniecit κληθρώσας neque aptum est sententiae neque Graecum †.

Cap. 52 init. οὐκέτι ἔχοντες σῖτον [οὐδὲ δυνάμενοι πολιορκεῖσθαι] ξυνέβησαν. Donec aliquis demonstraverit Graece sic recte dici pro ὑπομένειν τὴν πολιορκίαν sive, ut noster scribit II 70 § 1, πολιορκούμενοι ἀντέχειν, verba inclusa interpreta-

menti loco habebo. Non melius habita sunt a sciolis quae sequuntur sic corrigenda: γνοὺς δ' ὁ Λακεδαιμόνιος ἄρχων τὴν ἀσθένειαν αὐτῶν, βίᾳ μὲν οὐκ ἐβούλετο ἑλεῖν, εἰρημένον αὐτῷ ἐκ Λακεδαίμονος, ὅπως — μὴ ἀνάδοτος εἴη ἡ Πλάταια ὡς αὐτῶν ἑκόντων προσχωρησάντων, προσπέμπει δὲ αὐτοῖς κήρυκα λέγοντα κτέ. Vulgo aliquanto minus concinne legitur: — ἑλεῖν· εἰρημένον γὰρ ἦν αὐτῷ κτέ. Ad εἰρημένον, quem casum absolutum h. l. magistelli non intellexerunt, cf. V 30 et 39. Similiter γεγραμμένον reperies V 56. Simile quid accidit III 93 αἴτιον δὲ [ἦν]· οἱ γὰρ (vulgo οἵ τε) Θεσσαλοί, ut iam Cobetum correxisse animadverto †. Ib. § 2: εἰ βούλονται — δικασταῖς ἐκείνοις χρήσασθαι τούς τε ἀδίκους κολάζειν παρὰ δίκην δ' οὐδένα. Scribatur: ὥστε τοὺς ἀδικοῦντας κολάζειν, i. e. *ea conditione ut noxios punirent* †. In extr. cap. οἱ δὲ ἔλεγον αἰτησάμενοι μακρότερα εἰπεῖν — καὶ ἐπελθόντες ἔλεγον τοιάδε. Certa emendatione repono: οἱ δὲ λόγον αἰτησάμενοι μακρότερον εἰπεῖν — [καὶ] ἐπελθόντες ἔλεγον τοιάδε. Cf. c. 60 et 61 § 1. †

Cap. 53 extr. ἀλλὰ μὴ ἄλλοις χάριν φέροντες ἐπὶ διεγνωσμένην κρίσιν καθιστώμεθα. Malim: ἐπ' ἤδη ἐγνωσμένην κρίσιν: locus corruptus propter *itacismum*. Cf. Isocr. Archid. cap. 10: κρίσις ἐγνωσμένη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν. Praeterea expectes aut φερόντων (sc. ὑμῶν) aut καθίστητε ἡμᾶς.

Cap. 56 extr. Suspicor: κἂν τὸ παραυτίκα τοῦ θ' ὑμῖν μὴ ὠφέλιμον καθιστῆται. Praegressa bene tractavit Kampe.

Cap. 57 init. Προσκέψασθε κτέ. Imo: προσσκέψασθε, i. e. *praeterea considerate*.

Cap. 58 § 4. οὓς ἀποθανόντας ὑπὸ Μήδων καὶ ταφέντας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐτιμῶμεν κατ' ἔτος ἕκαστον δημοσίᾳ ἐσθήμασι τε καὶ τοῖς ἄλλοις νομίμοις, ὅσα τε ἡ γῆ ἡμῶν ἀνεδίδου ὡραῖα, πάντων ἀπαρχὰς ἐπιφέροντες. Difficile dictu est quid lateat sub corrupto vocabulo ἐσθήμασι. Coniectum est non admodum feliciter ἑστιάμασι; cogitari possit de στέμμασι, de ἐναγίσμασι, de ἐντμήμασι, (cf. V 11) sed quod satis probabile sit vix reperias: praeter unum θύμασι. Utitur eo voca-

bulo Thuc. V 53 § 1. In fine non mihi primo negotium creat ἑσσαμένων, pro quo alii codd. habent ἑσαμένων, alii εἱσαμένων. Scholiasta, qui explicat ἱδρυσαμένων, fortasse imprudens utitur ea ipsa voce, quam olim scripserat historicus. Cf. V. L. Illarum certe formarum Attica nulla est. Cogitavi de ἱσαμένων, sed, utut est, verba sequentia καὶ κτισάντων genuini vocabuli interpretamentum esse vix dubito.

Cap. 59 § 1 φείσασθαι δὲ καὶ ἐπικλασθῆναι τῇ γνώμῃ οἴκτῳ σώφρονι λαβόντας, μὴ ὧν πεισόμεθα μόνον δεινότητα [κατανοοῦντας] ἀλλ' οἷοί τε ἂν ὄντες πάθοιμεν καὶ ὡς ἀστάθμητον τὸ τῆς ξυμφορᾶς κτέ. Quid sit οἴκτῳ σώφρονι λαμβάνειν nemo facile dixerit; sed procul dubio iungendum est τῇ γνώμῃ λαβόντας, quo intellecto transpositaque virgula (quae legitur post λαβόντας) post ἐπικλασθῆναι, sponte excidet formulae τῇ γνώμῃ λαβόντας interpretamentum κατανοοῦντας, et clara ac perspicua erunt omnia, nisi quod fere malim: ἐπικλασθῆναι οἴκτῳ σώφρονι τῇ γνώμῃ λαβόντας κτέ. — Ad ἐπικλασθῆναι, cf. 67 § 1: ἀκούοντες ἐπικλασθῆτε. — Ib. § 3 τῷ αἰσχίστῳ ὀλέθρῳ λίμῳ τελευτῆσαι. Aptius foret τῷ ἀλγίστῳ, cl. Lys. VI § 1, neque additum λίμῳ ab omni suspicione liberum est. Intellectum certe quam adscriptum malim. Extr. cap. supplendum: γενέσθαι δὲ σωτῆρας ἡμῶν (ὑμᾶς) καὶ μὴ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἐλευθεροῦντας ἡμᾶς διολέσαι.

Cap. 62. med. ἐγγυτάτω δὲ τυράννου. Mirum ni Th. scripsit τυραννίδος.

† Cap. 63. τὰς ὁμοίας χάριτας μὴ ἀντιδιδόναι. Graecum est ἀνταποδιδόναι χάριν, ut recte legitur § 6. Contrario errore 67 § 5 scriptum: καὶ οὐκ ἀνταποδόντες νῦν τὴν ἴσην τιμωρίαν, ubi verum est καὶ οὐκ ἂν ἀντιδόντες. †

Cap. 64 init. Δῆλον τ' ἐποιήσατε οὐδὲ τότε τῶν Ἑλλήνων ἕνεκα μόνοι οὐ μηδίσαντες ἀλλ' ὅτι οὐδ' Ἀθηναῖοι, [ὑμεῖς δὲ] τοῖς μὲν ταὐτὰ βουλόμενοι [ποιεῖν] τοῖς δὲ τἀναντία. Aliquanto expeditior hic locus erit expuncto additamento ὑμεῖς δὲ (nam cogitando supplere cum interpretibus οὐκ ἐμηδίσατε nulla nos sinit grammatica) quod non expressit in versione sua

Valla. Qui autem sciolus infersit *ποιεῖν*, obliteravit Graecorum locutiones notissimas, *ταὐτὰ* et *τἀναντία βούλεσθαι*.

Cap. 65 init. *ἐν σπονδαῖς καὶ ἱερομηνίαις*. Lege *ἱερομηνίᾳ*, ut bene scribitur 56 § 1. Frequens est librariorum error, ut vocabuli praecedentis numerum iterent in sequenti. Sic V 27 § 1: *αἱ — σπονδαὶ ἐγένοντο καὶ ὕστερον αἱ ξυμμαχίαι*. At cap. 24 et 25 recte legitur numero singulari *ἡ ξυμμαχία* et *τὴν ξυμμαχίαν*. Iterum V 48 *αἱ σπονδαὶ καὶ αἱ ξυμμαχίαι*, ubi 46 extr. ordine scribitur *ἐποιήσαντο σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν*. Similiter VI 8 *ἔν τε τοῖς ἱεροῖς καὶ ἐν τοῖς κοινοῖς*, quamvis rei ratio postulet (loquitur enim Thucydides de solis Segestanis) *ἐν τῷ κοινῷ* et recte sic scriptum exstet ibidem cap. 6 extr.

Cap. 66 med. *λόγοις τε πείσειν*. Veram lectionem *πεῖσαι* habet unus codex. Mox § 2, *τὴν περὶ αὐτῶν ἡμῖν μὴ κτείνειν ψευσθεῖσαν ὑπόσχεσιν*, Grammatica postulat *κτενεῖν*.

Cap. 67 § 1. *καὶ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἡμῶν*. Repetitum *καὶ* poscit, ut repetamus praepositionem *ὑπὲρ* ante *ἡμῶν*.

† Cap. 68 § 4. An. Crit. p. 6. additis rationibus, quas h. l. non repetam, ostendere conatus sum Th. scripsisse: *περὶ Πλαταιῶν οἱ Λακεδαιμόνιοι οὕτως ἀτέραμνοι* (sive *ἀτεράμονες*) *ἐγένοντο* pro *ἀποτετραμμένοι*. Ibidem in § 3 rescripsi *οἳ ξυνεπεπολιόρκηντο* pro *ξυνεπολιορκοῦντο*. †

Cap. 69 extr. *ὅπως προφθάσωσι*. Haec verba deleverim.

Cap. 76. *νῆες — ἔφορμοι οὖσαι*. Aut cum Krügero scribendum (*ἐν*) *ἐφόρμῳ οὖσαι*, aut uno vocabulo *ἐφορμοῦσαι*.

Cap. 78 § 2. *γνόντες δ' οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις*. Intelligendi: *οἱ πρὸς* (i. e. *κατὰ*) *τοὺς Κερκυραίους τεταγμένοι*, quare necessarius videtur Accusativus.

Cap. 81 § 2. *ἀπεχρῶντο* e libris deterioribus bene receptum esse pro *ἀπεχώρησαν* non solum probabile est propter Zonarae et Grammat. ap. Bekk. An. p. 423 testimonia sed etiam ob frequentem huius verbi usum apud nostri imitatorem Cassium Dionem, quem vide v. c. XLI 40 extr. et 48 init. Idem LI 8 § 7 et LII 17 § 4 eodem sensu usus est verbo

ἀναχρᾶσθαι, quod Hemsterhuis ad Pollucem IX 153 Thucydidi reddendum censuit I 126 v. fin. pro διεχρήσαντο ob veterem glossam ap. Hesychium aliosque ἀ ν ε χ ρ ή σ α ν τ ο · διέφθειραν · οὕτω Θουκυδίδης. — Post pauca, expuncto interpretamento, lege: διέφθειραν αὐτοῦ [ἐν τῷ ἱερῷ] ἀλλήλους.

Ib. § 3. τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τ ο ῖ ς τὸν δῆμον καταλύουσιν. Diversi generis sunt omnia quae Kr. ad h. l. tuendum affert. Reponendum arbitror ὡ ς — καταλύουσι, quod quum male haberetur pro participio, ὡς mutatum videtur in τοῖς.

Cap. 82 § 1. Supplendum: καὶ ξυμμαχίας ἅμα ἑκατέροις (ἐπὶ) τῇ τῶν ἐναντίων κακώσει κτέ. Nudo Dativo Graece *finem* significari posse haud facile credam. Praepositio ЄΠΙ inter literas consimiles *CTH* facile periit. Similiter praep. ἐς absorpta est terminatione vocabuli praegressi § 3 ubi ἐς ἀκουσίας ἀνάγκας (ἐσ)πίπτειν Graecum est et Thucydideum, neque ratione valde diversa § 3 ante β ί α ι ο ς διδάσκαλος periit β ί ο υ, quod in codice quodam Parisiensi man. 2 superscriptum olim repperi, sive de coniectura aut interpretandi causa additum, sive ex antiquiore aliquo libro petitum. Eandem voculam requirebat Krüger. — § 2 ἕως ἂν ἡ αὐτὴ φύσις ἀνθρώπων ᾖ. Hunc flosculum decerpsit Dio C. XXXVI c. 20, (ut § 3 ad καινοῦσθαι τ. δ. conferre possis XLVII 4 § 3). Ib. ἀ μ ε ί ν ο υ ς τὰς γνώμας ἔχουσι. Graecum est ἄ μ ε ι ν ο ν κτέ. — § 3 grati accipimus a Dionysio Hal. π ο λ λ ή ν (pro πολύ) — τὴν ὑπερβολήν. † Mox in verbis τόλμα μὲν γὰρ ἀλόγιστος ἀνδρεία φιλέταιρος ἐ ν ο μ ί σ θ η corrigatur ὠ ν ο μ ά σ θ η, quam lectionem et scholiasta, qui προσηγόρευσαν, et Dionysius H., qui ἐκάλουν interpretatur, et Salustius B. C. c. 52, qui h. l. imitans scribit *vocatur*, habuisse ante oculos constat. † Ibid. § 5 ὁ ἐ π ι κ ε λ ε ύ σ α ς τὸν μ ὴ διανοούμενον. Thucydide dignum fuerit: ὁ ἐ π ι κ ω λ ύ σ α ς τὸν μ η δ ὲ διανοούμενον, quae ὀξυμώρως dicta accipiantur. Ad ἐπικωλύειν cf. VI 17 § 5. † Ibidem: οὐ γὰρ μετὰ τῶν κειμένων νόμων ὠ φ ε λ ί α ς αἱ τοιαῦται ξύνοδοι ἀλλὰ παρὰ τοὺς καθεστῶτας π λ ε ο ν ε ξ ί ᾳ. Conieci: ὠφέ-

λ ε ι α — π λ ε ο ν ε ξ ί α, cl. cap. 95 extr.: ὄντες γὰρ ὅμοροι — μεγάλη ὠ φ ε λ ί α (l. ὠ φ έ λ ε ι α) ἐδόκουν εἶναι κτέ.

Cap. 85 init. Κερκυραῖοι τοιαύταις ὀργαῖς τ α ῖ ς π ρ ώ τ α ι ς ἐς ἀλλήλους ἐχρήσαντο. Cl. capitis 82 initio, suspiceris: ἐ ν τ ο ῖ ς π ρ ῶ τ ο ι, i. e. *primi omnium.*

Cap. 88 extr. Vide adn. ad 25 extr.

Cap. 90 extr. καὶ μετὰ τοῦτ' ἐπελθόντων οἱ Μεσσήνιοι [τῶν τε Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων] προσεχώρησαν. Manifesto emblemate legitimus verborum ordo turbatur. Quia autem proxime praecesserunt vocabula οἱ δ' Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, Genetivus absolutus nullum patitur additamentum.

Cap. 92 med. supple: καλῶς (ἂν) αὐτοῖς ἐδόκει ἡ πόλις καθίστασθαι. Prope finem: καὶ ἤρξαντο [κατὰ Θερμοπύλας] κατ' αὐτὸ τὸ στενὸν κτέ. Vereor ne τὸ στενὸν pepererit additamentum.

Cap. 94 extr. Vide adn. ad II 96.

Cap. 95 § 1. ἐδόκουν — ξυστρατεύειν. Lege ξυστρατεύσειν.

Cap. 98 med. ἐς τὴν ὕλην — ὅθεν δ ι έ ξ ο δ ο ι οὐκ ἦσαν. Imo ἔ ξ ο δ ο ι. Praepositiones διά et ἐξ, ut saepe a scribis confunduntur, ita haud raro aut iunctae reperiuntur, ubi alterutrum genuinum est, aut peccatur in partem contrariam.

Cap. 101 § 2. πρῶτον μὲν [οὖν] τοὺς ὁμόρους. Vocula οὖν rectissime abest a libris deterioribus. Eadem opera IV 104 extr. corrige verba: καὶ ἐβούλετο φθάσαι μάλιστα μὲν [οὖν] τὴν Ἀμφίπολιν κτέ. — In fine capitis deleatur alterum ὁμήρους male repetitum.

Cap. 102 § 3. Dele praepositionem vitiose iteratam in his: ἀλλ' ἐς Αἰολίδα τὴν νῦν καλουμένην Καλυδῶνα καὶ Πλευρῶνα καὶ [ἐς] τὰ ταύτῃ χωρία καὶ ἐς Πρόσχιον τῆς Αἰτωλίας. Cf. 98 extr.

† Cap. 104 § 2. τὴν πεντετηρίδα — [τα Δήλια]. Byzantinis fortasse utile additamentum, Graecis non item. † Cap. extr. τοὺς μὲν χοροὺς — μεθ' ἱ ε ρ ῶ ν ἔπεμπον. Malim: ἱ ε ρ ε ί ω ν.

Cap. 106 § 1. καὶ τῶν ἔξω ληφθέντων σ υ χ ν ο ὶ οἰκεῖοι

ἔνδον ἦσαν. Male spreta est ab editoribus lectio Palatini codicis συχνοῖς, quae sola intelligi recte potest 1).

Cap. 109 § 3. τὸν μισθοφόρον ὄχλον [τὸν ξενικόν]. Duo ultima vocabula interpretamenti speciem referunt, nec mihi displicet Schaeferi coniectura delentis idem vocabulum loco VIII 25 § 1.

Cap. 111 § 1. οἱ δ' Ἀμπρακιῶται καὶ οἱ ἄλλοι ὅσοι μὲν ἐτύγχανον οὕτως ἀθρόοι ξυνελθόντες ὡς ἔγνωσαν ἀπιόντας, ὥρμησαν καὶ αὐτοὶ κτέ. Merito in his haesit Classen, sed infelicissime coniecit: ὅσοι μεμονωμένοι ἐτύγχανον, nec tamen locus ita difficilis est ad emendandum, modo componatur cum initio capitis 113: ἦλθε κήρυξ ἀπὸ τῶν — Ἀμπρακιωτῶν ἀναίρεσιν αἰτήσων τῶν νεκρῶν οὓς ἀπέκτεινεν [νεκροὺς ἀποκτείνειν nemo potest, quare aut expulso νεκρῶν scripserim τῶν οὓς ἀπέκτειναν, aut simplicius ὧν ἀπέκτειναν, ut ὧν explicitum sit a magistellis per τῶν νεκρῶν οὓς] ὕστερον τῆς πρώτης μάχης, ὅτε μετὰ τῶν Μαντινέων καὶ τῶν ὑποσπόνδων ξυνεξῆσαν ἄσπονδοι. Ad horum verborum lucem facile intelleges loco quem tractamus corrigendum esse: οἱ δ' Ἀμπρακιῶται καὶ οἱ ἄλλοι ὅσοι μὲν ἐτύγχανον τούτοις (i. e. Mantineensibus et sociis; cf. cap. init.) ἀθρόοι ξυν(εξ)ελθόντες ὡς ἔγνωσαν ἀπιόντας (Mantineenses cum sociis) ὥρμησαν καὶ αὐτοί, quibus nihil est clarius. Idem error recte castigatus est, licet obnitentibus viris doctis, a Cobeto loco I 3 extr. ταύτην τὴν στρατείαν ξυνῆλθον, ubi rescribi iussit ξυν(εξ)ῆλθον.

Cap. 112 § 1. ἐστὸν δὲ δύο λόφω [ἡ Ἰδομένη] ὑψηλώ.

Ib. § 2. καὶ ἅμ' ὄρθῳ ἐπιπίπτει τοῖς Ἀμπρακιώταις ἔτι ἐν ταῖς εὐναῖς καὶ οὐ προῃσθημένοις τὰ γεγενημένα κτέ. Copulam abesse mallem.

Cap. 118 § 2. πλέον ἢ χιλίων. Poetarum loci evincunt Atticos ante numeralia dixisse πλεῖν.

1) Pertinent haec ad lib. IV. Errorem nunc demum animadverto.

IN LIBRO IV.

Cap. 1 § 1. *Μεσσήνην* [*τὴν ἐν Σικελίᾳ*]. De nulla alia Messana h. l. quisquam cogitare potest. — In fine cap. *καὶ ἄλλαι* [*αἱ*] *πληρούμεναι κτέ.* Cod. K *αἱ ἄλλαι*. Articulus e dittographia ortus videtur.

Cap. 3 v. fin. Vide ad I 138.

Cap. 4 extr. *τὸ γὰρ πλέον τοῦ χωρίου αὐτὸ καρτερὸν ὑπῆρχε καὶ οὐδὲν ἔδει τείχους*. At, ut apparet e praegressis, muro quidem opus erat, sed maior pars oppidi quippe natura munita *οὐδὲν ἐδεῖτο τείχους*. Contrarium errorem IV 61 med., ubi male editur *εἴ πῃ δέοιτό τι* pro *δέοι τι*, sustulit Krüger.

† Cap. 5. *ἐν ταῖς Ἀθήναις*. Lege *ἐν τῇ Ἀθηναίων*. Cf. Cobet, Mnem. III p. 387 †. Prope finem post *πλείοσι* dele *ναυσί*.

Cap. 9 § 3 ita tentavit Badham (*Λογ. Ἑρμ.* p. 200): *σφίσι δὲ τοῦ τείχους ταύτῃ ἀσθενεστάτου ὄντος ἐπισπάσεσθαι* (*ᾗ*) *αὐτοὺς ἡγεῖτο προθυμήσεσθαι*. Locus tamen vel ita correctus et obscurior est et nimia verbositate tam misere languet, ut Thucydidem non agnoscam. Ut dicam quod sentio, valde dubito an genuina sint vocabula *ἐπισπάσασθαι* — *προθυμήσεσθαι*, quibus deletis omnia dicta sunt quae dicenda erant. Vide tamen an sufficiat cum Krügero delere *προθυμήσεσθαι*.

Cap. 10 § 1. *καὶ ἐκ τούτων ἂν περιγενόμενος*. Suspicor ante *καὶ* excidisse *ὡς*.

† Ib. § 3 locus est mutilus, quem sic fere suppleverim: *ὁ μενόντων* (*μὲν*) *ἡμῶν ξύμμαχον γίγνεται, ὑποχωρήσασι δὲ* (*ἐναντίον, ἐκείνοις γὰρ*) *καίπερ χαλεπὸν ὂν εὔπορον ἔσται* †.

Cap. 12 § 1. *ἡ ἀσπὶς περιεῤῥύη ἐς τὴν θάλασσαν*. Hinc corrigatur Diodorus XII 62: *ἡ δ' ἀσπὶς περιῤῥυεῖσα* [*καὶ πεσοῦσα* dele] *εἰς τὴν θάλατταν κτέ.* † 12 extr. *ἐπὶ πολὺ γὰρ ἐποίει τῆς δόξης*. Conieci: *ἐπῄει τὰ τῆς δόξης* *late enim pervagabatur opinio*. Cf. II 60 § 1 *τὰ τῆς ὀργῆς*, VII 49 *τὰ τῆς ἐμπειρίας* et ita saepe. Contrario errore II 8 *ἡ*

εὔνοια — ἐποίει perperam ἐπῄει est in quibusdam libris. † Ita fere scripsi in An. Crit. p. 6. Hodie servato ἐποίει malim: ἐ π ο ί ε ι τ ὰ τ ῆ ς δ ό ξ η ς, quomodo scholiasta videtur legisse, qui explicat: ἔ ρ ρ ε π ε τ ὰ τ ῆ ς δ ό ξ η ς. Et ἐποίει sensu intransitivo = *vergere* satis tuetur locus II 8.

Cap. 13 p. fin. οὔτε ἃ διενοήθησαν, φράξαι τοὺς ἔσπλους, ἔτυχον ποιήσαντες. Lege: ὃ διενοήθησαν κτέ.

Cap. 14 extr. ἔμενον κατὰ χώραν [ἐπὶ τῇ Πύλῳ]. Cf. 26 § 1. Non magis praestiterim cap. 15 in. vocabula περὶ Πύλον genuina esse.

Cap. 16 § 2. σῖτον — τακτὸν [καὶ] μεμαγμένον. Male additur copula, quia non σῖτος sed σῖτος μεμαγμένος dicendus erat τακτός. Cf. ad II 4 § 2, III 112 § 2 et mox 19 § 2.

Cap. 17 § 2. οὐ μὲν βραχεῖς ἀρκῶσι. Inseratur ἂν post μέν.

Cap. 18. Badham (*Λογ. Ερμ.* l. l.) locum corruptissimum tentat in hunc modum: σωφρόνων δ' ἀνδρῶν οἵτινες τἀγαθὰ ἔτ' ἀ μ φ ί β ο λ α ὄ ν τ α (pro ἐ ς ἀ μ φ ί β ο λ ο ν; vere, si quid video) ἀσφαλῶς ἔθεντο, καὶ ταῖς ξυμφοραῖς οἱ αὐτοὶ εὐξυνετώτερον ἂν προσφέροιντο τόν τε πόλεμον [νομίσωσι] μ ὴ καθ' ὅσον ἄν τις αὐτοῦ μέρος βούληται μ ε τ α χ ε ι ρ ί ζ ο ι ε ν, (pro μεταχειρίζειν) [τούτῳ ξυνεῖναι delet cum cod. Italo] ἀλλ' ὡς ἂν αἱ τύχαι αὐτῶν ἡγήσωνται. Pars loci posterior aliquanto lenius et, nisi fallor, probabilius sanari poterit ad hoc exemplum: σωφρόνων δ' ἀνδρῶν — ἀσφαλῶς ἔθεντο (καὶ ταῖς ξυμφοραῖς οἱ αὐτοὶ ξυνετώτερον ἂν προσφέροιντο) τόν τε πόλεμον (ἢν insere, aut cum Dobreo eam voculam substitue pro τὸν) νομίσωσι μὴ καθ' ὅσον ἄν τις αὐτοῦ μέρος βούληται μεταχειρίζειν (ἄ ν), ἀλλ' ὡς ἂν αἱ τύχαι αὐτῶν ἡγήσωνται. Possis quoque: μ ε τ α χ ε ι ρ ι ε ῖ ν, ἀλλ' κτέ.

Cap. 19 § 2 locus impeditissimus, quem vide an sic liceat refingere: νομίζομέν τε τὰς μεγάλας ἔχθρας μάλιστ' ἂν διαλύεσθαι βεβαίως, οὐκ ἢν [ἀντ]αμυνόμενός τις, [καὶ] ἐπικρατήσας τὰ πλείω, τ ό ν π ο λ έ μ ι ο ν (pro τοῦ πολέμου, ni forte mavis — res enim eodem redit — scribere: τὰ πλείω τ ο ῦ π ο λ έ μ ο υ, τ ὸ ν ἀ ν τ ι π ό λ ε μ ο ν) κατ' ἀνάγκην ὅρκοις ἐγκατα-

λαμβάνων μὴ ἀπὸ τοῦ ἴσου ξυμβῇ, ἀλλ' ἤν, παρὸν τοῦτο (pro τὸ αὐτὸ cum Poppone) δρᾶσαι, πρὸς τὸ ἐπιεικὲς καὶ ἀρετῇ αὐτὸν (cum libris quibusdam pro αὐτὸ) νικήσας, παρ' ἃ προσεδέχετο μετρίως ἀπαλλαγῇ. In his ἀμυνόμενος debetur Krügero. — Mox praefero Vaticani lectionem ἀνταμύνασθαι, propter oppositum ἀνταποδοῦναι, prae vulgata ἀνταμύνεσθαι.

Cap. 20 § 2 inseratur articulus ante ξυμφορᾶς. Ib. § 3 ἔξεστιν ὑμῖν φίλους γενέσθαι. Lege φίλοις et cap. extr.: καὶ ἐν τούτῳ τὰ ἐνόντα ἀγαθὰ σκοπεῖτε ὅσα εἰκὸς (ἐν)-εῖναι· ἡμῶν γὰρ — ἴσθ' ὅτι κτέ. Vulgo intolerabili hiatu editur: ἴστε ὅτι.

Cap. 21 init. οἱ μὲν οὖν Λακεδαιμόνιοι τοσαῦτα εἶπον. Adi. τοσοῦτος (τοσόσδε), quod rectissime habet de brevioribus dictis (v. c. II 12 prope fin., III 52 med.), ad *conciones* referri non potest, de quibus usurpatur τοιοῦτος (τοιόσδε, ὧδε) οὗτος (ὅδε), ut innumeri tam Thucydidis quam aliorum scriptorum loci docent. Quare et h. l. et quibusdam aliis, v. c. IV 88, reponendum τοιαῦτα εἶπον. In utroque vocabulo perpetua est in libris confusio, ita tamen ut longe plerisque locis legatur quod verum est. † Ib. med. cap. verba ἀνὴρ — πιθανώτατος (cl. III 36 extr.) scholium esse suspicor. †

Cap. 22 § 1. οἱ δὲ πρὸς μὲν τὴν ἀπόκρισιν οὐδὲν ἀντεῖπον, ξυνέδρους δὲ σφίσιν [ἐκέλευον] ἑλέσθαι. Verbum ἐκέλευον, quod abest a codice Italo, recte omissum videtur. E praegresso ἀντεῖπον commode intelligi posse εἶπον, unde suspensum sit Infinitivus ἑλέσθαι, neminem qui Thucydidem diligenter cognoverit facile latebit. Usus autem verbi λέγειν pro κελεύειν ei est admodum familiaris. Similiter in medio fere capite abesse malim verbum βούλονται, quia post οὐκ ἐθέλουσιν tali supplemento opus non est.

Cap. 23 § 1. [αἱ περὶ Πύλον]. Genuina esse haec verba neque aio nec nego.

Cap. 24 § 1. ἐν τούτῳ δὲ οἱ [ἐν τῇ Σικελίᾳ] Συρακόσιοι. Quasi aliae sint Syracusae quam Siculae! Th. certe scripsisset ἐ. τ. Σ. οἱ Συρακόσιοι. In cod. Italo est ἐν Σικελίᾳ. Post

pauca: τὸν πόλεμον ἐποιοῦντο ἐκ Μεσσήνης. Praepositio ἐκ abest ab Italo et Vaticano. Non tamen dubito quin ἐκ Μεσσήνης sit genuinum. Sed § 3 vereor ne aliena manus sua immiscuerit his: τοῦ τε Ῥηγίου [ἀκρωτηρίου τῆς Ἰταλίας] τῆς τε Μεσσήνης [τῆς Σικελίας] et VI c. 44 ἕως ἀφίκοντο ἐς Ῥήγιον [τῆς Ἰταλίας ἀκρωτήριον]. Nam parum recte ipsa oppida Rhegium et Messana dicuntur promontoria.

† Cap. 25 § 1. ἐς τὰ οἰκεῖα στρατόπεδα [τό τε ἐν τῇ Μεσσήνῃ καὶ ἐν τῷ Ῥηγίῳ]. Graecum saltem foret καὶ τὸ ἐν τῷ Ῥηγίῳ. † Quae fuerint utriusque classis stationes satis notum erat e cap. 24.

Ib. § 2. μίαν ναῦν αὐτοῖς ἀπώλεσαν. Rectissime Poppo, negante Krügero, recepit deteriorum codicum lectionem αὐτοί. Etenim nusquam in toto Thucydide verbum ἀπολλύναι *de navibus* ponitur pro διαφθείρειν sed semper pro ἀποβάλλειν Confirmatur quoque ea crisis § 3 verbis ἑτέραν ναῦν ἀπολλύασι. Vocabula τῶν ἀνδρῶν ἀποκολυμβησάντων intelligo de nautis ex nave, quam amittunt Athenienses. Ceterum confitendum est inesse huic rerum expositioni aliqnid obscuri, propterea quod inter se pugnare videntur verba ναῦς κενὰς et χειρὶ — ἐπιβληθείσῃ, unde hoc tamen apparere videtur κενὰς non stricto sensu intelligendum esse, sed ad solos classiarios referendum, ut remiges nautasque in iis mansisse putemus. Classiarios non *statim* rediisse ut navibus suis opem ferrent, apparet fere e sequentibus: καὶ μετὰ τοῦτο τῶν Συρακοσίων ἐσβάντων κτέ. — Ib. § 5 cf. ad III 7 § 1.

Cap. 26 § 2. στενοχωρία τ' ἐν ὀλίγῳ στρατοπεδευομένοις ἐγίγνετο. Hic quoque necessarium videtur ἐστρατοπεδευμένοις et supra cap. 23 extr.: Πελοποννήσιοι δ' ἐν τῇ ἠπείρῳ ἐστρατοπεδευμένοι pro στρατοπεδευόμενοι. Vide adn. ad I 62 et cf. IV 124 § 2: εὑρόντες ἀντεστρατοπεδευμένους. Utrum verius sit dubito 125 § 2: ἄπωθεν γὰρ πολὺ ἀλλήλων ἐστρατοπεδεύοντο. Nam sensus esse potest: *castra ponere solebant.* — Mox § 4. καὶ μάλιστα [οἱ] Εἵλωτες. Articulus h. l. commodius abesset.

Cap. 29 p. fin. ὥστε προσπίπτειν ἂν αὐτοὺς ἀπροσδοκήτως ἢ βούλοιτο. Scribendi mos Thucydideus suadet ἀπροσδοκήτοις. Cf. II 93 extr., IV 72, VII 29 (cf. 32).

Cap. 30 § 3. recte Kr. verba τήν τε νῆσον εὐαποβατωτέραν οὖσαν transponi iussit post ἐσπέμπειν, sed praeterea malim: τότε ὡς ἐπ' ἀξιόχρεων τοῖς Ἀθηναίοις σπουδὴν ποιεῖσθαι τὴν ἐπιχείρησιν παρεσκευάζετο. Fortasse tamen servari poterit τοὺς Ἀθηναίους.

Cap. 33. ᾗ μάλιστ' αὐτοὺς προσθέοντες προσκέοιντο. Malim cum codd. quibusdam ἐπιθέοντες.

Cap. 35 extr. praefero cum libris aliquot ἠμύνοντο prae ἠμύναντο.

† Cap. 36 § 2. λαβὼν δ' ἃ ᾐτήσατο. Imo vero: οὓς ᾐτήσατο. Cf. 30 § 3 ἔχων στρατιὰν ἣν ᾐτήσατο. Interpretes male accipiunt pro εὑρόμενος ὃ ᾐτήσατο. †

† Cap. 39. καὶ ἦν σῖτος ἐν τῇ νήσῳ καὶ ἄλλα βρώματα ἐγκατελήφθη. Scribe καὶ (μ)ήν. Videatur Hoogeveen Doctr. Part. p. 584 sq. † Initio capitis elegantius omitterentur quae uncinis sepsi in hisce verbis: χρόνος δὲ ὁ ξύμπας ἐγένετο ὅσον οἱ ἄνδρες [οἱ ἐν τῇ νήσῳ] ἐπολιορκήθησαν, ἀπὸ τῆς ναυμαχίας μέχρι τῆς ἐν τῇ νήσῳ μάχης κτέ.

† Cap. 40 § 1. ἀλλ' ἔχοντας καὶ μαχομένους ὡς ἐδύναντο. L. ἕως. † Nescio quo errore An. Crit. p. 7 simul conieci ἀντέχοντας. Verbum simplex ἔχοντας optime scribitur. Supple ὅπλα e praegressis. Ultima huius capitis verba δηλῶσιν — διεφθείρετο scholii speciem referunt nec minus illa: λέγων τὸν οἰστόν. Cf. IV 79 extr. et V 16 § 5. Thucydidis erat interpretari vocabula barbara (cf. VI 4 § 6), non Graeca, ut opinor.

Cap. 42 § 3 suppleverim: καὶ (γὰρ) ἐν Ἀμπρακίᾳ κτέ.

Cap. 43 § 3. ἔτρεψε τῶν Ἀθηναίων τὸ δέξιον [κέρας]. Initio capitis et in ipso fine post Σολύγειαν dele κώμην, petitum e cap. 42. Saepissime autem magistelli adscripserunt ὄρος, ποταμός, γῆ, χώρα, κώμη aliaque eiusmodi additamenta, quae singula iudicare longum est et inutile.

Cap. 44 § 5 expungenda videntur vocabula *οὓς ἐγκατέλιπον* inutiliter repetita e § 4.

† Cap. 45 § 3. *τὸν τῆς Χερσοννήσου ἰσθμὸν — ἐν ᾧ ἡ Μεθώνη ἐστί.* Si genuina sunt vocabula *ἐν — ἐστί*, corrigendum *ἐν ᾗ κτέ.*, quia urbs Methone non in isthmo sita erat sed in ipsa paeninsula. †

Ib. § 3. *καὶ φρούριον καταστησάμενοι.* Scribe (*ἐγ*)*καταστησάμενοι*. Cf. I 4 *ἡγεμόνας ἐγκαταστήσας*, 115 § 3 *φρουρὰν ἐγκαταλιπόντες*. Adde II 6 § 3, 78 § 3, 102, extr. III 1, 51 ext. IV 2 § 1 cett. Itaque I 113 § 1 scribam *φυλακὴν* (*ἐγ*)*καταστήσαντες* et 132 § 3 *οὐ γὰρ ἐξῆν* (*ἐν*)*θάπτειν*. Utrobique, ut et loco quem nunc tractamus, cauda vocabuli praegressi praepositionem absorpsit, idque eo facilius quod in libris antiquissimis scribae exarare solent *ἐνκαταστήσαντες*. Similiter I 142 § 2 malim: *φρούριον δ' εἰ* (*ἐμ*)*ποιήσονται*, II 19 § 2 et 47 § 2: *καὶ* (*ἐγ*)*καθεζόμενοι ἔτεμνον κτέ.*, collatis locis parallelis III 1 et IV 2 § 1. Vel a sequioribus diligenter hic usus observatur.

† Cap. 46 § 1. *ἐν τῷ ὄρει* [*τῆς Ἰστώνης*]. Corrige soloecismum expungendo nomine proprio, quod satis fuit memorare III 85 extr. Cf. IV 2 med. et 48 § 4. † Ib. § 2 mirum est neminem, quod sciam, suspecta habuisse verba *ὥστε — τὰς σπονδάς*, quippe quae in optimis quibusdam codd., velut Italo et Vaticano, desiderentur. Rectissime enim desunt: quia non erat haec, ut arbitror, conditio quaedam his indutiis peculiaris sed tacita et omnibus communis. Scholium est petitum ex initio capitis sequentis: *ὡς δ' ἔπεισαν* (ita lego pro *ἐπείσθησαν*) *καὶ μηχανησαμένων τὸ πλοῖον ἐκπλέοντες ἐλήφθησαν, ἐλέλυντο αἱ σπονδαί, καὶ τοῖς Κερκυραίοις παρεδίδοντο* (ita rectius libri deteriores quam *παρεδέδοντο*) *οἱ πάντες*.

Cap. 48 § 1 absurde legitur: *ὡς δ' ᾔσθοντο καί τις αὐτοῖς ἐδήλωσε.* Imo vero *ἤ τις — ἐδήλωσε*. Nota est utriusque voculae confusio in MSS. — § 2 *ἀναβάντες δ' ἐπὶ τὸ τέγος* [*τοῦ οἰκήματος*]. Duo ultima vocabula nondum legit

Eustathius ad Od. α p. 1421. Inepte otiosa sunt post verba vicina ἔκ τε τοῦ οἰκήματος — ἐξιέναι.

Ib. § 3. καὶ [ἐκ del. Kr.] κλινῶν τινων, αἳ ἔτυχον αὐτοῖς ἐνοῦσαι. Malim αὐτοῦ sive αὐτόθι, quod perinde est, quoniam utraque forma promisce Thucydides utitur. Cf. I 104 extr., Arist. Nub. 210 sq.

Ib. § 5. ἵναπερ — ὥρμηντο et cap. 74 § 1 ἵναπερ — ὥρμηντο. E constanti usu Atticorum rescriberem οἷπερ, nisi ipsa haec vitia indicio forent ludificari nos falsarium nescio quem, qui ea verba plane otiosa de suo addiderit. Et in cap. 74 ea res etiam evidentior est propter additum articulum verbis τὴν ἐπὶ Θρᾴκης στρατείαν παρεσκεύαζεν. Eodem sequiorum abusu arguitur vs. manifesto spurius in Aristophanis Pluto 584 ἵνα — ξυναγείρει. Restat tamen apud nostrum tertius locus VI 98 § 2 ἐχώρουν πρὸς τὴν Συκῆν οἱ Ἀθηναῖοι ἵναπερ καθεζόμενοι ἐτείχισαν τὸν κύκλον, ubi similiter ἵναπερ pro οἷπερ legi videtur Krügero. Si me audis, aut ἵναπερ iungendum est cum ἐτείχισαν, aut, quod malim, corrigendum οἷπερ. Facile ex ΑΘΗΝΑΙΟΙΟΙΠΕΡ fieri potuit ΑΘΗΝΑΙΟΙΠΕΡ, et deinde Ἀθηναῖοι περ male corrigi in Ἀθηναῖοι (ἵνα)περ.

Cap. 53 extr. τὴν Λακωνικὴν ἧσσον ἐλύπουν ἐκ θαλάσσης, ἧπερ μόνον οἷόν τ' ἦν κακουργεῖσθαι. Imo οἷα τ' ἦν κτέ.

Cap. 54. καὶ εὗρον αὐτοὺς ἐστρατοπεδευμένους. Malim ἐξεστρατοπεδευμένους. Cf. 129 med. Initio capitis numerum δισχιλίοις nimis magnum esse animadvertit Poppo. Latere suspicor τετρακοσίοις (υ' pro ͵α, nam sic fere in antiquis libris exaratur β) — ὁπλίταις, quem numerum non esse iusto minorem in decem naves apparet v. c. ex VI 7 med. ναυσὶ τριάκοντα καὶ ἑξακοσίοις ὁπλίταις. Cf. IV 53 init. Ad caput extremum cf. adn. ad III 7 § 1.

Cap. 55 § 2. † ὁπλιτῶν πλῆθος ὡς ἑκασταχόσε ἔδει. L. ὅσον. † Mox pro τοῦ ἐπὶ τῇ νήσῳ πάθους pace Herbstii e codd. quibusdam recipiam ἐν, ut constanter ἡ ἐν τῇ νήσῳ ξυμφορὰ a Thuc. memoratur cum alibi tum in hoc ipso capite

§ 4 *καὶ ἐδεδίεσαν* (l. *ἐδέδισαν*) *μήποτ' αὖθις ξυμφορά τις αὐτοῖς περιτύχῃ οἷα καὶ ἐν τῇ νήσῳ*, quae verba adscripsi simul emendaturus. Requiro enim: *καὶ ἐδέδισαν μή ποτ' αὖθις ξυμφοραῖς περιτύχωσιν, οἵᾳ καὶ ἐν τῇ νήσῳ*, deleto pronomine *αὐτοῖς* cum cod. Vaticano, cuius libri praestantiam pauci sunt qui satis agnoscant. Inaudita est Graecis locutio *ξυμφορὰ περιτυγχάνει τινί*, neque *αὐτοῖς* satis recte scriptum pro *σφίσι*. † In praegressis male sollicitari *πολέμου ταχέος* apparet e simili loco VI 45 extr. et Cassio Dione LI 5 § 6. †.

Cap. 56 extr. *νεμόμενοι δ' αὐτὴν ἔδοσαν Λακεδαιμόνιοι.* Noli coniicere *ἐδεδώκεσαν* ob II 27 1). Prope initium capitis suspicor: *πλήθει γε* (pro *τε*) *ἐλάσσους — εἶναι* [*καὶ*] *ἐν τῷ τοιούτῳ*, i. e. *quippe singuli in illo rerum statu numero inferiores se esse ducebant.* Cf. cap. praec. extr.

Cap. 57 extr. *Τάνταλον δὲ παρὰ τοὺς ἄλλους* [*τοὺς ἐν τῇ νήσῳ*] *Λακεδαιμονίους κατέθησαν.* Probabilius expungas quam violenter corrigas: *τοὺς ἐκ τῆς νήσου.*

† Cap. 59 § 2. *τί ἂν τις πᾶν τὸ ἐνὸν ἐκλέγων — μακρηγορίῃ.* Legerim: *τὸ ἐνὸν εἰπεῖν λέγων κτέ.* † Cap. extr. *βουλόμενοι* rectissime Ulrichs cum pessimis libris scribit pro *βουλευόμενοι.* Nulla in talibus est librorum auctoritas.

Cap. 60 § 1. *καὶ διαλλακτὰς πολὺ τῶν ἐμῶν λόγων ἀναγκαιοτέρους* [*περὶ τῶνδε*] *'Αθηναίους νομίσαι* (scil. *χρή*). Deleatur scholium ad *λόγων*. Iterum interpolator interstrepit hisce: *ἐπαγομένων* [*αὐτοὺς*] *ἄνδρας, οἳ καὶ — ἐπιστρατεύουσι.* Cf. I 80 med.: *πρὸς δὲ ἄνδρας, οἳ γῆν τε ἑκὰς ἔχουσι κτέ.* — In fine *εἰκὸς — πειράσασθαι.* In deterioribus quibusdam libris est *πειράσεσθαι*, quod ne quis verum existimet, moneo *semper et ubique* post *εἰκὸς* ap. Thucydi-

1) Vide Matthiaei Gramm. § 497. Male certe supra sollicitavi locum I 90 extr. — Mox e praecepto Cobeti in Mnemos. VII 32 sq. Thucydides scripsisse censendus est *'Αθηναίων ἀκούοντες* pro *ὑπακούοντες*, idemque error castigandus II 62 § 4, III 50 extr., V. 84 extr. et alibi.

dem — etiam ubi agatur de re futura — sequi Aoristum sine ἄν, nusquam Futurum.

Cap. 62 § 1. ἡ δοκεῖτε κτέ. Verissime Duker: οὐχ ἡσυχίαν μᾶλλον ἢ πόλεμον τὸ μὲν παῦσαι ἂν ἑκατέρῳ τὸ δὲ ξυνδιασῶσαι. Vulgata debetur absurdae coniecturae, quam amplexi sunt editores non videntes neque Graece recte omitti post verbum δοκεῖν voculam ὅτι — male enim provocant ad I 3 § 1, sive ibi recte legatur δοκεῖ δέ μοι, sive, quod mihi placet, corrigendum sit δοκεῖν δέ μοι, ut recte est VIII 64 — neque formas quas nostro obtrudunt παῦσαι et ξυνδιασῶσαι (pro formis in ειε(ν)) non esse Thucydideas. Facillime autem sic explicatur corruptela, ut, postquam in ἡσυχίᾱ (i. e. ἡσυχίαν) neglecta esset lineola, πόλεμόν a correctore iu πόλεμος mutatum putemus. Pugnant enim pro hac emendatione sequentia: καὶ — τὴν εἰρήνην. Ib. § 3 τιμωρία — εὔελπι. Dio C. XLIV 27 § 2, ubi h. l. imitatur, in utroque membro habet διότι, ut fortasse legit apud Thucydidem.

Cap. 63 init. Fortasse: καὶ τοὐλλιπὲς (pro τὸ ἐλλιπὲς) τῆς γνώμης, ὧν ἕκαστοι (i. e. *singulae civitates*, cf. 64, pro ἕκαστός τι) ᾠήθημεν πράξειν κτέ. In sqq. recte habet ἕκαστος, quia ibi cogitandum de legatis (cf. c. 58).

† Cap. 63 § 2. Supple μὴ ἀμφοτέρωθεν τὴν πόλιν φθείρειν (ἐᾶν). † In extremo capite tantum non persuadet mihi Cobet rescribens: ἢν δὲ ἀπιστήσαντες ἄλλοις ὑπακούσωμεν, οὐ περὶ τοῦ τιμωρήσασθαί τινα, ἀλλὰ κἂν εὐτυχῶμεν (pro καὶ ἄγαν εἰ τύχοιμεν) φίλοι μὲν ἂν τοῖς ἐχθίστοις, διάφοροι δ' οἷς οὐ χρὴ κατ' ἀνάγκην γιγνοίμεθα. Mihi in mentem venerat: ἀλλὰ κἂν εἰ εὐτυχοῖμεν κτέ.

Cap. 64 § 2 τοὺς ἐν τέλει ὄντας. Participium abesse mallim, ut abest I 10, II 10 et III 36. Ubicumque addatur, magistellos in culpa esse suspicor.

Cap. 67 § 2. Δημοσθένους [τοῦ ἑτέρου στρατηγοῦ]. Cf. cap. 66 med. Mox supple: ὅθεν ἐπλίνθευον (ἐς) τὰ τείχη, quia πλινθεύειν significat πλίνθους πλάσσειν. † Post pauca, dele-

tis verbis ἡ φυλακὴ — μηδενός, cum Krügero scribendum ἀφανές. †

Cap. 68 § 4. ἔφασαν χρῆναι ἀνοίγειν τὰς πύλας καὶ ἐπεξιέναι ἐς μάχην· ξυνέκειτο δ' αὐτοῖς [τῶν πυλῶν] ἀνοιχθεισῶν ἐσπίπτειν τοὺς 'Αθηναίους. Atticae elegantiae est Genetivo absoluto subiectum non addere, ubi sponte e contextu intelligitur. Cf. supra 67 med. καὶ τότε πρὸς ταῖς πύλαις ἤδη ἦν ἡ ἅμαξα καὶ ἀνοιχθεισῶν κτέ. Neque agnoscit ea vocabula Suidas i. v. πράξαντες. Mox scribam τὴν νύκτα πορευόμενοι παρῆσαν, nam neque iter facientes παρεῖναι poterant, neque ita deinde opus fuerat addere: καὶ ὄντων ἤδη περὶ τὰς πύλας.

Cap. 70 § 2 supple: ὡς δ' ἐπύθετο (τὸ ὄν) κτέ. Non enim licet ex ἀνάλωτον, ut quidam opinantur, mente supplere ipsum contrarium ἁλῶναι. Cf. Xenophon in Cyropaedia V 4 § 7.

Cap. 72 § 3. — οὐ πολλοὺς — προσελάσαντες οἱ 'Αθηναῖοι καὶ ἀποκτείναντες ἐσκύλευσαν. Rescripto προσελάσαντας (Valla *profectos*) dele copulam. Eandem suspectam habeo cap. 73 § 4 in verbis: χρόνον δ' ἐπισχόντες [καὶ] ὡς οὐδὲν ἀφ' ἑκατέρων ἐπεχειρεῖτο, ἀπῆλθον πρότεροι (pro πρότερον) οἱ 'Αθηναῖοι κτέ. Paucis interpositis recte cod. Italus: τῶν 'Αθηναίων οὐκ (pro οὐκέτι) ἐθελησάντων μάχεσθαι.

Cap. 73. Locum conclamatum sic tentabam: τοῖς δὲ ξυμπάσης τῆς δυνάμεως ὀλίγων (cum Poppone pro καὶ τῶν, cl. Schol.) παρόντων μέρος ἕκαστον κινδυνεύειν εἰκότως ἔχειν (pro ἐθέλειν) τολμᾶν. Loco III 36 similiter iungitur τολμῆσασαι παρακινδυνεῦσαι. Pro εἰκὸς εἶναι recte dici εἰκότως ἔχειν non est quod dubitemus. Nunc tamen ut lenius praefero: τοῖς δὲ (ἀντὶ) ξυμπάσης τῆς δυνάμεως τῶν παρόντων μέρος ἕκαστον κινδυνεύειν, καὶ εἰκότως ἐθέλειν τολμᾶν. Felicius quam h. l. Badham (l. l.) tractavit cap. 72 extr. post οὐδέτεροι probabiliter inserens γενόμενοι ὑπέρτεροι.

Cap. 74 § 1. Vide ad 48 extr. Mox necessarium puto: τῶν πραγμάτων (τῶν) πρὸς τοὺς 'Αθηναίους.

Cap. 75 extr. διὰ Βιθυνῶν Θρακῶν οἵ εἰσι πέραν [ἐν τῇ Ἀσίᾳ]. Ludimagistrum redolent verba ultima.

† Cap. 76 § 1 βουλομένων μεταστῆσαι τὸν κόσμον [καὶ] ἐς δημοκρατίαν [ὥσπερ οἱ Ἀθηναῖοι τρέψαι]. Debuerat certe: οἵα ἐστὶν ἡ τῶν Ἀθηναίων aut simile quid. †

Cap. 80 med. πολεμίοις tralaticio errore pro πολεμικοῖς, sed longe gravius peccatum a scribis est in verbis praegressis: ἐπεὶ καὶ τόδ' ἔπραξαν φοβούμενοι αὐτῶν (Helotarum) τὴν νεότητα καὶ τὸ πλῆθος. Diu est ex quo vidi ferri non posse τὴν νεότητα, tandem repperi quod verum est. Codd. variant inter νεότητα et σκαιότητα, quae lectiones manu ducunt ad genuinam scripturam τὴν (γεν)ναιότητα, i. e. τὴν ἀνδρείαν. *Fortes* erant Helotae et propterea eos metuebant Spartani. Postquam articulus τὴν primam syllabam γεν propter similitudinem absorpserat, ex ναιότητα alii νεότητα fecerunt, uti vides, alii σκαιότητα, modo Graecum esset vocabulum, de sententia securi. Simillime γενναιότητα apud Apollodorum II 3 § 2 abierat in τε νεότητα, sed perite Hercher (qui utinam mei meminerit, ut ego illius) restituit scriptoris manum. Γενναίως interpretamento ἀνδρείως apud Thuc. cessisse suspicor V 9: καὶ ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες ξύμμαχοι, ἀκολουθήσατε ἀνδρείως. In codice enim, quem olim Parisiis contuli, scribitur γενναίως (superscripto m. 2 γρ. ἀνδρείως) quae lectio propter praegressum ἄνδρες altera aliquanto est probabilior. Ex utraque in cod. Leidensi natum est monstrum scripturae γενδρείως. — Cap. 80 § 2 supplendum: οἵπερ καὶ ἠξίωσαν πρῶτος (αὐτὸς) ἕκαστος ἐλευθεροῦσθαι. Cf. adn. ad II 65 § 6.

Cap. 81 med. ἀνταπόδοσιν καὶ ἀποδοχήν. Rei ratio postulat: καὶ (ἀντ)αποδοχήν.

† Cap. 83 § 2. ὥστ' ἐκ τοῦ τοιούτου κοινῇ μᾶλλον ὁ Βρασίδας τὰ τοῦ Ἀρριβαίου ἠξίου πράσσειν. An κοινῶς, i. e. *sine studio?* Cf. Dio C. XLV, 44 § 2. † Alterum certe eo sensu usurpari non memini.

Cap. 85 § 1. ἡ μὲν ἔκπεμψις — γεγένηται τὴν αἰτίαν

ἐπαληθεύουσα. Verte: *facta est eo consilio ut sqq.* Quare reponendum *ἐπαληθεύσουσα*. Ib. § 3. *καὶ τὴν αἰτίαν οὐχ ἕξω πιστὴν ἀποδεικνύναι, ἀλλ' ἢ ἄδικον τὴν ἐλευθερίαν ἐπιφέρειν ἢ ἀσθενὴς καὶ ἀδύνατος τιμωρῆσαι τὰ πρὸς Ἀθηναίους, ἢν ἐπίωσιν, ἀφῖχθαι*. Desideratur verbum unde suspensi sint Infinitivi *ἐπιφέρειν* et *ἀφῖχθαι*, quoniam vix licet e praegressis cogitatione repetere *ἀλλ'* (*ἕξω τὴν αἰτίαν*) i. e. *sed accusabor*, quia illic *ἕξω* ponitur alio sensu, sc. pro *δυνήσομαι*. Melius sane in apodosi post *ἐλευθερίαν* Thuc. inseruisset verbum *δόξω*, quod cum Krügero subintelligi prorsus nequit. Utrum stili vitiositas h. l. imputanda sit ipsi auctori an librariis, non definio; vitiose ita scribi nemo mihi eripiet. — Quae verba hiulca simul et interpolata sequuntur corrigenda puto ad hoc exemplum: *καίτοι* (ins. *τῇ*) *στρατιᾷ γε τῇδ'* [*ἣν νῦν ἐγὼ ἔχω*] *ἐπὶ Νίσαιαν ἐμοῦ βοηθήσαντος οὐκ ἠθέλησαν Ἀθηναῖοι πλέονες* (l. *πλείους*) *ὄντες προσμῖξαι, ὥστε οὐκ εἰκὸς νηίτῃ γε αὐτοὺς* (*στόλῳ* insero) *τῷ ἐν Νισαίᾳ στράτῳ ἴσον πλῆθος ἐφ' ὑμᾶς ἀποστεῖλαι*. Verba *ἣν — ἔχω*, in quibus mire variant codices, continere pronominis *τῇδε* interpretamentum habeo persuasissimum. Articulum quem post *καίτοι* restitui qua causa exciderit nemini erit obscurum.

Cap. 86 med. *ἂν σαφῆ* pro *ἀσαφῆ* certa est et evidens, si qua alia, emendatio, quam dudum receptam esse oportuit, sed vix minus evidenter corrigi poterunt, quae absque vitii suspicione depravata leguntur § 4: *οἷς τε τοὺς Ἀθηναίους ἐγκλήμασι καταπολεμοῦμεν, αὐτοὶ ἂν φαινοίμεθα ἐχθίονα* (l. *ἐχθίω*) *ἢ ὁ μὴ ὑποδείξας ἀρετὴν κατακτώμενοι*. Ad *ἐχθίονα* interpretes ex *ἐγκλήμασι* supplent *ἐγκλήματα*, non cogitantes absurde dici et nihil significare *ἐγκλήματα* (eaque *ἐχθίονα*) *κατακτᾶσθαι*. Collata autem praegressa periodo: *χαλεπωτέρα γὰρ ἂν τῆς ἀλλοφύλου ἀρχῆς εἴη κτέ.*, nihil est certius quam post *ἀρετὴν* excidisse *ἀρχήν*, vocabulum illi tam simile, ut saepissime cum eo a scribis permutatum sit. Optime autem dici *ἐχθίω — ἀρχὴν κατακτᾶσθαι* quis Graeci sermomonis gnarus ignorat? Loco ita correcto, *μακρὰ χαίρειν φράζο-*

μεν Scholiastae commento, quod sequuntur interpretes: οἷς ἤγουν ἐφ' οἷς. Dativum enim esse instrumentalem apertum est = τοῖς ἐγκλήμασιν ἐφ' οἷς.

Cap. 87 initio compares Dio C. XLIV 38 § 1. Violentissime Badham (l. l.) et iusto obscurius locum corruptum § 1 sic refingit: εὖνοι δ' ὄντες ἀξιώσετε μὴ κακουμένοις ἡμῖν φαίνεσθαι τὴν ἐλευθερίαν μὴ ἀκίνδυνον (οὖσαν). Tam a sententia quam lenitate remedii magis se commendabit haec lectio: εὖνοι δ' ὄντες ἀξιώσετε μὴ κακούμενοι διωθεῖσθαι (dele καὶ) τὴν ἐλευθερίαν, (ἣν insere) μὴ ἀκίνδυνον ὑμῖν φαίνεσθαι, δίκαιόν τ' εἶναι κτέ., in quibus nulla litera mutata neque ullum vocabulum transpositum est. Ad infinitivum post relativum cf. 98 § 3.

† Cap. 90 init. Δήλιον — [τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος]. Ipso loco, qui legitur alienissimo damnatur additamentum. Petitum e cap. 76. †

Cap. 92 § 2. καὶ εἰσὶ δήπου πολέμιοι ἐν ᾧ τε ἂν χωρίῳ καταληφθῶσι [καὶ] ὅθεν ἐπελθόντες πολέμια ἔδρασαν. Correcto ὅτῳ pro ᾧ τε sponte excidet copula, quam, ut vocula τε haberet quod sibi responderet, corrector nescio quis parum curans pravam syntaxin de suo addidit. Eandem male repetitam deleverim § 3, inserta simul vocula ὅτι cum Reiskio: καὶ πρὸς τούτους γε δὴ οἳ [καὶ] μὴ ὅτι τοὺς ἐγγὺς ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄποθεν (l. ἄπωθεν) πειρῶνται δουλοῦσθαι. — Ib. § 7. οὗ τὸ ἱερὸν ἀνόμως τειχίσαντες νέμονται. Vide an satis defendatur haec lectio (capite 97) verbis: παραβαίνοντες τὰ νόμιμα τῶν Ἑλλήνων et (cap. 98) παρανομίαν — ὀνομασθῆναι, nam est ubi parum aut nihil intersit ἀνόμως inter et παρανόμως. Sin minus, aut ἀνοσίως coniici potest aut παρανόμως. Sed mutatione opus non esse videtur.

Cap. 93 § 1. ἐπεὶ δὲ προσέμιξεν. In optimis libris est καὶ ἐπεὶ δέ, unde fortasse legendum: καὶ ἐπειδή. Sed maioris momenti est emendatio verborum sequentium: ἐγγὺς τοῦ στρατεύματος αὐτῶν ἐς χωρίον καθίσας ὅθεν λόφου ὄντος μεταξὺ οὐκ ἐθεώρουν ἀλλήλους. Verbo θεωρεῖν pro ὁρᾶν

quia sequiores tantum utuntur, punctum temporis non dubito, quin lenissima mutatione hic rescribendum sit: οὐ καθεώρων (οὐκέθ' ἑώρων, de quo antehac cogitabam, num sententia admittit?) ἀλλήλους. Cf. VIII 104 extr. ὥστε — μὴ κάτοπτα εἶναι. — Ib. § 2. ὡς [αὐτῷ] ἠγγέλθη recte Krüger (cf. meae Exercit. Criticae p. 151), sed idem pronomen deleverim mox quoque εἴ τις ἐπίοι [αὐτῷ], in qua formula ἐπιέναι absolute solet usurpari.

Cap. 94 § 2. Una litura dele verba: ἅτε πανστρατιᾶς ξένων τῶν παρόντων καὶ ἀστῶν γενομένης, quae adscripsit olim nescio quis memor eorum quae Th. narraverat cap. 90 § 1. Raro tanta sermonis scabritie sese prodidit emblema. Ignorant enim boni scriptores substantivum πανστρατιά, excepto Dativo, qui adverbii vice fungitur. Et quam inepte additur istud παρόντων! — Ad verba extrema vide adn. ad II 86 extr.

Cap. 95 § 2. χωρήσετε — ἐς αὐτούς. Imo ἐπ' αὐτούς.

Cap. 98. Nisi me fallit opinio, depravata sunt ultima verba huius capitis, quae sic corrigenda videntur: σαφῶς τ' ἐκέλευον σφίσιν ἐπιτρέπειν (pro εἰπεῖν) μὴ ἀπιοῦσιν ἐκ τῆς Βοιωτῶν γῆς — ἀλλὰ κατὰ τὰ πάτρια τοὺς νεκροὺς [σπένδουσιν] ἀναιρεῖσθαι. Participium σπένδουσιν (debuerat eius auctor σπεισαμένοις aut ὑποσπόνδους) interpretandi causa adscriptum videtur ad κατὰ τὰ πάτρια. Ad corruptelam verbi ἐπιτρέπειν compares locum VIII 67 § 2, ubi pro ἀνειπεῖν multi codd. exhibent ἀνατρέπειν. Verum esse εἰπεῖν primus agnovit Cobet.

Cap. 99 extr. ἀπιόντας [καὶ] ἀπολαβεῖν. Incredibile dictu est quam saepe ista vocula in veterum scriptis interpolata sit. Cf. ad II 4 § 2, IV 92 § 2 et § 3. Hic recte haberet, si scriptum esset ἀπελθεῖν. Recte abest a capitis initio: ἀπιόντας — ἀποφέρεσθαι.

Cap. 103 extr. ἀπροσδόκητος προσπεσών. Thucydideo scribendi mori magis congrueret: ἀπροσδοκήτοις ἐπιπεσών. Et ἐπιπεσὼν cod. meus Paris. habet revera a 2 man. scriptum supra προσπεσών. Cf. II 93 extr., IV 72, VII 29, VII 32.

Cap. 105 § 1. πυνθανόμενος τὸν Θουκυδίδην κτῆσίν τε

ἔχειν τῶν χρυσείων [μετάλλων] ἐργασίας ἐν τῇ περὶ ταῦτα Θρᾴκῃ κτέ. Veterum usu teruntur ἀργυρεῖα et χρυσεῖα pro *auri-* et *argenti-fodinis*. Graeculi saepe adscripserunt ἔργα aut μέταλλα, quae textui illata nimis patienter ferunt editores. Eodem emblemate liberandi sunt loci II 55 et VI 91 prope finem.

Ibidem § 1. Ἀμφιπολιτῶν καὶ Ἀθηναίων τῶν ἐνόντων τὸν μὲν βουλόμενον ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ τῆς ἴσης καὶ ὁμοίας μετέχοντα μένειν, τὸν δὲ μὴ [ἐθέλοντα] ἀπιέναι τὰ ἑαυτοῦ ἐκφερόμενον πέντε ἡμερῶν. Orationis fulcro ἐθέλοντα melius carebimus. Sed insuper de vitio suspectum mihi est ἐνόντων, quod satis proprium non est de iis, qui in urbe aliqua habitare dicendi sunt, sed potius usurpatur de eo, qui alicubi aliquantisper commoratur. Longe igitur malim ἐνοικούντων, ut recte scriptum est cap. 124 § 1 et alibi. Ἐνεῖναι optime habet I 67 § 1 et III 34. Loco VI 50 (ἐνῆσαν γὰρ αὐτόθι ἄνδρες τὰ Συρακοσίων βουλόμενοι) sermo quidem est de oppidi incolis, sed ita diuersa est eius loci ratio, ut ne satis quidem aptum ibi esset ἐνῴκησαν. Sentiuntur talia melius quam demonstrantur.

Cap. 106 § 1. καὶ τῶν ἔξω ληφθέντων συχνοὶ οἰκεῖοι ἔνδον ἦσαν. Unice recte Palatinus συχνοῖς.

Cap. 108 § 4. ὡς αὐτῷ ἐπὶ Νίσαιαν τῇ ἑαυτοῦ μόνῃ στρατιᾷ οὐκ ἠθέλησαν οἱ Ἀθηναῖοι ξυμβαλεῖν. Recte improbatur Dukeri coniectura Νισαίᾳ. Nam ex additis illis τῇ ἑαυτοῦ στρατιᾷ liquido constare puto excidisse post Νίσαιαν participium βοηθήσαντι. Cf. locus similis 85 extr.: ἐπὶ Νίσαιαν ἐμοῦ βοηθήσαντος. Cum Poppone illud non scriptum intelligere nulla nos patitur grammatica.

† Cap. 109 § 2. Σάνην — ἐς τὸ πρὸς Εὔβοιαν πέλαγος τετραμμένην. Topothesia non minus ridicula quam si dicas v. c. Cymen Euboeae oppidum spectare mare Icarium. Sub Εὔβοιαν aliud nomen latere certum est. Geographia suadet Σιθονίαν, ut intelligatur sinus Singiticus. † Cap. extr. Σάνη δὲ καὶ Δῖον ἀντέστη. Possis ἀντέστησαν, sed lenius for-

tasse corrigendum *α ν τ ε σ τ ή τ ῆ*, i. e. *ἀντεστήτην*. Diversi generis est quod legitur V 80 init.

Cap. 112 extr. *εὐθὺς* [*ἄνω καὶ*] *ἐπὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως ἐτράπετο*. † Cap. med. *τῷ τείχει πεπτωκότι κ α ὶ ο ἰ κ ο δ ο μ ο υ μ έ ν ῳ*. L. *κ ἀ ν ο ι κ ο δ ο μ ο υ μ έ ν ῳ*. † Cf. v. c. I 89 § 3, ubi pro *ἀνοικοδομεῖν* in Lugdunensi perperam est verbum simplex.

Cap. 113 § 1. *οἱ δὲ πράσσοντες καὶ οἷς τ α ῦ τ α ἤρεσκε*. Imo *τ α ὐ τ ὰ* (sc. *τοῖς πράσσουσιν*).

Extr. cap. *κατέφυγον δὲ καὶ τῶν Τορωναίων ἐς α ὐ τ ο ύ ς*. Malim *ἐ ς α ὐ τ ό*, sc. *τὸ φρούριον*; nam *κατέφυγον παρ' Ἀθηναίους* (cf. 114 § 1 et § 4) *ἐς τὸ φρούριον*, non vero *ἐ ς Ἀθηναίους*.

Cap. 115 init. Cf. ad II 86 extr. Cap. 116 *Ἀ θ η ν ᾶ ς*. Vide ad II 15 med.

Cap. 117 § 1. *νομίσαντες — κ α ὶ ξυμβῆναι τὰ πλείω*. L. *κ ἂ ν*. Mox § 2 *ὡ ς ἔτι Βρασίδας εὐτύχει*. Veram lectionem *ἕως* servat Scholiasta ad Ar. Pac. 487. Cf. Cobet ad Hyper. p. 51.

Cap. 118 init. Recte Kr. verba: *τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις — προσκηρυκευόμενοι* transponi iussit ante verba *περὶ μὲν τοῦ ἱεροῦ κτέ*. Quo facto, simul in his verbis deleatur emblema *δοκεῖ ἡμῖν*, loco iam depravato insertum ab interpretibus. — Ib. § 8, cf. ad II 7 § 1. — Ib. § 19. Forsitan: *πρῶτον π ε ρ ὶ τ ῆ ς ε ἰ ρ ή ν η ς βουλεύσασθαι Ἀθηναίους καθ' ὅτι ἂν εἴη* (pro *ἐσίῃ*) *ἡ πρεσβεία* [*περὶ τῆς καταλύσεως τοῦ πολέμου*].

Cap. 122 extr. *Κλέωνος γνώμῃ* [*π ε ι σ θ έ ν τ ε ς*]. Participium neque lectum a Valla neque in hac formula usitatum. Cf. III 50. Male Kr. obmovet locum I 78 § 1, qui est toto coelo diversus.

Cap. 123 § 1. *Μένδη ἀφίσταται αὐτῶν, πόλις ἐν τῇ Παλλήνῃ, Ἐρετριῶν ἀποικία*. Plura apposita Graece iunguntur per voculam *δέ*, quare scripserim: *Ἐρετριῶν* (*δ'*) *ἀποικία*. — Ib. § 2 suspicor: *διὸ καὶ οἱ Μενδαῖοι μᾶλλον ἐτόλμησαν, τήν τε* [*τοῦ* om. codd. It. et Vat.] *Βρασίδου γνώμην ὁρῶντες ἑτοίμην, τεκμαιρόμενοι καὶ ἀπὸ τῆς Σκιώνης ὅτι οὐ προυδίδου, καὶ ἅμα τῶν πρασσόντων σφίσιν ὀλίγων* [*τε*] *ὄντων κ α ὶ ὡ ς*

τότε ὣ (pro *καὶ ὡς τότε*) *ἐμέλλησαν οὐκέτι ἀνέντων, ἀλλὰ περὶ σφίσιν αὐτοῖς φοβουμένων* [*τὸ κατάδηλον* del. Kr.] [*καὶ*] *καταβιασαμένων παρὰ γνώμην τοὺς πολλούς*. Verto: *et simul quia proditores numero quamvis pauci essent nihilominus tunc propositum suum non amplius segniter agitaverant, sed sibi ipsis metuentes plebem praeter opinionem vi superaverant.*

Cap. 125 § 2. *Βρασίδας δὲ ἅμα τῇ ἕῳ ὡς εἶδε τοὺς Μακέδονας προκεχωρηκότας*. Qui, ut h. l. Macedones, *καταστάντες ἐς — φυγὴν χωροῦσιν ἔπ' οἴκου* (cf. § 1) male dicuntur *προχωρεῖν*, quocirca reponendum duco *προανακεχωρηκότας*. Ita demum recte sequitur: *καὶ αὐτὸς — διενοεῖτο ἀναχωρεῖν*. Cf. 128 § 3 *ὀργιζόμενοι — τῇ προαναχωρήσει τῶν Μακεδόνων*. † Ibidem *ξυναγαγὼν καὶ αὐτὸς ἐς τετράγωνον τάξιν τοὺς ὁπλίτας*. Scripsit Thucydides, quod veteres in ea re constanter dicunt, *ἐς πλαίσιον*, cuius lectionis vulgatam interpretamentum esse noli dubitare. Cf. VI 67 ibique adn. Scholiastae: *ἐν πλαισίῳ*] *ἐν τετραγώνῳ σχήματι* [1]). † Ita loco VI 22 Pierson ad Moer. p. 219 pro *πεφρυγμένας κριθὰς* nostro reddidit *κάχρυς*. Cf. eius Praefat. p. XXXII.

Cap. 126 § 2 l. *πολεμικὰ* pro *πολέμια*. — § 4. Quod coniectum est *τῷ ἀηθεῖ* pro *πλήθει* ferri possit, si simul scribatur (*τῆς*) *ὄψεως*. Cf. Dio C. XLII 27 § 1 *ὄψις — ἀηθής*. Lenius tamen corrigas: *ἀηθείᾳ ὄψεως*. Cf. VI 31 extr. *τόλμης τε θάμβει καὶ ὄψεως λαμπρότητι*. Ib. § 6 *κόσμῳ* [*καὶ τάξει*] *αὖθις ὑπαγαγόντες*. Apud Thucydidem et antiquiores *κόσμος* saepe nihil aliud significat quam *τάξις*.

Cap. 127 § 2. L. *τῶν* (*μὲν*) *μετὰ Βρασίδου Ἑλλήνων κτέ.*

Cap. 128 extr. *τῶν δ' ἀναγκαίων ξυμφόρων διαναστάς*. An *διαστάς?*

Cap. 129 § 3 *ἐχώρουν ἐς τοὺς Μενδαίους*. l. *ἐπὶ*. † Ib. § 4 *καὶ ἐς ὀλίγον ἀφίκετο — νικηθῆναι*. Praep. *ἐς* non

---

1) Librariis ignotum vocabulum esse apparet quoque e loco VII 78, ubi pro verbis *ἐν πλαισίῳ* in multis codd. legitur *ἐν διπλασίω*

agnoscunt codd. *HN*. Legendum παρ' ὀλίγον. *Parum abfuit quin*. Cf. III 49, 79 VII 71, VIII 76. †

† Cap. 130 § 3 καί τινος αὐτῷ τῶν [ἀπὸ del. Kr.] τοῦ δήμου ἀντειπόντος — καὶ ὡς ἀντεῖπεν ἐπισπασθέντος — καὶ θορυβηθέντος. Imo θορυβήσαντος, i. e. *quum tumultum excitasset*. †

Cap. 132 καὶ τῶν ἡβώντων [αὐτῶν] παρανόμως ἄνδρας ἐξῆγον ἐκ Σπάρτης. Pronomine, quod h. l. melius abest, aegre caremus post verba praegressa: διεκώλυσε τὸ στράτευμα καὶ τὴν παρασκευήν. Quare illuc transponendum videtur. — In extremo capite requiro καθιστᾶσιν (pro καθίστησιν) scil. Ischagoras et Aminias et Aristeus; nullo enim iure interpretes ad καθίστησιν solum cogitant Ischagoram.

Cap. 133 § 2 καὶ ἡ [Χρυσὶς] μὲν — ἔτη δὲ ἡ Χρυσὶς τοῦ πολέμου τοῦδε ἐπέλαβεν ὀκτὼ καὶ ἔνατον ἐκ μέσου † ὅτε ἐπεφεύγει. L. ὅτ' ἔφυγε, ni potius utrumque vocabulum expungendum. †

Cap. 135 § 1 κλίμακα προσθείς. Licet ita iam legerit Scholiasta, ut apparet e scholio: ἡ πρόσθεσις] τῆς κλίμακος, tamen Thucydidem κλίμακας dedisse arbitror; nam in re quae hic narratur nimis ineptus est numerus singularis.

IN LIBRO V.

Cap 2 § 1 τὸν Κολοφωνίων λιμένα. Pluygersio debemus τὸν Κωφὸν λιμένα, quem tam diu criticos latuisse permirum est. Ib. § 3 ναῦς δὲ περιέπεμψε δέκα ἐς τὸν λιμένα [περιπλεῖν]. Ultimum vocabulum abesse malim. Paullo diversus est locus VI c. 50 δέκα δὲ τῶν νεῶν προύπεμψαν ἐς τὸν μέγαν λιμένα [πλεῦσαί τε καὶ] κατασκέψασθαι, et tamen ibi quoque verba inclusa magis sapiunt magistellos quam historicum. Cf. VII 9, 17, 20. Mox cap. 3 § 1 ambigo utrum leniter corrigendum sit: καὶ αἱ νῆες ἅμα περιέπλεον (αἱ) ἐς τὸν λιμένα περιπεμφθεῖσαι, an potius vocabula ἐς — πε-

ῥιπεμφθεῖσαι (aut certe hoc participium) tribuenda sint interpretibus.

† Cap. 6 § 1 deleantur duo additamenta Ἀνδρῶν ἀποικία et τὴν Θασίων ἀποικίαν, quorum illud e IV 88 extr., hoc e IV 107 huc adscriptum est. † Posterius insuper arguitur articulo male apposito — † Ib. § 5 requiro: τὸ δ' ὁπλιτικὸν ξύμπαν ἠ θ ρ ο ι σ τ ο (pro ἠ θ ρ ο ί σ θ η), ut recte sequitur ἐτετάχατο. †

Cap. 7 § 1. ἔπειτα ἠναγκάσθη [ποιῆσαι] ὅπερ ὁ Βρασίδας προσεδέχετο. Egregie cod. Italus, quod criticos latuisse impense miror, omittit manifestum interpretamentum. Rectissime enim dici ἀναγκάζεσθαί τι optimorum scriptorum exemplis abunde constat, quae exempla quodvis lexicon tironibus suppeditabit. Male contra, nisi fallor, idem verbum μεμόνωται medio fere capite: οὐχ ὡς τῷ ἀσφαλεῖ, ἢν ἀ ν α γ κ ά ζ η τ α ι, περισχήσων, quae iusto obscurius dicta sunt, nisi statuamus post ἀναγκάζηται propter ductuum similitudinem excidisse verbum ἀ γ ω ν ί ζ ε σ θ α ι.

Cap. 9 § 1 τὴν δ' ἐπιχείρησιν ᾧ τρόπῳ διανοοῦμαι ποιεῖσθαι διδάσκω ἵνα μὴ τ ὁ τ ε κατ' ὀλίγον καὶ μὴ ἅπαντας κινδυνεύειν ἐνδεὲς φαινόμενον ἀτολμίαν παράσχῃ. In optimis codd. legitur τ ῷ τ ε, in qua scriptura delitescit, quod unice h. l. convenit: ἵνα μὴ τ ῳ τὸ κατ' ὀλίγον — κινδυνεύειν — ἀτολμίαν παράσχῃ. Non enim sufficit neque quod Reiske proposuit τό γε, neque quod Bekker et Krüger ediderunt τό, deleta vocula τε cum libris quibusdam pessimae notae [1]). — Vitiosa syntaxi laborant § 2 haec: τοὺς γὰρ ἐναντίους εἰκάζω καταφρονήσει τε ἡμῶν καὶ οὐκ ἂ ν ἐλπίσαντας ὡς [ἂν] ἐπεξέλθοι τις αὐτοῖς ἐς μάχην κτέ. Non intellexit is, qui male repetivit particulam ἄν, solere Graecos eam voculam, quamvis pertineat ad sequentia, ponere inter negationem et verbum, unde illa suspensa sint. Sic cap. 8 extr. recte scribitur v. c.: οὐκ ἂ ν νομίζων αὐτοὺς ὁμοίως ἀπολαβεῖν αὖθις μεμονωμέ-

1) His iam prelo subiectis, video in eandem emendationem incidisse Popponem.

νους. — Acutissime Krüger intellexit § 4 e verbo ξυνταχθῆναι literam χ eximendam esse. Ibidem primo obtutu dubites de sinceritate verborum: ἀπὸ τοῦ προφανοῦς μᾶλλον καὶ ἀντιπαραταχθέντος ἢ ἐκ τοῦ πρὸς τὸ παρὸν ξυμφέροντος κτέ. At legimus: I 36 § 1 τὸ μὲν δεδιὸς — τὸ δὲ θαρσοῦν (i. e. τὸ δεδιέναι — τὸ θαρσεῖν), I 142 § 4 ἐν τῷ μὴ μελετῶντι (i. e. μελετᾶν), II 63 § 1 τῷ τιμωμένῳ (i. e. τῷ τιμᾶσθαι), V 9 (mox) τοῦ ὑπαπιέναι πλέον ἢ τοῦ μένοντος (i. e. τοῦ μένειν), V 102 μετὰ τοῦ δρωμένου (i. e. τοῦ δρᾶσθαι). Ad quorum locorum exemplum ἀπὸ τοῦ ἀντιπαραταχθέντος dictum esse potest pro ἀπὸ τοῦ ἀντιπαραταχθῆναι (i. e. ἐξ ἀντιπαρατάξεως). In alio quovis scriptore suspiceris: ὅστις δὲ τὰς τοιαύτας ἁμαρτίας τῶν ἐναντίων κάλλιστ' ἰδὼν καὶ ἅμα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν τὴν ἐπιχείρησιν ποιεῖται μὴ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς μᾶλλον καὶ ἀντιπαραταχθεὶς ἢ ἐκ τοῦ πρὸς τὸ παρὸν ξυμφέροντος, πλεῖστ' ἂν ὀρθοῖτο. Etenim non intellectum Nominativum inter duos Genetivos προφανοῦς et ξυμφέροντος a sciolo in Genetivum mutatum esse non foret quod magnopere miraremur. Attamen apud nostrum propter scribendi usum modo memoratum satius fuerit a durissima locutione abstinere manum. — Ib. § 5 ἐλπὶς γὰρ μάλιστα (l. μάλιστ' ἂν) αὐτοὺς οὕτω φοβηθῆναι. Fortasse non spernenda est lectio codd. deteriorum *LOP* θορυβηθῆναι pro φοβηθῆναι. Alterum verbum non est alterius glossema — neutrum enim non est scribis notissimum — sed *ΘΟΡΥΒΗΘΗΝΑΙ* et *ΦΟΒΗΘΗΝΑΙ* facile mera corruptela unum ex altero nasci potuerunt, facilius vero duabus literis elapsis hoc ex illo, quam ratione inversa. Insuper θορυβηθῆναι hic et per se paullo aptius videtur — licet alterum non sit ineptum — et ideo praeferendum, quod sic, quae res nostro ut bonis scriptoribus omnibus cordi est, magis variatur oratio. Cf. VIII 96 § 1 et § 2. Praegressa enim modo sunt verba: καὶ κατὰ τὸ εἰκὸς φοβοῦντα αὐτούς. Ad θορυβηθῆναι cf. mox cap. 10 § 7 ξυνέβη — θορυβηθῆναι. — Magistellis sua reddiderim in ipsis verbis sequentibus: τὸ γὰρ ἐπιὸν ὕστερον δεινότερον τοῖς πολεμίοις τοῦ παρόν-

τος [καὶ μαχομένου], quae vocabula non tantum addita exstinguunt lumen orationis sed etiam subabsurda sunt, ita adiecta, quasi τὸ ἐπιὸν ὕστερον non veniret animo hostili. Ipse sane Thuc., si sua essent, scripsisset: καὶ μαχομένου ἤδη. — Ad verba vicina καὶ ὑμεῖς — ἀνδρείως vide quae supra annotavi. In iis, quae statim subsequuntur, utique recipienda, quam editores spreverunt, Stobaei lectio: καὶ νομίσατε (τρία) εἶναι τοῦ καλῶς πολεμεῖν τὸ ἐθέλειν καὶ τὸ αἰσχύνεσθαι καὶ (τὸ) τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι, inserto de meo articulo, qui ante τοῖς proclivi errore elapsus est. Numerale in huiuscemodi sententiis a Graecis addi solet, neque Thucydides hac in re a reliquorum usu discedit. I 74 § 1 τρία τὰ ὠφελιμώτατα ἐς αὐτὸ παρεσχόμεθα ἀριθμόν τε νεῶν πλεῖστον καὶ ἄνδρα στρατηγὸν ξυνετώτατον καὶ προθυμίαν ἀοκνοτάτην. Cf. I 122 pr. fin. τριῶν τῶν μεγίστων ξυμφορῶν ἀπήλλακται ἀξυνεσίας ἢ μαλακίας ἢ ἀμελείας. Adde III 40 § 1, 66 § 2 et IV, 64 extr. Fieri igitur potest ut non aliter scripserit Thuc. I 76 med.: ὑπὸ (τριῶν) τῶν μεγίστων νικηθέντες, τιμῆς καὶ δέους καὶ ὠφελείας. Cf. etiam III 42 § 1. Pergit orator: καὶ τῇδε ἡμῖν τῇ ἡμέρᾳ ἢ ἀγαθοῖς γενομένοις ἐλευθερίαν τε ὑπάρχειν κτέ., ubi constans Graecorum usus postulat: ἢ (ἀνδράσιν) ἀγαθοῖς γενομένοις, ut rectissime legitur in praegressis: καὶ αὐτός τε ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνου κτέ. [1]).

Cap. 10 init. Vide adn. ad IV 21. § 2 absurde scribitur: ἵππων τε πόδες πολλοὶ — ὑποφαίνονται. Elegantem mecum emendationem communicavit Naber: σποδὸς πολλὴ — ὑποφαίνεται, qua plane solvitur loci difficultas. † Ib. § 5 οἷς γὰρ — τοὺς ἐπιόντας. Redolent haec verba interpretem. Ad rem cf. Liv. IV 37 § 10. †

Cap. 16 § 6 διὰ τὴν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ποτε μετὰ δώρων [δοκοῦσαν] ἀναχώρησιν. Graece sic dici nequit pro τ. μ. δ.

1) Apud Xenoph. Cyrop. VII § 11: εἶπεν· ὦ ἄνδρες — κτήσασθαι. Ἀλλ' [ὦ] ἄνδρες ἀγαθοὶ γενώμεθα κτέ. abiicienda interiectio perperam repetita. Cf. § 12 § 32 § 41 (ter). Apud nostrum iterum ἀνδρῶν inseratur IV 92 § 6.

δοκοῦσαν γενέσθαι ἀ. Ad quem vero locum provocant III 10, eum alia de causa correxi, neque si sauus esset huicce, ex mea quidem sententia praesidio foret. Nisi autem egregie fallor, aliquot codicum lectio *δώρων δοκοῦσαν ἕως* comparata cum plurimorum librorum scriptura *δώρων δόκησιν* tantum non digito demonstrat in archctypo quondam locum sic scriptum fuisse: *διὰ τὴν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ποτε μετὰ* *δωροδοκήσεως* *δώρων ἀναχώρησιν,* superscripto glossae glossemate, cuius reliquiae hodie iuxta genuinum vocabulum leguntur in editionibus, unde eas quo citius eo melius expungemus [1]).

Cap. 18 § 2 interpres sua infersit, de quibus vide adn. ad II 7 § 1 et cf. scholium ad prima vocabula capitis 22: *οἱ δὲ ξύμμαχοι] τῶν Λακεδαιμονίων.* Vetusta esse haec interpretamenta apparet e recto usu articuli, nam recentior scholiasta procul dubio scripsisset *τῶν Ἀθ.* et *τῶν Λακ.*, quod exhibent libri quidam pessimae notae. — Initio huius capitis verba: *περὶ μὲν τῶν ἱερῶν τῶν κοινῶν θύειν καὶ ἰέναι καὶ μαντεύεσθαι καὶ θεωρεῖν κατὰ τὰ πάτρια τὸν βουλόμενον καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν ἀδεῶς* monstrum alere certum est. Suspicor autem *ΙΕΝΑΙ* reliquias esse verbi, quod cum *θύειν* saepissime coniungitur, *τοῦ ΣΠΕΝΔΕΙΝ*, quod verbum si capite et cauda truncaveris, ipsae illae literae (nam *Δ* et *Α* vix distinguuntur) restabunt. — Ib. § 3 dudum obtemperatum oportuit Dukero codicum quorundam scripturam *δίκαις χρήσθων* praeferenti vulgatae *δικαίῳ χρ.* — Interpretis esse puto ultima huius capitis verba *Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις*: parum enim me movet quem opposuit tali suspicioni Krüger locum 29 § 34: *εὔορκον εἶναι προσθεῖναι καὶ ἀφελεῖν ὅτι ἂν ἀμφοῖν τοῖν πολέοιν δοκῇ [Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις* dele], quoniam is locus manifesto non huc spectat sed ad cap. 23 extr., quo continetur formula societatis solos

1) His scriptis e Popponis editione intelligo *δοκοῦσαν* iam suspectum fuisse Haackio, qui tamen non intellecta corruptelae ratione male tuetur scripturam *μετὰ δώρων δόκησιν.* Vide V. L. apud Popponem et scholiastam.

Athenienses inter et Lacedaemonios, in qua de utrorumque sociis nulla fit mentio. — Ib. § 10 *'Ολυμπίασι καὶ Πυθοῖ καὶ 'Ισθμοῖ καὶ ἐν 'Αθήναις.* Tam nomina praecedentia quam bonorum codicum lectio *καὶ 'Αθήναισι* documento sunt Thuc scripsisse *καὶ 'Αθήνησι*, quod e correctione, ut suspicor, sed male addito *ν* ephelcystico habet unus liber pessimae notae.

Cap. 21 § 2 requiro *ἐπίθετο* pro *ἐπείθετο.*

† Cap. 22 § 2 *νομίζοντες ἥκιστ' ἂν σφίσι τούς τε 'Αργείους, ἐπειδὴ οὐκ ἤθελον 'Αμπελίδου καὶ Λίχου ἐλθόντων ἐπισπένδεσθαι [νομίσαντες αὐτοὺς] ἄνευ Αθηναίων [οὐ] δεινοὺς εἶναι.* † Pron. *αὐτοὺς* omittit cod. Italus.

Cap. 22 § 1. *Οἱ δὲ ξύμμαχοι ἐν τῇ Λακεδαίμονι αὐτοὶ ἔτυχον ὄντες.* Pessime Krüger pro corrupta voce *αὐτοὶ* fretus locis aliquot interpolatis rescripsit *αὐτοῦ.* Collato loco V 17 § 3, unde apparet iam ante socios convenisse Lacedaemonem (cf. V 27 § 1 et 30 § 3), ex *ATTOIЄTTXON* elicui *ATΘICЄTTXON*, i. e *αὖθις ἔτυχον.*

Cap. 23 § 3. Expunge partic. *ὄντας* perperam repetitum. † In extremo capite transpone: *ὅτι ἂν δοκῇ ἀμφοτέροις εὔορκον εἶναι.* † Ita corrigebam in Anal. Crit. p. 9 ignorans vel potius immemor Cobetum Mnem. VI p. 289 adhibito loco Xenophontis Hell. VI 3 § 18 proposuisse: *ὅτι ἂν δοκῇ ἔνορκον ἀμφοτέροις εἶναι.* Qua de re admonitus ab amico nescio tamen an locis Thucydideis V 18 extr. et 29 extr., quibus mea emendatio nititur, in Thucydide emendando aliquanto plus tribuendum sit quam loco Xenophonteo.

Cap. 26 extr. In frequentissima confusione praepositionem *ἐξ* et *διά* prae *ἐξηγήσομαι* praetulerim *διηγήσομαι*, quia de *narrando* magis quam de *explicando* aut *interpretando* sermo est. Cf. VI 54 § 1 *δι' ἐρωτικὴν ξυντυχίαν, ἣν ἐπὶ πλέον διηγησάμενος ἀποφανῶ.*

Cap. 27 § 3. *ἀποδεῖξαι δὲ ἄνδρας ὀλίγους [ἀρχὴν] αὐτοκράτορας.* *Quod ad potestatem attinet* interpretatur Krüger: at ita certe scribendum foret *τὴν ἀρχὴν*, quod ipsum tamen nimis otiosum, quia ea notio iam continetur vocabulo *αὐτοκρά-*

τωρ, quod nunquam eiusmodi additamentum comitatur. Cf. v. c. VIII 67. Vix probabiliorem arbitror L. Dindorfii coniecturam ad Xen. de Vectig. II § 7 corrigentis ἄρχειν. Quare vocabulum ἀρχὴν expungere malim memor locorum I 96 med. et IV 53 med., quos eodem emblemate liberavit Cobet. Eodem denique liberandum suspicor locum illum Xenophonteum, quo facto ibi scripserim: καὶ εἰ μετοικοφύλακάς γε ὥσπερ ὀρφανοφύλακας καθισταῖμεν κτέ. — Sequuntur verba haec: καὶ μὴ πρὸς τὸν δῆμον τοὺς λόγους εἶναι τοῦ μὴ καταφανεῖς γίγνεσθαι τοὺς μὴ πείσαντας τὸ πλῆθος. Bene Goeller intellexit in his verbis nullum esse praesidium loco † IV 46 § 3, quem non dubito quin hoc modo restituendus sit: οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται [τῶν Κερκυραίων dele] δεδιότες μὴ οἱ Ἀθηναῖοι αὐτοὺς (pro τοὺς) ἐλθόντας οὐκ ἀποκτείνωσιν.

Cap. 28 § 1. Οἱ δὲ [τῶν Ἀργείων ἄνδρες] ἀκούσαντες ἐπειδὴ ἀπήνεγκαν κτέ. Inclusa abesse malim hic et similiter 37 § 2: καὶ οἱ [τῶν Ἀργείων ἄνδρες] ὡς ᾔσθοντο αὐτοὺς δεχομένους τὸν λόγον κτέ. Cf. IV 33 § 3, 68 § 5.

Cap. 29 § 1. dele αὐτῶν. Vide adn. ad II 7 § 1. † Ib. κατέστραπτο [ὑπήκοον]. † Ib. § 3. Vide ad cap 18 extr.

Cap. 30 § 1. καὶ ᾐτιῶντο τήν τε ἐσήγησιν τοῦ παντός. Perperam scholiasta τοῦ παντὸς] δεινοῦ. Imo τοῦ παντὸς πράγματος. Cf. I 128 med. de Pausaniae proditione: καὶ τοῦ παντὸς πράγματος ἀρχὴν ἐποιήσατο. — Ib. § 3 scribae errore male repetitum est pronomen in verbis: Κορίνθιοι δὲ παρόντων σφίσι τῶν ξυμμάχων ὅσοι οὐδ' αὐτοὶ ἐδέξαντο τὰς σπονδὰς — παρεκάλεσαν δ' αὐτοὺς [αὐτοὶ] πρότερον — ἀντέλεγον τοῖς Λακεδαιμονίοις.

Cap. 31 § 5. Βοιωτοὶ δὲ καὶ Μεγαρῆς τὸ αὐτὸ (l. ταὐτὸ) λέγοντες ἡσύχαζον περιορώμενοι [ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων] καὶ νομίζοντες σφίσι τὴν Ἀργείων δημακρατίαν αὐτοῖς ὀλιγαρχουμένοις ἧσσον ξύμφορον εἶναι τῆς Λακεδαιμονίων πολιτείας. Verba circumscripta sciolus male intellecta vi verbi περιορᾶσθαι, i. e. (*caute circumspicere*) de suo interposuit. Cf. VI 93 μέλλοντες δ' ἔτι καὶ περιορώμενοι, 103 οἱ πρότερον περιεωρῶντο,

VII 33 *οἱ πρότερον περιορώμενοι*. Adde Dion. C. XLVII 33 § 1, XLVIII 24 § 5, LI 24 § 1. Infeliciter olim h. l. tractabam Exerc. Crit. p. 153. His scriptis video huius, si qui est, inventi honorem cedendum mihi esse Dobreo, nec tamen scripta deleo, quia quantocyus certissima emendatio in textum recipienda videtur.

Cap. 32 § 2. *καὶ Ἀργείων*. Notanda quorundam librorum, in quibus est Italus antiquissimus, scriptura *κἀργείων*. Ib. *Δηλίους δὲ κατήγαγον πάλιν* [*ἐς Δῆλον*]. Additum *πάλιν*, etsi omitti potuerat, noli sollicitare. Similiter enim dici ex Aristophanis Pluto v. c. constat *ἀναβλέπειν πάλιν*, ex Ranis *ἀναβιῶναι πάλιν*, similia multa. In vicinia § 4 suspectum habeo *ἅπαξ εἰρημένον: τὰς δεχημέρους ἐπισπονδάς*, quae alibi constanter *σπονδαὶ* audiunt. Praepositio autem ЄΠΙ facillime dittographia nasci potuit e primis literis vocabuli *CΠΟΝΔΑC*. Rescripto vero *σπονδάς* sponte apparet in ipsis verbis sequentibus delendum esse *σπονδῶν* post *πεντηκονταετίδων* (l. *πεντηκοντουτίδων*).

Cap. 35 § 3. *τούτων οὖν ὁρῶντες οἱ Ἀθηναῖοι οὐδὲν ἔργῳ γιγνόμενον ὑπετόπευον* (l. *ὑπετόπουν*) *μηδὲν δίκαιον διανοεῖσθαι ὥστε οὔτε Πύλον ἀπαιτούντων* [*αὐτῶν*] *ἀπεδίδοσαν*. Pronomen recte omittunt codd. LOP.

Cap. 36 § 1. *λόγους ποιοῦνται ἰδίους*. Imo *ἰδίᾳ*, ut rectissime exhibent iidem libri. Cf. V 42 *ἰδίᾳ ξυμμαχίαν πεποίηνται*, VI 46 *ἰδίᾳ ξενίσεις ποιούμενοι*, II 16 *οὐ ῥᾳδίως τὰς μεταναστάσεις ποιοῦντο*, Ib. 34 *δημοσίᾳ ταφὰς ἐποιήσαντο* (ubi in quibusdam male legitur *δημοσίας*) et ita constanter. † Ib. § 3 transponendum suspicor: *ἀεὶ καλῶς ἠπίσταντο* (i. e. *probe noverant*) · *σφίσι φίλιον γενέσθαι*. †

† Cap. 38 § 1. *τὸ γὰρ αὐτὸ ἐποίουν*. Conieci *ἔσπευδον* sc. *τοῖς Βοιωτοῖς*. [Cf. VI 10 et] supra cap. 37 [*ἐς*] *τὰ ὁμοῖα σπεύδειν*, ubi recte Krüger delevit praepositionem. †

Cap. 42 § 2. *ὑπὸ* [*τῶν Βοιωτῶν*] *αὐτῶν*. *Ab ipsis Boeotis* non patitur sententia, quia nulli alii populo Boeoti h. l. opponuntur. Quare nomen proprium glossema esse suspicor.

† Cap. 46 § 1. *ὁ Νικίας καίπερ [τῶν Λακεδαιμονίων αὐτῶν ἠπατημένων] καὶ αὐτὸς ἐξηπατημένος [περὶ τοῦ — ἥκειν] ὅμως κτέ.* Cf. cap. praec. § 2. Et incongrua menti scriptoris sunt quae sepsi uncinis et spurca oratione conscripta. Nam deceptos esse Lacones nihil attinebat h. l. *diserte* repetere, quoniam rei cardo vertitur in fraude, in quam ipse Nicias inciderat, idque eo minus quod *illud* iam significatur vocabulis *καὶ αὐτός*, tum prorsus absurde additur *αὐτῶν*, tandem Nicias non *ἐξηπάτητο περὶ τοῦ* sed *τῷ μὴ αὐτοκράτορας ὁμολογῆσαι ἥκειν*. Vocabula *τῶν Λακ. — ἠπατημένων* si me audis, sunt scholium marginale ad verba *καὶ αὐτός*, verba *περὶ — ἥκειν* ad *ἐξηπατημένος*. † Ib. *λέγων ἐν μὲν τῷ σφετέρῳ καλῷ ἐν δὲ τῷ ἐκείνων ἀπρεπεῖ τὸν πόλεμον ἀναβάλλεσθαι.* Utrobique legendum videtur *ξύν*. Cf. v. c. Xen. Cyrop. III 1 § 15.

Cap. 47 § 7 *μὴ ψηφισαμένων τῶν πόλεων ἁπασῶν τὴν δίοδον εἶναι [Ἀθηναίων καὶ Ἀργείων καὶ Μαντινέων καὶ Ἠλείων].* Ne praestiterim quidem verba *τὴν — εἶναι* esse Thucydidea. Ib. § 13 *τὰς δὲ ξυνθήκας τὰς περὶ τῶν σπονδῶν καὶ τῶν ὅρκων καὶ τῆς ξυμμαχίας ἀναγράψαι ἐν στήλῃ λιθίνῃ Ἀθηναίους μὲν ἐν πόλει, Ἀργείους δ' ἐν ἀγορᾷ ἐν τοῦ Ἀπόλλωνος τῷ ἱερῷ, Μαντινέας δ' ἐν τοῦ Διὸς τῷ ἱερῷ ἐν [τῇ* dele] *ἀγορᾷ· καταθέντων δὲ καὶ Ὀλυμπίασι στήλην χαλκῆν κοινῇ Ὀλυμπίοις τοῖς νυνί.* Quidni Eleenses iubentur *στήλην στῆσαι?* Num illis sufficiebat *κοινῇ σταθεῖσα* illa Olympiae? Quod parum est, me iudice, probabile: quare suspicor propter *τὸ ὁμοιοτέλευτον* istius rei mentionem excidisse inter *ἀγορᾷ* et *καταθέντων* his fere verbis conceptam: *Ἠλείους δ' ἐν τοῦ Διὸς τῷ ἱερῷ ἐν ἀγορᾷ* [1]). Sequuntur in foedere haec: *ἐὰν δέ τι δοκῇ ἄμεινον εἶναι ταῖς πόλεσι ταύταις προσθεῖναι πρὸς τοῖς ξυγκειμένοις ὅτι ἂν δόξῃ*

1) Ob eandem causam in quibusdam libris in foederis initio desiderantur verba: *ἐπ' Ἀθηναίους — ξυμμάχους* (scil. id *ξυμμάχους*, quod legitur ante *ἐκεῖ*). Cf. Scholiasta.

[ταῖς πόλεσιν] ἁπάσαις κτέ. Expunctis duobus vocabulis magis Graeca haec fore arbitror.

Cap. 50 § 3 καὶ ἐδόκει τι νέον ἔσεσθαι. Haec ipsa verba leguntur apud Dionem C. XLV 7 § 3.

Cap. 53 § 2 ἐδόκει δὲ καὶ ἄνευ τῆς αἰτίας τὴν Ἐπίδαυρον — προσλαβεῖν — τῆς τε Κορίνθου ἕνεκα ἡσυχίας καὶ ἐκ τῆς Αἰγίνης βραχυτέραν ἔσεσθαι τὴν βοήθειαν ἢ Σκύλλαιον περιπλεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. Graeca oratio erit rescripto περιπλέ(ουσ)ι τοῖς Ἀθηναίοις.

Cap. 54 med. expectaveram: μετὰ τὸν μέλλοντα (μῆνα) — Καρνεῖος δ' ἦν [μήν], ἱερομήνια Δωριεῦσι — παρασκευάζεσθαι. Abest μὴν a cod. Q. Error Scholiasta antiquior. — † Cap. extr. ὧν τινες [οἱ] μὲν — οἱ δέ. Similiter subinde dicitur ἔνιοι μὲν — οἱ δέ, οἱ μὲν — ἄλλοι δέ cett. † Ferrem: ὧν οἱ μέν τινες κτέ.

Cap. 56 § 2 ἐάσειαν [κατὰ θάλασσαν] καταπλεῦσαι. Dele ridiculum emblema male repetitum e praegressis. Ib. § 5 perperam Kr. coniecit: (καὶ) βίᾳ αἱρήσοντες. Distingue: ὡς ἐρήμου οὔσης διὰ τὸν πόλεμον, βίᾳ αἱρήσοντες.

† Cap. 59 extr. ἑτοίμους γὰρ εἶναι Ἀργείους δίκας δοῦναι καὶ δέξασθαι ἴσας καὶ ὁμοίας, εἴ τι ἐπικαλοῦσι [Ἀργείοις] Λακεδαιμόνιοι. †

Ib. § 5 προσελθόντες — διελεγέσθην. Longe melius Bekker ex aliis libris, in quibus est Vaticanus edidit προσελθόντε. Arist. Plut. 485 οὐκ ἂν φθάνοιτον τοῦτο πράττοντες veram lectionem φθάνοιτε servavit Ravennas.

Cap. 60 initio verba τῶν Ἀργείων rectissime omisit unus codex non optimae notae. Ib § 4 ἐν πολλῷ πλείονι [αἰτίᾳ]. Ultima vox recte abest a cod. Danico et a Parisiensi meo.

Cap. 62 extr. requiro: καὶ αὐτῶν τῶν Τεγεατῶν (τῶν) ἐν τῇ πόλει, sed fortasse verius expungemus nomen proprium.

† Cap. 63 § 3 ἔργῳ γὰρ ἀγαθῷ ῥύσεσθαι (λύσεσθαι Dobree, ego malim ἀπολύσεσθαι) τὰς αἰτίας στρατευσάμενος (ita optimi codd., vulgo στρατευσάμενος; verum videtur στρατευόμενος) ἢ [τότε] ποιεῖν αὐτοὺς ὅτι βούλονται. Ferrem fortasse: εἰ δὲ μή, τότε ποιεῖν κτέ., sed aliquanto

probabilius statuemus voculam *TOTE* natum esse dittographia e prioribus literis vocabuli *ΠΟΙΕΙΝ*. †

† Cap. 64 § 1. Expungatur *Τέγεα*. — Cap. extr.: *καὶ οὐ ῥᾴδιον ἦν μὴ ἀθρόοις καὶ ἀλλήλους περιμείνασι διελθεῖν τὴν πολεμίαν — ξυνέκλῃε γὰρ διὰ μέσου — ὅμως δὲ ἠπείγοντο.* — In *ΞΥΝЄΚΛΗΙЄ* latere suspicor *ΞΥΝЄΧΗC*: *ξυνεχὴς γὰρ* (sc. *ἦν πολεμία*) *διὰ μέσου*, i. e. *continua enim terra hostilis* (*Argolis et Arcadia*) *eos separabat.* †

Cap. 65 § 2 *δηλῶν — βουλομένην εἶναι.* Minus apud me valet Ammonii observatio de differentia inter verba *βούλεσθαι* et *ἐθέλειν* — nam non minus recte *ἡ ἀναχώρησις* dicitur *βούλεσθαι* quam V 85 *ἡ ἀγωγὴ φρονεῖν* — quam cogitatio lectionem Plutarchi *βουλόμενον* facilius a librariis, non intelligentibus quo referendum esset, in *βουλομένην* mutari potuisse, quam ratione inversa *βουλομένην* in *βουλόμενον*. Quare, utpote difficiliorem, Plutarchi lectionem praetulerim.

† Ib. § 4 deleverim verba: *τοὺς Ἀργείους καὶ τοὺς ξυμμάχους*, quod additamentum ne idoneo quidem loco illatum est. † Similia in scholiis editis leguntur permulta, velut mox § 6: *ἀναχωροῦντες*] *οἱ Λακεδαιμόνιοι.* Ib. § 5 *οὐκ εἶχον ὅτι εἰκάσωσιν.* Malim *εἰκάσειαν.* Mox in verbis *τοὺς ἑαυτῶν στρατηγοὺς αὖθις ἐν αἰτίᾳ εἶχον τό τε πρότερον — Λακεδαιμονίους ἀφεθῆναι κτέ.* forsitan melius legeretur *ἀφεῖναι*.

Cap. 66 § 2 *μάλιστα δὴ Λακεδαιμόνιοι ἐς ὃ ἐμέμνηντο ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἐξεπλάγησαν· διὰ βραχείας γὰρ μελλήσεως ἡ παρασκευὴ αὐτοῖς ἐγίγνετο κτέ.* Nihili est quod Kampe coniecit *ἐξεφάνησαν* pro *ἐξεπλάγησαν*, nec confugiendum est ad Krügeri suspicionem intercidisse quaedam post id verbum, modo mecum pro *γὰρ* rescribas *δέ* (cum qua vocula saepe confusum est) virgula posita post *ἐγίγνετο* pro hypostigme; quo facto omnia plana sunt. Verto: *nunquam post hominum memoriam maiore terrore perculsi sunt Lacedaemonii quam illa opportunitate, sed post brevem moram cett.*

Cap. 67 § 2 *μετὰ δὲ τούτους Μαινάλιοι καὶ ἐπὶ τῷ*

δεξίῳ κέρᾳ Τεγεᾶται καὶ Λακεδαιμονίων ὀλίγοι τὸ ἔσχατον (l. τοὔσχατον) ἔχοντες καὶ οἱ ἱππῆς αὐτῶν ἐφ' ἑκατέρῳ τῷ κέρᾳ. Comparanti cum his quae mox exponuntur de acie Argivorum apparebit primo loco parum recte legi copulam. Quae quum in optimis codd. Italo et Vaticano non legatur, coniecturae deberi eam suspicor et substituendam esse ἔπειτ', quod vocabulum quam proclivi errore ante literas ἐπὶ τ(ῷ) elabi potuerit, non est quod dicam. Prorsus ita legitur in extremo capite: καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ ξύμμαχοι — ἔπειτ' Ἀθηναῖοι ἔσχατοι καὶ ἱππῆς κτέ.

† Cap. 73 § 1. Exc. Crit. p. 154 supplevi καὶ (τῶν) ξυμμάχων. † Post Kampium, ut nunc video. — Mox ἐκυκλοῦντο scribam cum codd. Italo et Vaticano pro singulari.

Cap. extr. ἡ μέντοι φυγὴ καὶ ἀποχώρησις. Aptius foret ὑποχώρησις vel ἀναχώρησις.

Cap. 74. initio pro ξυνελθοῦσα malim ξυνελθουσῶν, deleta virgula post ἐγένετο. Cf. II 8 ἥ τε ἄλλη Ἑλλὰς πᾶσα μετέωρος ἦν ξυνιουσῶν τῶν πρώτων πόλεων.

† Cap. 75 § 4. ibidem pro τῇ προτέρᾳ ἡμέρᾳ requirebam omisso substantivo τῇ προτεραίᾳ. † Quae annotat ad h. l. Krüger non eam vim habent, ut mutem sententiam. Homeri enim et sequiorum usum in hac quaestione nihil moror.

† Cap. 77 § 1. dele alterum ἀποδιδόντας. † Ib. § 3 lege: αἰ δέ κα τῶν ἐκτὸς Πελοποννάσου τις ἐπὶ τὰν Πελοπόννασον [γᾶν] ἴῃ ἐπὶ κακῷ ἀλεξέμεναι ἁμόθι βουλευσαμένως (pro -νους).

† Cap. 80 § 1. pro ἐγεγένητο requiro Aoristum ἐγένετο. †

Cap. 82. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἕως μὲν αὐτοὺς μετεπέμποντο οἱ φίλοι, οὐκ ἦλθον ἐκ πλείονος, ἀναβαλόμενοι δὲ τὰς γυμνοπαιδίας ἐβοήθουν. Neque in contortis huius loci interpretationibus neque in violentis eruditorum coniecturis quicquam est praesidii. Nisi egregie fallor, exciderunt nonnulla post ἦλθον, quibus olim explicabatur, cur tamen venerint Lacedaemonii. Cuius lacunae indicium deprehendisse videor in obscuris istis ἐκ πλείονος, in quibus de margine huc de-

latis, ut suspicor, latere puto grammatici alicuius annotatiunculam *ἐκλεί*(π) *ὁ νοῦς*, i. e. *deficit sententia.* Quare missam nunc facio quae olim mihi placebat coniectura: *ἕως μὲν αὐτοὺς μετεπέμποντο οἱ φίλοι ἐκ πλείονος* (cl. IV 42), *οὐκ ἦλθον, νῦν δ' ἀναβαλόμενοι τὰς γυμνοπαιδίας ἐβοήθουν.*

Cap. 83 § 1. [*ἐκ τοῦ Ἄργους*]. Interpretamentum *τοῦ αὐτόθεν.*

† Cap. 99. *ὅσοι ἠπειρῶταί — πολλὴν τὴν διαμέλλησιν τῆς πρὸς ἡμᾶς φυλακῆς ποιήσονται.* Qualis fere sententia postuletur, sensisse mihi videtur Portus, licet Graecitati vim inferat interpretando: *μέλλουσιν ἀκριβῶς φυλάττεσθαι ἡμᾶς.* Lege una mutata literula: *διαμίλλησιν — ποιήσονται*, i. e. *διαμιλλήσονται φυλάσσεσθαι*, *certatim sibi cavebunt a nobis.* † Ne quis forte postulet *διάμιλλαν*, moneo substantivorum in *σις* frequentissimum esse usum apud Thucydidem: *ἐπικράτησις* (I 41), *πρέσβευσις* (72), *ἐνθύμησις* (132), *ἐπιτήδευσις* (II 36), *παίδευσις — κατάμεμψις* (II 41), *ἀπόλαυσις* (43), *τέκνωσις* (44), *φλόγωσις* (49), *ἐπαύρεσις* (53), *διάφευξις* (III 23), *λώφησις* (IV 81), *παροίκησις* (92), *προεκφόβησις* (V 11), *παράγγελσις* (66), *παρακινδύνευσις* (100), *πείρασις* (VI 56), *ἄπωσις* (VII 34), *κατάφευξις* (VIII 38), *διαπολέμησις* (42), *δόκησις* (67 et alibi saepe), *ἀντιμίμησις* (67), alia, ex quibus multa non nisi apud eum eiusque imitatores reperiuntur, quaedam raro leguntur apud alios.

† Cap. 102. *καὶ ἡμῖν — ἔτι καὶ στῆναι ἐλπὶς ὀρθῶς.* Lege *ὀρθοῖς* †, quod praestat, ut opinor, Krugeri correctioni *ὀρθούς.* Facillime autem confunduntur notae tachygraphicae terminationum *ως* et *οις.*

† Cap. 103. *ἐπὶ ῥοπῆς μιᾶς ὄντες.* Cl. Eur. Hipp. 1158, corrigo *σμικρᾶς.* † Utrum *μικρᾶς* an *σμικρᾶς* restituendum sit, dubito. Haec forma reperitur in bono codice VIII 81 § 2, unde recepit Krüger.

Cap. 105 § 2. *καὶ ἡμεῖς οὔτε θέντες τὸν νόμον οὔτε κειμένῳ πρῶτοι χρησάμενοι, ὄντα δὲ παραλαβόντες καὶ ἐσόμενον ἐς ἀεὶ καταλείψοντες χρώμεθα αὐτῷ, εἰδότες καὶ ὑμᾶς ἂν

καὶ ἄλλους ἐν τῇ αὐτῇ δυνάμει ἡμῖν γενομένους δρῶντας ἂν αὐτό. Ut nemo iu tali sententia Latine scriberet: *et vos id* (sed *idem*) *esse facturos,* ita Thuc. dedisse puto: *καὶ ὑμᾶς — δρῶντας ἂν ταὐτό.* Vulgata enim lectio misere languet. In sqq. adhibita elisione edendum *πλεῖστ' ἀρετῇ χρῶνται,* et *πόλλ' ἄν τις ἔχων κτέ.* Similiter c. 107 *μετ' ἀσφαλείας.* Qua de re semel monuisse sufficiat.

Cap. 111 § 1. *Τούτων μὲν καὶ πεπειραμένοις ἄν τι γένοιτο καὶ ὑμῖν καὶ οὐκ ἀνεπιστήμοσιν ὅτι οὐδ' ἀπὸ μιᾶς πώποτε πολιορκίας Ἀθηναῖοι δι' ἄλλων φόβον ἀπεχώρησαν.* Adiectivi *ἀνεπιστήμοσιν* terminatio hausisse videtur necessarium Participium *οὖσιν.* Cf. VII 45 § 2, 67 § 1. — Ib. § 3. *οὐ γὰρ δὴ ἐπί γε τὴν ἐν τοῖς αἰσχροῖς καὶ προύπτοις κινδύνοις πλεῖστα διαφθείρουσαν ἀνθρώπους αἰσχύνην τρέψεσθε. πολλοῖς γὰρ προορωμένοις ἔτι ἐς οἷα φέρονται τὸ αἰσχρὸν καλούμενον ὀνόματος ἐπαγωγοῦ δυνάμει ἐπεσπάσατο ἡσσηθεῖσι τοῦ ῥήματος ἔργῳ ξυμφοραῖς ἀνηκέστοις ἑκόντας περιπεσεῖν καὶ αἰσχύνην αἰσχίω μετ' ἀνοίας ἢ τύχης προσλαβεῖν.* Neque est ulla vis h. l. in verbo medio *ἐπισπᾶσθαι,* neque satis recte inde pendet Infinitivus sine articulo. Quare lenissime corrigo: *πολλοῖς γὰρ — τὸ αἰσχρὸν καλούμενον — ἐπέσπασε τὸ ἡσσηθεῖσι τοῦ ῥήματος — περιπεσεῖν.* Ferri posset: *πολλοὺς γὰρ προορωμένους — ἐπεσπάσατο ἡσσηθέντας — περιπεσεῖν* ad exemplum loci Xenophontei Cyrop. V 5 § 10 *ὥστε καὶ τὸν Κῦρον* (Cyaxares) *ἐπεσπάσατο ἐμπλησθῆναι δακρύων τὰ ὄμματα.* Sed illa ratio, ut multo lenior, ita verior esse videtur. Praeterea cum Reiskio legerim: *ἐν τοῖς ἐσχάτοις καὶ προύπτοις κινδύνοις* et in extrema loci parte cum Krügero amplector lectionem Scholiastae *ἢ τύχῃ.*

† Cap. 113 *καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τύχῃ καὶ ἐλπίσι πλεῖστον δὴ παραβεβλημένοι [καὶ πιστεύσαντες] πλεῖστον καὶ σφαλήσεσθε.* † Post pulchrum illud *παραβεβλημένοι,* i. e. *ἐπιτρέψαντες παραβόλως,* ut recte interpretatur Scholiasta, valde friget istud additamentum, quo deleto aliquanto concin-

nius Gorgiaeque dignius discipulo verbis *πλεῖστον δὴ παραβεβλημένοι* reliqua *πλεῖστον καὶ σφαλήσεσθε* respondebunt.

† Cap. 116 *ὡς αὐτοῖς τὰ διαβατήρια [ἱερὰ ἐν τοῖς ὁρίοις] ἐγένετο.* † Manifestum scholium expungebam in Ex. Crit. p. 155, post Cobetum, ut postea intellexi.

Annotatiunculis in hunc librum finem imponens animadverto me in exemplare meo Thucydidis dubitandi signum apposuisse cap. 91 init. verbis: *ἡμεῖς δὲ τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς, ἣν καὶ πανθῇ* (l. *πανσθῇ*), *οὐκ ἀθυμοῦμεν τὴν τελευτήν*. Nempe haerebam in verbo *ἀθυμεῖν* iuncto cum Accusativo *substantivi*. Fieri possit ut *ἀθυμοῦμεν* glossema sit genuini verbi *ὀρρωδοῦμεν*. Moeris p. 286 ed. Piers. *ὀρρωδεῖν, Ἀττικῶς. φοβεῖσθαι ἢ ἀθυμεῖν, Ἑλληνικῶς.*

IN LIBRO VI.

† Cap. 1 [*ἐν*] *εἴκοσι σταδίων μάλιστα μέτρῳ διείργεται τὸ μὴ ἤπειρος εἶναι.* Non ignoro praepositionis *ἐν* in distantiis indicandis praesertim apud sequiores usum, aliquanto tamen ab huius loci ratione diversum. Apud Atticos nilquicquam simile me legere memini. Fuisse olim codd., a quibus praepositio abesset, apparet e scholiasta, neque eam agnoscit imitator Procopius, cuius locos laudavit Bloomfield. Dudum suspecta mihi (cum Krügero, ut hanc plagulam corrigens video) fuit librorum scriptura in iis quae continuo praecedunt: *Σικελίας γὰρ περίπλους μέν ἐστιν ὁλκάδι οὐ πολλῷ τινι ἔλασσον ἢ ὀκτὼ ἡμερῶν.* Vide enim annon Thuc. scripserit *Σικελία* ad exemplum alterius loci II 97, qui non aeque facile potuit corrumpi: *αὕτη περίπλους ἐστὶν ἡ γῆ κτέ.*

† Cap. 2 § 5. *εἰσὶ δὲ καὶ νῦν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ Σικελοί, καὶ ἡ χώρα ἀπὸ* (l. *ἀπ'*) *Ἰταλοῦ — οὕτως [Ἰταλία] ἐπωνομάσθη.* Deleatur scholium ad *οὕτως*. † Simile scholium in marginem relegetur ap. Xen. Cyrop. III 3 § 62, ubi post *οὕτως ἐχώρει* perperam repetitur *τίς ἕψεται; τίς ἀγαθός;* quod idem

valet de loco Plutarcheo *de frat. am.* § 6 τῶν Μουσῶν — ἃς ὁμοῦ οὔσας οὕτως ὠνόμαζον [Μούσας]. Ad Thucydidem ut redeam, in vicinia non fero τάχα ἂν positum pro nudo τάχα i. e. ἴσως, quare ibi scripserim: τάχα δὲ καὶ ἄλλως πως ἐσπλεύσαντες.

Cap. 4 § 4 τὸ δὲ χωρίον οὗ νῦν ἡ πόλις ἐστὶ καὶ ὁ πρότερον ἐτειχίσθη Λίνδιοι καλεῖται. Bekker annotat „καλεῖται B (cod. Vaticanus) priore diphthongo a correctore posita, ut non dubitem fuisse καλοῦνται." Quae lectio unice vera videtur. Cf. IV 102 τὸ χωρίον τοῦτο, ὅπερ πρότερον Ἐννέα ὁδοὶ ἐκαλοῦντο, V 49 ἡ δὲ καταδίκη δισχίλιαι μναῖ ἦσαν.

Cap. 6 § 1. ἐφιέμενοι ἄρξειν. Revocanda vulgata ante Bekkerum ἄρχειν. Ib. § 4. μετὰ τῶν ὑπολοίπων ἔτι ξυμμάχων. Vocula ἔτι, quae abest a codd. Italo et Vaticano, vereor ne huc male a scribis retracta sit e praegressis: τοὺς λοιποὺς ἔτι ξυμμάχους (§ 3). — In ipso capitis fine deleverim participium εἰσομένους quod otiosum adhaeret verbis hisce: ἐψηφίσαντο πρέσβεις πέμψαι πρῶτον ἐς τὴν Ἔγεσταν περί τε τῶν χρημάτων σκεψομένους εἰ ὑπάρχει — καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἅμα — ἐν ὅτῳ ἐστὶν [εἰσομένους].

Cap. 10 § 2. extr. οὓς πρὸ πολλῶν ἂν ἐτιμήσαντο ξυμμάχους γενέσθαι κτέ. Graecum est aut πρὸ πολλῶν ἂν χρημάτων ἐτιμήσαντο (cf. I. 33) aut πρὸ πολλοῦ, quod h. l. restituendum. Verae lectioni perniciosum fuit, ut suspicor, scholium: οὓς οἱ Πελ. ἐτιμήσαντο ἂν ἀντὶ πολλῶν χρημάτων κτέ. Utut est, πρὸ πολλῶν τ. non magis Graecum esse puto quam v. c. πολλῶν pro πολλοῦ πρίασθαι. — Mox § 3 supplendum: ὥστε χρὴ σκοπεῖν τιν' αὐτὰ καὶ μὴ μετεώρῳ τε (τῇ) πόλει ἀξιοῦν κινδυνεύειν καὶ ἀρχῆς ἄλλης ὀρέγεσθαι πρὶν (ἂν) ἣν ἔχομεν βεβαιωσώμεθα.

† Cap. 11. Supple: τὰ γὰρ διὰ πλείστου (πλεῖστον) πάντες ἴσμεν θαυμαζόμενα † Ad formam orationis cf. V 113 extr., VII 67 init., VIII 96 extr.

Cap. 12 § 1. insere τοῖς ante χρήμασι aut dele articulum

ante σώμασιν. Utroque enim modo saepe noster locutus est. Additur utrobique articulus v. c. VIII 45 et 65. Prope finem dubito de sinceritate scripturae in verbis: μηδὲ τούτῳ ἐμπαράσχητε τῷ τῆς πόλεως κινδύνῳ ἰδίᾳ ἐλλαμπρύνεσθαι. Post ἐμπαράσχητε praetulerim λαμπρύνεσθαι. Cf. cap. 16 § 3.

Cap. 14. τῆς δὲ πόλεως κακῶς βουλευσαμένης ἰατρὸς ἂν γενέσθαι. Adv. κακῶς male omissum est ab editoribus cum libris optimis. Sequens καλῶς causa fuisse videtur cur exciderit. † In extremo capite malim: καὶ (pro ἢ) ἑκὼν εἶναι μηδὲν βλάψῃ. †

Cap. 15 extr.: ἰδίᾳ ἕκαστοι τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ ἀχθεσθέντες. Huius loci est ἕκαστος, et sic corrigatur cap. 46 § 3 ἐσέφερον ἐς τὰς ἑστιάσεις ὡς οἰκεῖα ἕκαστοι. Cf. VIII 1.

Cap. 16 § 5. Conieci: προσποίησιν τε ξυγγενείας μὴ οὔσης (pro οὖσαν) καταλιπόντες. § 6. τὰ ἴδια ἐπιβοώμενος. Hoc verbum obiter redde Dioni C. XLIII 24 § 1 pro ἐπεκβοᾶσθαι.

Cap. 19. μᾶλλον [ἢ πρότερον] ὥρμηντο. Vide ad I 13 § 1.

Cap. 21 § 1. εἰ (pro ἦν) ξυστῶσιν in oratione pedestri ferendum non est. Ib. § 2. supple αὐτόθεν δὲ (δεῖ) κτέ.; nam verbum δεῖ ex § 1, praesertim interiectis istis: αἰσχρὸν — βουλευσαμένους, subintelligi nequit.

Cap. 22 § 2. τὸν δὲ καὶ αὐτόθεν σῖτον κτέ. Iure in articulo haesent critici. Suspicor: πρὸς δὲ καὶ κτέ.

Cap. 24 et 35 init. l. τοιαῦτα. Vide adn. ad IV 21 init.

Cap. 29 § 1. Deleo verba: εἴ τι τούτων εἰργασμένος ἦν, non ferenda ob sqq.: εἰ μὲν τούτων τι εἴργαστο. † § 2. αὐτοῦ expungatur † suspectum etiam Krügero. — In extremo capite ingratissima coniunctione scribitur μετάπεμπτον κομισθέντα, ubi participium ex interpretatione adhaesisse mihi persuadeo. Cf. cap. 72.

Cap. 30 § 1. ἡ ἀναγωγὴ ἐγίγνετο [ἐς τὴν Σικελίαν]. Contra vocula excidisse videtur versus finem in his: τα μὲν ὡς

κτήσοιντο τοὺς δ' εἴ π ο τ ε ὄ ψ ο ι ν τ ο. Legerim, quod hac in re dici solet, *τοὺς δ' εἴ ποτε ἔ τ ι ὄψοιντο.* Apud Xenoph. Ephesium cap. 10 parentes ad Abrocomam et Anthiam peregre proficiscentes: *ἆρα ἔ τ ι ὑμᾶς οἱ φύντες ὀψόμεθα;* Possis tamen etiam lenius: *τοὺς δ' εἴ π ο τ' ἐ π ό ψ ο ι ν τ ο.* Cf. VII 61.

Cap. 31 § 3. *ἐς τὰ μακρότατα προθυμηθέντες.* Una deleta litera conieci: *ἐς τὰ ἀκρότατα.* Cf. Dion. Hal. de verb. comp., p. 220: *εἰς ἄκρον* ibique Schaeferi annotatio. — † Ib. § 4 *ἐπίδειξιν τῆς [δυνάμεως καὶ] ἐξουσίας.* †

† Cap. 33 § 2. *πρόφασιν μὲν (ἐπ') Ἐγεσταίων ξυμμαχίᾳ καὶ Λεοντίνων κατοικίσει.* † Vid. ad III 82 § 7. Quam facile ЄΠ ante ЄΤ negligi potuerit, vides. — § 5. *οὐ γὰρ δὴ μὴ τύχωσι γε ὧν προσδέχονται [φοβοῦμαι].* Huius verbi nemo Graece sciens suscipiet patrocinium. Vide v. c. IV 95.

Cap. 34 § 1. *ἐς τοὺς Σικελοὺς πέμποντες.* Mallem quidem *επέμποντες* (i. e. *περιπέμποντες*), ut scribitur v. c. cap. 45; sed vulgata ferri posse videtur; quod idem valet de verbis *ὑ π ο δ έ χ ε τ α ι γὰρ ἡμᾶς Τάρας*, ubi noli corrigere *ὑ π ο δ έ ξ ε τ α ι.* Similiter mox § 5 *ἔστι* recte habet pro *ἔσται.* Cf. VI 91 § 2 et IV 95 § 2.

Cap. 37 § 3. *ὥστε π α ρ ὰ τ ο σ ο ῦ τ ο ν γιγνώσκω μόλις ἂν μοι δοκοῦσιν — οὐκ ἂν παντάπασι διαφθαρῆναι.* Suspicor: *ὥστε π α ρ' ὅ σ ο ν γιγνώσκω κτέ.*, ut vulgata scriptura nata sit ex interpretatione: *π α ρ ὰ τ ο σ ο ῦ τ ο ν ὅ σ ο ν γ ι γ ν ώ σ κ ω.* Ne quis haereat in coniunctis verbis *γιγνώσκειν* et *δοκεῖν*, conferat mihi VI 18 prope finem.

Cap. 38 § 4. *ὁ δὲ νόμος [ἐκ] τοῦ μὴ δύνασθαι ὑμᾶς μᾶλλον ἢ δυναμένους ἐτέθη ἀτιμάζειν.* Deleta praepositione omnia recte procedunt. Genetivus est causativus, Thucydidi admodum familiaris. *Τὸ ἑξῆς* hocce: *ὁ. δ. ν. μᾶλλον ἐτέθη τοῦ μ. δ. ὑ. ἢ (τοῦ) ἀτιμάζειν (ὑμᾶς) δυναμένους.* Fieri potest ut *ἐκ* corruptum sit ex interpretamento *ἕνεκα*, quod magistelli ad eiusmodi Genetivus explicandos addere solent. Id factum v. c. I. 45 extr. *τοῦ μὴ λύειν [ἕνεκα] τὰς σπονδάς*, ubi recte eam voculam delevit Cobet.

Cap. 39 § 1. *τοὺς δ' ἔχοντας [τὰ χρήματα del. Kr.] καὶ*

ἄρχειν ἄριστα βελτίστους. Aut βελτίστους expunge cum Krügero, aut mecum ἄριστα. Cf. E. C. p. 156. — Mox § 2 ξύμπαν ἀφελομένη ἔχει. Lege ξύμπαντ' ἀφελομένη ἔχει, sc. τὰ ὠφέλιμα.

Cap. 40 § 1. ἡγησάμενοι — καὶ τοῦ παντὸς κινδυνεῦσαι. L. κἂν.

Cap. 42. [καὶ] ἐς τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν. Duplici καὶ hic locus non est; si esset, repetita praepositione et articulo scribendum foret: καὶ (ἐς τὴν) Σικελίαν.

Cap. 44 § 2 extr. Vide ad IV 24 § 3. — § 11. λιθολόγους καὶ τέκτονας. Hinc corrigatur Cyrop. III. 2 § 11. τέκτονές τε καὶ λιθοδόμοι, ubi in aliis est λιθοτόμοι. Verum esse λιθολόγοι iam Piersonum ad Moeridem i. v. λιθουργοὺς sed nequiquam monuisse video.

Cap. 46 § 1. οὓς πρῶτον ἤρξαντο πείθειν. Emenda πρώτους. Idem error et alios forsitan locos obsidet et 48 med., ubi l. πρώτους δὲ πείθειν Μεσσηνίους. Mox pro ἀλογώτερα requiro superlativum.

Cap. 50 § 3. Vide adn. ad V 2.

Cap. 51. ἐσελθόντες ἠγόραζον [ἐς τὴν πόλιν]. Tria ultima vocabula otiosa sunt — nam e praegressis potius cogitandum ἐς τὴν πυλίδα — et loco posito alieno. Mox malim: ὡς εἶδον τὸ στράτευμα ἔνδον (ὄν); cf. II 3 § 1.

Cap. 52 § 1. Voculam τε post ἐκ bene explicat Poppo.

Cap. 53 § 1. τὴν Σαλαμινίαν [ναῦν]. Substantivum delevit Cobet ad Hyperidem. Interpretamentum recte omisit Plutarchus vit. Alcib. c. 21. Cf. 61 § 5 (ubi bis omissum est, sed iterum adscriptum § 4) et III 32 med. et 77 extr.

Cap. 54 § 5. καὶ ἐπετήδευσαν ἐπὶ πλεῖστον δὴ τύραννοι οὗτοι ἀρετὴν καὶ ξύνεσιν. Cave corrigas: (οἱ) τύραννοι οὗτοι κτέ., nam, ut recte intellexit Kr., τύραννοι est appositum. Nisi forte scribendum: ἐπὶ πλεῖστον δὴ τυράννων κτέ. i. e. (*omnium*) *tyrannorum diutissime*. — Ib. § 7. ὁ δῆμος [Ἀθηναίων]. Nomen h. l. otiosum delere satius iudico quam corrigere ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων.

Cap. 55 extr. οὐχ — ἠπόρησεν ἐν ᾧ οὐ πρότερον ξυνεχῶς ὡμιλήκει τῇ ἀρχῇ. Duo ultima vocubula sintne epexegesis an interpretamentum ambigo.

Cap. 57 § 2 expunge vocabula ὁ Ἱππίας. Fallitur ad h. l. Krüger.

† Cap. 58. ἐπὶ τοὺς πομπέας [τοὺς ὁπλίτας]. † Additamentum petitum e seqnentibns. Verba ultima μετὰ γὰρ — ποιεῖν si genuina snnt, de quo subdubito, e codice *H* Paris., pro ποιεῖν, quod pro ποιεῖσθαι Graecum non est, ntique reponendum πέμπειν, quod alios iam monuisse animadverto.

Cap. 59. In epigrammate:

ἀνδρὸς ἀριστεύσαντος ἐν Ἑλλάδι τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ
Ἱππίου Ἀρχεδίκην ἥδε κέκευθε κόνις

cod. Italus habet Ἀρχεδίκης, quae lectio vera esse *potest*, modo simul scribatur τῇδε κέκευθε κόνις. Sed in vulgata lectione nihil est quod merito cui displiceat. In praegressis legimns: Ἱππόκλου γοῦν τοῦ Λαμψακηνοῦ τυράννου Αἰαντίδῃ τῷ παιδὶ θυγατέρα ἑαυτοῦ μετὰ ταῦτα Ἀρχεδίκην Ἀθηναῖος [ὢν abesse malim] Λαμψακηνῷ ἔδωκεν. An ἐξέδωκεν? Dnbito enim an verbum simplex sensu *locandi* in pedestri Atticorum sermone admitti possit.

Cap. 60 § 1. ἐς τοὺς περὶ τῶν μυστικῶν τὴν αἰτίαν λαβόντας. An genuina est praep. περί? Recte cap. 61 § 1 τὰ μυστικά, ὧν ἐπαίτιος ἦν. Ad cap. extr. vide adn. ad III 52.

Cap. 61 § 1. μετὰ τοῦ αὐτοῦ λόγου [καὶ τῆς ξυνωμοσίας ἐπὶ τῷ δήμῳ]. Interpretamentum manifestum insuper proditur vitio syntactico. Deinde l. ὑπ' (pro ἀπ') ἐκείνου. — § 3. τοὺς ὁμήρους — τοὺς ἐν ταῖς νήσοις κειμένους. Krüger ad V 61 ὅμηροι ἦσαν αὐτόθι ὑπὸ Λακεδαιμονίων κείμενοι propter h. l. male diffisus est verissimae suae coniecturae κατακειμένους. Etenim utroque loco praepositionis compendiolum periit propter sequentem literam *K*, haud aliter quam saepe v. c. e περιποιεῖν factum est ποιεῖν, e περιπέμπειν πέμπειν, similia. Quoniam autem Gr. est κατατίθεσθαι, non τίθεσθαι ὁμήρους, nisi fallor, κατακεῖσθαι, non κεῖσθαι, ὑπό τινος illi

dicantur necesse est. Cf. III 28, 35, 72, 102, IV 57, V 84 et VIII 3 med.

Cap. 64 § 4 πέμπουσιν *ἄνδρα* σφίσι μὲν πιστόν — ἐπιτήδειον· ἦν δὲ Καταναῖος [ὁ ἀνήρ] καὶ ἀπ' *ἀνδρῶν* ἐκ τῆς Κατάνης ἥκειν ἔφη. Nemo monitus non sentiet quam non modo otiose sed etiam ineleganter addita sint vocabula ὁ ἀνήρ. § 5. ἔλεγε — εἰ βούλονται ἐκεῖνοι πανδημεὶ — ἐπὶ τὸ *στράτευμα* ἐλθεῖν, αὐτοὶ μὲν ἀποκλήσειν τοὺς παρὰ σφίσι — ἐκείνους δὲ ῥᾳδίως [τὸ στράτευμα] προσβαλόντας τῷ *σταυρώματι* αἱρήσειν. Athenienses ηὐλίζοντο ἀπὸ τῶν ὅπλων ἐν τῇ πόλει, neque igitur Syracusani poterant ἐπὶ τὸ *στράτευμα* ἐλθεῖν, poterant venire ἐπὶ τὸ *στρατόπεδον* s. ἐπὶ τὸ *σταύρωμα*, quod cum illo vocabulo facile confunditur. Deinde post ῥᾳδίως expungatur τὸ στράτευμα. Cf. Plut. Nic. cap. XVI init.: εἰ βούλονται λαβεῖν ἔρημον ἀνδρῶν τὸ *στρατόπεδον*. — Ultima verba ἀφ' ὧν αὐτὸς ἥκειν si abessent, nemo desideraret. Vide an male huc adscripta sint e § 4 ἀπ' ἀνδρῶν — ἥκειν ἔφη. Etiam sequi potius debebant statim post Καταναίων.

Cap. 65 § 1. Vide adn. ad I 90 § 3.

Cap. 66 § 1. ἥκιστ' [ἂν] αὐτοὺς — λυπήσειν. Voculam ἂν natam e sequentis pronominis literis prioribus delebo, quicquid dicunt Herbst eiusque sectatores. Gravius laborat huius capitis pars ultima quam ad hoc exemplum emendandam suspicor: ἐκ μὲν τῆς πόλεως οὐδεὶς ἐξιὼν ἐκώλυε *τὸ πρῶτον*, *ἔπειτα δὲ* (codd. *πρῶτοι δὲ*) οἱ ἱππῆς — προσεβοήθησαν, ἔπειτα δ' ὕστερον — ξυνελέγη, καὶ προσῆλθον μὲν ἐγγὺς τοῦ *σταυρώματος* (pro στρατεύματος) τῶν Ἀθηναίων κτέ.

Cap. 68 § 4: οἱ μὲν (γὰρ παρακελεύονται) ὅτι περὶ πατρίδος ἔσται ὁ ἀγών, ἐγὼ δὲ ὅτι *οὐκ ἐν πατρίδι* ἐξ ἧς κρατεῖν δεῖ ἢ μὴ ῥᾳδίως ἀποχωρεῖν. Non sufficit fortasse cum Reiskio delere praepositionem ἐξ. Num forte delenda sunt vocabula: ὅτι — ἐξ? Quibus expunctis orationem similem haberemus huic (III 13 § 5): οὐ γὰρ ἐν τῇ Ἀττικῇ ἔσται ὁ πόλεμος, ὥς τις οἴεται, ἀλλὰ δι' ἣν (i. e. ἐν ταύτῃ δι' ἣν)

Ἀττικὴ ὠφελεῖται. Structurae difficultas potuit parere interpolationem. Aliquanto tamen probabilius reponam: *ὅτι οὐκ ἐν πατρίδι ἀλλ' ᾗς κτέ*.

Cap. 69 § 3. *τροπὰς — ἀλλήλων ἐποίουν*. Lege *ἐποιοῦντο*, i. e. *ἀλλήλους ἔτρεπον*. Vide v. c. VII 54. — Extr. cap. *ἔπειτα δ' ἐν παρέργῳ καὶ εἴ τι ἄλλο ξυγκαταστρεψαμένοις ῥᾷον αὐτοῖς ὑπακούσεται*. Aut *ὑπακουσθήσεται* legendum aut *ξυγκαταστρεψάμενοι* (ita est in uno codice) *ῥᾷον αὐτοὶ ὑπακούσονται* (ut legit Scholiasta).

† Cap. 72 § 2. Verba *καὶ τὸ πλῆθος τῶν στρατηγῶν* sunt interpretamentum vocabuli *πολυαρχίαν*. † Ante me idem vidit Pluygers Mnem. XI. p. 92. Mox aliena manus addidit *ἔφη* verbis *κατὰ τὸ εἰκὸς κρατήσειν κτέ.*, quibus continuantur Accusativi cum Inf. libere pendentes a verbis *ἐθάρσυνέ τε καὶ οὐκ εἴα*. In capite extremo post *κόσμον* repetatur particula *ἄν*.

Cap. 77 § 1. *πολὺ δὲ μᾶλλον ἡμᾶς αὐτοὺς αἰτιασόμενοι ὅτι ἔχοντες παραδείγματα τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων ὡς ἐδουλώθησαν οὐκ ἀμύνοντες σφίσιν αὐτοῖς, καὶ νῦν ἐφ' ἡμᾶς ταὐτὰ παρόντα (ὁρῶντες) σοφίσματα κτέ.* Ita suppleta haec verba facile intelligentur: ni feceris, verba *ταὐτὰ — σοφίσματα* minus recte suspensa erunt a praegresso *ἔχοντες*. Post *παρόντα* quod inserui participium facile periit ab ductuum similitudinem.

Cap. 74. *Ἀλκιβιάδης — μηνύει τοῖς τῶν Συρακοσίων φίλοις τοῖς ἐν τῇ Μεσσήνῃ ξυνειδὼς τὸ μέλλον· οἱ δὲ τούς τ' ἄνδρας διέφθειραν πρότερον, καὶ τότε στασιάζοντες καὶ ἐν ὅπλοις ὄντες ἐπεκράτουν μὴ δέχεσθαι τοὺς Ἀθηναίους [οἱ ταῦτα βουλόμενοι]*. Aut ultima verba expungenda aut scribendum suspicor: *στασιαζόντων — ὄντων*.

Cap. 79 § 1. *ἐπεὶ οὐδ' οἱ Ῥηγῖνοι [ὄντες] Χαλκιδῆς Χαλκιδέας [ὄντας] Λεοντίνους ἐθέλουσι ξυγκατοικίζειν*. Magistellos addidisse participia docebit v. c. locus VII 57 § 2: *Ἀθηναῖοι μὲν αὐτοὶ Ἴωνες ἐπὶ Δωριᾶς Συρακοσίους ἑκόντες ἦλθον*. Cf. ibidem § 5 et § 8. Similiter VI 80 *προδιδόμεθα*

ὑφ' ὑμῶν Δωριῆς Δωριῶν. Cf. ib. 6 § 3. Quare non magis corrigere dubitabo cap. 82: ἡμεῖς μὲν Ἴωνες [ὄντες] Πελοποννησίοις Δωριεῦσι, καὶ πλείοσιν οὖσι καὶ παροικοῦσιν, ἐσκεψάμεθα ὅτῳ τρόπῳ ἥκιστα [αὐτῶν dele] ὑπακουσόμεθα. Praeterea malim transponere Ἴωνες Δωριεῦσι Πελοποννησίοις, quae est legitima talium structura. Similibus additamentis laborant loci: VI 44 § 3, 59 § 3 et VII 5 extr.

Cap. 80 § 1. l. τὰ πολεμικὰ pro πολέμια, qui est tralaticius error. Ib. § 3. ξυνελόντες τε λέγομεν [οἱ Συρακόσιοι]. Nomen proprium sine vi additum deleatur. Pluralis designat ipsum Hermocratem comitesque eius.

Cap. 82. Vide ad 79. — § 4. ἦλθον γὰρ ἐπὶ τὴν μητρόπολιν [ἐφ'] ἡμᾶς. In vicinia vel cum Krügero legatur: καὶ ὡς τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν vel, expuncta praepositione ἐς, mecum: καὶ τἀκριβὲς εἰπεῖν. Cf. VII 49 § 4.

Cap. 87. ἄκλητοι. Vide ad I 118 extr. Ib. § 4. ἀντιτυχεῖν celat ἂν τυχεῖν, de quo loco fortasse alibi agam. Nunc videndum de verbis sequentibus: — ἀμφότεροι ἀναγκάζονται ὁ μὲν ἄκων σωφρονεῖν ὁ δ' ἀπραγμόνως σώζεσθαι. ταύτην οὖν τὴν κοινὴν τῷ τε δεομένῳ καὶ ὑμῖν νῦν παροῦσαν ἀσφάλειαν μὴ ἀπώσησθε, ἀλλ' ἐξισώσαντες τοῖς ἄλλοις μεθ' ἡμῶν τοῖς Συρακοσίοις, ἀντὶ τοῦ ἀεὶ φυλάσσεσθαι αὐτούς, καὶ ἀντεπιβουλεῦσαι ποτ' ἐκ τοῦ ὁμοίου μεταλάβετε. Neque ἐξισώσαντες cum scholiasta interpretari ἐξισωθέντες sinit usus orationis pedestris, neque, ea ipsa interpretatione admissa, mens auctoris non valde obscura manet. Ego nil amplius requirerem, si facili mutatione rescriberetur: ἀλλ' ἐξ ἴσου σωθέντες τοῖς ἄλλοις, quo ducit tum praegressum σώζεσθαι, tum oppositum in sequentibus ἐκ τοῦ ὁμοίου.

Cap. 88 Ib. § 7. περιήγγελλον δὲ καὶ τοῖς Σικελοῖς καὶ ἐς τὴν Ἔγεσταν [πέμψαντες ἐκέλευον] ἵππους σφίσιν ὡς πλείστους πέμπειν. Qui haec de suo inseruit ignoravit verbum περιαγγέλλειν iungi solere cum Infinitivo. Cf. IV 8 περιήγγελλον — βοηθεῖν. Cf. I 116, II 10. Vide autem quam ineleganter scribatur: πέμψαντες — πέμπειν.

Cap. 89 extr. Cl. loco I 68, lacunam non male sic expleveris: ἐπεὶ δημοκρατίαν γε καὶ ἐγιγνώσκομεν οἱ φρονοῦντές τι, καὶ αὐτὸς οὐδενὸς ἂν χεῖρον ὅσῳ καὶ (μέγιστα ἐγκλήματα ἔχω) λοιδορήσαιμι.

Cap. 90 § 1 extr. ἔπειτα καὶ τῆς Καρχηδονίων ἀρχῆς καὶ αὐτῶν ἀποπειράσοντες. Male Reiske coniecit καὶ Λιβύων vel καὶ Αἰγυπτίων. Sensus: *vel ipsorum Carthaginiensium, populi tam potentis.* Malim tamen καὶ αὐτῆς. Non magis quam Reiske audiendus est ad h. l. Krüger.

Cap. 91 extr. μάλιστα δὲ τῆς ἀπὸ τῶν ξυμμάχων προσόδου [ἧσσον διαφορουμένης]. Dele interpretamentum, quod mala Graecitate facile arguitur. Graecum enim foret ἧσσον προσιούσης. — Διαφορεῖν Atheniensibus est διαρπάζειν non διακομίζειν. Ferrem tamen: ἧσσον δὴ φερομένης.

Cap. 92 § 1. οὐδὲ ὑποπτεύεσθαι μου ἐς τὴν φυγαδικὴν προθυμίαν τὸν λόγον. An ἔς τινα φυγ. προθ.? † Ib. § 3. τὴν οὐκ οὖσαν ἀνακτᾶσθαι. Opponitur his verbis in praegressis ἡ οὖσα ἔτι, quare malim τὴν οὐκέτ' οὖσαν, praesertim quum sint obiectum verbi ἀνακτᾶσθαι. Cf. I 74 ἡμεῖς δὲ ἀπό τε τῆς οὐκ οὔσης ἔτι ὁρμώμενοι κτέ.

Cap. 93 § 1. Recte τοιαῦτα cod. *H*; cf. 88 extr. et adn. ad IV 21 pag. 52. — § 2. suppleverim: ὥστε τῇ (τ') ἐπιτειχίσει τῆς Δεκελείας προσεῖχον ἤδη τὸν νοῦν καὶ τῷ (pro τὸ) παραυτίκα καὶ τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ πέμπειν τινὰ τιμωρίαν. Mox in eadem § (ποιεῖν ὅπῃ ἐκ τῶν παρόντων μάλιστα καὶ τάχιστά τις ὠφελία ἥξει τοῖς ἐκεῖ) non spernenda fortasse lectio cod. Vaticani κάλλιστα. Cf. supra c. 38 § 3: ὡς οὖν ἐν τάχει παρεσομένων ὁρᾶτε ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων ὅτῳ τρόπῳ κάλλιστ' ἀμυνεῖσθ' αὐτούς. — § 3. dele πέμπειν post διανοοῦνται.

Cap. 95. ταλάντων οὐκ ἔλασσον πέντε καὶ εἴκοσι. Post ἔλασσον excidisse videtur vocula ἤ, quae recte additur cap. 97 med. et alibi plerumque. In sqq. οὐ κατέσχεν sign.: *non assecutus est propositum.* Cf. Lysias III § 42, quem locum sine causa tentavi An. Crit. p. 57.

Cap. 96 extr. pro *παραγίγνωνται* malim *παραγίγνοιντο* ob praegressum *εἴησαν* (*εἶεν*).

Cap. 99 § 2. *ὑποτειχίζειν δὲ ἄμεινον ἐδόκει εἶναι ἢ ἐκεῖνοι ἔμελλον ἄξειν τὸ τεῖχος καί, εἰ φθάσειαν, ἀποκλήσεις γίγνεσθαι* Imo vero *ἀποκλῇσις*, ut recte alibi scribitur.

Cap. 100 § 1. *φυλὴν μίαν καταλιπόντες φύλακα τοῦ οἰκοδομήματος*. Malim *φύλακας* s. *φυλακήν*.

Cap. 101 § 2. *καὶ* [*διὰ*] *τοῦ ἕλους ἢ πηλῶδες ἦν καὶ στεριφώτατον θύρας — ἐπιθέντες κτέ.* Gen. *τοῦ ἕλους* pendet ab adverbio loci *ᾗ*. Cf. adn. ad 103 § 1 et III 16 § 1: *Πελοποννήσου ᾗ δοκοίη αὐτοῖς*. § 3. *καὶ ὕστερον καὶ τὸ ὑπολειφθὲν* [*εἷλον* abesse malim], *καὶ μάχη ἐγένετο καὶ* [*ἐν αὐτῇ*] *ἐνίκων οἱ Ἀθηναῖοι*. Vocabula *ἐν αὐτῇ*, et supervacua et addita praepositione male Graeca, nostro abiudico, praesertim cum varient libri. Vaticanus enim mutato ordine exhibet *ἐν αὐτῇ καὶ ἐνίκων*, dum in alio (*E*) prorsus desiderantur et alius (*H*) omittit praepositionem. Cf. I 29 v. fin. *ἐναυμάχησαν· καὶ ἐνίκησαν οἱ Κερκυραῖοι*, I 105 § 2 *ἐναυμάχησαν — καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι — ναυμαχία γίγνεται — καὶ ἐνίκων Ἀθηναῖοι*: et ita constanter Thucydides.

Cap. 103 § 1. [*ἐκ*] *τῆς Ἰταλίας πανταχόθεν*. Genetivos suspensos ab adverbiis loci non ferebant Byzantini. Simili modo IV 26 med. *ἀπό* expulit, quod nunc video, Cobet ante me (An. Crit. p. 7). Cf. adn. ad 101 § 2. — In verbis vicinis: *ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν* [*καὶ*] *τοῦ κρημνώδους ἀρξάμενοι κτέ.*, copulam abesse malim, ut sensus sit: *ab Epipolarum parte confragosa*, cl. cap. 96: *ἐξήρτηται* (*ἐξῆρται* Kr.) *γὰρ τὸ ἄλλο χωρίον καὶ μέχρι τῆς πόλεως ἐπικλινές τέ ἐστι καὶ ἐπιφανὲς πᾶν εἴσω* (*ἔσω?*). — In § 2 *καὶ τἄλλα προυχώρει αὐτοῖς ἐς ἐλπίδας*. Non male *πάντα* liber Vaticanus, quod ob sqq.: *καὶ γὰρ οἱ Συρακόσιοι* vulgato praetulerim. Ex eodem libro cap. 104 § 3 recte Krüger recepit lectionem *καί* (pro *κατὰ*) *τὴν τοῦ πατρὸς ἀνανεωσάμενος* (pro *ποτὲ*) *πολιτείαν*. Compares VII 33 *ἀνανεωσάμενοί τινα παλαιὰν φιλίαν*, et V 43 *τὴν παλαιὰν προξενίαν ποτὲ οὖσαν — ἀνανεώσασθαι*.

Neque enim est in illa lectione ulla interpolandi suspicio. Qua non magis me iudice premitur in eadem § eiusdem libri scriptura: *καὶ τὰς ναῦς ὅσαι (μάλιστα) ἐπόνησαν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος ἀνελκύσας ἐπεσκεύαζεν*. Pro vulgata tamen potius militat locus VII 38 *τούς τε τριηράρχους ἠνάγκαζεν ἐπισκευάζειν τὰς ναῦς εἴ τίς τι ἐπεπονήκει*.

Cap. 105 § 2. *ὅσον σχόντας μόνον*. Ne forte *μόνον* putes esse glossema adverbii praecedentis, cf. Arist. Vesp. 1288, Lys. 733. Mox § 3 cum Goellero probo Vaticani lectionem *ἀλλ' ἄττα*. Cf. I 113 § 1 et II 100 § 2.

IN LIBRO VII.

Cap I § 1. *παρέπλευσαν ἐς Λοκροὺς [τοὺς Ἐπιζεφυρίους]*. Ultima vocabula Lecapenus p. 76 citans verba: *ἐκ τοῦ Τάραντος — Λοκροὺς* non videtur legisse. Valde mihi suspectum est hoc additamentum, praesertim post Tarenti mentionem plane otiosum. Neque usquam alibi apud nostrum hoc epitheton reperitur. Cf. IV 1 et 24, V 5, VI 44, VIII 91. Herodotum, cuius nota est verbositas, non aeque miramur scribentem VI 23 § 1: *Σάμιοί τε κομιζόμενοι ἐς Σικελίην ἐγίνοντο ἐν Λοκροῖσι τοῖσι Ἐπιζεφυρίοισι καὶ Ζαγκλαῖοι κτέ.* Quamquam, si vel unus codex omitteret, huic quoque ista abiudicarem.

Cap. 2 § 3. *ὁ δὲ Γέτα τό τε τεῖχος ἐν τῇ παρόδῳ τῶν Σικελῶν λαβὼν καὶ ξυνταξάμενος ὡς ἐς μάχην ἀφικνεῖται πρὸς τὰς Ἐπιπολάς*. Codd. variant inter *τό τε*, *τέ τι*, *τότε τι* et *τότε τό*. Scribendum suspicor: *ὁ δὲ Γέτα* (nomen incertum. Cf. Goeller ad h. l.) *τι τεῖχος ἐν τῇ παρόδῳ τῶν Σικελῶν* (haec duo vocabula ob locum quo ponuntur valde incommodum mallem abesse) *λαβών*, [*καὶ*] *ξυνταξάμενος ὡς ἐς μάχην ἀφικνεῖται πρὸς τὰς Ἐπιπολάς*. Facinus memorabile (*τὸ λαβεῖν Γέτα*) et accessorium illud (*τὸ ξυντάξασθαι*) in libris perperam ponuntur *ἐκ τοῦ παραλλήλου*. Participia non

iuncta copulis, quod saepius observavimus, raro intacta evadunt sciolorum manus.

Cap. 3 § 2. ἀλλ' ἡσύχαζε πρὸς τῷ [ἑαυτῶν] τείχει Variant libri inter ἑαυτοῦ, quod sententiae, et ἑαυτῶν, quod Grammaticae adversatur. Quinam murus significetur, omisso pronomine sat manifestum arbitror. Ibidem § 4 lege: τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀγαγὼν (pro ἄγων) τὴν μὲν πλείστην τῆς στρατιᾶς παρέταξε κτέ.

Cap. 4 § 1. καὶ μετὰ ταῦτα ἐτείχιζον — ἄνω [πρὸς τὸ] ἐγκάρσιον τεῖχος ἁπλοῦν. Cf. VI 99 § 4. — Ib. § 5 πρὸς τῷ λιμένι [τῷ τῶν Συρακοσίων del. Kr.] ἐφορμήσειν. Abiicienda videtur praep. πρός, — aut, quod longe malim. resecanda audacter verba vitiosa et obscura: πρὸς τῷ λιμένι τῷ τῶν Συρακοσίων — In extremo capite abiecerim ultimum vocabulum αὐτάς, quia verbum ναυλοχεῖν cum obiecti accusativo construi posse non facile credam.

Cap. 8 § 1 extr.: εἰ μὴ — μεταπέμψουσιν ἢ — ἀποστελοῦσιν, οὐδεμίαν εἶναι σωτηρίαν. Oratio directa foret οὐδεμία ἔσται s. ἂν εἴη σωτηρία, quare lege οὐδεμίαν (ἂν) εἶναι σωτηρίαν. § 3. καὶ οἱ μὲν ᾤχοντο φέροντες οὓς ἀπέστειλε τὰ γράμματα καὶ ὅσα ἔδει αὐτοὺς εἰπεῖν. Fortasse recte haec verba sanavit Pluygers, in Mnem. XI p. 94 legendum proponens: φέροντες ἃ ἐπέστειλε [τὰ γράμματα] καὶ ὅσα ἔδει αὐτοὺς εἰπεῖν. Non tamen diffiteor mihi displicere verbosam orationem, quae facile interpolari potuit ex capite decimo. Quare reliquis abiectis longe mallem: καὶ οἱ μὲν ᾤχοντο, ὁ δὲ τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον διὰ φυλακῆς μᾶλλον ἤδη ἔχων ἢ δι' ἑκουσίων κινδύνων ἐπεμέλετο. Haec demum oratio est bono digna scriptore! Acquiescam tamen in leni Pluygersi correctione.

Cap. 11 § 2. τῇ δ' ὑστεραίᾳ. An ὑστέρᾳ? Non certe apparet ex cap. 5 *postridie eius diei* denuo pugnatum esse.

Cap. 12 extr. φανεραὶ δ' εἰσιν ἀναπειρώμεναι (naves Syracusanorum) καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις ἐπ' ἐκείνοις καὶ ἀποξηρᾶναι τὰς σφετέρας μᾶλλον ἐξουσία. Ultima vox an Thucydidis sit dubito. Ea omissa mente repetendum: ἐπ' ἐκείνοις (ἐστίν).

Cap. 13 § 3. *ἐπ' αὐτομολίας προφάσει.* Plurimis coniecturis accedat haec mea: *ἐπ' ἀργυρολογίας προφάσει.*

Cap. 14 init. *ἐπισταμένοις δ' ὑμῖν γράφω ὅτι βραχεῖα ἀκμὴ πληρώματος καὶ ὀλίγοι [τῶν ναυτῶν] οἱ ἐξορμῶντες τε ναῦν καὶ ξυνέχοντες τὴν εἰρεσίαν.* Locum difficillimum vide an sic expedire possis, ut deletis vocabulis *τῶν ναυτῶν* adiectivum *ὀλίγοι* intellegas de trierarchis, quorum mentio modo facta est in fine cap. 13, et *εἰρεσίαν* collective dictum accipias pro *τοὺς ἐρέτας.* Verte: *et paucos esse qui navem deducentes eius remiges secum retinere possint.* Cf. Xen. Cyropaed. VII 5 § 70. Quae mox sequuntur verba depravatissima: *ἀλλ' ἀνάγκη ἀφ' ὧν ἔχοντες ἤλθομεν τά τε ὄντα καὶ ἀπαναλισκόμενα γίγνεσθαι* sic tento: *τὰ δέοντ' ἀεὶ ἀπαναλισκομένων γίγνεσθαι.*

† Cap. 17 § 2. *οἱ γὰρ Κορίνθιοι — παρεσκευάζοντο αὐτοί τε ἀποστελοῦντες ὁπλίτας ἐς τὴν Σικελίαν καὶ ἐκ τῆς ἄλλης Πελοποννήσου οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ αὐτῷ τρόπῳ.* Post haec verba non fero, quod magistelli de suo post *τρόπῳ* addiderunt participium *πέμψοντες.* †

Cap. 18 § 1. *τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν.* Graecum est aut *τὴν τῶν Ἀθ. βοήθειαν*, aut, quod hic reponendum *τ. ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν β.* Idem error commissus est I 42 § 1, II 86 § 4, 92 § 4 et VII 18 § 1 ob scripturae compendium male intellectum. Vide Cobetum Mnem. III. p. 387. — Ib. § 3. *καὶ ἐνεθυμοῦντο τήν τε περὶ Πύλον ξυμφορὰν καὶ εἴ τις ἄλλη αὐτοῖς γένοιτο.* Nullus locus optativo iterativo qui dicitur. Scribatur *ἐγεγένητο*, quae lectio leviter depravata in *ἐγεγένοιτο* exstat in Vaticano codice.

Cap. 19 § 1. *διελόμενοι [τὸ ἔργον].* Vide adn. ad II 77.

Cap. 21 § 1. *ναυμαχίας ἀπόπειραν λαμβάνειν.* Locutio mihi suspecta minus propterea quod *ἀπόπειρα* apud reliquos scriptores Atticos non legitur quam quia Thuc. dicere solitus *πεῖραν (πρόπειραν) ποιεῖσθαι*, non *λαμβάνειν*, potius scripturus fuisse videtur *ἀπόπειραν ποιεῖσθαι.* Nec tamen haec argumenta, quae non gravissima esse sentio, me valde moverent nisi

viderem in cod. *H*, qui saepius lectiones obtulit haud spernendae bonitatis, ipsum illud λαμβάνειν desiderari. Unde subnata mihi suspicio accentum male positum fraudi fuisse correctoribus, Thucydidem autem scripsisse ναυμαχίας ἀποπειρᾶν, quemadmodum VII 17 extr. scribitur: ὅπως ναυμαχίας τε ἀποπειράσωσι, ubi malim ἀποπειράσουσι. — Ib. § 2. λέγων οὐδ' ἐκείνους πάτριον τὴν ἐμπειρίαν οὐδὲ ἀίδιον τῆς θαλάσσης ἔχειν [ἀλλ'] ἠπειρώτας μᾶλλον τῶν Συρακοσίων ὄντας καὶ ἀναγκασθέντας ὑπὸ Μήδων ναυτικοὺς γενέσθαι. Voculam ἀλλά, quae abest a Vaticano, adscriptam suspicor a sciolo, qui non intelligens verbum γενέσθαι pendere ab ἀναγκασθέντας construeret: λέγων οὐδ' ἐκείνους — ἔχειν — γενέσθαι. Loco iam depravato haud absurde opitulatus est qui olim corrector post ὄντας abiecit copulam: quam rem testantur codd. quidam deteriores, a quibus abest. — § 5 ἰέναι οὖν ἐκέλευεν ἐς τὴν πεῖραν [τοῦ ναυτικοῦ] καὶ μὴ ἀποκνεῖν. Aliquanto elegantius haec dicta erunt, abiectis quae inclusi cancellis. Confirmabit coniecturam ipse Thuc. infra cap. 42 scribens: ἠπείγετο ἐπιθέσθαι τῇ πείρᾳ κτέ.

Cap. 23 § 1. προσπεσὼν αἰφνιδίως. Adverbii usum suspectum reddunt loci, quales sunt IV 75 κατελθόντος αἰφνιδίου, VI 49 αἰφνίδιοι ἢν προσπέσωσιν (ubi tamen in optimis est αἰφνίδιον), VIII 14 ἀφικνοῦνται αἰφνίδιοι et ib. 28 προσβαλόντες — αἰφνίδιοι. Mutatione paene nulla loco, quem tractamus, scribi possit αἰφνίδιος et similiter V 8 et 9 (ἐβουλεύετο ἐπιχειρεῖν αἰφνιδίως et ἄγων αἰφνιδίως). Paullo magis adverbio favent duo loci IV 96 ὑπερφανέντων αἰφνιδίως et VII 3 αἰφνιδίως — ἐπιόντων. — § 2 ἐς τὸ στρατόπεδον ἐξεκομίζοντο. Propter addita verba ὅσοι καὶ ἐς τὰ πλοῖα — κατέφυγον corrigam διεκομίζοντο. Mox importune inserta copula verbis ὑπὸ τριήρους μιᾶς [καὶ] εὖ πλεούσης. — § 3. τὰς τῶν Ἀθηναίων [ναῦς]. Ultima vox rectissime abest a codice Parisino *H* [1]), cui libro inter alias

1) Quidni igitur magistellis tribuamus, quod II 89 § 5 post ὀλίγαις legitur

bonas scripturas debetur vera lectio loci 24 § 2 ἅτε γὰρ ταμιείῳ χρωμένων, ubi reliqui omnes Ionum more servant ὥστε. Ex eodem libro cap. 34 § 2 recipiendum τοῦ χωρίου — ἐν (pro ἐφ') ᾧ ὥρμουν, cl. § 7. Aliud enim est ἐφορμεῖν.

Cap. 25 § 3. ἔς τε Λοκροὺς μετὰ ταῦτα ἦλθον (Syracusanorum naves) καὶ ὁρμουσῶν αὐτῶν (fort. αὐτοῦ) κατέπλευσε μία τῶν ὁλκάδων ἄγουσα Θεσπιέων (l. Θεσπιῶν) ὁπλίτας, καὶ ἀναλαβόντες αὐτοὺς οἱ Συρακόσιοι ἐπὶ τὰς ναῦς παρέπλεον ἐπ' οἴκου. Difficile fuerit παραπλεῖν Locris Syracusas: de toto saltem cursu id verbum usurpari non potuit. Idcirco e Vaticano recipiendum duco ἔπλεον, licet non negem fortasse in παρέπλεον latere ἀπέπλεον. — § 5. ὥσπερ περὶ ἕρμα. Cf. Dio C. XLIII 31 § 3. — § 7. ἔπεμψαν — ἀγγέλλοντας. Ita male editur pro ἀγγελοῦντας, nec melius VI 88 § 11 πέμπειν — κωλύοντας pro κωλύσοντας. Succenseas editoribus plus tribuentibus codicum scil. fidei, quae in talibus nulla est, quam sanae rationi, quae apud nullum populum plus valuit quam apud Graecos. Et his quidem locis dissentiunt quibus tantum tribuunt testibus. In compluribus enim servata est vera lectio. — In extremo capite abesse malim vocabula ἐν τῇ Σικελίᾳ.

† Cap. 27 § 1. διενοοῦντο αὐτοὺς (Thraces) πάλιν ὅθεν ἦλθον [ἐς Θρᾴκην] ἀποπέμπειν. † Cf. I 89 διεκομίζοντο εὐθὺς ὅθεν ὑπεξέθεντο παῖδας καὶ γυναῖκας. — Deinde e cod. Vaticano recipiam δραχμὴν γὰρ τῆς ἡμέρας ἐλάμβανον (pro ἐλάμβανεν), qui legitimus usus Plur. numeri post ἕκαστος quoties a scribis obliteratus sit difficile dictu est. § 2. ἡ Δεκέλεια — φρουραῖς ἀπὸ τῶν πόλεων κατὰ διαδοχὴν χρόνου ἐπιούσαις τῇ χώρᾳ ἐπῳκεῖτο. Male abundat χρόνου in formula κατὰ διαδοχήν. Cf. IV 857 et VII 82 § 2. Repetita praepositione reponendum: κατὰ διαδοχὴν (διὰ) χρόνου κτέ. i. e. *interlapso aliquo tempore*. — § 3. τότε δὲ ξυνεχῶς

ναυσὶν et 91 § 1 ναῦς post ἕνδεκα atque ibidem νεὼς post μιᾶς, deinde § 2 ναῦς post Λευκαδία, ut plura eiusdem generis memorare supersedeam.

ἐπικαθημένων καὶ ὁτὲ μὲν καὶ πλεόνων (l. πλειόνων) ἐπιόντων, ὁτὲ δὲ ἐξ ἀνάγκης τῆς ἴσης φρουρᾶς καταθεούσης τε τὴν χώραν καὶ λῃστείας ποιουμένης. Sensu vacuum est ἴσης, pro quo substituendum videtur πάσης, i. e. ὅλης. — § 4. lege πλεῖν (pro πλέον) ἢ δύο μυριάδες. Cf. Moeris i. v. πλεῖν ἢ μύριοι.

Cap. 28 § 1. ἡ — παρακομιδὴ θᾶσσον οὖσα — πολυτελὴς ἐγίγνετο. Optimi libri exhibent θάσσων. Similiter VII 4 § 4 ῥᾷον αὐτῷ ἐφαίνετο ἡ ἐσκομιδὴ — ἔσεσθαι in plerisque nec pessimis est ῥᾴων, quod recepit Bekker. Idem IV 10 § 3 cum nonnullis codd. dedit: μὴ ῥαδίας (pro ῥᾳδίως) αὐτῷ πάλιν οὔσης τῆς ἀναχωρήσεως. At cf. II 14 extr. χαλεπῶς — ἡ ἀνάστασις (fort. μετανάστασις) ἐγίγνετο, V 16 οὐ ῥᾳδίως τὰς μεταναστάσεις ἐποιοῦντο, III 13 ἡ μέντοι ἀπόστασις ἡμῶν θᾶσσον γεγένηται καὶ ἀπαράσκευος κτέ. Ut certa est trium ultimorum locorum lectio, ita ambigitur utrum verius sit tribus primis. Mihi quidem praeplacet adiectivum. Cf. III 97 § 1: ὡς εἴη ῥαδία ἡ αἵρεσις, quo loco libri non variant. — § 2. ἐς φιλονεικίαν (l. φιλονικίαν) — τοιαύτην ἢ ν — ἠπίστησεν ἄν τις ἀκούσας. Malim οἵαν.

Cap. 29. καὶ ἐπιπεσόντες διδασκαλείῳ παίδων, ὅπερ μέγιστον ἦν αὐτόθι καὶ ἄρτι ἔτυχον [οἱ παῖδες] ἐσεληλυθότες. Alio ordine Vaticanus: ἐσεληλυθότες οἱ παῖδες, quo magis credo vocabula οἱ παῖδες, quae facile subaudiuntur e praegresso παίδων, esse insiticia.

Cap. 30 § 1. ἐπὶ τὸν Εὔριπον [καὶ τὴν θάλασσαν]. — § 2. τῶν τ' ἐν τοῖς πλοίοις ὡς ἑώρων τὰ ἐν τῇ γῇ — ὁρμισάντων ἔξω τοξεύματος τὰ πλοῖα. Placet scriptura cod. *H*, quam agnoscunt Valla et Scholiasta, ἀνορμισάντων.

Cap. 31 § 1. ἀφικόμενος [ὁ Δημοσθένης]. — § 3. πέμπειν οὖν ἐκέλευεν αὐτοὺς ναῦς, ὡς οὐχ ἱκανὰς οὔσας δυοῖν δεούσας εἴκοσι — ναυμαχεῖν. Haud spernenda lectio cod. Vaticani εἶναι (vide v. c. IV 98 med.), quam non intellectam in οὔσας mutatum suspicor. Idem accidit VI 1 extr.: διείργεται τὸ μὴ ἤπειρος εἶναι, ubi solus *H* servavit veram lectionem pro οὖσα.

Cap. 34 § 6. *τροπαῖον ἔστησαν* [*ὡς νικῶντες*] et § 7 *ἔστησαν τροπαῖον* — [*ὡς νικήσαντες*]. Vide ad Π 92 § 3. Hoc emblemate male turbatur legitimus verborum ordo. — Ad § 2 cf. adn. ad cap. 23 § 3 extr. — § 6 *ἀποπλευσάντων δὲ* [*τῶν Ἀθηναίων*].

Cap. 36 § 2. *ᾧπερ τρόπῳ καὶ οἱ Κορίνθιοι ἐπισκευασάμενοι* [*πρῴραθεν*] *ἐναυμάχουν*. Th. saltem scripsisset *τὰ πρῴραθεν*. Sed procul dubio est additamentum petitum e sequentibus. — Apud Schol. ad § 5 *ὥστε μὴ περιπλεῖν* corrige *περιττὴ δὲ πρὸς τὸ μὴ περιπλεῖν ἡ μὴ* (pro *μία*) *ἀπόφασις*.

Cap. 42 § 5. *ὅτι τάχος* alienum videtur ab idiomate Thucydideo. Malim *ὅτι τάχιστ'*.

Cap. 44 § 6. *ὥστ' εἰ μὲν ἐντύχοιέν* (Athenienses) *τισι κρείσσους ὄντες τῶν πολεμίων, διέφευγον* (hostes) *αὐτοὺς* (Athenienses) *ἅτε ἐκείνων* (Atheniensinm) *ἐπιστάμενοι τὸ ξύνθημα, εἰ δ' αὐτοὶ μὴ ἀποκρίνοιντο, διεφθείροντο*. Parum probabile est tam perplexe et obscure scripsisse Th., ubi plane et perspicue poterat: *διέφευγον οὗτοι ἅτε κτέ*. Verbum *διαφεύγειν* absolute ponere amat Th. Vide v. c. cap. 59; melius autem in hac scriptura sibi respondebit tum *διέφευγον* — *διεφθείροντο*, tum *οὗτοι* — *αὐτοί*.

Cap. 47 § 2. *καὶ τὸ χωρίον ἅμα ἐν ᾧ ἐστρατοπεδεύοντο ἑλῶδες καὶ χαλεπὸν ἦν*. Hic quoque verius videtur *ἐστρατοπέδευντο*. Cf. ad I 62 in. p. 12 et ad IV 26 § 2 p. 53.

Cap. 48 § 3. *τῷ δ' ἐμφανεῖ τότε λόγῳ* (Nicias) *οὐκ ἔφη ἀπάξειν τὴν στρατιάν, εὖ γὰρ εἰδέναι ὅτι Ἀθηναῖοι σφῶν ταῦτ' οὐκ ἀποδέξονται ὥστε μὴ αὐτῶν ψηφισαμένων ἀπελθεῖν, καὶ γὰρ οὐ τοὺς αὐτοὺς ψηφιεῖσθαι περὶ σφῶν αὐτῶν καὶ τὰ πράγματα ὥσπερ καὶ αὐτοὶ ὁρῶντας καὶ οὐκ ἄλλων ἐπιτιμήσει ἀκούσαντας γνώσεσθαι ἀλλ' ἐξ ὧν ἄν τις εὖ λέγων διαβάλλοι ἐκ τούτων αὐτοὺς πείσεσθαι*. Diu multumque de loco impeditissimo cogitans non aliud reperio remedium satis efficax quam ut, resectis alienae manus additamentis, quibus locum difficiliorem obnoxium fuisse mirum non est, corrigamus: *καὶ γὰρ οὐ τούτους* (Athenienses) *αὐτοὺς*

περὶ σφῶν αὐτῶν καὶ τὰ πράγματα ὥσπερ καὶ αὐτοὶ (i. e. Nicias cum suis) *ὁρῶντας καὶ οὐκ ἄλλων ἐπιτιμήσει ἀκούσαντας γνώσεσθαι, ἀλλ' ἐξ ὧν ἄν τις εὖ λέγων διαβάλλοι ἐκ τούτων πείσεσθαι*, i. e. *non enim hos de se ipsis veram rerum conditionem, quemadmodum ipsi milites facerent, videntes neque ex alienis criminationibus qualis ea esset audientes, sententiam esse laturos, sed speciosis malevolorum calumniis morigeraturos.* Fieri tamen potest ut mutato non deleto pronomine *αὐτοὺς* ultima sic corrigenda sint: *ἐκ τούτων αὐτοὶ πείσεσθαι*, (a verbo *πάσχω*) hoc sensu: *sed ipsos* (Niciam cum suis), *prouti cuique se calumniare placuisset, poenas daturos esse.* Ceterum comparetur Diodorus XIII 12: *ἐὰν ἄνευ τῆς τοῦ δήμου γνώμης ἀποπλεύσωσιν ἐς τὴν πατρίδα κίνδυνον αὐτοῖς ἐπακολουθήσειν ἀπὸ τῶν εἰωθότων τοὺς στρατηγοὺς συκοφαντεῖν.*

Cap. 49 § 1. l. *τοιαῦτα καὶ ἅμα ταῖς γοῦν ναυσὶν ἢ πρότερον θαρσήσει κρατηθείς.* Mera aenigmata! An. Crit. p. 10 conieci (*μᾶλλον*) *ἢ πρότερον ἐθάρσησε* (cum Vat.) *κρατήσειν*. Postea suspicabar: *καὶ ἅμα ταῖς γοῦν ναυσὶν μᾶλλον θαρσήσας κρατήσειν* in archetypo fuisse existimans *ἢ πρότερον* *μᾶλλον*. Italus habet *θαρσήσας* sed correctus. Et haec coniectura propius aberat a vero. Nunc enim verum esse puto: *καὶ ἅμα ταῖς γοῦν ναυσὶ μᾶλλον θαρσήσας*. Ad *μᾶλλον* olim adscriptum videtur interpretamentum *ἢ πρότερον κρατηθείς* i. e. *quam antea victus*, eaque verba pro *μᾶλλον* in textum se insinuarunt. Schol. scribens: *θαρσήσας νῦν δηλονότι μᾶλλον ἢ πρότερον κρατηθεὶς καὶ νικηθείς* ante oculos habuisse videtur: *θαρσήσας μᾶλλον ἢ πρότερον κρατηθείς.* — § 3. *ταῖς τε ναυσὶν* [*ἐν πελάγει καὶ*] *οὐκ ἐν στενοχωρίᾳ, ἣ πρὸς τῶν πολεμίων μᾶλλόν ἐστι, τοὺς ἀγῶνας ποιήσονται ἀλλ' ἐν εὐρυχωρίᾳ, ἐν ᾗ τά τε τῆς ἐμπειρίας χρήσιμα* [*σφῶν*] *ἔσται καὶ ἀναχωρήσεις κτέ.* Dele turpe emblema, quod ferri nequit propter sequentia *ἀλλ' ἐν εὐρυχωρίᾳ, ἐν ᾗ*, pro quibus fortasse erunt qui suspicentur: *ἀλλ' ἐν πελάγει ἐν ᾧ κτέ.*

† Ib. § 4. ὑπόνοια μή τι καὶ πλέον εἰδὼς ὁ Νικίας ἰσχυρίζηται. Requiro: ἰσχυρίζεται. Cf. VII 53 νῦν δὲ φοβούμεθα μὴ ἀμφοτέρων ἅμα ἡμαρτήκαμεν. In vicinis ὄκνος τις καὶ μέλλησις ἐνεγένετο praefero Vaticani aliorumque quorundam librorum lectionem ἐγένετο et dubito an genuina sint vocabula καὶ μέλλησις, quia vix aliud h. l. significat ὄκνος. Quod ad prius attinet, loco II 21: καὶ ἱππομαχία τις ἐνεγένετο βραχεῖα ἐν Φρυγίοις Krügero assentior corrigenti ἐγένετο. Illa lectio e dittographia orta esse videtur, nam syllabas ἐγ et ἐν vix dignoscas.

Cap. 50 § 1. Cum codd G. K. post πολλὴν ἔχων dele ἦλθεν et cogitando e praegresso παρῆσαν (nam sic l. pro παρῆσαν) repete παρῆειν. — Cap. med. malim: μετεμέλοντό τε πρότερον οὐκ (ἀπ)αναστάντες pro ἀναστάντες. Paullo ante in verbis καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι εὐθὺς αὐτῶν ἐλθόντων παρεσκευάζοντο ὡς ἐπιθησόμενοι — τοῖς Ἀθηναίοις pronomen αὐτῶν melius, ni fallor, abesset.

† Cap. 52 § 1. Interpretamento laborare videntur § 2 verba ἐν τῷ [κοίλῳ καὶ] μυχῷ τοῦ λιμένος. Cf. VII 4. † Minus recte Bothe delet καὶ μυχῷ. Quae sequuntur sic legisse videtur Diodorus XIII 13 einsve auctor: καὶ αὐτόν τε διαφθείρουσι καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ ναῦς ἐπισπομένας (ἑπτά)· ἔπειτα δὲ κτέ.

Cap. 53 § 1. ἔξω τῶν σταυρωμάτων [καὶ τοῦ ἑαυτῶν στρατοπέδου]. Vide ne sit annotatiuncula petita e cap. 69 extr. — § 4 ὁλκάδα — γεμίσαντες — ἀφεῖσαν [τὴν ναῦν]. Obiectum verbi ἀφιέναι est ὁλκάδα.

Cap. 56 med. supple: τοὺς μὲν (ἂν) ἐλευθεροῦσθαι κτέ. et mox pronomen expunge in verbis καὶ αὐτοὶ δόξαντες [αὐτῶν] αἴτιοι εἶναι. Vaticanus: αἴτιοι αὐτῶν.

Cap. 58 § 1. ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸν Τυρσηνικὸν πόντον [μορίου]. Vide adn. ad II 65 § 8. — § 2 recte olim in Ex. Crit. p. 158 delebam verba: δύναται δὲ τὸ νεοδαμῶδες ἐλεύθερον ἤδη εἶναι. Quibus autem illic disputavi adde, ne Scholiastam quidem ea vocabula legisse, quippe qui ita profecto annotare supersedisset: νεοδαμώδης ὁ ἐλεύθερος παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις.

Cap. 61 § 1: ἢν γὰρ κρατήσωμεν νῦν ταῖς ναυσίν, ἔστι τῳ τὴν ὑπάρχουσαν που οἰκείαν πόλιν ἐπιδεῖν. Lege ἔσται.

Cap. 64 εἴ τε ξυμβήσεταί τι ἄλλο [ἢ τὸ κρατεῖν] ὑμῖν. Obscurarunt magistelli h. l. usum euphemisticum adiectivi ἄλλος. Sinceram loci scripturam novit Scholiasta, quod docet eius aduotatio: εὐφημότατα ᾐνίξατο τὴν ἧτταν.

Cap. 65. ἐπειδὴ ἑτοῖμα πάντα ἦν. Alii codd. πάντα ἑτοῖμα. Lubeus deleverim πάντα, quod in hac formula apud Thuc. abesse solet. Cf. II 56, VII 50, alibi passim. Similiter sine subiecto dicitur ἀδύνατα ἦν III 88, ἐφαίνετο εὔπορα καὶ πιστὰ VIII 48, εὐφυλακτότερα ἐγίγνετο VIII 55, εὔπορα νομίσαντες VIII 56, ῥᾴδια IV 108, ἐνδεᾶ ἐφαίνετο I 102, ὑποδεέστερα et ἐνδεέστερα I 10, πλοϊμωτέρων ὄντων I 7, alia. Quo usu scribendi moveor ut VII 75 extr. πάντα ταῦτα αὐτοῖς οἰστὰ ἐφαίνετο suspecta habeam vocabula πάντα ταῦτα, quae Suidas omittit. In praegressis dele ἂν post ὅπως.

Cap. 69 § 2 ὁρῶν οἷος ὁ κίνδυνος καὶ ὡς ἐγγὺς ἤδη [ἦν]. Recte verbum omittit Vaticanus. In verbis sequentibus: πάντα τ' ἔργῳ ἔτι σφίσιν ἐνδεᾶ εἶναι καὶ λόγῳ [αὐτοῖς], οὔπω ἱκανὰ εἰρῆσθαι pronomen mihi suspectum est.

Cap. 70 § 3 ὅτε προσπέσοι ναῦς νηί. Cum Vaticano scribe ὁπότε, quod seusu frequentativo usurpari solet a Thucydide. Exempla ubique obvia. — § 6 ξυνετύγχανέ τε πολλαχοῦ διὰ τὴν στενοχωρίαν τὰ μὲν ἄλλοις ἐμβεβληκέναι, τὰ δ' αὐτοὺς ἐμβεβλῆσθαι. Quomodo haec non puguant cum iis quae modo scriptor dixit § 4 αἱ μὲν ἐμβολαὶ — ὀλίγαι ἐγίγνοντο κτέ.? Expectaveram προσβεβληκέναι et προσβεβλῆσθαι. Cap. extr. dele Ἀθηναίους.

Cap. 71 § 1. ἀνεθάρσησαν ἄν. Vocula ἂν sensu iterativo, licet Graecis sit valde usitata, nusquam, nisi fallor, usus est Thuc. Quare recte abesse videtur a Vaticano. Dittographia facile nasci potuit.

Cap 73 § 1. Ἑρμοκράτης δὲ [ὁ Συρακόσιος]. Additameutum non minus ineptum quam si iu hoc libro scriberetur

Νικίας vel *Λάμαχος* vel *'Αλκιβιάδης ὁ 'Α θ η ν α ῖ ο ς*. — § 2 *σ φ ῶ ν πείθεσθαι* in scriptore Attico non ferendum: corrige *σ φ ί σ ι*. In vicinis Ex. Crit. p. 158 *οὐκέτι ἔπειθεν* dittographia corruptum esse ex *οὐκ ἔπειθεν* demonstrabam, post Krügerum, nt nunc intelligo.

Cap. 75 § 4. *εἴ τῳ δὲ προλίποι ἡ ῥώμη* [*καὶ*] *τὸ σῶμα*. Verbum *προλείπειν* nbique est transitivum neque unquam ponitnr pro *ἐπιλείπειν*. Et quid est *προλείπει τὸ σῶμα*? Seqnitur: *οὐκ ἄνευ ὀ λ ί γ ω ν ἐπιθειασμῶν*. Num *ο ἰ κ τ ρ ῶ ν*? Sed cur augeam incertarum in h. l. coniecturarum numerum iam nimis magnum? In Vallae codice fuisse *πολλῶν* ex eius versione iam dudum intellectnm est, et hanc lectionem fortasse recipiam. † Initio cap. malim *ἡ* (*ἀπ*)*ανάστασις ἤδη τοῦ στρατεύματος κτέ*. Nam solemni usu *ἀπανίστασθαι* dicitur exercitns qni ab urbe obsessa re infecta abducitur. Vide v. c. I 140 § 4 et adn. ad cap. 50 med.

Cap. 77 § 6. *σπουδὴ δ' ὁμοίως καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν ἔ σ τ α ι τῆς ὁδοῦ*. L. *ἔ σ τ ω*. Cf. in praegressis *φυλάξατε*.

Cap. 78 init. *τοιάδε*, nbi expectares *τοιαῦτα* ex nsn paene constanti Thucydidis. Legitur tamen I 43 extr. *τάδε* pro *ταῦτα*. Paullo diversns est locus I 143 extr. Similiter II 34 *ὧδε* pro *οὕτω*, VI 78 *τοιάδε* pro *τοιαῦτα*, V 6 § 1 *τοσήνδε* pro *τοσαύτην*. Haec exempla adde iis qnae collegit Dobree (in indice) Adv. I 1 p. 118 sq.

Cap. 79 § 2. *δ ι ι κ ν ο ῦ ν τ ο γὰρ ῥᾷον οἱ ἄνωθεν*. Requiro id ipsum, quod Scholiasta ponit interpretamenti loco, *ἐξικνοῦντο*.

Cap. 81 § 2. *ὑστέροις τε* [*οὖσι*] *καὶ σχολαίτερον καὶ ἀτακτότερον χωροῦσι κτέ*. Non facio cum Krügero reponenti *ἰοῦσι*, qnod male abundaret propter sequens part. *χωροῦσι*. Deleverim *ΟΥCΙ* sive dittographia natum ex *ΟΙCΥ*, sive additum a sciolo, qui non ferret adiectiva et adverbia cum eodem verbo iuncta *ἐκ τοῦ παραλλήλου*. Cf. § 4 *διὰ τὸ ὑστέρῳ ἀναχωροῦντι αὐτῷ πρώτῳ ἐπικεῖσθαι τοὺς πολεμίους*. — § 6 *τὸ γὰρ ἀποκινδυνεύειν πρὸς ἀνθρώπους ἀπονενοημένους οὐ πρὸς ἐκείνων μᾶλλον ἦν* [*ἔτι*] *ἢ πρὸς τῶν 'Αθηναίων*. Non magis

antea id ex re illorum fuerat, quare dele ἔτι, quae vocula nata videtur e literis sqq. (*ETI* ex *HΠ*).

Cap. 82 p. fin. male repetitum ἀσπίδας ante τέσσαρας delerim.

Cap. 83 § 1. ὅσα ἀνάλωσαν χρήματα Συρακόσιοι — ἀποδοῦναι. Verius videtur ἀναλώ(κε)σαν.

Cap. 84 ven. fin. περί τε τοῖς δορατίοις καὶ σκεύεσιν οἱ μὲν εὐθὺς διεφθείροντο. Expectes potius ξύστοις vel ξίφεσιν vel aliquid eiusmodi.

Cap. 86 § 3. τοὺς γὰρ ἐκ τῆς νήσου ἄνδρας τῶν Λακεδαιμονίων. Duo ultima vocabula ab ipso Thucydide adscripta esse non praesto.

IN LIBRO VIII.

Cap. I vers. fin. ἀλλὰ παρασκευάζεσθαι καὶ ναυτικὸν — καὶ τὰ τῶν ξυμμάχων ἐς ἀσφάλειαν ποιεῖσθαι. Male Krüger excidisse suspicatur καὶ πεζόν. Cf. cap. IV, ubi de peditibus nulla mentio. Sed transponatur aut: ἀλλὰ καὶ ναυτικὸν παρασκευάζεσθαι aut ἀλλὰ καὶ παρασκευάζεσθαι ναυτικόν.

Cap. 3 med. ἔς τε τὴν ξυμμαχίαν ἐπειρᾶτο προσάγειν. Non male Krüger suspicatur προσάγεσθαι. Sed fortasse leniore manu corrigendum προάγειν, i. e. *sollicitare.*

Cap. 4 τὸ — τείχισμα ἐκλιπόντες ὃ ἐνῳκοδόμησαν παραπλέοντας ἐς Σικελίαν. Malim: ἐνῳκοδομήκεσαν. Quam sint librarii Plusquamperfectis infesti saepe potest observari.

Cap. 5 extr.: ἢ ζῶντα ἄξειν ἢ ἀποκτεῖναι. Pars codicum ἀποκτείνειν, in quo latet ἀποκτενεῖν.

Cap. 7 § 1. πάντες γὰρ κρύφα αὐτῶν ἐπρεσβεύοντο (Chii). Lege πάντα.

Cap. 10 § 3. θόρυβός τ' ἐγένετο πολὺς καὶ ἄτακτος. Ridiculum est θόρυβος ἄτακτος, quasi εὔτακτος esse possit. Supple: καὶ (μάχη) ἄτακτος et compara II 49 πανταχῇ μὲν οὖν πολὺς θόρυβος καὶ ταραχώδης ἦν ἡ ναυμαχία.

† Cap. 15 init. ἀγγελία τῆς Χίου ἀφικνεῖται. Cl. loco I 61 § 1 aliisque similibus suspiceris post ἀφικνεῖται excidisse: ὅτι ἀφίσταται sive ὅτι ἀφέστηκεν. †

Cap. 18 post verba ἢν μὴ ἀμφοτέροις δοκῇ nescio an delenda sint, utpote illorum interpretamentum, βασιλεῖ — ξυμμάχοις.

Cap. 24 § 5. ἐνεχείρησάν τινες πρὸς Ἀθηναίους ἀγαγεῖν τὴν πόλιν. Legendum ἀναγαγεῖν, i. e. *reducere*.

Cap. 25 extr 1. ἂν προσχωρῆσαι et infra cap. 70 § 1 οὐκ ἂν ἡσυχάσαι.

Cap. 27 § 1. βουλομένων τῶν ξυναρχόντων ὑπομείναντας διαναυμαχεῖν. Schol. ἀντὶ τοῦ ὑπομεινάντων. Potius quam Accus. ferrem Nominativum ὑπομείναντες. Toto coelo diversa sunt exempla quae affert Krüger Gr. 55, 2, 7. — Prope finem delentur nomen proprium Φρύνιχος, et deinde vide an scribendum sit: ἀπὸ τῆς Μιλήτου ἀπανέστησαν.

† Cap. 28 § 3. Ἀμόργην ζῶντα λαβόντες [Πισσούθνου νόθον υἱὸν ἀφεστῶτα δὲ βασιλέως]. Dele scholium petitum e cap. 5 extr. † eo hoc loco ineptius, quod § 2 sine ulla hominis descriptione praecesserant verba: Τισσαφέρνης πείθει αὐτοὺς ἐπ' Ἴασον, ἐν ᾗ Ἀμόργης πολέμιος ὢν κατεῖχε, πλεῦσαι. Rectissime: nam confidebat historicus lectorum suorum memoria, nostra fortasse aliquanto fideliore. † In extr. cap ante αὐτοῦ dele eius adverbii interpretamentum ἐς τὴν Μίλητον. † Graece saltem scribendum foret ἐς τὴν Μίλητον αὐτόσε vel ἐν τῇ Μιλήτῳ αυτοῦ.

Cap. 29 § 1. ἐπειδὴ τὴν Ἴασον κατεστήσατο ὁ Τισσαφέρνης [ἐς] φυλακήν. Dele praep. dittographia natam. Cf. III 92 et VIII 62. — § 2. Ἑρμοκράτους δ' ἀντειπόντος [τοῦ Συρακοσίου στρατηγοῦ]. Similiter cap. 23 § 1 post Ἀστύοχος δὲ nescio an verba ὁ Λακεδαιμόνιος ναύαρχος genuina non sint Cf. cap. 20 § 1. Otiosa esse negari non potest.

Cap. 30 extr. τριάκοντα ναῦς ἔχοντες καὶ — ὁπλιτῶν μέρος [ἀγαγόντες]. Emblema esse otiosum participium, quod Valla non legit, confirmatur perverso usu Aoristi.

Cap. 31 med. προσβολὴν (cum Cobeto pro ἐσβολὴν) ποιησά-

μενος τῇ πόλει οὔσῃ ἀτειχίστῳ, [καὶ] οὐ δυνάμενος ἑλεῖν ἀπέπλευσεν. Copulam et h. l. abesse malim.

Cap. 36 med. τὰ — χρήματα · ὑπῆν τοῖς στρατιώταις. Et hic et apud Herod. I 33 § 1, quem locum afferunt, verum videtur ὑπῆρχε.

Cap. 37. Vide adn. ad II 7 § 1 p 24.

Cap. 38 § 2. τῆς ἄλλης πόλεως κατ' ἀνάγκην ἐς ὀλίγον κατεχομένης. Recte schol. ἀναγκαζομένης ὀλιγαρχεῖσθαι. Dobree scribit: ἐς ὀλίγους κατεχομένης, quod dubito an sufficiat. Mihi in mentem venerat: ἐς ὀλίγους οἰκεῖν κατεχομένης. An forte ἐς ὀλίγους καθισταμένης? Cf. V 81 med. Vide II 37 § 1 et VII 53 v. fin.

Cap 39 med. 'Αντισθένην (l. — νη) δὲ καθιστάναι. Repetita praepositione, scribatur δ' (ἀντι)καθιστάναι. Ib. § 2. εἴρητο αὐτοῖς ἐς Μίλητον ἀφικομένους — ξυνεπιμελεῖσθαι. Post tam breve intervallum necessarium est ἀφικομένοις. Cf. I 31, 65, 107, 126, II 62 bis, IV 17 med., 71 med. bis, 126 § 2, V 111 § 3, VI 60 med.

Cap. 40 § 2. οἱ γὰρ οἰκέται τοῖς Χίοις πολλοὶ ὄντες — διὰ τὸ πλῆθος χαλεπωτέρως ἐν ταῖς ἀδικίαις κολαζόμενοι. Ni mavis credere Chios diversa fuisse a ceteris mortalibus natura, corrige mecum: ἐπὶ ταῖς ἀδικίαις.

Cap. 42 § 1. καὶ αὐτῷ ὑετός τε καὶ τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ξυννέφελα ὄντα πλάνησιν τῶν νεῶν [ἐν τῷ σκότει] καὶ ταραχὴν παρέσχεν.

Cap. 45 § 2 vocabula ἀντὶ δραχμῆς 'Αττικῆς iniuria suspecta habet Krüger. Cf. cap. 29 et 83.

Cap. 46 § 3 duo prodigia alit, quorum alterum dudum animadversum est necdum tamen recte procuratum, alterum fugisse videtur criticorum diligentiam. Prius mutatione propemodum nulla (nam vocalis ᾱ et diphthongus αι in libris vetustioribus distingui saepe nequeunt) curari potest scribendo τάδ' εἶναι. Legitur enim: εὐτελέστερα δὲ τὰ δεινὰ βραχεῖ μορίῳ τῆς δαπάνης καὶ ἅμα μετὰ τῆς ἑαυτοῦ ἀσφαλείας αὐτοὺς περὶ ἑαυτοὺς τοὺς Ἕλληνας κατατρῖψαι. Sed corruptum manet

εὐτελέστερα. Quis enim ab ineptae tautologiae crimine defendat hanc verborum coniunctionem: *εὐτελέστερα*, — *βραχεῖ μορίῳ τῆς δαπάνης?* Ne multa: rescribendum suspicor: *λυσιτελέστερα δὲ τάδ' εἶναι κτέ*. — § 5. *τῷ γὰρ Ἀλκιβιάδῃ — προσθεὶς ἑαυτὸν [ἐς πίστιν]*. Qui haec adscripsit non optime intellexit, quid Graece significet *προστιθέναι ἑαυτόν τινι*. Alio additamento haee formula mactata est cap. 50: *προσέθηκέ τε ὡς ἐλέγετο ἐπ' ἰδίοις κέρδεσι Τισσαφέρνει ἑαυτὸν καὶ περὶ τούτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων [κοινοῦσθαι]*, ubi verbum *κοινοῦσθαι* non dubito quin adscriptum sit e simili loco cap. 82. In duobus tantum codd. exstat, unde male receptum est, improbantibus iam Arnoldo et Goellero. — In sequentibus malim: *ἐκ (τοῦ) περιόντος*, inserto articulo.

Cap. 47 § 1. *καὶ [τῷ] βασιλεῖ* Articulum recte omittunt codd. dett. Locum cap. 48 § 4 recte corrigit Dobree: *στασιάσουσι· βασιλεῖ τ'*; pro *στασιάσωσι· τῷ τε βασιλεῖ*, nisi forte lenius scribendum: *στασιάσουσιν· ἔτι τε βασιλεῖ κτέ*. — § 2. *ὅτι ἐπ' ὀλιγαρχίᾳ βούλεται καὶ οὐ πονηρίᾳ [οὐδὲ δημοκρατίᾳ] τῇ ἑαυτὸν ἐκβαλούσῃ κατελθὼν — ξυμπολιτεύειν*. Deleto interpretamento, aliquanto acrius et animo Alcibiadis congruentius haec dicta erunt.

Cap. 54. *πράσσειν ὅπῃ ἂν αὐτοῖς δοκοίη*. Remove soloecismum scribendo *δοκῇ*. Cf. VI 26, VIII 56, 67 etc. Similiter cap. 76 prope fiuem requiro: *οἵπερ ἂν βουλεύωσί* (pro *βουλεύοιέν*) *τι χρηστόν*.

Cap. 56. non debebat Krüger dubitare de expungendo turpi interpretamento *ἢ πρότερον* post *ἔτι μᾶλλον*. Vide adn. ad I 13 § 1.

Cap. 57 med. *δεδιὼς μὴ — ἔτι δὲ [ἐφοβεῖτο] μάλιστα μὴ κτέ*. Mox verba *ὥσπερ — ἀλλήλους* in parenthesi ponenda ob repetitum *οὖν* post *μεταπεμψάμενος*. Nisi forte eam voculam deleri praestat.

Cap. 61 extr. lege *σχόντες* pro *ἔχοντες*. Vide adn. ad III 5. Eodem mendo libera locum IV 25 § 4.

Cap. 62 init. vocabula *ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ* suspecta mihi sunt. Cf. cap. praec. § 1.

Cap. 63 § 1. deleatur *Ἀστύοχος* male repetitum post *νεοῖν*. § 3. *καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἅμα οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τῶν Ἀθηναίων κοινολογούμενοι ἐσκέψαντο Ἀλκιβιάδην μὲν ἐπειδήπερ οὐ βούλεται, ἐᾶν — α ὐ τ ο ὺ ς δ' ἐπὶ σφῶν αὐτῶν, ὡς ἤδη καὶ κ ι ν δ υ ν ε ύ ο ν τ α ς, ὁρᾶν ὅτῳ τρόπῳ μὴ ἀνεθήσεται τὰ πράγματα καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἀντέχειν* (l. *ἀνέχειν* cum Reiskio cl. I 141 § 3) *καὶ ἐσφέρειν α ὐ τ ο ὺ ς ἐκ τῶν ἰδίων* [*οἴκων* abesse mallem] *προθύμως χρήματα καὶ ἤν τι ἄλλο δέῃ, ὡς οὐκέτι ἄλλοις ἢ σφίσιν αὐτοῖς τ α λ α ι π ω ρ ο ῦ ν τ α ς*. Siquidem syntaxis ea est, ut nullus sit Accusativis c. Inf. locus, confidenter corrigo: *α ὐ τ ο ὶ — κ ι ν δ υ ν ε ύ ο ν τ ε ς — α ὐ τ ο ὶ — τ α λ α ι π ω ρ ο ῦ ν τ ε ς*. Unius horum vocabulorum levem corruptelam olim correctorem, ut reliqua ad eandem normam corrigeret, movisse suspicor.

Cap. 65 prope fin. *λόγος τ' ἐκ τοῦ φανεροῦ π ρ ο σ ε ί ρ γ α σ τ ο αὐτοῖς*. Krüger ex aliis libris *π ρ ο ε ί ρ γ α σ τ ο*. Magis ad rem Thuc. scripsisse coniicio *π ρ ο ε ί ρ η τ ο*, quod solum recte coit cum praegresso *ἐκ τοῦ φανεροῦ*.

† Cap. 66 init. *ἐπεὶ ἕξειν γε τὴν π ό λ ι ν οἵπερ καὶ μεθίστασαν ἔμελλον*. Corrigendum *τὴν π ο λ ι τ ε ί α ν*, ut recte legitur 74 § 3 *καὶ ἀντειπεῖν ἔστιν πρὸς τ ο ὺ ς ἔ χ ο ν τ α ς τ ὴ ν π ο λ ι τ ε ί α ν*. † Contrario errore I 127 extr. Pericles dicitur *ἄγων τ ὴ ν π ο λ ι τ ε ί α ν*, ubi cod. Graevianus optime exhibet *τ ὴ ν π ό λ ι ν*, i. e. *τοὺς πολίτας*. Cf. II 65 § 5: *οὐκ ἤ γ ε τ ο μᾶλλον ὑπ' αὐτοῦ (τοῦ πλήθους) ἢ αὐτὸς ἦ γ ε κτέ*.

Cap. 67. *ξ υ ν ε κ λ ῇ σ α ν τὴν ἐκκλησίαν ἐς τὸν Κολωνόν*. Erant comitia *extra ordinem*, *ξύγκλητος ἐκκλησία*. Corrige: *ξ υ ν ε κ ά λ ε σ α ν τὴν ἐκκλησίαν*, cuius lectionis interpretamentum *ξ υ ν έ λ ε ξ α ν* servarunt codd. deteriores. — Prope finem deleverim *ἄνδρας* perperam repetitum post *ἑκατόν*. Deinde suspicor: *πάντων διαφερόντως π ρ ό θ υ μ ο ν* pro *π ρ ο θ υ μ ό τ α τ ο ν*.

Cap. extr. suspectum mihi est *Ἀθηναίων* ante *δῆμον*.

Cap. 69 init. ἐπειδὴ δ' ἡ ἐκκλησία οὐδενὸς ἀντειπόντος [ἀλλὰ] κυρώσασα ταῦτα διελύθη. Non defenditur ἀλλὰ exemplis, quae citat Krüger in Gr. § 56, 12, 2. Ferrem: οὐδενὸς ἀντειπόντος ἀλλ' ἁπλῶς κυρώσασα, aut simile quid. — § 3. οἱ τετρακόσιοι — ἐπέστησαν τοῖς ἀπὸ τοῦ κυάμου βουλευταῖς, οὖσιν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐξιέναι λαβοῦσι τὸν μισθόν. ἔφερον δὲ αὐτοῖς τοῦ ὑπολοίπου χρόνου παντὸς αὐτοὶ καὶ ἐξιοῦσιν ἐδίδοσαν. Si quid horum intelligo, Thuc. scripsit: ἔφερον δὲ αὐτὸν [scil τὸν βουλευτικὸν μισθὸν] τοῦ ὑπολοίπου χρόνου παντὸς αὐτοὶ [i. e. ipsi CDviri, quippe qui iam per vim facti essent senatores] καὶ ἐξιοῦσιν ἔδοσαν. Quod autem vulgo interpretantur: *attulerant autem ipsi mercedem reliqui totius* (*superioris!*) *temporis ipsisque exeuntibus eam dederunt*, non uno nomine ferri nequit; alia ne taugam, μισθὸν φέρειν Graece numquam est *afferre mercedem*, sed constanti omnium usu *mercedem accipere*, *merere*, et τοῦ ὑπολοίπου χρόνου non nisi de tempore sequenti accipi potest.

† Cap. 71 § 1. πρὸς αὐτὰ τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων. Imo τῶν Ἀθηνῶν. † — § 4. κατὰ χώραν [ἐν τῇ Δεκελείᾳ] ἔμενον. Cf. ad IV 14 extr.

Cap. 73 § 5. οἱ τῶν Σαμίων πλείονες. Etiam h. l. nomen proprium abesse mallem.

Cap. 74 § 2 dele ναῦν male repetitum post στρατιώτιν.

Cap. 75 § extr. ἀποστροφὴν [σωτηρίας]. Dele interpretamentum.

Cap. 76 § 3. πόλιν τε γὰρ σφίσιν ὑπάρχειν [Σάμον] οὐκ ἀσθενῆ, κτέ. Quanto elegantius Samus intelligitur quam adscribitur! In vicinia vel de coniectura reponendum fuerat ἀμυνεῖσθαι, quod pro ἀμύνεσθαι exhibet codex Vaticanus. Suavis est Poppo adnotans: ἀμύνεσθαι] Vat. ἀμυνεῖσθαι, *non multo deterius* (*!*)

† Cap. 77. delebam οἱ δέκα πρεσβευταί Ex. Crit. p. 161. † Vocabula iam suspecta Krügero.

† Cap. 79 § 3. προῄσθοντο γὰρ αὐτοὺς ἐκ τῆς Μιλήτου ναυμαχησείοντας emendandum δὴ τούς. †

Cap. 81 extr. *μόνως* sequiorum est. E quibusdam codd. scribatur *μόνον*.

Cap. 84 § 1. *τὸ πλῆθος* [*οἱ ναῦται*] cum Haackio: sed etiam § 2 legendum: *τὸ δὲ πλῆθος* [*τῶν στρατιωτῶν*] *ὡς εἶδον, οἷα δὴ ναῦται, ὥρμησαν ἐγκραγόντες* (Kr. pro *ἐκραγέντες*) *ἐπὶ τὸν Ἀστύοχον*.

† Cap. 86 § 1. *πρεσβευταί*. Semper alibi Plur. num. *πρέσβεις* scribit Thucydides, ut veteres Attici omnes, quod hic quoque ei reddas. † Ni potius expungendum est? — Cap. med. *καὶ ἐδόκει Ἀλκιβιάδης πρῶτον τότε καὶ οὐδενὸς ἔλασσον τὴν πόλιν ὠφελῆσαι*. Mirum est Th. tam inique iudicare de rebus quas antea gesserat Alcibiades. Cf. imprimis quae narrantur V 52 et 84. Fortasse tamen non negligendum h. l. in plerisque iisque optimis libris non *πρῶτον* scribi sed *πρῶτος*, quare fieri potest, ut genuina scriptura haec sit: *καὶ ἐδόκει Ἀλκιβιάδης* (*ἐν τοῖς*) *πρῶτος τότε κτέ*. Nihil tamen affirmo. Certius est in vicinia diu correctum oportuisse cum Dobreo: *ἐν ᾧ σαφέστατ' ἂν Ἰωνίαν καὶ Ἑλλήσποντον εὐθὺς εἶχον οἱ πολέμιοι*.

Cap. 87 § 3. *τροφὴν γοῦν οὐδὲν βέλτιον ἀλλὰ καὶ χεῖρον ὁ Τάμως* [*ᾧ προσετάχθη*] *παρεῖχεν*. Verba inclusa supervacua sunt post § 2 *τῇ δὲ στρατιᾷ προστάξειν ἔφη Ταμὼν κτέ*. Ipse Thuc. si quid addere voluisset, scripsisset, opinor: *ὃς προσετάχθη* Cf. 99 § 1. *ὡς τροφὴν οὐδεὶς ἐδίδου τῶν ὑπὸ Τισσαφέρνους τότε — προσταχθέντων*.

Cap. 89 extr. Vide ad II 65 § 6.

Cap. 90 § 2. *καὶ ἐπειδὴ τὰ ἐν τῇ Σάμῳ σφῶν ἐς δημοκρατίαν ἀπέστη, πρέσβεις τε ἀπέστελλον* [*σφῶν*] *ἐς τὴν Λακεδαίμονα — ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐκ τῆς Σάμου πρέσβεις σφῶν ἦλθον ὁρῶντες τούς τε πολλοὺς καὶ σφῶν τοὺς δοκοῦντας πρότερον πιστοὺς εἶναι μεταβαλλομένους*. In his verbis pronomen *σφῶν* quater legitur: ter recte atque ordine, semel perperam pro *ἑαυτῶν* sive *σφῶν αὐτῶν* (cf. v. c. I 91 § 2), quare errore e praegressis huc retractum suspicor.

Cap. 92 § 2. *πληγεὶς ἐν τῇ* (articulum bene defendit Krü-

ger contra Cobetum) ἀγορᾷ πληθούσῃ καὶ οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου [ἀπελθὼν] ἀπέθανε παραχρῆμα. Participium ἀπελθὼν male coit cum sequentibus. Sine causa Krüger delet insuper tria vocabula his praecedentia. § 8. Θουκυδίδου τοῦ Φαρσαλίου, [τοῦ] προξένου τῆς πόλεως, παρόντος. Articulum e cauda superioris vocabuli prognatum crediderim.

Cap. 95 § 3. bis delenda videntur vocabula τῶν Ἐρετριέων.

Cap. 97 § 1. corrige οἵπερ pro οὕπερ.

Cap. 98. ἐθελοντηδὸν προσπαρακαλέσαντες τοὺς Βοιωτοὺς significare videtur: Βοιωτῶν τοὺς βουλομένους προσπαρακαλέσαντες. Vox formata ad analogiam τοῦ ἡβηδόν (i. e. ὅσοι ἡβῶσιν) et similium.

Cap. 101 § 1. ἐν Ἀργεννούσαις [τῆς ἠπείρου] ἐν τῷ ἀντιπέρας τῆς Μυτιλήνης. Haec vocabula vereor ne male huc retracta sint e sequentibus: καὶ ἀφικόμενοι τῆς ἠπείρου ἐς Ἁρματοῦντα κτέ.

Cap. 105 § 2. διὰ τὴν ἄκραν [τὸ Κυνὸς σῆμα]. Nomen proprium de more a magistellis male repetitum.

Cap. 108 extr. καὶ Κῶν ἐτείχισε. ταῦτα δὲ πράξας καὶ ἄρχοντα ἐν [τῇ Κῷ] καταστήσας — κατέπλευσεν. Deleto additamento τῇ Κῷ et iunctim scripto ἐγκαταστήσας (in vetustis codd. et inscriptionibus saepissime ν̄ non mutatur in γ̄) nanciscemur orationem digniorem historico.

CAPUT II.

QUAESTIONES ETYMOLOGICAE.

I 1. *παλαιότερα.* Atticos non aliter dixisse quam *παλαίτερος* et *σχολαίτερος*, *παλαίτατος* et *σχολαίτατος* rectissime iudicat Ludovicus Dindorfius, quem vide ad Xen. Rep. Lac. X § 8 et XI § 3 et ad Steph. Thes. p. 1688 A. — Euripides H. F. 769 *ὁ δὲ παλαίτερος κρατεῖ.* Hipp. 451 *γραφάς τε τῶν παλαιτέρων,* Med. 68 *ἔνθα δὴ παλαίτατοι θάσσουσι.* Altera forma apud nullum poetam Atticum, quod sciam, reperitur excepto Alexide apud Athenaeum II p. 36 F:

οἶνον δὲ τὸν π α λ α ι ό τ α τ ο ν σπουδάζομεν.

Sed quin *παλαίτατον* rescribendum sit punctum temporis non dubito. Num recte idem Dindorf vel ab recentioribus illam formam alienam esse iudicet definire non ausim. Ut cauti simus suadet Aelii Dionysii — nam huius esse videtur — annotatio apud Photium: *π α λ α ι ό τ ε ρ ο ν καὶ ἄνευ τοῦ ο λέγουσιν.*

C. 5 prope fin. *ἐλῄζοντο.* Ubique edam *λῄζεσθαι*; nam *ληΐζεσθαι* Ionicum est; nec quisquam in animum inducat apud scriptorem Atticum edere *ληιστής* pro *λῃστής*. Iota subscriptum in vetustis libris adscribi solere nemo ignorat.

C. 6 prope fin. *διεζωσμένοι.* Thucydidem scripsisse *διεζωμένοι* diserte testatur Aelius Dionysius apud Photium in v. *σέσωται.* Vide Cobetum Mnem. XI 340, ubi corrigit quod ante statuerat ib. VI 380.

C. 7 init. πλωιμωτέρων. Veram formam πλόιμος ubique Thucydidi reddidit Bekker. Formatur enim a πλόος (πλοῦς), ut κάλλιμος a κάλλος, νόμιμος a νόμος, κάμπιμος a κάμπη, αἴσιμος ob αἶσα cett. Difficilius est dictu, utra forma probanda sit cap. 13 ἐπλώιζον, quam servant codd., quamque metro tuentur Heriod. Opp. 634 et Hom. Il. 24, 12 secundum lectionem ap. Platonem Rep. III p. 388 A, an ἐπλόιζον. Illam tamen probaverim ductam a Ionico πλώω, ut δαΐζω a δαίω, ἀλεγίζω ab ἀλέγω, αἰτίζω ab αἰτῶ, ἐρεθίζω ab ἐρέθω, similia multa.

C. 9 ἐπηλύτην non magis ferendum puto quam si quis Graece scribens usurparet νεηλύτης aut συνηλύτης pro νέηλυς ant σύνηλυς vel προσηλύτης pro προσηλυτος. Relinquenda enim eiusmodi formae sequioribus. Vide Valckenaerium ad Ammon p. 32. Locum Xenophontis Oecon. XI § 4 depravatum esse esse nemo iam dubitat. Reddam igitur Thucydidi ἐπήλυδα, ut alibi legitur apud eum (v. c. 29 extr.) probatosque scriptores omnes. — In extremo capite pro εἴησαν usus Thucydideus postulat εἶεν, et sic corrigam II 72, III 22, VI 96. Altera forma legitur: I 67, II 11, III 10, IV 27, 93, VI 11, 85, VIII 45, 72. Similiter brevior forma restituenda I 38 pro ἐκπεμφθείησαν, VI 64 pro γνωσθείησαν, VIII 53 pro φαίησαν, II 43 pro σφαλείησαν, collatis locis hisce: II 40 κριθεῖεν, III 71 δουλωθεῖεν, IV 19 χειρωθεῖεν, IV 37 ἐπικλασθεῖεν et ἡσσηθεῖεν, IV 58 ξυναλλαγεῖεν, IV 111 ἀνοιχθεῖεν, IV 126 αἰσχυνθεῖεν, VI 34 καταπλαγεῖεν, VII 25 ἡσσηθεῖεν, VIII 81 διαλυθεῖεν, III 68 φαῖεν, VII 44 καταβαῖεν, I 99 ἀποσταῖεν etc. Non magis dubitabo rescribere δοκοίη pro δοκοῖ II 79, 100 et III 6, aut προσχωροίη pro προσχωροῖ IV 105. Cf. ἀπιστοίη I 10, δοκοίη I 136, IV 11, VI 34, προχωροίη II § 1, ταλαιπωροίη I 134, ὑποχωροίη IV 10, χωροίη VI 20, κρατοίη IV 107, ὠφελοίη VIII 23, αἰτοίη VIII 56, παραινοίην VI 9, ὠφελοίην VI 92, etc. Vitiosum quoque est ξυμβαίημεν pro ξυμβαῖμεν IV 61 et εἴημεν pro εἶμεν I 33 et σφαλείημεν pro σφαλεῖμεν VI

11 et σωθείητε VII 77 et κριθείητε II 45. Cf. ἀδικοῖμεν IV 87, ἀποκνοῖμεν et βοηθοῖμεν VI 18; δρῶμεν et ποιοῖμεν I 71, ἀφεῖτε I 139 et Heraclides apud Eust. ad Od. φ 195: ἡ ἀρχαία Ἀτθίς, ait, τὰ εὐκτικὰ συγκόπτει κατ' ἔξαρσιν (l. ἐξαίρεσιν) μιᾶς συλλαβῆς — κοσμηθεῖμεν καὶ διακριθεῖμεν καὶ εἶμεν λέγοντες καὶ τὰ τούτων δεύτερα κοσμηθεῖτε καὶ διακριθεῖτε καὶ εἶτε. Vide etiam Moeridem ed. Piers. p. 93 et 112. — Corrigam deinde στηρίξειε pro στηρίξαι II 49, ἐκπνεύσειε pro ἐκπνεῦσαι II 84. Vide adn. ad IV 62 init. Cf. II 89 ἐπιπλεύσειε, IV 126 πορίσειε, V 8 δείξειε, V 9 ὠφελήσειε, VI 19 ἀποτρέψειε, ἐπιτάξειε, μεταστήσειε, VI 69 προσμίξειε, VI 90 προχωρήσειε, VIII 6 ἀποστήσειε, VIII 50 πράξειε, VIII 81 μεταστήσειε. Reponendum denique φθάσειαν pro φθάσαιεν III 49, νομίσειαν pro νομίσαιεν V 111. Genuinae formae exempla ubique exstant.

C 10 § 4. καὶ οὕτως et II 76 οὐδ' οὕτω. Ceteris locis constanter Thuc. libri servant genuinas formulas Atticas: καὶ ὥς, οὐδ' ὥς et μηδ' ὥς. Cf. I 44 § 2, 74 med., 132, III 33, V 55, 115, VII 28, 74 et 75, VIII 51 med. et 56 et 87. Quare non dubitabo illis quoque locis rescribere καὶ ὥς et οὐδ' ὥς. Similiter ὥς οὖν servatum est III 37 extr. Eundem usum observat nostri imitator Dio C.; quare librariis tribuerim quod LVI 7 § 3 legitur οὐδ' οὕτως. Ceterum rectius fortasse scripseris καὶ ὥς, οὐδ' ὥς, μηδ' ὥς, ὥς οὖν. Eustath. ad Il. A 116 ὅτι — περισπᾶται παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ὥς. φέρεται γὰρ ἐν τοῖς Ἡροδώρου καὶ Ἀπίωνος, ὅτι τὸ ὥς, ὅτε δηλοῖ τὸ ὁμως (l. οὕτως?), περισπᾶται.

C. 13. ἐγγύτατα. Cf. I 13 § 2, 22 § 1, 143, III 40, IV 8, 67, V 74, VI 4, 5, VII 86, VIII 90. Altera forma ἐγγυτάτω legitur III 62. Comparativum ἐγγυτέρω reperies IV 73 et VIII 82. Non ferendum videtur ἀνώτατα IV 110 prope finem pro ἀνωτάτω.

C. 15. ξυνεστήκεσαν et VII 13 καθεστήκαμεν legitur contra constantem usum Thucydidis, qui solis formis syncopatis usus esse videtur. Scribitur enim καθέσταμεν I 32 et VI

18, διέσταμεν IV 61, ἕστασαν IV 56, ἀφέστασαν VII 58, καθέστασαν III 86, VI 6, 15 et VII 28 bis et VIII 76, καθεστάναι I 124, παρεστάναι IV 61, προεστάναι VI 28, περιεστάναι VII 18, 70 et VIII 15, μεθεστάναι VIII 76, ἐγκαθεστάναι I 122. Corrupta a scribis suspicor VI 88, ἀφεστήκεσαν, VII 67 καθεστήκασιν et VIII 75 προεστήκεσαν. Rarius quoque apparent pleniores formae participiorum καθεστηκὸς (IV 97 et VII 67), ξυνεστηκὸς VIII 66 bis, ἑστηκὼς VI 104, ἀφεστηκόσι II 55, IV 76, ἀφεστηκότα I 59, ἀφεστηκότος VIII 96, ἀφεστηκότες I 89, καθεστηκότι I 130, καθεστηκόσι III 39, quam formae syncopatae: καθεστὸς (l. —ὼς) III 9, περιεστὸς (l. —ὼς) IV 10, ἑστῶτες III 23, ἑστώτων V 46, ἀφεστῶτα I 61 et VIII 5, ἀφεστῶσι V 38, ἀφεστῶτες IV 97, VI 10 et VIII 14, ἀφεστώτων VI 10, ξυναφεστῶτα I 59, ἀνθεστῶτας VI 70, ἀνθεστῶτα VII 13, καθεστῶτος I 73, 76, II 2 et V 17, καθεστῶτι III 52, καθεστῶτες II 59, III 53 et VII 64, καθεστώτων I 70, 132 et IV 94, ἐγκαθεστώτων V 70, καθεστῶτας III 40, V 44 et 88, καθεστῶτα III 56 et V 30, περιεστῶτος III 34 et IV 55, προεστῶτες VIII 81 et 90, προεστῶτα VIII 65, προεστώτων III 11, προεστῶσι VIII 16, ξυνεφεστῶτες II 75, ξυνεστῶτες VI 96, ξυνεστώτων VIII 73, ξυνεστῶσι VIII 66 et 73. Nusquam contra syncopatur forma feminina sed summa constantia scribitur: ἀφεστηκυίας I 60, καθεστηκυῖαν I 124, ἀντικαθεστηκυίας I 71, προκαθεστηκυίας II 2 et alia plurima, quae enumerare nihil attinet, quia formae ἑστῶσα nullum exemplum reperitur. — Eadem ratio observatur in Perfecto τέθνηκα, cuius formae pleniores hae sunt: ἐτεθνήκεσαν VII 58, τεθνηκὼς III 98, τεθνηκότος III 90, IV 38 et VII 1, τεθνηκότα IV 50, τεθνηκότες II 6, syncopatae hae exstant: τεθνᾶσι III 113, τεθνάναι VIII 92, προτεθνάναι II 52, τεθνεῶτος III 109, IV 38, V 13 et VI 103, τεθνεῶτες IV 40, τεθνεώτων I 8, 126, III 104, V 1, VII 57 et VIII 38, τεθνεῶσι IV 40. Vel certius est Thucydideam non esse formam ἐδεδοίκεσαν pro ἐδέδισαν, quae exstat IV 27. Con-

stanter enim apparent formae syncopatae: ἐδεδίεσαν (l. ἐδέδισαν) V 14, δέδιμεν III 53, 56 et 57, δέδιτε IV 126, δεδιέναι I 136 et II 72, δεδιὼς IV 24, 86, VII 73, VIII 57, δεδιὸς I 36, δεδιότα VIII 52, δεδιότες III 101, IV 46, V 38, 50, VI 36, 88, VII 71, VIII 39, δεδιότων VIII 7, δεδιότας VII 75 bis. — Extr. cap. Ἐρετριέων. De hac similibusque formis vide quae disputavit Cobet ad Hyperidem p. 43 sqq. Sequior forma (si describenti fides) iam apparet in inscriptione Attica C. I. 102 exarata sec. Böckhium intra Ol. 100 et 115, continenti pactum Piraeenses inter et theatri redemptores. Ibi bis legitur Πειραέας, semel Πειραέων, semel Πειραιέα, quae forma ter exstat in inscr. 108 (post Ol. 134), Ἁλαιέως, bis in inscr. 124 (post Ol. 152), Διὸς Πολιῶς in inscr. 141 (Ol. 89—90), sed in inscr. 70 (Ol. 81 vel 82) ΔΙΟΣ ΠΟΛΙΕΟ[Σ], in qua scriptura istis formis sane aliquantum foret praesidii, modo satis constaret non esse hunc describentis errorem. Sed suspectam eam reddit alius manifestus in ea inscriptione error: καὶ τὰ κοινὰ τῶν Σκαμβωνιδῶν ΣΟΟ καὶ ἀποδώσω, ubi vix dubito verum esse ΣΟΣΟ i. e. σώσω, nam quod inde fecit Böekh. σωῶ non est assis unius. Inscr. 153 habet Παιανιῶς, 186 (aet. Imp.) Ἀζηνιέως, 258 (rec.) Πειραιέα et sic in inscr. 410 (rec.), 478 (post a 727 u. c.) Ἁλαιέως et Παιανιέως, 765 (rec.) et 766 (rec.) Σουνιέως, 73 C. Addend. (sec. V. a. Chr.) Ἑστιαιᾶς, 2265 (rec.) Ἐρετριέων bis, 2353 (Ol. 120) Καρθαιέων bis et sic 2354 et 2357, 2374 (bonae aetatis sed post Euclidem sec. B.) Πεδιέως.

Cap. 21. τὰ ἀρχαῖα. Adhibita crasi scripserim τἀρχαῖα. Craseos exempla apud Thuc. haec sunt: τἆλλα (constanter), τἀγαθά, τἀδικήματα, τἀληθῆ, τἀνδράποδα, τἄλγιστα, ταὐτά, τἀργύριον, ταὐτόματον, τἀναντία, τἀκεῖ, τἀκείνων, θάτερα, τἀνθάδε, τοὔνομα, τοὐπίγραμμα, τοὔμπαλιν, τοὔσχατον, τοὐναντίον, τοὐπίσω, κἀκεῖνος, κἀκείνου, κἀκεῖνον, κἀκεῖνοι, κἀκείνων, κἀκείνοις, κἀκεῖθεν, κἂν τούτῳ, κἀνταῦθα, κἀγώ, κἀγαθῶν; quarum crasium maior pars frequenter in libris reperitur, frequenter nostro reddenda est.

C. 25 *προέχειν.* In hoc verbo aliisque similibus vocales tam saepe coalescunt apud Thuc., ut haud absurde suspiceris ubique scribendum esse *προὔχων, προὔχειν, προυχώρει, προυσταύρωσαν, προὔταξαν, προὔφερον, προυμάχοντο, προυτετελέκει, προυπιχειροῦνται, προὔπεμψαν, προὔθεντο, προυκεχώρηκε, προυφείλειν,* similia multa, quae ennmerare nihil attinet. Male autem vulgo editores addere solent coronidem, si quidem non crasis haec est sed contractio. Eodem inre scribas, ut hoc utar, *ἐτιμών, ἐφιλοὺν, ἐμισθοὺν,* similia.

C. 33 *εὐπραξία.* Thucydideum esse *εὐπραγία* diserto constat Photii testimonio, qui habet: *εὐπραξίαν· οἱ παλαιοὶ κωμικοὶ διὰ τοῦ ξ. Θουκυδίδης δὲ διὰ τοῦ γ,* ubi vide Nabernm p. 233.

C. 34. *μαθέτωσαν* forma est Macedonicae originis, pro *μαθόντων,* quales non reperio in inscriptionibus ante Ol. 118 [1]), rarissimeque apparent in libris Thucydideis, unde eas expellere non dubitabo. Legitur III 39 *κολασθήτωσαν* pro *κολασθέντων,* III 67 *ὠφελείσθωσαν* pro *ὠφελείσθων,* III 92 *κτάσθωσαν* pro *κτάσθων,* VIII 18 extr. bis *ἔστωσαν* pro *ἔστων* s. *ὄντων*, quornm illud historico reddam. — Videatur Moeris p. 15 i. v. *ἀγόντων* ibique Piersoni adnotatio.

C. 38 med. *πλέοσιν.* Thuc. scribendi mos postulat *πλείοσιν.* Docet enim diligens huius comparativi in codd. Thucydideis observatio eum non aliter declinari ab historico quam hoc schema indicat:

Num. Sing.

N. *πλείων — πλέον.*
G. *πλείονος.*
D. *πλείονι.*
A. *πλείων — πλέον.*

1) Menandrum, cuius prima fabula *'Οργὴ* docta est Ol. 114 a. 3, in *Δεισιδαίμονι* dixisse *περιμαξάτωσαν* et *περιθεωσάτωσαν* metro constat. Sed labeotia Graecitatis multa esse apud Menandrum indicia in vulgus notum est. Diligenter formas antiquiores magistelli solent explicare adscriptis formis novitiis velut Schol. ad V 18 § 7 *ἀποδόντων*] *ἀποδότωσαν,* unde explicandum hic illic has pro illis substitutas esse.

Num. Plur.

N. πλείους — πλείω.
G. πλειόνων.
D. πλείοσι(ν).
A. πλείους — πλείω.

Vitiosum est πλεῖον II 21, 29, III 11, 37, IV 106, 128, VI 34, V 109, VII 63, VIII 53 et 81; πλέονος I 75, IV 17, 21, 30, 98; πλέονι I 73, 121, IV 35, 61, VII 2, VIII 48; πλέω I 81, II 98, 120, IV 19; πλέονα IV 82, V 47, πλεόνων IV 17, 29, VII 27, VIII 67, πλέοσι I 38. Formarum genuinarum tam ingens est apud nostrum copia, ut eas notare supersedeam. — Praeterea adeo raro in Nominativis et Accusativis utriusque numeri apparent formae non contractae πλείονες, πλείονας, πλείονα, ut ab iis prorsus abstinuisse historicum veri ducam simillimum, quod valet non tantum de πλείων sed de omnibus comparativis in ων. Legitur *ΠΛΕΙΟΥΣ* I 51, 55, 63, 87, 143, II 4 bis, 8, 89, 91, III 7, 11, 20, 22, 23, 32, 50, 107, IV 14, 30, 32, 68, 87, 88, V 2, 59, 73, 80, VI 33, 52, 60, VII 12, 34, 40, 43, 48, 51, 63, 70, 72, VIII 10, 29, 32, 39, 42, 53, 66, 80, 102. *ΠΛΕΙΩ* I 3, 13, 18, 81 (πλέω), 120 (πλέω), II 60, 67, 89, III 37, 65, 83, IV 19 (πλέω) 64, 73, 117, 121, V 69, VI 2, 23, 33 bis, VII 28, 45, 55, 58, 63, VIII 39, 45, 48, 96. *ΕΛΑΣΣΟΥΣ* I 8, 63, 83, 110, II 31 bis, III 17, 68, 75, 87, IV 32 bis, 44, 56, 101 bis, 126, VII 34, 72, 75, 87, VIII 25, 39, 53, 76, 87, 105. *ΕΛΑΣΣΩ* I 11, 40, 112, 122, 144, II 13 bis, 39, III 56, 112, IV 66, VI 36, VII 15, 23, 28 bis, VIII 48. *ΗΣΣΟΥΣ* I, 8, 80, III 53, 83, 97, IV 72, V 111, VI 69, VII 42. *ΗΣΣΩ* I 76, 77, III 45, VI 68, VII 48. *ΑΜΕΙΝΟΥΣ* I 143, III 57, 65, 67, 82. *ΑΜΕΙΝΩ* III 43, 48. *ΒΕΛΤΙΟΥΣ* VIII 43. *ΒΕΛΤΙΩ* II 85, VII 17, 63, VIII 31. *ΚΡΕΙΣΣΟΥΣ* II 89, III 83, IV 29, V 9, VI 80, VII 41, 44, 48.

ΚΡΕΙΣΣΩ IV 10, VI 37. ΧΕΙΡΟΥΣ I 96, II 45, 62, III 9, 65, IV 114, VIII 76. ΧΕΙΡΩ IV 18, 89, V 111, VII 71, VIII 45. ΜΕΙΖΟΥΣ I 9, III 82, VII 28. ΜΕΙΖΩ I 6, III 56, 112, VI 16, VII 75. ΡΑΙΩ V 36. ΑΙΣΧΙΩ V 11. Secundum haec 181 exempla corrigere liceat πλέονας II 11, IV 73, πλείονας VI 38, πλείονες VIII 73, πλείονα II 44, IV 128, V 47, ἐχθίονα IV 86, μείζονα II 11, κρείσσονας V 101. Fortasse autem hoc licebit statuere: Atticos vetustiores in oratione pedestri a formis non contractis prorsus abstinuisse. — Cf. Moeris p. 34 i. v. ἀμείνω, p. 95 i. v. βελτίους et p. 177 i. v. ἥττω.

Cap. 41 extr. φιλονεικίας. Adiectivum φιλόνεικος e Graecorum scriptis eximendum esse et ubique mutandum esse in φιλόνικος certa docet analogia, siquidem a subst. νεῖκος formari debuerat φιλονεικής, ut πολυνεικής. Quoniam vero φιλονεικής nusquam exstat, veri est simillimum, non magis Graeca esse φιλονεικεῖν et φιλονεικία, sed semper et ubique, apud antiquiores certe (nam sequiores nunc non moror) Graecos corrigendum esse φιλονικεῖν et φιλονικία, neque eos audiendos esse, qui haec in bonam tantummodo partem, ista vero in malam dici autument.

Cap. 50 ἐπεπαιώνιστο. — Παιωνίζειν pro παιανίζειν non magis ferendum quam παιὼν pro παιάν, cui formae magis parcere solent librarii quam illi, quamque unice veram esse pauci dubitant. Veram formam h. l. servant F et mg. Steph; Cass. Aug. ἐπαιώνιστο, quod m. rec. bene correxit. Cf. VV. LL. II 91, IV 43, 96, VI 32, VII 44, 65.

Cap. 74 σῶοι. Cf. Cobet Mnem. VI 368, VII 9 et X 91.

Cap. 81 extr. πανθήσεται et ἐπαύθην (v. c. II 77 extr. et V 100, ubi tamen in bonis codd. legitur πανσθῆναι) frequenti errore scribitur in libris Thucydideis. Σ enim addidisse veteres abunde constat. Vide Cobetum in Mnem. IV 380 et VII 426. In vicinia idem pro τάμωμεν, quod Ionum est, τέμωμεν nostro reddi iussit.

Cap. 91. Θεμιστοκλῆς. Apud Aristophanem ceterosque co-

micos omnes nomina propria composita cum *κλέος*, excepto uno *Ἡρακλῆς* [haec sola forma reperitur apud comicos, utraque apud tragicos] omnia constanter terminantur in *κλέης*, velut *Περικλέης*, *Φιλοκλέης*, *Θεμιστοκλέης*. Quocirca, etsi in eius codd. non est hodie huius scripturae ullum vestigium, non aliter olim scripsisse Thucydidem probabile esse arbitror. Quam sit in talibus sublesta librorum fides, cum aliunde apparet tum inde quod genuinae quaedam vocabulorum formae sine vestigio perierunt. In eo numero est verbum Atticum *ῥόφειν*, in quo sequiorum consuetudo ita invaluit, ut hodie ubique legatur *ῥοφεῖν*, etsi, quod diserte docemur ab Eustathio ad Od. *β* 7, *Αἴλιος δὲ Διονύσιος* (de cuius grammatici meritis vide quae disputarunt Cobet in Mnemosynes X 50 sqq. et Naber in prolegomenis ad Photii lexicon p. 24 sqq.) *ῥόφειν φησὶ λέγεσθαι ὡς γράφειν καὶ ῥόφουσιν ὡς γράφουσιν*. Similiter ex eodem forsitan fonte Etym. M.: *ῥοφῶ. οἱ Ἀττικοὶ ῥόφω λέγουσι βαρυτόνως*. Quae vero ibidem adduntur documento sint, quid sero natos Graecorum posteros moverit, ut *ῥοφῶ* scriberent et *ῥοφᾶν*. Additur enim: *οὐχ ὑγιῶς· ὁ γὰρ μέλλων ῥοφήσω*. Quasi vero *μελλήσω*, aut *βαλλήσω* aut *τυπτήσω* aut *οζήσω* formentur a *μελλῶ* aut *βαλλῶ* aut *τυπτῶ* aut *οζῶ*. Hinc Aristophani Vesp. 812, 906 et 982 quantocyus reddatur *ῥόφειν* et *ῥόφω*, similiterque corrigantur loci hi: Aesch. Eum. 254 et Soph. Trach. 1057.

Cap. 103. *ἔχθος* et *ἔχθρα* promiscue Th. usurpat. Illud praeter h. l. legitur I 33, 95, II 11, III 101, VI 61: hoc II 68 bis, IV 20, 24, V 95, VIII 85 bis et 108.

Cap. 108 *δενδροτομήσαντες*. De caedendis arboribus Thucydides et antiquiores utuntur verbo *κόπτειν*, sequiores fere *τέμνειν*. Hinc illis tribuo formam *δενδροκοπεῖν*, quae salva evasit apud Xenophontem Mem. II 1 § 13 et apud Demosthenem p. 256 in Byzantinorum psephismate, quod genuinum esse demonstravit Cobet Mnem. XI p. 195 sqq. Eadem olim usus videtur Aristophanes Pac. 747, ubi hodie legitur *κἀδενδροτόμησε τὸ νῶτον*. Cf. *κυνοκοπῆσαι τὸ νῶ-*

τον apud eundem Eq. 289. Vide Phrynichum B. A. p. 49, 3. Thucydidi h. l. reddam δενδροκοπήσαντες.

Cap. 129 ὑπισχνῇ et VI 14 ἡγῇ locum cedant formis genuinis in ει. Cf. Eustathius ad Il. Z 261 et ad Od. μ 295.

Cap. 144. δηλωθήσεται. Thucydidi reddendum δηλώσεται et VI 80 § 4 τιμήσονται pro τιμηθήσονται. Futurorum Med. pro Pass. apud Thuc. exempla collegit Krüger in Indice. Cf. Pierson ad Moer. p. 367.

Lib. II 13 § 3. ἀπανηλώθη. Vetustiori Atthidi propriae sunt formae ἀνάλουν, ἀνάλωσα, ἀναλώθην, ἀνάλωκα, ἀναλώκη. Cf. I 109, III 17 bis, VII 30 et 83, VIII 31, 45, 65. Mature tamen alteram formam invaluisse apparet ex titulo ap. Böckhium C. I. 147, qui exaratus Ol. 92 a 3 (= 409) habet: Ἀθεναιοι ἀνελοσαν ἐπι Γλαυκιππο ἀρχοντος κτέ. Moeridis annotationem p. 25 i. v. ἀνηλωμένον transpositione sanandam esse nemo iam dubitat.

Cap. 21. ἑωράκεσαν. Semper et ubique corrigendum esse ἑόρακα, ἑοράκη, cett. liquido constat e poetarum locis. At vel sic tamen editores librariis obtemperantes retinent formas barbaras.

Cap. 34. αὐτοῦ. Hac forma et altera αὐτόθι promiscue Th. utitur haud secus quam Aristophanes, apud quem illa saepe haec bis tantum occurrit: Ran. 275 et Eq. 119. ΑΥΤΟΥ noster habet II 34, 38, 52, 81, III 72, 112, IV 5, 28, 68, 124 (?), 129, V 10, 65, VI 34, 57, 74, 77, 78, VII 3, 39 (e coniectura pro αὐτοῖς, ita ut dubium sit utra ibi forma sit verior) 40, 51, 78, VIII 28, 77, 84, 90 et 99. ΑΥΤΟΘΙ est I 104, II 48, 70, 93, III 34, 104, IV 31, 50, 97, V 4, 61, VI 50, 70, 100, VII 24, 29, 33, 43, 49, VIII 56.

Cap. 38. ἐπεισέρχεται. Euphoniae scil. causa, quod existimant quidam (cf. Poppo in proleg. p. 212), Th. paucissimis quibusdam locis usurpasse formam εἰς parum est me iudice probabile. Eundem abstinuisse a forma εἴσω veri duco simillimum, licet illa exstet I 134, II 76, 83, VI 44, 57, 96.

At ἔσω reperitur II 90 bis, 100, III 21, eamque formam ubique restituendam esse vix dubito.

Cap. 44. ἰθάς pro ἠθάς apud Atticos alibi non memini me legere, nec tamen hanc formam pro illa substituam propter Aelii Dionysii verba apud Eustathium ad Od. δ' 16: ὁ ἰθάς, ὃν τινὲς καὶ ἡ θάδα λέγουσιν, ὥς φησιν Αἴλιος Διονύσιος. Hodie quod sciam, ἰθάς praeter h. l. non legitur nisi apud Iones et sequiores. Poetarum loci alteram postulant.

Cap. 52. καιομένου. Atticum esse κάω, κλάω, ἀεί, ἀετός, ἐλάα, sim. monere putidum foret, nisi pertinaciter librariorum errores foverent editores paene omnes.

Cap. 54. εἴκαζον. Recte Bekker et Poppo e Laurentiano receperunt ᾔκαζον. Cf. VI 92. Vide etiam Moeridem p. 182 i. v. ᾔκασα.

Cap. 76. Ποτίδαιαν. Thucydidi ubique redditurus sum veriorem formam per diphthongum ει, quam nuper Dindorf e Thierschii emendatione reddidit Aristophani Equit. 439. Haec bis servata est in antiquo epigrammate insculpto lapidi Ol. 87 1 (ap. Böckhium C. I. 170), quo epigrammate celebrantur Athenienses, qui occubuerant ante moenia Potidaeae. Cf. Thuc. II 58. Legitur ibi vs. 6: Ποτειδαίας δ' ἀμφὶ πύλας ἔ[πεσον] et vs. 10 πρόσθε Ποτειδαίας οἳ θάνον ἐμ πρ[ομάχοις]. Eandem formam praebet alius titulus (171) exaratus Ol. 89, 1 vs. 40. Alteram in Inscriptionibus non repperi.

Cap. 77. φακέλλους. Graecum esse φάκελος ut σφάκελος, ἄγγελος sim., non φάκελλος metro evincitur ap. Eurip. Cycl. v. 242: θήξεις μαχαίρας καὶ μέγαν φάκελον ξύλων. Videatur Lobeck. Pathol. p. 107.

Cap. 81 med. ὑπὸ τῶν ἐκείνῃ ἠπειρωτῶν. Adverbium ἐκείνῃ pro ἐκεῖ, quod formatum est ad analogiam voc. ταύτῃ et τῇδε = ἐνταῦθα, nusquam reperio apud poetas Atticos, rarius in antiquo sermone pedestri, paucis locis Thucydideis: II 81, III 88, 109, IV 7 et 77. ΕΚΕΙ contra legitur I 36, 39, II 25, III 115, IV 48, 85, 89, 103, VI 11, 17, 18 ter, 22, 34, 36, 76, 77, 83, 84, 85, 87, 90, 91, 92,

VII 1, 4, 16 bis, 25, 28, 37, 64, VIII 6, 49, 64. Quare non possum quin valde suspectum habeam *ἐκείνῃ*.

Cap. 81. *ἄποθεν*. Inter hanc formam et *ἄπωθεν* saepe variant codices, inque varias partes discedunt critici. Dirimunt eam litem poetae, qui hanc (*ἄπωθεν*) tuentes illam aversantur. Sequitur ergo *ἄπωθεν* analogiam adverbiorum *ἔσωθεν*, *ἔξωθεν*, *ἄνωθεν*, *κάτωθεν*.

Cap. 86. *Ἀχαϊκῷ*. Utrum *Ἀχαϊκός*, *ἀρχαϊκός*, *Ἀλκαϊκός*, an *Ἀχαιικός*, *ἀρχαιικός*, *Ἀλκαιικός*, similia, scribendum sit e codicibus sciri nequit, obtemperandumque in ea re veterum grammaticorum praeceptis, quos scripturam per duplex iota commendare notum est. Cf. Phrynichus in v. *Ἀλκαϊκὸν*, *ᾆσμα* et Lex Seguer. p. 449. Si Eustathius ad Od. *γ* 250 *Ἀχαιικὸν* tribuit *τοῖς παλαιοῖς* (sic), *Ἀχαϊκὸν* vero *τοῖς μεθ' Ὅμηρον* id non magis debet aliquem morari quam ex illius sententia *ἐχθραίνειν* pro *ἐχθαίρειν τοῖς μεθ' Ὅμηρον* proprium esse, ut idem ait ad Od. *δ* 105. — Scribendum igitur apud Thucydidem *Παναθηναιικός*, *Κορκυραιικός* [1]), (ut recte editur *Ἀναιῖτις* et *Ἀναιιτῶν* et *Πλαταιίδα*), *Θηβαιίδα*, *Πειραιικῆς*, *Ἀγραιίδα*, cett.

Cap. 91. *ἀντίπρῳροι*. In *πρῷρα* et derivatis iota subscriptum perperam omittere solent libri Thucydidei. Hac quoque in re sequar Grammaticos veteres, quorum placitum confirmat vocabuli origo ex *πρώειρα*. In verbo *σώζω* (an *σῴζω*) scribendo ipsos veteres sibi non constitisse efficias ex Etymol. M. p. 741, 27 et in antiquis inscriptionibus id verbum utroque modo scribitur; quapropter quominus in hoc verbo sequamur

1) Ezechiel Spanheim *Observ. in Callimachi hymn. in Delum* vs. 156: „Veteres insulae nummi, indubii ac domestici testes, constanter ***ΚΟΡΚΥΡΑ*** et ***ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ*** praeferunt." Has formas ubique pro *Κέρκυρα* cett. restituendas esse rectissime idem perhibet. Frustra viri docti obmoverunt locum Eustathii ad Dionys. Perieg. vs. 495, unde nihil aliud apparet, quam iam illius aetate libros veteres fluctuasse inter utramque scripturam. Quod enim addit de utroque nomine distinguendo, quis sine teste Episcopo credat, denegata fide *testibus domesticis atque indubiis?*

libros MSS. nihil obstat. Aliter res se habet in nomine insulae *Μινῴα* (III 51, IV 67 et 118), quod, quippe natum ex *Μινωΐα* pessime editur sine iota.

Cap. 101. *βορέαν*. Eadem forma legitur III 4, 23, VI 99, 104. Semel occurrit altera *βορρᾶν* VI 2. In illa tam tragici quam comici poetae amice conspirant; haec contra est ubi metro excludatur v. c. apud Arist. Vesp. 1119. Cf. ib. 265. Quare Thucydidem quoque illorum aequalem sola forma *βορέας* usum esse non dubito. *Βορρᾶς* contra frequens est apud sequiores. Ceterum cum utraque forma Eustathius ad Il. I 5 non male comparavit *στερεός* et *στερρός*.

Cap. 102. *Ἀπόλλω*. Eadem Accusativi forma recurrit IV 97 extr. Atticam esse dubium non est. Vide Moeridem p. 33. A tragicis promiscue usurpatur cum altera *Ἀπόλλωνα*. Comici fere abstinent praeterquam in formulis *νὴ — μὰ — ναὶ μὰ τὸν Ἀπόλλω* (*Ποσειδῶ*), et hunc morem sequuntur scriptores pedestres praeter unum Thucydidem, si fides librariis.

III 9. *καθεστός*. Verum est *καθεστώς* et IV 10 *περιεστώς*. Utroque loco variant libri, quorum tamen nulla est in his minutiis auctoritas. Sola spectanda est terminationis origo ex *αός*. Cf. Matthiae Gr. § 198, 3.

Cap. 23. *ἀναβιβήκεσαν* (cf. VII 4), IV 90 *καταπεπτώκει*, V 11 *προκεχωρήκει*, 35 *ἀποδεδώκεσαν*, VII 33 *ὑπολέλειπτο*, 44 *ἀναβεβήκει* (sed augmentum babent *AFH*), VIII 15 *ἀνακεχωρήκεσαν*, VIII 66 *τεθνήκει*, VII 72 *τε πεπόνθεσαν*. His fere locis apud Thucydidem desideratur augmentum syllabicum, quod iubente Grammatica Attica ei reddere non dubitabo.

Ibidem *ὑπονειφομένη* et IV 103 *ὑπένειφε*. De bis vide Cobetum ad Hyperidem p. 57. Quam sit vetusta haec scribendi iota productum per *ει* consuetudo documento esto titulus apud Böckhium C. I. 142, qui pertinet ad Ol. 91—92, in quo exstat *ΤΕΙΣΑΜΕΝΩΙ* pro *ΤΙΣΑΜΕΝΩΙ*. Eadem vero aetate abusus iam eo processerat ut quadratario exciderit *ΠΕΝΤΕΛΕΙΚΟΙ* (*λίθοι*) pro *ΠΕΝΤΕΛΙΚΟΙ*. Vide C. I. 160, qui titulus exaratus est Ol. 92, 4.

Cap. 38. *ἐοικότες*. Atticos dixisse *εἰκώς*, *εἰκέναι*, *εἴξασιν* cett. tam poetarum quam veterum Grammaticorum testimoniis abunde constat. Videatur Cobet Mnem. III 145, V 264 et VII 9.

Cap 54. Tandem Thucydidi reddam *δεδραμένων* pro *δεδρασμένων*.

Cap. 67. *παρηνόμησαν* pro *παρενόμησαν* barbarum est.

Cap. 85. *ἐ λ ή ι ζ ο ν* *τοὺς ἐν τῇ νήσῳ* et IV 41 *ἐ λ ή ι ζ ό ν* *τε τὴν Λακωνικήν*. Utrobique *ἐλῄζοντο* corrigere occupavit Cobet ad Hyperidem p. 49.

Cap. 87. *διακωχή*. De vera scriptura vide quae disputarunt Valckenaer ad Ammonium cap. V, Pierson ad Moeridem p. 86 et 220, L. Dindorf in Thesauro I 2 p. 428 et Cobet Mnemos. V 188 sqq., X p. 76 et 88 sqq. Corrupta lectio imposuit Hesychio i. v. *κ ω χ ε ύ ο υ σ ι ν· ὀχοῦσι*, *μετεωρίζουσι*. *Σοφοκλῆς Καμικοῖς· πιστοί μ ε κ ω χ ε ύ ο υ σ ι ν ἐν φορᾷ δέμας*. Nam Sophocles procul dubio dederat *μ' ὀ κ ω χ ε ύ ο υ σ ι ν*, ut bene intellexit G. Dindorf in ed. V poet. scen. Gr. p. 137 a.

Cap. 90. *ἀντιπολέμιοι*. Veram formam *ἀντιπόλεμοι* servavit Dio C. XXXVI 20 § 4.

Cap. 23. *ἐ ξ ε τ ρ ύ χ ω σ α ν*. III 48 § 2 *ἐ κ τ ρ υ χ ώ σ ε ι ν*. De his locis mentionem non facit Cobet Mnem. V p. 101 sq., ubi contendit IV 60 et VII 28 rescribendum esse *τ ε τ ρ υ μ έ ν ο υ ς* et *τ ε τ ρ υ μ έ ν ο ι* pro *τ ε τ ρ υ χ ω μ έ ν ο υ ς* et *τ ε τ ρ υ χ ω μ έ ν ο ι*. Ut taceam praesidio esse his formis illas neque ullo loco Thucydideo variare libros, non parum me movet MIMNERMI, *εἴ τῳ ἱκανὸς τεκμηριῶσαι*, testimonium, qui in praeclara elegia apud Stobaeum XCVIII 13 vs. 11 sq. sic cecinit:

πολλὰ γὰρ ἐν θυμῷ κακὰ γίγνεται· ἄλλοτε οἶκος
τ ρ υ χ ο ῦ τ α ι, *πενίης δ' ἔργ' ὀδυνηρὰ πέλει*.

Minoris est nec tamen nullius in hac quaestione momenti observatio apud Cassionem Dionem, qui vehementer solet delectari formis vetustis ex Atticorum praesertim Thucydidis libris conquisitis, reperiri *τετρυχωμένοι* XXXVI 23 § 3. Idem

47 § 2 habet ἐκτρυχώσειν et LI 18 § 2 ἐκτρυχωθεῖεν. His omnibus permoveor ad credendum iam mature apud Graecos iuxta formas τρύχειν, τρύσειν et τετρῦσθαι nata esse τρυχοῦν, τρυχώσειν, τρυχῶσαι, τετρυχῶσθαι. Cf. Photius ἐτρύχωσεν· ἐξέτριψεν. Propterea minime nego esse ubi librarii formam sibi notiorem τετρύχωμαι pro altera τέτρυμαι substituerint. Hoc v. c. factum videtur apud Polyb. I 11 § 2 τετρυχωμένοι ὑπὸ τῶν πολέμων, ubi non dubito veram esse variam lectionem τετρυμένοι. *Fieri potest*, ut idem factum sit apud Thucydidem, sed nullam causam satis idoneam video exstare, cur id revera factum esse *contendamus*.

Cap. 94. Δημοσθένην. Ubique scribam Δημοσθένη, Ἑρμοκράτη, sim., licet plerumque repugnantibus libris. Has enim formas vetustior Atthis sola admittit. Vide G. DINDORFIUM, *Nachträgliche Bemerkungen zu den poetae scenici Graeci*. Ad recentiorem Athidem pertinere videtur Moeridis notula p. 134.

Cap. 111. ἀθρόοι. Eustathius ad Od. α 27 e veterum Grammaticorum praeceptis hoc vocabulum cum derivatis iubet scribi cum spiritu aspero. Utilia quaedam monet Pierson ad Moeridem p. 19 i. v. ἄθρους. Dissentit auctor Lexici περὶ πνευμάτων, quod pone Ammonium edidit Valckenaer, p. 189: τὸ ᾱ πρὸ τοῦ ϑ̄ ψιλοῦται. οἷον — ἀθροίζω. Sed vulgarem potius quam Atticum consuetudinem is spectare videtur. Idem p. 191 sic scribit: τὸ Α πρὸ τοῦ Ν ψιλοῦται. ἀνία, ἄνεμος, ἀνεμώλιον. Ἀνύω, ὃ καὶ ἀνύτω Ἀττικῶς γράφεται. καὶ τὰ λοιπά. Cf. Gregorius Corinthius § 26 ed. Schaefer, qui laudat verba Thuc. II 75 καὶ εἴτι ἄλλο ἀνύτειν μέλλοι ἐπιβαλλόμενον. Attamen Atticos dixisse ἁνύτω per spiritum asperum contendunt ceteri. Moeris p. 179 ἥνυσα, δασέως, Ἀττικῶς. ψιλῶς, Ἑλληνικῶς. Bekk. An. Phryn. p. 14 ἁνύειν (sic) δασύνουσιν οἱ Ἀττικοί. καὶ δῆλον ἐκ τῆς συναλοιφῆς. καθήνυσαν γάρ. Bekk. An. Συναγωγὴ Λεξ. Χρησ. p. 411 ἁνύσαι: δασέως· τὸ σπεῦσαι καὶ συντελέσαι et ibidem ἀνύττειν (sic) οἱ Ἀττικοὶ ὅπερ ἡμεῖς· ἁνύειν

δὲ τὸ σπεύδειν. δασεῖα δὲ ἡ πρώτη κτέ. Aelii Dionysii esse hanc de aspiratione huius verbi doctrinam discimus ex Eustathio ad Il. Υ 451 ἐπὶ τοῦ σπεύδειν οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγον ἀνύειν. Αἴλιος δὲ Διονύσιος φησι καὶ ὅτι δασεῖα ἡ πρώτη. τουτέστιν ἐδάσυνον οἱ Ἀττικοὶ τὴν ἀρχουσαν τοῦ ἀνύειν. Vide praeterea Dobreum ad Plutum vs. 607. — Thucydidi ego reddituras sum ἁθρόος, ἁθροίζω et ἁνύτω.

IV cap. 2. ἦρος. Substantivum ἔαρ apud Thucydidem in Nom. et Acc. *numquam*, in casibus obliquis *semper* contrahitur.

Cap. 6 πρωΐ. Atticorum more scribam πρῴ. Cf. Pausanias ap. Eustathium ad Il. Ο 465. Lib. VII 19 pro πρωΐτατα corrigam πρῳαίτατα, VII 39 init. et VIII 101 extr. πρῳαίτερον pro πρωΐτερον, utrumque praeeunte Bekkero.

Cap. 12 ἐλειποψύχησε. Plutarchus de glor. Ath. III, ubi hoc Brasidae facinus respicitur, servavit veram formam λιποψυχῶν. Cf. Cob. Mnem. III 138, 157 et IV 262 sq.

Cap. 25. ἀπολλύουσι. Antiquior Athis hanc similesque formas ignorat. Lege igitur ἀπολλύασι et V 19, 23 et VII 51 extr. ὤμνυσαν pro ὤμνυον. Phrynichus B. A. ἀπολλύασιν ὥσπερ δεικνύασι καὶ ὀμνύασιν Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ ὀμνύουσι καὶ δεικνύουσι καὶ ἀπολλύουσι. Cf. idem p. 40, 9; Moeris p. 12, 25, 26, 28, 168, 281, 337, 425. Quod autem apud Gramm. B. A. p. 430, 28 legitur ἀπολλύειν καὶ ἀπολλύναι καὶ ἀποδεικνύειν καὶ ἀποδεικνύναι διττῶς λέγουσιν ita verum esse puto, ut formas in ύω apud oratores Atticos, ubi frequenter reperiuntur inque nova comoedia minime sollicitandas esse arbitrer. Ipse iam Aristophanes Plut. 719 ab antiquo usu descivit scribens: ἔπειτ' ἔφλα/ ἐν τῇ θυΐᾳ συμπαραμιγνύων ὀπὸν/ καὶ σχῖνον.

Cap. 26 § 3. ἀληλεμένον verum esse, non ἀληλεσμένον, splendida Dobree probavit emendatione loci AMPHIDIS in Advers. II p. 348.

Cap. 38. παρῆκαν. Cf. VII 19 ἀφῆκαν. Sed V 81 et VII 19 recte legitur ἀφεῖσαν et V 32 ἀνεῖσαν. Has

autem formas illis quoque locis restituere eo minus dubito, quod summa constantia *ubique* scribitur ἔθεσαν et ἔδοσαν cum utriusque verbi compositis, *nusquam* ἔθηκαν aut ἔδωκαν.

Cap. 67. Ἐνυαλιεῖον scribam cum Cobeto. — Ib. εἰώθεσαν. Suidas et Photius: ἐωθὼς χωρὶς τοῦ ι Ἄρχιππος καὶ Ἀράρως ἔωθας καὶ Θουκυδίδης ἐώθεσαν. Repetenda videtur haec varietas ex antiqua literatura ante-Euclidea, qua *E* scribebatur pro diphthongo *EI*, quae scribendi ratio frequenter apparet in vetustis titulis Atticis. Sic in C. I. n°. 70 *ΤΡΕΣ* legitur pro *ΤΡΕΙΣ*, n°. 76 *ΕΠΕΣΤΑΤΕ* pro *ΕΠΕΣΤΑΤΕΙ*. Quare Ionicum ἔωθα Thucydidi obtrudere nolo, etsi illam adnotationem debere suspicor Aelio Dionysio. Ad eundem scribendi morem refero, quod apud nostrum V 11 male legitur περιέρξαντες pro περιείρξαντες.

Cap. 76. ἐπιθαλασσίδιοι. Cf. VI 62 παραθαλασσίδιον. Illic ἐπιθάλασσιοι, hic παραθαλάσσιον verius videri possit. Ἐπιθαλάσσιος legitur II 56 bis, III 7, 91 et 105, παραθαλάσσιος II 26 et IV 56. De formis in ιδιος docte egit Lobeck Parerg. c. II p. 556 sqq.

Cap. 78 extr. Περραιβοί et Περραιβίαν scribendum esse per duplex ρ recte iudicat Krüger, cl. Aeschyli loco Suppl. 253, ubi metro ea forma postulatur. Orthographiam Homericam (Il. β 749) in scriptore Attico nihil moramur. — Idem recte edidit § 2 Λαρίσης pro Λαρίσσης.

Cap. 116. Ἀθηνᾶς. Corrigam Ἀθηναίας hic et V 10 § 10 et 23 extr. Vide quae de utraque forma fuse disputavit Cobet Mnem. X 80 sqq.

Cap. 121. προσήρχοντο corrigendum esse e Pollucis Onom. III 152 dudum observatum est. Nemo tamen ausus est in textum recipere, quod solum scribi potuit, προσῆσαν. Herbst nescio quid comminiscitur de *offerendis primitiis*, quasi id conveniat sententiae aut Graece dicatur προσάρχεσθαι.

Cap. 122. ἠφίει pro ἀφίει recipiendum ex uno codice non optimae notae. Cf. II 49.

Cap. 125. ἐκπλήγνυσθαι. ἀντὶ τοῦ ἐκπλήττεσθαι Θου-

κυδίδης. Moeris p. 162. Cf. ἀπεφράγνυσαν VII 74, pro usitatiore ἀπέφρασσον.

Cap. 126. ἀμυνομένους. Bene Kr. ἀμυνουμένους. Vitium propagatum e literatura ante-Euclidea, quum ō scribebatur pro diphthongo ōῡ. Idem accidit II 44 in., ubi antiqua scriptura ΟΛΟΦΥΡΟΜΑΙ significare videtur ὀλοφυροῦμαι, non ὀλοφύρομαι. Loco IV 35 optimi libri habent ἀμυνόμενοι, ubi tamen recte editum est ἀμυνούμενοι. Utra lectio verior sit ambigo II 34 med. καὶ γυναῖκες πάρεισιν αἱ προσήκουσαι ἐπὶ τὸν τάφον ὀλοφυρόμεναι. Cf. 46 extr. νῦν δ' ἀπολοφυράμενοι ὃν προσήκει ἕκαστος ἄπιτε.

V. 6. Κλεαρίδου et sic 10 extr. et 11 extr. Veriorem formam Κλεαρίδα libri servarunt cap. 10 init. Cf. I 103 'Ιθωμῆτα s. 'Ιθωμάτα, ut mavult Cobet. Genetivi tamen Βρασίδα nullum est vestigium. Βρασίδου constanter scribitur et fortasse recte, quia nomen erat Atticorum auribus familiarissimum.

Cap. 16. εὐλάξειν. Scribam εὐλαξεῖν cum Cobeto Mn. VI p. 165. Cf. Phot. lex. αὐλάχα ibique Naber.

Cap. 26 med. ἐχυρῶς. Codd. Dionysii H. habent ὀχυρῶς, ut perpetuo in his formis variant libri. Non tamen illam ut novitiam cum Blomfieldo ad Aesch. Pers. proscribere ausim. Rectissime enim ab ἔχω formata est, ad analogiam vocabulorum φλεγυρός (a φλέγω) et βλεπυρός (a βλέπω). Cf. Photii lex. ed. Nab. p. 241. — Eadem varietas apud antiquos fuit in ὀχμάζω (Eurip.) et ἐχμάζω in Lex. Rhetor. ap. Eustath. Il. p. 904. Cf. Hesych. et Schol. Eur. Or. 254. — In extremo capite formae αἴσθεσθαι, quam Bekker aliique editores pro αἰσθέσθαι receperunt, omnem fidem denego. In loco Platonis Rep. X. p. 608 A pro αἰσθώμεθα merito Stallbaum iubente sententia e duobus codd. recepit εἰσόμεθα. Hinc res redit ad unum locum Isocratis III 5 ὥστ' οὐκ αἴσθονται τοιούτῳ πράγματι δυσμενῶς ἔχοντες, ut Bekker e suis libris rescripsit pro vulgata antea lectione αἰσθάνονται, quam melius me iudice reliquisset intactam. Nec Grammaticorum quisquam de

forma tam mirabili fecit mentionem, nisi forte testimonii loco habenda putas verba Grammatici περὶ συντάξεως apud Bekk. An. p. 122, 32, qui sic scribit: *αἴσθομαι* αἰτιατικῇ ἐκ τοῦ κατὰ Μειδίου· ὅλη γὰρ ἡ πόλις τὴν ἀντίδοσιν καὶ τὴν ἐπιβουλὴν τότε ταύτην καὶ τὴν ἀσέλγειαν *ᾔσθετο*. Testatur vero haec ipsa adnotatiuncula magistellorum in formis fingendis levitatem et imperitiam, qui ne intellexerint quidem ᾔσθετο Aoristum esse ab αἰσθάνομαι. Eiusmodi autem homunculis fidem habere Bekkeros!

Cap. 28 ἀπήνεγκαν. Cf. III 53 ἐπεσενεγκάμενοι, V 10 ἀπήνεγκαν, 38 ἐσήνεγκαν (et sic VIII 67), 115 ἐσενεγκάμενοι. Altera forma legitur V 17 προενεγκόντων, VI 25 ξυνενέγκοι, 66 κατενεγκόντες, 76 ἐνεγκόντες, et passim. Verissime Eustathius ad Od. β 85: φησὶ — Αἴλιος Διονύσιος ὅτι *εἶπον* καὶ *εἶπα* ἀμφότερα παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, μᾶλλον δὲ τὸ πρότερον. καὶ τὰ προστακτικὰ δὲ ἀμφοτέρως *εἰπὲ* καὶ *εἰπόν*. καὶ αἱ μετοχαὶ ὁ *εἰπὼν* καὶ ὁ *εἴπας*. Ἰστέον δὲ ὅτι καθάπερ *εἶπον* καὶ *εἶπα*, οὕτω καὶ *ἤνεγκα* καὶ *ἤνεγκον*. καὶ μᾶλλον τοῦτο, ὡς ὁ κωμικὸς ἐν Λυσιστράτῃ· τάλαιν' ἐγώ, τὸ ῥόδιον *ἤνεγκον* μύρον· τοῦ δὲ ἑτέρου χρῆσις παρ' Εὐριπίδῃ· *ἤνεγκα* κἀξέσωσα. Cf. Photius lex. i. v. *ἤνεγκα* et B. A. p. 41, 28. Etsi igitur utraque forma Atticos usus esse satis constat, dubito tamen an scriptores pedestres utraque promiscue usi esse censendi sint, et valde inclino in eam partem, ut Aoristi prioris usum Thucydidi abiudicem. De εἶπα ea res constat consensu codicum omnium.

Cap. 30 Σόλλιον. Codd. in hoc nomine variare solent inter Σόλλιον Σολλεῖον et Σόλιον. Ultimam formam, quam habet Stephanus Byzantinus, stabilire videntur cognata nomina Σολοῦς et Σόλοι et (fortasse) Σολύγεια.

V 35 *ὑπετόπευον*. Forma unice vera huius verbi est ὑποτοπεῖν. Illa, quae praeterea reperitur VIII 67 § 2, extremi aevi scriptoribus relinquenda. Cf. HSt. VII, 9568. Natam suspicor e confusione illius verbi cum ὑποπτεύω. — Vide Phrynichum B. A. p. 67, 30 sq.

Cap. 53. E *Πυθέως* optime Dobree elicuit *Πυθαιῶς*. Vulgo male recepta est Wesselingii coniectura *Πυθαίως*, nec melius Valckenaer correxit *Πυθαιέως*.

Cap. 59 *Θράσυλλος*. Perpetuo codd. variant inter hanc formam et *Θράσυλος*, et apparet eadem, quod doleas, in Inscriptionum Graecarum apographis varietas. Sic v. c. titulus 224 C. I. (Ol. 115, 1) exhibet *Θράσυλλος Θρασύλλου Δεκελεεύς*, sed Giamberti apographum habet *Θράσυλος Θρασύλου*, Sponius autem ac Wehlerus scribunt *Δεκελεύς*. Idem valet de Inscr. 225 (Ol. 127, 2). *Θρασυκλῆς Θρασύλλου Δεκελεεύς*, ubi Ursinus habet *Θρασύλου*. Sine varietate est *ἐπὶ Θρασύλλου* in titulo 162 (Ol. 120—130 sec. B.). Difficillima est inter utramque forma optio. *Θράσυλος* enim formatum est a *θρασύς*, ut *Αἴσχυλος* ab *αἰσχρός*, ut *Μίκυλος* a *μικρός*. *Θράσυλλος* vero potest esse forma deminutiva a *Θρασυκλῆς*, ut *Ἥρυλλος* ab *Ἡρακλῆς*, ut *Βάθυλλος* a *Βαθυκλῆς*, ut *Ἀρίστυλλος* ab *Ἀριστοκλῆς*. Cf. Eustathius ad Il. Ξ 324, Etym. M. i. v. *Ἄμφις* et in v. *Ἀρίστυλλος*, qui sua hausit ex Herodiano *εἰς τὴν Ἀπολλωνίου εἰσαγωγήν*. Proba igitur utraque forma videtur, nomina diversa. Hinc in titulo 224 fortasse verior lectio est *Θράσυλος Θρασύλου*, in altero *Θρασυκλῆς Θρασύλλου*. Quia autem librarios proclives esse constat ad duplicandos consonantes, qui semel scribeudi sunt, *Θράσυλος* prae *Θράσυλλος*, variantibus libris, apud Thucydidem praetulerim.

V 66 *ἐνωμοτάρχαις*. Scribendum esse *ἐνωμοτάρχοις* intellexit L. Dindorf ad Cyrop. VI 3 § 6. Longius idem progreditur ad Remp. Lac. XIII § 4, ubi praefert *ἐνωμοτίαρχος*, formatum ut *στρατίαρχος*: non enim convenire alteram formam, nisi *ἐνωμοτίας* viri singuli dicti sint *ἐνώμοτοι*. At enim, ut omittam, magnum esse ubique in libris consensum in *ἐνωμόταρχος* (et —*άρχης*), mira est in toto hoc genere varietas: nam iuxta *πεμπάδαρχος*, *ἑξάδαρχος*, *δεκάδαρχος* et *δωδέκαρχος* reperiuntur formae *πένταρχος*, *δέκαρχος*, *δωδέκαρχος*, *ἑκατόνταρχος*, *χιλίαρχος* et *μυρίαρχος*. Neque qui his prae-

fectis parebant milites dicebantur πέντε, ἕξ, δέκα, cett. Supra V 37 et 38 pro βοιωτάρχαις et βοιωτάρχαι corrigam βοιωτάρχοις et βοιώταρχοι.

Cap. 77 ἁμοθεί male receptum pro ἀμόθι s. ἁμόθι et peius explicitum ab Ahrensio ἀστασιάστως, siquidem τὸ ἀστασιάστως βουλεύσασθαι imperari sociis non poterat, poterat τὸ ἁμόθι, i. e. κοινῇ. Cf. V 47 § 9 et 80 § 1 (ἅμα), quos locos comparavit Didot. Vox formata ut ὅθι, αὐτόθι, ἄλλοθι, similia.

Lib. VI 2 extr. Σολόεντα in scriptore Attico non ferendum. Scribam Σολοῦντα, ut Ὀποῦντα, Σελινοῦντα, Δαφνοῦντα.

Cap. 43. Ῥοδίοιν πεντηκοντόροιν. Locus valde memorabilis et quantivis pretii emendaturis veteres scriptores. Veram enim formam numeri dualis, quae in adiectivis, participiis, pronominibus, articulo fuit antiquis Gr. communis, h. l. servarunt librarii, non videntes πεντηκοντόροιν esse generis feminini.

Cap. 54 ἐπεμέλοντο. Cf. VII 39 ἐπιμελομένους. His solis locis scribae pepercerunt formis vetustis et sana nitentibus analogia. At IV 118 et VI 91 legitur ἐπιμελεῖσθαι, VIII 39 ξυνεπιμελεῖσθαι, VII 8 ἐπεμελεῖτο, quas formas Dindorfii iure veteribus Atticis abiudicarunt. Egregie nuper hoc quoque argumento Guilielmus in ed. V Scenicorum post Nauckium in Phoenissis Euripideis proscripsit vss. 555 sqq. οὔτοι — ἐφήμερος, quibus male interrumpitur filum argumentationis. — Cf. Moeris i. v. ἐπιμέλου p. 148 et Thomas Mag. i. v. ἐπιμέλομαι.

Cap. 61 περιεστήκει. Εἱστήκη eiusque composita ubique scribam per diphthongum.

Cap. 64 εὐνόων. Bene εὔνων libri peiores. Εὔνοις recte editur V 106, εὔνουν ib. 109 et alibi, εὖνοι VI 88.

Cap. 69 σαλπιγκταί. Phrynichus ed. Lob. p. 191: σαλπικτής· τὸ δοκιμὸν διὰ τοῦ κ κτέ. Moeris p. 354: Σαλπικτής Ἀττικῶς, σαλπιστής Ἑλληνικῶς. Vide Passoviani Lexici ed. V tam.

Cap. 85. Pro παροχῇ cum Cobeto reponam παροκωχῇ.

Cap. 94 πιμπράντες. Cf. I 30, 49, 108. Verbum simplex

vereor ne sit alienum a prosa Attica. Idem valet de πίμπλημι VII 75, ubi tamen serus auctor lex. Seg. B. A. p. 169, 20 iam legit: δάκρυσι πᾶν τὸ στράτευμα πλησθέν.

Cap. 98 ἀποσκίδνασθαι. Malim ἀποσκεδάννυσθαι, ut alibi solet noster. Illa forma reperitur apud Iones, apud poetas, apud serioris aevi scriptores pedestres. Διασκίδνασθαι pro διασκεδάννυσθαι Xenophonti tribuit Pollux VI 194. Quod verbum licet nunc in Xenophontis libris non legatur, non tamen ei ausim abiudicare, propterea quod formis quibusdam Ionicis Xenophontem non abstinuisse satis constat. Ut autem in Thucydide nihil temere novemus, suadet Marcellini locus § 41 διά γε οὖν τὸ ὑψηλὸν ὁ Θουκυδίδης καὶ ποιητικαῖς πολλάκις ἐχρήσατο λέξεσι κτέ. Huc quoque retulerim formam δορί pro δόρατι I 128 § 5 et IV 98 § 5. Cautelam praeterea suadent, quae mox adnotabo ad 78 § 3.

Liber VII 6. ταυτόν hoc loco ut I 36 extr. servarunt codd. Alibi fere tam ante consonantem quam ante vocalem legitur ταὐτό. Cf. II 9, III 12, 37, 68, III 46, 47, 91. Contra constanter fere scribitur τοσοῦτον ante utrumque. Cf. I 88, 127, II 65, 87, 88, III 52, VI 72, quod idem valet de τοιοῦτον. Cf. I 132, III 21, 30, IV 67.

Cap. 17 θέλωσι. Ubique reponam ἐθέλειν, qua forma veteres Attici in sermone pedestri, exceptis *fortasse* formulis quibusdam, sola usi esse videntur.

Cap. 50 § 2 Λίβυς. Felici casu servata est h. l. genuina forma Accusativi Plurali, quae alibi corrumpi solet in Λίβυας.

Cap. 78 § 3 στάδια. Videatur Photius i. v., cuius verissimam adnotationem deberi Aelio Dionysio docet Naber in prolegomenis p. 25. Cf. Cobet Mnem. X, 87.

Cap. 81 § 5 ἀνειληθέντες. Etiamsi hic Aoristus non potest derivari nisi a Praesenti ἀνειλεῖν, tamen Athenienses in Praesenti dixisse ἀνίλλειν auctor est Phrynichus ap. Bekk. p. 19 i. v. ἀνίλλειν βιβλίον: οἱ μὲν ἄλλοι περισπῶσι τὴν λέξιν καὶ δι' ἑνὸς λ γράφουσιν, οἱ δὲ Ἀττικοὶ παροξύνουσι καὶ διὰ δυοῖν λλ γράφουσιν. οὕτω καὶ τὸ ἐξίλλειν. Suspi-

cor autem Grammaticum dedisse: ἀνείλλειν — ἐξείλλειν per diphthongum. Ceteros enim Graecos non ἰλεῖν sed εἰλεῖν dixisse certum est itaque Atticis tribuens ἴλλειν de hoc quoque discrimine tacere non poterat. Loco II 76 § 1 codices omnes conspirant in ἐνείλλοντες. Cf. Suidas in ea voce. Ceterum sitne εἴλλειν an ἴλλειν verius, haud facile dixeris. Ut enim pro hac forma pugnant vocabula ἴλη, ὅμιλος, ἰλλός, ita pro illa militat Atticum εἰλήθην et formae verbi Ionicae cum derivatis et cognatis οὐλή, ἐξουλή, εἰλύω, εἱλίσσω, aliis. Diphthongum patrocinatur Lobeck ad Phryn. p. 30, vocalem Cobet Mnem. III 159. Phrynichi testimonium stare pro illa supra significavi.

Cap. 87 § 2 δίψει. Codd. Reg. G. et Marc. recte habent δίψῃ, quemadmodum IV 35 § 3 Pal. D. I. et mg. Steph. bene exhibent δίψης pro δίψους. In forma antiquiore libri omnes conspirant II 49 § 3. Δῖψος ab antiquiore sermone Attico alienum esse habeo persuasissimum. Similiter planissime assentior iis, qui τὸ σκότος tribuentes recentioribus formam masculinam ὁ σκότος antiquis scriptoribus Atticis ubique restituendam esse opinentur. Is solus hodie legitur apud Aristophanem, tragicisque certatim paucissimis, quibus neutrum legebatur, locis est redditus. Aelius Dionysius apud Eustathium ad Od. vs. 53 παρασημειούμενός τινα ὅπως (apud Atticos) κατὰ γένη προφέρονται inter masculina recenset ὁ σκότος, non memorans genus neutrum, quum contra in iis, quae utroque genere gaudent, ponit ὁ τάριχος καὶ τό τάριχος τὰ στάδια καὶ οἱ στάδιοι. Δῆλον δέ, subiungit Eustathius, ὅτι Ἀττικῶς ταῦτα πάντα, ἐπεὶ καὶ Ἀττικαῖς λέξεσιν Διονύσιος ἐπεξέρχεται. ἄλλως γὰρ καὶ ἡ θὶς λέγεται, [ὅτι dele] καὶ ἡ λιμὸς καὶ τὸ σκότος.

VIII 56 ξυμβασείοντα. Certam analogiam postulare ξυμβησείοντα demonstravit Pierson ad Moeridem p. 14. Laudarunt multi: nemodum obtemperavit. Διαβησείω legitur ap. Cassium Dionem XL 32 § 2.

Cap. 81 extr. μόνως antiquis abiudicandum. Rectissime quidam libri μόνον.

Cap. 86 § 1 πρεσβευταί. Optime Thomas Mag.: ἁμαρτάνει ὁ λέγων ἐπὶ πληθυντικοῦ πρεσβευταὶ καὶ πρεσβευτάς. οὐδεὶς γὰρ τῶν δοκίμων εἶπε τοῦτο. Diserto testimonio, quod stabilitur ingenti locorum numero, tandem plus tribuamus quam paucissimis locis, ubi vitiosam suam loquendi consuetudinem in veterum scripta intulerunt Graeculi.

Cap. 101 init. ἐπισιτισάμενοι δυοῖν ἡμέραις. Sic hodie editur ex emendatione Lobeckii pro codicum omnium lectione δυσὶν ἡμέραις. Peccat tamen ea emendatio contra constantem usum Thucydideum. Nusquam enim formam δυοῖν coniungit cum numero Plurali sed constanter cum Duali, contra ubi δύο iungit cum Plurali, nusquam eam formam declinat. Scribit igitur aut δύο ἡμέραις aut, quod h. l. genuinum puto, δυοῖν ἡμέραιν. Vide e plurimis exemplis I 104 § 2 et II 62 δύο μερῶν, III 15 τοῖς δύο μέρεσιν, sed IV 8 § 4 δυοῖν νεοῖν, ib. 64 extr. δυοῖν ἀγαθοῖν. VI 43 δυοῖν — πεντηκοντόροιν. IV 47 διὰ δυοῖν στοίχοιν.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Cap. 24 § 2. κατὰ δὴ τὸν παλαιὸν νόμον ἐκ τῆς μητροπόλεως κατακληθείς. Doceri pervelim, quae sit h. l. vis verbi compositi κατακαλεῖν. Aliquanto aptius me iudice foret aut κληθείς, aut παρακληθείς, *vocatus*, *invitatus*, quorum verborum hoc Thucydidi reddendum esse suspicor.

Cap. 25 § 4. περιφρονοῦντες δὲ αὐτοὺς κτέ. In frequenti confusione praepositionum περί et ὑπέρ, vix dubito Thucydidem more Atticorum omnium dedisse ὑπερφρονοῦντες pro περιφρονοῦντες, quod verbum sensu *contemnendi* ab antiquiore Graecitate alienum esse videtur. Cf. Classen.

Cap. 36 § 3. An forte supplendum: τρία μὲν (τυγχάνει) ὄντα κτέ.?

Cap. 41 § 1. χάριτος — ἀντιδοθῆναι. L. ἀνταποδοθῆναι. Cf. ad IV 63 p. 45. Recte mox τὸ δ' ἴσον ἀνταπόδοτε.

Pag. 11 ad 52 § 1. Quod βουλόμεναι malim, cf. I 116. Alia ratio est loci I 110.

Cap. 53 § 1. Praefero lectionem ἐς κελήτιον ἐσβιβάσαντες. Cf. ad 134 § 3, p. 21.

Cap. 61 § 2. προσκαθεζόμενοι δὲ καὶ αὐτοὶ [τὴν Πύδναν] ἐπολιόρκησαν μὲν κτέ. Cf. I 126 § 4 et 134 med.

Pag. 12 ad 63 § 1. Schol. ad h. l. recens agnoscit χωρίον. Nec tamen dubito quin vere expunxerim. Cf. II 84 § 1, IV 96, et ita passim.

Cap. 67 § 2. *ἐνῆγον τὸν πόλεμον*, II 21 § 3 *ἐνῆγον τὴν ἔξοδον*, VI 15 § 1 *ἐνῆγε τὴν στρατείαν*. Nemo Atticorum (nam sequiores nihil moror) praeter Thucydidem verbum *ἐνάγειν* iunxit cum *Accusativo rei*. Dicunt enim aut *ἐνάγειν τινὰ εἴς τι* aut *ἐνάγειν τινά τι* (s. *ὥστε τι*) *ποιεῖν*, aut *absolute* hoc verbo utuntur. Illa autem ratio, quae his tribus locis obtinet, vereor ne pugnet cum ipsa verbi notione *inducendi*, *instigandi*. Quare duobus ultimis lubens magistellis tribuerim substantiva *τὴν ἔξοδον* (loci sententia requirit potius *τὴν ἐπέξοδον*) et *τὴν στρατείαν*. Cf. IV 24 § 2, VI 61 § 1, VII 18 § 1, VIII 78 extr. Herod. V 104, III 1. Primo tamen loco idem facere vix ausim. Quare in reliquis quoque *ἐφεκτέον*.

Pag. 15 ad 90 § 3. Praeterea cf. V 82 extr.

Pag. 16 ad 95 extr. Si quid mutandum, deleverim potius *τότε*. Cf. 133 et 136 extr.

Cap. 104 extr. Dele *μέρος* post *τρίτον*.

Cap. 105 § 5. *ἐνόμισαν αὐτοὶ ἑκάτεροι οὐκ ἔλασσον ἔχειν ἐν τῷ ἔργῳ*. Hic quoque expectaveram *σχεῖν*. At recte habere *ἔχειν* docent loci III 5, IV 25 § 4 et VIII 61 extr., quos iam tentasse me nollem.

Cap. 111 § 1. *Ἐκ δὲ Θεσσαλίας Ὀρέστης ὁ Ἐχεκρατίδου υἱὸς τοῦ Θεσσαλῶν βασιλέως φεύγων ἔπεισεν Ἀθηναίους ἑαυτὸν κατάγειν*. Male Classenium pro *Θεσσαλῶν* coniecisse *Φαρσαλίων* apparet e sequentibus. Ita enim Th. ad *Φάρσαλον* non adscripsisset *τῆς Θεσσαλίας*. Si quid mutandum sit, possis: *υἱός, Θεσσαλῶν τοῦ βασιλέως*. At recte viri docti provocant ad Herodotum V 53 et VII 6, ubi vide Steinium.

Cap. 112 § 1. Expunge *τοῦ — βασιλέως*, huc invecta ex 110 § 1.

Cap. 116 § 1. *ἔτυχον γὰρ αἱ μὲν ἐπὶ Καρίας ἐς προσκοπὴν τῶν Φοινισσῶν νεῶν οἰχόμεναι, αἱ δ' ἐπὶ Χίου καὶ Λέσβου περιαγγέλλουσαι βοηθεῖν*. Siquidem manifesto *περιαγγέλλουσαι*, haud secus quam vocabula *ἐς προσκοπήν*, pendet ab *οἰχόμεναι*, non ab *ἔτυχον*, dubium non est

quin rescribendum sit *περιαγγελοῦσαι*. In Palatino est *περιαγγέλουσαι*, et sic habet Paris. meus.

Pag. 19 vs. 13 pro *permutare* l. *permutari*.

Cap. 120 § 5. *καὶ ἔτι πλέω καλῶς δοκοῦντα βουλευθῆναι ἐς τοὐναντίον* [*αἰσχρῶς*] *περιέστη*. Cobeto egregie expungenti *αἰσχρῶς* frustra obloquitur Krüger, contendens sic interire vocem oppositam adverbio *καλῶς*. Quasi illa oppositio non iam insit vocabulis *ἐς τοὐναντίον*, quorum *αἰσχρῶς* est interpretamentum!

Ibid. ad 121 § 3. Ita Lud. Dindorf, ut disco ex Bekkeri ed. II stereotypa.

Cap. 126 § 3. *ἐπῆλθον Ὀλύμπια*. Iure Bekk. praetulit alteram lectionem *ἐπῆλθεν* et recte II 8 edidit *λόγια ἐλέγετο* pro *ἐλέγοντο*. Male idem codicum lectionem pro antiqua vulgata substituit V 62 § 2 edendo *ἁμαρτήματα ἐγένοντο*, nec melius V 75 retinuit *Κάρνεια ἐτύγχανον* pro *ἐτύγχανεν*, ut est in *E*, et VI 62 § 4 *ἐγένοντο — τάλαντα*, ubi contra codd. omnes non reformidabo reponere *ἐγένετο*. Locum VIII 10 *Ἴσθμια — ἐπηγγέλθησαν* bene curavit B., e libro Vaticano inserendo post *γάρ* vocabula *αἱ σπονδαί*. Alium, VI 86 *ἔδειξαν δὲ καὶ ἄλλα*, recte fortasse interpretatus est Krüger, quem consulas. Gratiae agendae sunt scribis, quod non saepius bis sui sermonis sordibus inquinarunt veterum scripta. Eustathium aliosque extremae aetatis scriptores evolvens videbis hunc esse solennem istis scribendi morem. Plane diversus est is usus num. Plur., de quo accurate actum est a Porsono in addendis ad sec. ed. Hecubae p. 99 sq.

Cap. 128 § 1. Vocabula *ἀπὸ Ταινάρου* post *Ποσειδῶνος* iure suspecta Classeno. — Ib. § 2. *τὰ πρὸς βασιλέα* [*πράγματα*] *πράσσειν*? Cf. IV 75 § 4 et VI 88 § 4. Alio sensu *πράγματα* usurpatur IV 76 § 1.

Pag. 20 ad 130 § 2. Graecum est *κατέχειν τὴν ὀργήν, τὸν θυμόν, τὸν γέλωτα* similia, usurpaturque hoc verbum de quovis animi impetu cohibendo.

Pag. 21 ad 133 § 1. Recte *ἐντὸς* legitur VI 101 § 3.

Pag. 22 ad 137 § 1. Cf. Diodorus XI 56: — τὸ τηνικαῦθ' ὁ βασιλεὺς, φοβηθεὶς μὲν τὰς ἀπειλὰς, ἐλεῶν δὲ τὸν ἱκέτην. — Diodorum in hac parte historiae sequi Ephorum auctorem haud spernendis argumentis nuper probare aggressus est C. A. Volquardsen in: *Untersuchungen über die Quellen der Griechischen und Sicilischen Geschichten bei Diodor. B. XI—XVI.* Ephorum autem sequi imprimis Thucydidem nemo dubitabit.

Cap. 137 § 2. μέχρι πλοῦς γένηται. Rectius VIII 58: μέχρι ἂν ἔλθωσι. In ἕως ἄν, quantum memini, apud Th. nusquam peccatum est. E multis locis vide I 28 extr., 29 extr., 90, III 82 § 2, 97 § 1, VI 77, VIII 11, 29, 84. Πρὶν ἂν recte legitur I 91, IV 97, VI 71, sed omissa particula VIII 9 bis, VI 29, alibi. Eadem paene constanter abest a formula μέχρι οὗ. Cf. III 28, IV 16 § 3, IV 41 § 1, 46. Unico loco addita VII 83 § 2; unde fit ut illis quidem locis in vulgata, sed invitus, acquiescam.

Pag. 23 ad II 4 § 2. Eadem vocula perdidit locum Isocratis in Panegyrico § 113: εἶτ' οὐκ αἰσχύνονται, τὰς αὑτῶν πόλεις οὕτως ἀνόμως διαθέντες [καὶ] τῆς ἡμετέρας ἀδικῶς κατηγοροῦντες;

Pag. 24 ad II 9 § 1. De Messeniis Naupactum incolentibus Thucydidem cogitasse probabile non est. Neque enim hi post relictam Peloponnesum amplius eo nomine designabantur, ut opinor.

Pag. 25 ad 18 § 2. Plus huic coniecturae tribuerem, si constaret Atticos, ut recentiores, substantivo ξυναγωγή usos esse pro ξύλλογος.

Cap. 26 ad 21 § 1. Eadem est Krügeri sententia. Nec tamen Grammatica Graeca vulgatae lectioni adversatur. Quinimo gravis me tenet suspicio locum saepe frustra tentatum III 40 § 1 mutatione propemodum nulla sic refingendum esse: οὐκοῦν δεῖ προθεῖναι ἐλπίδα οὔτε λόγῳ πειστὴν (pro πιστὴν) οὔτε χρήμασιν ὠνητήν. Interpolatione laborare videtur locus Herodoti VII 6 init.: ἀνέπεισε Ξέρξεα [ὥστε ποιέειν] ταῦτα.

Pag. 27 ad II 25 § 1. Eiusdem confusionis luculentnm exemplum est in Avibus vs. 615, nbi optimus Ravennas contra metrum: ἀλλ' ἐπαποδυώμεθ' ἄνθρωποι τουτῳὶ τῷ πράγματι. Ib. ad 30. Non expungo τὴν νῆσον. Operarum error.

Pag. 29 ad 37 adn. extr. Loco tamen III 94 nihil muto.

Cap. 54 in. τὸν οὐκ ὄντα. Requiro οὐκέτ'.

Pag. 31 ad 44 § 1. Re diligentius considerata, non snfficit scribere εὖ τελευτῆσαι. Etenim post verba τῆς εὐπρεπεστάτης — τελευτῆς de morte iterum mentio facta esse non potest. Reqniritur, ut opinor, aliquid in hanc sententiam: καὶ οἷς ἂν ἐνευδαιμονῆσαι τε ὁ βίος ὁμοίως καὶ ἐνδυστυχῆσαι (s. ἐνταλαιπωρῆσαι) ξυμμετρηθῇ, i. e. *in quorum vita aerumnae non superant felicitatem*, s. *quibus Fortuna aequa lance bona et mala appenderit*. Indicativus post coniunctivum non defenditur locis IV 18 § 2 et 92 § 2, laborantibus et ipsis.

Pag. 31 ad 50 extr. E multis pauca exempla adscribere invat: I 143 § 4, II 15 § 3, III 58 § 4, III 66 § 1. Erat quum loco I 73 extr., inserta una litera, sic restituendum esse putarem: τεκμήριον δὲ μέγιστον (ὃ) αὐτὸς ἐποίησε· νικηθεὶς γὰρ — ἀπεχώρησεν. At non dubito, qnin vnlgatam lectionem satis tueatnr locus III 67 § 6, quem affert Classen. Cf. etiam VI 82 § 1.

Cap. 56 § 1. νεῶν post παλαιῶν recte om. Monac. Snperscriptum habet meus Paris.

Ib. § 2. ἐς ἐλπίδα μὲν ἦλθον τοῦ ἑλεῖν. Poterat τοῦ ἑλεῖν ἄν, quod tamen ob additum Infinitivo articulum non videtur necessarium. Qnamquam I 144 legitur: ἐς ἐλπίδα τοῦ περιέσεσθαι et II 42 τὸ ἀφανὲς τοῦ κατορθώσειν. Certe, ubi non addatur articulus, *sperandi* verba non admittere in oratione pedestri *nudum Infinitivum Aoristi* nullus dubito. Particula recte adest I 127 § 2, II 20 § 1 (bis), II 51 extr., II 93 § 2 (rescripto ἐπιπλεῦσαι pro ἐπιπλεύσειαν cnm Dobreo) II 102 § 3, III 30 § 1 et § 2, [III 84], VII 61 extr. In corrupta lectione VI 87 § 4

ἀντιτυχεῖν nihil aliud latere quam *ἂν τυχεῖν* ad eum locum observavi p. 89. Confuderunt librarii *KAI* et *KAN* (*κἄν*) II 80 § 1 ante *Ναύπακτον* et V 102 ante *στῆναι*. Hausisse videtur voculam *AN* terminatio *AI* Infinitivi IV 80 § 1 et VI 33 extr. Post *ἐπειχθέντας* eadem vocula periit III 3 § 3, post *ἀναλαβεῖν* IV 70 extr., post *ἑλεῖν* IV 13 § 1. Nisi forte ibi Kr. recte *μάλιστα* iungit cum *ἑλεῖν*. Ita enim potius scriba *MAΛICTA* (*μάλιστ' ἂν*) cum *MAΛICTA* confudisse censendus erit. Hoc procul dubio accidit V 9 § 5. — Futurum seqnitur II 84 § 1, 85 § 3, III 32 § 2, 62 § 3, IV 43 extr., 71 § 2, 76 § 4, 85 § 1, V 7 § 2, VI 20 § 2, 24 § 2, ubi post *σωθήσεσθαι* et *οἴσειν* et ante *ὑπάρξειν* tamen editores retinent *προσκτήσασθαι!* VI 56 § 3, 71 § 2, VII 38 § 2, VIII 1 § 2, 23 § 4, 44 § 1, 48 § 1 et alibi. Ad hanc normam IV 24 § 3 e libris dett. reponatur *χειρώσεσθαι* et VII 21 § 2 corrigatur *κατεργάσεσθαι*. Recte sequitur Infinitivus Praesentis locis, qualis est VII 41 extr., ubi *ἐλπὶς* est *fiducia de re praesenti*. Cf. IV 71 § 2 et 81 extr.

Cap. 60 § 4. *οὐδ' εἰκὸς χαλεπῶς φέρειν* [*αὐτῶν* del. Dobree] *μᾶλλον ἢ οὐ κηπίον καὶ ἐγκαλλώπισμα πλούτου πρὸς ταύτην νομίσαντας ὀλιγωρῆσαι.* Non praestiterim vocabula *καὶ ἐγκαλλώπισμα* non esse glossema vocabuli obscuri, quod ei praecedit, idque eo minus, quia *ἐγκαλλώπισμα* vocabulum esse videtur *τοῦ πονηροῦ κόμματος*. Veteres enim uti solent verbis simplicibus *καλλωπίζειν, καλλώπισμα, καλλωπισμός, καλλωπιστής*, non compositis *ἐγκαλλωπίζειν* cett., quae sunt sequiorum. Suspicionem non minuit Eustathii adnotatio ad Il. M. 314: *κῆπος γὰρ οὐ μόνον φυταλιά, ἀλλὰ καὶ καλλωπισμὸς κόμης κατὰ Αἴλιον Διονύσιον.* — *Θουκυδίδης δὲ κηπίον φησι κτέ.* Nihil tamen affirmo.

Cap. 64 § 3. *ἢν καὶ* [*νῦν*] *ὑπενδῶμέν ποτε* Voculam *νῦν*, ut alienam a mente oratoris *ἀντικαθιστάντος* Athenienses *πάλιν ἐπὶ τὸ θαρσεῖν*, lubens deleverim. Recte interpres Latinus (in ed. Bkeri): *etiamsi tandem aliquando succum-*

bamus, i. e. non nunc, sed remotissimo aliquo tempore. Aliis verbis Pericles hoc dicere debet: εἰ καὶ αὐτὴ μὴ ἀίδιος ἔσται.

Cap. 67 § 2. Si vocabula Σιτάλκου υἱὸν genuina sunt (abesse poterant propter II 29) locus sic interpungatur: τὸν Σάδοκον, τὸν γεγενημένον Ἀθηναῖον Σιτάλκου υἱόν, τοὺς κτέ. Sin minus enim, Th. scripsisset: πείθουσι Σάδοκον τὸν Σιτάλκου, τὸν γεγενημένον Ἀθηναῖον κτέ.

Pag. 33 ad 71 extr. Post „Halicarnaseusis" adde „et pars codicum."

Ib. ad 73 § 2. Post „speciose" adde „nec tamen ex usu Thucydidis."

Cap. 75 extr. διελόντες τοῦ τείχους ᾗ προσέπιπτε τὸ χῶμα ἐσεφόρουν τὴν γῆν. Minus ambigue Thucydides scripsisse mihi videtur: ἔσω ἐφόρουν τὴν γῆν. Quo ducit fortasse librorum quorundam scriptura ἐσοφόρουν.

Ib. ad 74. In his δὴ cum Krügero scripsi pro δέ.

Cap. 83 in. τοῦ Κρισαίου [κόλπου]. Vox inclusa abest a libris quibusdam, non errore, ut opinor. Cf. III 107 in: τὸν Ἀμπρακικὸν [κόλπον] ibique V. L. Difficile dictu est, quoties huiuscemodi additamentis genuinus Atticorum dicendi usus sit obliteratus.

Cap. 85 extr. καὶ ὑπ' ἀνέμων suspectat Krüger. At cf. VIII 31 extr. Lenissima mutatione possis: καὶ ὑπ' ἀνέμων καὶ ὑπ' ἀπνοίας pro ἀπλοίας. Affertur ἄπνοια e Theophrasto c. pl. II 7 § 5 et Polybio XXXIV 11. Recte an secus Hermanu Euripidi I. T. 15 restituebat: δεινῆς δ' ἀπνοίας πνευμάτων τ' οὐ τυγχάνων.

Cap. 87. ἡ μὲν γενομένη ναυμαχία — εἴ τις ἄρα δι' αὐτὴν ὑμῶν φοβεῖται τὴν μέλλουσαν, οὐχὶ δικαίαν ἔχει τέκμαρσιν τὸ ἐκφοβῆσαι. Infinitivus vix aliunde aptus esse potest quam ex adiectivo δικαίαν, quare scribendum suspicor αὐτὸν ἐκφοβῆσαι i. e. *non ei coniecturae ansam dat, quae iure eum terreat.* Vix sufficit τῳ, quod pro τὸ lenius sane coniecit Krüger.

Pag. 35 ad 84 § 2. Ὑπὸ iam Krügero video placuisse.

Ib. ad 88. Cf. Liv. II 50: iamque Fabii adeo contempserant hostem, ut sua invicta arma neque loco neque tempore ullo crederent *sustineri posse*.

Ib. ad 89 in. Fortasse tamen sufficit, posita virgula post *εἶναι*, expungere solam copulam post *νεῶν*. Apud Graecos antiquiores *πλῆθος* est vocabulum medium (= *ἀριθμὸν*), ita ut sit, ubi ponatur pro *ὀλιγότης*. Cf. IV 10 et V 6. Nihilominus elegantior est, quam supra proposui scribendi rationem.

Cap. 93 § 3. Fluctus excitavit in simpulo vir acutissimus Badham *Λογ. Ἑρμ.* p. 199 suspicans post *μηδὲν* excidisse verba: *οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι* aut alia plura. Si me audis, nihil aliud deest quam vocula *γὰρ* post *φρούριον*, qua restituta locus sic interpungatur: *καί, φρούριον (γὰρ) ἐπ' αὐτοῦ ἦν καὶ νεῶν τριῶν φυλακὴ τοῦ μὴ ἐσπλεῖν Μεγαρεῦσι μηδ' ἐκπλεῖν μηδέν, τῷ τε φρουρίῳ προσέβαλον κτέ.* Cf. I 31 § 2. Quibus nihil est planius.

Pag. 37 ad 39 § 1. Pudet me haec scripsisse: verba enim *τοῦ λιμένος τῶν Ἀθηναίων* genuina esse luculenter docent sequentia: *διὰ τὸ ἐπικρατεῖν τῷ ναυτικῷ*.

Pag. 38 ad 102 § 4. Misere languere verba *μηδὲ γῇ ἦν* etiamnum mihi videntur. Neque tamen, quae res me supra fallebat, deleri possunt, nisi aut in praegressis simul expungatur *τῇ χώρᾳ*, aut, quod nemo facile probabit, deleantur verba subsequentia: *ὡς — μεμιασμένης*. Interea cf. III 89 § 2.

Cap. 100 § 3 *προυχώρει*. Exspectes *προυχώρουν*, quia numerus Pluralis tam praecedit (*ἐπολιόρκησαν, ἐδύναντο*) quam sequitur (*ἀφίκοντο, ἐδῄουν*, cett.).

III 4 § 4. *λαθόντες τὸ τῶν Ἀθηναίων ναυτικόν, οἳ ὥρμουν [ἐν τῇ Μαλέᾳ] πρὸς βορέαν τῆς πόλεως*. At constat Maleam sitam fuisse ad meridiem. Verba inclusa adscripta videntur a lectore quopiam propter ea quae leguntur in extremo capite 6to: *ναύσταθμον — Μαλέα*, quum non satis attenderet ad praegressa ibidem § 1 *περιορμισάμενοι τὸ πρὸς νότον τῆς πόλεως*, unde post sociorum adventum Athenienses aliam stationem cepisse apparet ad meridiem Mytilenae.

Cap. 7 § 2. *Ἀθηναῖοι καὶ ἐς Πελοπόννησον ἀπέστειλαν.* Malim *περὶ Πελοπόννησον*, ut II 23 § 1 et alibi. Praepositionem *ἐς* male suppletam suspicor, postquam prima syllaba vocabuli sequentis hausisset praepositionis *περί* compendium.

Cap. 22 § 1. *ἀνὰ τὸ σκοτεινόν.* In *ΑΝΑ* latet *ΔΙΑ.*

Pag. 40 ad 23 § 1. Insuper cf. II 4, 49, VIII 92 § 9, 105 extr. et passim.

Ib. ad 26. Haec scribens ignorabam ingeniosam Stephani coniecturam *ἄρχοντα* pro *ἔχοντα*, quam iure recepit Classen.

Cap. 27 extr. Expungendum videtur *ἔφασαν.*

Pag. 40 ad 30 § 1. Iam vide an in *ΜΑΛΙCΤΟΥCΑ* lateat *ΜΑΛΙCΙΟΥCΑ*, *μαλκίουσα*, i. e. *torpens.* Utut est, Herbstii vulgatae lectionis interpretationem, quam amplectitur Classen, ferri non posse mihi certum est.

Pag. 41 ad 31 med. Cf. Arist. Pac. 582: *ὡς ἦλθες ἡμῖν ἀσμένοις.* Ib. ad 39 § 3. Fortasse tamen opus non est.

Cap. 34 § 2. *οἱ δὲ ὑπεξελθόντες [τούτους]?* Cf. Krüger et Classen.

Cap. 39 § 6. Iure Kampe et Krüger haeserunt in verbis: *πάντες γὰρ ἡμῖν γε ὁμοίως ἐπέθεντο, οἷς γ' ἐξῆν ὡς ἡμᾶς τραπομένοις νῦν πάλιν ἐν τῇ πόλει εἶναι.* Maius enim aliquod praemium fidelitatis a Cleone commemorari probabile est. Et quid sibi vult *πάλιν?* Nam ad Athenienses si confugissent, *permansissent*, ut opinor, *ἐν τῇ πόλει.* Nec tamen verum reperisse mihi videtur Kampe audacissime corrigens: *ἀντιπάλοις τοῖς ἐν τέλει.* Me si audias, solum *ΠΑΛΙΝ* depravatum est idque ex *ΠΑΝΤΑ*, quo restituto sensus erit: *quibus, si ad nos confugissent, nunc plurimum pollere in sua civitate liceret.* Ita enim superatis oligarchis, penes populum summa rerum fuisset. Hoc sensu apud Herodotum III 157 Zopyrus dicitur: *πάντα εἶναι ἐν τοῖς Βαβυλωνίοις.* Ab hac formula nonnihil diversa est altera: *πάντα εἶναί τινι* i. e. *omnium instar esse alicui, plurimi fieri ab aliquo.* Fac autem Thuc. scripsisse: *νῦν πάντα τῇ πόλει εἶναι*, licebit interpretari: *nunc maximi fierent* s. *summo in honore*

haberentur ab Atheniensibus. Ne sic quidem male, imo fortasse rectius, quod apud Herodotum l. l. dubitari potest an nihil a scribis peccatum sit. Cf. Thuc. VIII 95, Herod. VII 156, Dem. p. 240, 11 et 660, 7.

Pag. 42 ad 42 § 3. Nunc fere malo: *προκατηγοροῦντες ἐπίδειξίν τινος.* In praegressis *καί* delet iam Poppo.

Pag. 43 ad 45 § 3. Eodem sensu, sed minus leniter, Kampium *τὴν ἀνοίαν* video coniecisse. Possis quoque: — *αἱ δ' ἄλλαι ξυντυχίαι τὸ ἄνουν, τῶν ανθρώπων ὡς ἕκαστος τις κατέχεται ὑπ' ἀνηκέστου τινὸς κρείσσονος ἐξάγουσιν ἐς τοὺς κινδύνους,* i. e. *τοὺς ἀνθρώπους, ὡς ἕκαστος αὐτῶν κτέ.* Quod fortasse praestat. Quod attiuet ad *φρόνημα*, id vocabulum neque a Thucydide neque omnino, si recte memini, ab autiquis scriptoribus Atticis *in malam partem* poni solet pro *fastu* atque *insolentia*. Quare etiam hoc nomine recte eam vocem expunxi. Ib. ad 52. Similis tamen locus III 109 § 1.

Pag. 44 ad 53 extr. *Φερόντων* iam placuit Krügero. *'Υμῶν* non magis addendum quam *ἡμῶν* ad *δεομένων* cap. 55 § 1. Ib. ad 56. Vocula *πού* servari poterit.

Pag. 45 vs. 1. Adde Thuc. I 126.

Cap. 58 extr. *'Ερημοῦτε* pro *ἐρημώσετε* male defenditur.

Cap. 59 § 2. Conieci: *ἡμεῖς τε — αἰτούμεθα ὑμᾶς, θεοὺς — ἐπιβοώμενοι, πεῖσαι τάδε, προφερομένους ὅρκους οὓς οἱ πατέρες ὑμῶν ὤμοσαν μὴ ἀμνημονεῖν, ἱκέται (τε) γιγνόμεθα ὑμῶν (πρὸς) τῶν πατρῴων τάφων καὶ ἐπικαλούμεθα τοὺς κεκμηκότας, μὴ γενέσθαι ἐπὶ Θηβαίοις κτέ.* Noto Graecismo *προφέρομαι ὅρκον* dicitur pro *προφέρεταί μοι ὅρκος*. Cf. Krüger ad I 73 § 2. Neque *προφερόμενοι ὅρκους* pro *προφέροντες* uou pugnat cum usu Graecorum. Lectio non intellecta a correctoribus de iudustria mutata videtur, ut iungi posset cum *ἡμεῖς*. Praep. *ἐπί* aptiorem esse quam *ὑπό* iam uou praeteriit Krügerum, qui tamen male tuetur vulgatam. Quae iuserui *τέ* et *πρός* (quorum illud iam Reiskium hoc Cobetum video coniecisse) et facillime potuerunt negligi et prorsus sunt necessaria. Insuper nescio an verborum compo-

sitio *πεισθῆναι* requirat pro *πεῖσαι*. Sed fortasse recte Krüger verba *πεῖσαι τάδε* cancellis circumsepsit. Ceterum cf. Classen, qui mihi quidem minime satisfacit.

Cap. 67 § 3. *οἱ δὲ πρεσβῦται λελειμμένοι καὶ οἰκίαι ἐρῆμοι — ἱκετείαν ποιοῦνται*. Audax *διὰ μέσου*, pro quo saltem exspectes: *καὶ* [*αἱ* Kr.) *οἰκίαι* (*αὐτῶν*) *ἐρῆμοι*, *in commota oratione* fortasse non est sollicitandum. Apprime tamen placeret: *οἱ δέ, πρεσβῦται λελειμμένοι κατ' οἰκίας ἐρήμους, — ἱκετείαν ποιοῦνται*.

Pag. 46 ad 68 § 4. Praeferendum sit ut magis Atticum *ἀτεράμων*. Iis quae ad hoc vocabulum illustraudum attuli in Anal. Crit. p. 6 adde locos Platonis Legg. 853 D et 880 E. Vide tameu au expuncta praepos. *περί* lenius corrigi possit: *σχεδὸν δέ τι καὶ τὸ ξύμπαν Πλαταιῶν οἱ Λακεδαιμόνιοι οὕτως ἀποτετραμμένοι ἐγένοντο*, ut Thuc. dixerit *ἀποτετραμμένος τινός* pro *aversus ab aliquo*, quemadmodum *τετραμμένος πρός τινα* significat *propensus in aliquem*. Vide VIII 92 § 5 *πρὸς τοὺς ἑταίρους τετραμμένον*. Cf. II 40. Ita *ἀποτετραμμένος* habebit vim adiectivi, ut apparet ex addito *ἐγένοντο*, quod non solet (ut *ἦσαν*) periphrastice iungi cum participiis. Ib. § 3 citra necessitatem teutavi *ξυνεπολιορκοῦντο*.

Cap. 70 § 3. Scribeudum: *ἐς τὰ ἱερὰ ἱκετῶν καθεζομένων* pro *πρός*. Constanter enim supplices dicuutur *ἐς τὰ ἱερὰ* et *ἐπὶ τοὺς βωμοὺς* (*τὴν ἑστίαν*) *καθίζειν*. Recte v. c. mox cap. 75 *καθίζουσιν ἐς τὸ Διοσκόρων ἱερόν*. Cf. I 24 extr. et passim.

Cap. 77 § 1. Copulam deleverim ante *πεφοβημένοι*, ut verba: *πεφοβημένοι — ἐπίπλουν* adiecta siut ad explicandum causam *τοῦ θορύβου*.

Pag. 46 ad 78 § 2. Sensus enim: qui stabant *adversus*, non *prope*, Corcyraeos.

Cap. 79 § 2. Dele *τὸ ἀκρωτήριον*.

Pag. 48 ad 82 § 5. Cf. etiam II 65 § 4. Servandum nunc iudico *πλεονεξίᾳ*. Nam fateor iusto audacius e coniectura mea

sodalitia sic nude dici πλεονεξίαν, quamvis optime dicas, *meram esse avaritiam*. Nec πλεονεξίᾳ est Dativus *finalis*, cuius nullum usquam *certum* exstat exemplum, sed *causalis*. Avaritia enim τῶν τοιούτων συλλόγων causa esse recte dicitur. Quod iam ad ὠφελίας attinet (nam quominus Classeni Genetivum a μετά regi putantis interpretatio vera sit, obstat ipsa verborum oppositorum [παρὰ τοὺς καθεστῶτας] ratio), nunc lenius et ob oppositum πλεονεξίᾳ aptius rescripserim: ὠφελίᾳ (ὠφελείᾳ). Cf. I 123 § 2. τὰ μὲν φόβῳ τὰ δ' ὠφελίᾳ. — Ib. § 2 ἄμεινον (pro ἀμείνους) τὰς γνώμας ἔχουσι conieci, quod seusus est: *melius sunt animati*, non: *meliores habent sententias*.

Ib. ad 85 init. Similiter locum intelligit Classen, quem tamen dubito an satis probabiliter eodem sensu accipiat vulgatam. Si nihil peccatum est a scribis, cum Poppone et Krügero alludere scriptorem putaverim ad ea quae narrantur IV 46 § 1.

Cap. 88 § 1. Part. ὄντες abest a libris quibusdam, nec fortasse immerito.

Cap. 89 § 5: αἴτιον δ' ἔγωγε νομίζω τοῦ τοιούτου, ᾗ ἰσχυρότατος ὁ σεισμὸς ἐγένετο, κατὰ τοῦτο ἀποστέλλειν τε τὴν θάλασσαν καὶ ἐξαπίνης πάλιν ἐπισπωμένην βιαιότερον τὴν ἐπίκλυσιν ποιεῖν. Omnino scribendum videtur ἐπισπωμένης (sc. τῆς θαλάσσης), ut subiectum intelligatur τὸν σεισμόν, ut ἀποστέλλειν sit, quod semper et ubique fuit, verbum transitivum, ut recte habeat ποιεῖν. Quemadmodum enim ἡ θάλασσα τὴν ἐπίκλυσιν ποιεῖται = ἐπικλύζει, sic ὁ σεισμός Graece dicendus est τὴν ἐπίκλυσιν ποιεῖν.

Cap. 92 § 1. μελλήσαντες — προσθεῖναι. Thucydides tanta constantia verbum μέλλειν iungit cum Infinitivo Futuri aut Praesentis, ut haud dubitem verum esse προστιθέναι. Loco V 98 τοὺς δὲ μηδὲ μελλήσοντας γενέσθαι iam olim in Ex. Crit. p. 155 docui librarios confudisse μέλλοντας γε[ήσ]νέσθαι cum μέλλ[ήσ]οντας γενέσθαι. Ibi enim μελλήσοντας procul dubio vitiosum est. Quominus tamen statuam cum Cobeto Aoristi post μέλλειν usum per se vitiosum esse me

prohibet locus Aristophanis sine controversia sincerus in Avibus vss. 366 sqq.: εἰπέ μοι τί *μέλλετ'*, ὦ πάντων κάκιστα θηρίων, *ἀπολέσαι* παθόντες οὐδὲν ἄνδρε καὶ *διασπάσαι* τῆς ἐμῆς γυναικὸς ὄντε ξυγγενῆ καὶ φυλέτα;

Cap. 93. *ἐν δυνάμει* ὄντες τῶν — χωρίων. „Locutio" ait Kr. „(sic cum Genetivo) aliunde mihi incognita." Videatur Plato in Rep. I 328 c. Quare nunc repudio quod aliquando placebat: *ἐγκρατεῖς* ὄντες, ut vulgata lectio nata esset e glossemate.

Pag. 48 ad 90. Emblema eo manifestius, quod in ἐπελθόντων numero etiam οἱ ἐκ τῶν Μυλῶν cogitandi sunt. Ib. ad 92. Contra 93 § 1, munitione iam incepta, rectissime abest particula ἄν. — Mox laudandus est Classen, quod e Palatino recepit egregiam lectionem εἶρξαν τὸ pro ἤρξαντο.

Pag. 48 ad 98 med. Non haererem, si legeretur: δι' ἧς διέξοδοι οὐκ ἦσαν, sed non fero ὅθεν κτέ., quia Graecum est διεξιέναι διά, non ἐξ. Sic II 4 p. fin. pro *δίοδον* apud Scholiastam Platonis perperam legitur *διέξοδον*, et VII 69 extr. recte Poppo pro *διέκπλουν* emendavit *ἔκπλουν*. Parsum est a scribis vocabulo ἔξοδος I 106 § 1.

Cap. 102 § 2. Supple: χαλεπῶς (δὲ) διὰ τὴν κτέ. Cf. III 23 § 4: — χαλεπῶς δὲ καὶ βιαίως.

Cap. 103 § 1: οἱ δ' ἐν τῇ Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι — ἐπελθόντες μετὰ τῶν Ἑλλήνων ξυμμάχων καὶ ὅσοι Σικελῶν κατὰ κράτος ἀρχόμενοι ὑπὸ Συρακοσίων καὶ ξύμμαχοι ὄντες ἀποστάντες αὐτοῖς [ἀπὸ Συρακοσίων] ξυνεπολέμουν. Deleverim otiosum additamentum, quod insuper perplexo verborum ordine arguitur.

Cap. 107 § 3. ὁ δὲ (Demosthenes) προσαγαγὼν ἐγγὺς [τῆς Ὄλπης] ἐστρατοπεδεύσατο, χαράδρα δ' *αὐτοὺς* μεγάλη διεῖργε. Deleto τῆς Ὄλπης, ad ἐγγύς e praegressis cogita τῶν ἐναντίων. Quam crisin confirmat forma nominis proprii. *Octies* enim Thucydides (cf. 105—108, 110). Plurali numero dixit αἱ Ὄλπαι locis eiusmodi, ut nulla sit interpolandi suspicio, *ter* idem nomen legitur numero Singulari iis locis, ubi inter-

pretamenti speciem offerat. De primo loco vidimus: secundus legitur cap. 111 προκεχωρηκότες δ' ἤδη ἄπωθεν [τῆς Ὄλπης] θᾶσσον ἀπεχώρουν, tertius cap. 113: καὶ αὐτοῖς τῇ ὑστεραίᾳ ἦλθε κῆρυξ ἀπὸ τῶν ἐς Ἀγραίους καταφυγόντων [ἐκ τῆς Ὄλπης] Ἀμπρακιωτῶν. Recentioribus Graecis in usu fuisse videtur Singularis numerus. Propterea tamen non negaverim Idomenen (112 init. et 113 § 2) tertio loco (113 § 2) recte scribi Plurali numero. Duobus enim collibus id nomen fuisse discimus e cap. 112 init.

Cap. 111 § 1. ἐπὶ λαχανισμὸν καὶ φρυγάνων ξυλλογὴν ἐξελθόντες. Mireris Thucydidem non scripsisse vel: ἐπὶ λαχάνων καὶ φρυγάνων ξυλλογήν, vel ἐπὶ λαχανισμὸν καὶ φρυγανισμόν, ut alibi assolet. Fieri potest, ut quod hodie legitur sit illius substantivi glossema.

P. 49 ad 111 § 1. Ξυνεξελθόντες est in codd. deterioribus, merito probatum ab Ulrichsio et receptum a Krügero.

IV 14 § 2. περιαλγοῦντες τῷ πάθει, ὅτιπερ αὐτῶν οἱ ἄνδρες ἀπελαμβάνοντο ἐν τῇ νήσῳ. Oratio, si quid iudico, male Graeca. Scripserim: ᾧπερ, i. e. *qua clade fiebat ut cett.*

IV 19 extr. τοῖς μὲν ἑκουσίως ἐνδοῦσιν. Aut ἑκουσίοις verum est aut ἑκοῦσιν, ut est in lex. Seg. p. 126, 1. Usus adiectivorum ἑκούσιος et ἀκούσιος pro ἑκών et ἄκων apud Thucydidem frequens est.

P. 51 ad 9 § 3. Pro „Krügero" lege „Dobreo."

P. 51 ad 19 § 2. Loci senteutiam non male reddidit Acacius vertens: „sed si aliquis, cum id ipsum (quasi legatur τοῦτ' „αὐτό) facere licuerit, ex aequo tamen virtute quoque (et fa„cilitate) superior, moderate et leuiter praeter expectationem „alterius, pacem facit etc." Ib. ad 20 § 2 εἶναι servari potest. Ib. ad 24 § 1. Lenius et, ut puto, verius nunc corrigo: ἐν τούτῳ δὲ ἐν τῇ Σικελίᾳ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι κτέ. Sic enim noster solet. Vide v. c. IV 58 init. Eludit Krüger loci difficultatem scribendo: ἐν τούτῳ δὲ οἱ ἐν τῇ Σικελίᾳ, Συρακόσιοι κτέ., vereor tamen, ne invito auctore.

Cap. 29 § 1 πυνθανόμενος τὴν ἀπόβασιν αὐτὸν — δια-

νοεῖσθαι. Cobeto ad Hyp. p. 70 excidisse videtur *ποιεῖσθαι*. At cf. IV 32 *τὴν ἀπόβασιν ἐπενόει*, V 17 *προυθυμήθη τὴν ξύμβασιν* et VIII 90 *τὴν ὁμολογίαν προυθυμοῦντο*. Ib. § 4 *κρείττους* tandem mutetur in *κρείσσους*.

P. 53 sup. Fortasse sufficit delere *ἀκρωτηρίου* IV 24 § 3 et *ἀκρωτήριον* VI 44.

P. 54 ad 33. Cf. ad 103 extr. Vide tamen IV 29 prope finem.

P. 55 ad 46 § 2. Non debueram suspecta habere verba: *ὥστε — σπονδάς*. Haud satis attendebam ad *τις — ἅπασι*. — Ceterum calami lapsus perdidit ultimam partem adnotationis. Nempe pro *ἔπεισαν*, propter minus commodam subiecti mutationem, cap. 47 § 1 malebam: *ἐπείσθησαν*. Sic enim, at nunc scribitur, expectes: *ὡς δ' ἔπεισαν καὶ ἐκεῖνοι — ἐλήφθησαν κτέ*. Non tamen desunt loci apud optimos scriptores, qua lectionem vulgatam tuearis. Quare nihil muto.

P. 57 ad f. 56 extr. Vide tamen V 35 § 2.

Pag. 57, 16. Pro *κατέδησαν* l. *καταδῆσαι*.

Ib. in nota in calce paginae dele verba „Male — I 90 extr."

P. 58 ad 63 init. Totus locus laborat; quem vide an sic liceat refingere: *καὶ νῦν τοῦ ἀφανοῦς τε τούτου διὰ τὸ ἀτέκμαρτον δέος καὶ διὰ τοὺς* (Reiske pro *τὸ*) *ἤδη φοβεροὺς παρόντας Ἀθηναίους, κατ' ἀμφότερα ἐκπλαγέντες, καὶ* (*διὰ*) *τοὐλλιπὲς τῆς γνώμης, ὧν ἕκαστοι ᾠήθημεν πράξειν ταῖς κωλύμαις ταύταις ἱκανῶς νομίσαντες εἰρχθῆναι, τοὺς ἐφεστῶτας πολεμίους ἐκ τῆς χώρας ἀποπέμπωμεν κτέ*. Sic demum et constat syntactica loci ratio et clara ac perspicua fiunt omnia. Ad Reiskii coniecturam cf. VII 42 § 3. Ceterum nescio an vocabula *παρόντας Ἀθηναίους* fluxerint ex interpretatione, ut ipse auctor scripsisse censendus sit: *καὶ διὰ τὸ ἤδη φοβερόν, κατ' ἀμφότερα κτέ*. Aptissime sic inter se orator opponit *ancipitis futuri rerum eventus metum* et *praesentem formidinem*. Similiter Badham loco saepius laudato proposuit: *διὰ τὸ ἤδη φοβερὸν τοὺς παρόντας Ἀθηναίους*. Meae coniecturae magis favet membrorum aequilibrium, quod

in concionibus noster sectari assolet; nec quid esset τὸ ἤδη φοβερόν, post ea quae supra dixerat, facile quemquam potuit fallere. — Mox § 2 iterum requiro ἕκαστοι pro ἕκαστος, quod male tuebar supra p. 58. Vera lectio saepius servata est cap. 59 sqq. Hoc errorum genus e compendiis oriri non semel demonstratum est a Cobeto.

P. 58 ad f. 63 § 2. Fortasse ἐᾶν melius inseretur post ἀμφοτέρωθεν. Cf. I 82 § 2.

P. 59 ad 72 § 3. Sic iam A. Portus. § 4 iam correxit Krüger.

Ib. ad 73 § 4. Cf. III 56 ἐθέλοντες δὲ τολμᾶν μετὰ κινδύνων κτέ. — Locus etiamnunc suum Oedipum expectat. Mihi certe non cessit emendatio. Interea uncinos circumdabo cum Reiskio voculae καί et cum Krügero verbo κινδυνεύειν. Cap. 75 extr. Tandem obtemperemus Dukero corrigenti Καλχηδόνα. Videatur imprimis Bernhardy ad Dion. Perieg. 803.

P. 62 ad 92 § 2. Ὅτῳ corrigere occupavit Krüger.

P. 63 vs. 4. Adde III 22.

Ib. ad 103. Sed vide IV 29.

Ib. ad 98. Εἰπεῖν Krügero quoque suspectum, qui coniecit εἶναι, quod male coit cum σαφῶς. Hodie nihil mutaverim.

P. 64 ad 109 § 2. Valde vereor ne erroris me arguat usus vocabuli πέλαγος. Mira tamen, quod dixi, topothesia.

Cap. 103 § 4. ἀπέχει δὲ τὸ πόλισμα πλέον τῆς διαβάσεως. Dissentiunt interpretes. Hos si audis, Genetivus τῆς διαβάσεως pendet a πλέον, si illos, ab ἀπέχει. Fac pendere a πλέον, mirificam hanc nanciscemur sententiam: ἀπέχει δὲ τὸ πόλισμα (τῆς γεφύρας τοῦ ποταμοῦ) πλέον τῆς διαβάσεως (i. e. τῆς γεφύρας). Fac contra suspensum esse ab ἀπέχει, non habebit πλέον, quo referatur. Quo igitur me vertam nescio. At vide, an forte auctor scripserit: ἀπεῖχε δὲ (sc. τότε) τὸ πόλισμα πλέον (sc. ἢ νῦν) τῆς διαβάσεως, cuius rei rationem explicat subiungendo: καὶ οὐ καθεῖτο ὥσπερ νῦν τείχη. Haud semel ἔχει et εἶχε a scribis confusa esse notum est. Post πλέον sine detrimento omitti potuit ἢ νῦν propter viciniam verborum ὥσπερ νῦν.

P. 65 ad 113 § 1. Perperam. Vide IV 121 § 1.

Ib. ad 122. Simile emblema legitur III 95: ὁ δὲ τῶν Μεσσηνίων χάριτι [πεισθεὶς] καὶ μάλιστα νομίσας κτέ. Participium recte abest VI 11 § 3.

Cap. 120 § 1. πλέοντας δ' ἀπὸ Τροίας σφῶν τοὺς πρώτους κατενεχθῆναι κτέ. Ita codd., fieri *potest* ut vere. Praeplaceret tamen τοὺς προγόνους. Incertum est an sic legerit Valla, vertens *maiores.*

Ib. ad 123 § 2. Iniuria interpretes verba: καὶ ἅμα — τοὺς πολλοὺς accipiunt de Scionaeis, referuntque τότε ad narrata 121 § 3. At de ipsis Mendaeis accipienda esse apparet ex usu pronominis σφίσιν post πρασσόντων. In errorem eruditos induxit καί post τεκμαιρόμενοι, quod male habuerunt pro copula, quum sit adverbium intensivum (*etiam*). Etenim voculae καὶ ἅμα ante τῶν πρασσόντων non illi respondent, sed praegresso τε in verbis: τήν τε Βρασίδου γνώμην κτέ. Huic igitur interpretationi meam coniecturam superstruxi.

Cap. 124 § 3. Legatur προτέρων pro πρότερον et mox e codice meo Paris. διαφυγόντες pro διαφεύγοντες. Haudquaquam enim intelligo, quomodo διαφεύγων aliquis possit ἡσυχάζειν.

Cap. 133 § ὅτι ἦν αὐτῶν ἄνθος ἀπολώλει. Vide ne sermonis Attici proprietas postulet: ὅτι(περ) ἦν κτέ. Cf. Cobet ad Hyperidem p. 71.

P. 67 ad 2 § 3. Cf. quoque IV 96 § 4.

V 3 § 3 εἴ τις ἄλλος Χαλκιδέων ἦν. Malim ἐνῆν, Toronae.

P. 70 ad 10 § 2. Cf. Herod. IV 172 extr.

Cap. 10 § 8 εὐθὺς φεύγων. Requiro φυγών.

Cap. 20 § 2. Ducibus scholiasta et contextu, verba obscurissima sic cohaerere crediderim: σκοπείτω δέ τις κατὰ τοὺς χρόνους καὶ μὴ πιστεύσας μᾶλλον τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ὀνομάτων τῶν ἑκασταχοῦ ἢ ἀρχόντων ἢ ἀπὸ τιμῆς τινος σημαινόντων ἐς τὰ προγεγενημένα. Quod si ita est, manifestum arbitror, verba τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ὀνομάτων, quae hodie leguntur post verba ἀπὸ τιμῆς τινος, transponenda esse post

participium σημαινόντων. Facilis est suspicio ex archetypo quondam duos versus:

ΕΣΤΑΠΡΟΓΕΓΕΝΗΜΑΣΗΜΑΙΝΟΝΤΩΝ
ΤΗΝΑΠΑΡΙΘΜΗΣΙΝΤΩΝΟΝΟΜΑΤΩΝ

perverso ordine descriptos esse. Qnia tamen πιστεύειν cum Accusativo snbstantivi construi posse incertum est, haud fortasse improbabiliter statuas perversum illum ordinem movisse correctorem, ut sno marte Dativum τῇ ἀπαριθμήσει, snspensum ratus a σημαινόντων, in Accusativum refingeret. Hinc manum scriptoris agnoscere videor in hac lectione: καὶ μὴ τῶν — σημαινόντων τῇ ἀπαριθμήσει τῶν ὀνομάτων πιστεύσας μᾶλλον. Breviloquentia vere Thucydidea: σημαίνειν ἐς τὰ προγεγενημένα dictum est pro φαίνειν σημεῖα, οἷς τὰ προγεγενημένα γιγνώσκεται ὁπότε ἕκαστον ἐγένετο.

Cap. 26 § 3 ὅπως ἀκριβές τι εἴσομαι. Dion. Hal. ἀκριβῶς ut est in Par. *E*, Valla *diligenter*. Rectius, ni fallor. Cf. VI 91 § 1 (ubi articulum recte delet Cobet), 93 § 1, VII 44 § 1, Xen. Cyrop. V 2 § 15, Herod. I 140, 209, II 54, 119, III 4 cett. Contra dici solet ἀκριβές, σαφές, ἀτρεκές, τι, οὐδέν, μηδέν λέγειν, εἰπεῖν, φράσαι, πυθέσθαι, Cf. VI 54 § 1, VI 82 § 3, IV 50 (ubi e dett. libris revocanda vulgata ante Bekkerum εἰ οὖν τι βούλονται σαφὲς λέγειν), Xen. Cyr. II 1 § 2, Mem. IV 6 § 13, Herod. III 98, V 9, VII 214 cett.

P. 72, 5. Corrige Ἀθήνησιν et dele verba „sed — ephelcystico."

P. 72 ad 22 § 2. Iniquiore iudicio Krüger scribarum errorem ipsi tribuit Thucydidi, non demonstrans alibi eum similia peccasse.

P. 72 ad cap. 26 extr. Contrario errore apud Platonem in Gorgia p. 465 *E* pro ἐξηγήσεως legitur διηγήσεως.

P. 73 ad 32 § 4. Vide tamen V 22 ἐπισπένδεσθαι, quod et ipsum exemplo caret. Nisi forte idem in hoc verbo error obtinet. Sin vero recte interpretantur: *renovare foedus*, fieri possit, ut ἐπισπονδαί sic dictae sint, quod identidem renovandae essent.

Cap. 37 § 4. Vide an verba: *τούς τε φίλους τῶν Λακεδαιμονίων τῶν αὐτῶν δεῖσθαι καὶ τοὺς Ἀργείους ἐς τὰ ὅμοια σπεύδειν*, quae stilo vix Graeco, certe non Thucydideo, odiosa prolixitate libri addunt post verba *ξυνεβεβήκειν αὐτοῖς*, una litura delenda sint, ut scholium marginale conflatum e praegressis § 3 *κατὰ τύχην — ἐπεστάλκεσαν*. Ad *ξυνεβεβήκει* cogita e praecedentibus: *τά τε ἐκ τῆς Λακεδαίμονος καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ξυγγεγενημένων Ἀργείων*.

Cap. 40 § 1. Pro *ἰδίαν* legerim *ἰδίᾳ*. Cf. 42 extr.

Cap. 46 § 5. Expectaveram: *ἐφοβεῖτο γὰρ μὴ πάντ' ἀτελῆ ἔχων — διαβληθῇ ὅπερ καὶ* (*ὡς*) *ἐγένετο* (i. e. *etiamsi impetraverat sacramentorum instaurationem*) *αἴτιος δοκῶν εἶναι τῶν πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδῶν*. Sed fortasse nihil mutandum.

Cap. 56 § 2. Cl. loco V 47 § 7, scribendum coniicias: *ἐπεκάλουν ὅτι, γεγραμμένον ἐν ταῖς σπονδαῖς διὰ τῆς ἑαυτῶν ἑκάστους μὴ ἐᾶν πολεμίους διιέναι* (*μηδὲ*) *κατὰ θάλασσαν, ἐάσειαν παραπλεῦσαι*, nisi propter durissimum zeugma (nam *διιέναι* male coit cum verbis sqq.) probabilibus fere statuas cum Krügero, ex hoc loco in foedere cap. 47 § 7 interpolata esse verba *κατὰ θαλασσαν*. Ceterum non diffiteor etiam hic eadem verba me abesse velle, quia sufficiat: *ἐάσειαν παραπλεῦσαι*, quum praesertim proxime praecesserit: *κατὰ θάλασσαν ἐσέπεμψαν*.

P. 77 ad 64 § 4. Extremae adnotationi addatur: „Vide v. c. VII 81 § 1."

P. 79 ad cap. 99. Fieri potest, ut Thucydides hunc quoque usum traxerit e Gorgiae disciplina, quippe qui more popularium diceret *κύρωσις* pro *κῦρος*. Vide Plat. Gorg. p. 450 B ibique Heindorf. Sic Thuc. VI 103 § 3 *κύρωσις μὲν οὐδεμία ἐγίγνετο*. Cf. ibid. 56 init. *πείρασιν* pro *πεῖραν*.

P. 81 ad 2 § 5. Videatur Krüger ad h. l.

VI Cap. 10 § 1. *αἳ — ὀνόματι σπονδαὶ ἔσονται*. Aegre careo vocula *γοῦν* post *ὀνόματι*.

Cap. 12 § 2: *ὅπως θαυμασθῇ μὲν ἀπὸ τῆς ἱπποτροφίας, διὰ δὲ πολυτέλειαν καὶ ὠφεληθῇ τι ἐκ τῆς ἀρχῆς.* Sine causa in h. l. haesit Krüger, quem fefellit paratactica loci ratio, ubi nostro more hypotactice scriberemus: *ὅπως θαυμαζόμενος ἀπὸ τῆς ἱπποτροφίας διὰ πολυτέλειαν καὶ ὠφεληθῇ τι ἐκ τῆς ἀρχῆς.*

VI 27 § 1 *περιεκόπησαν* [*τὰ πρόσωπα*]. Nollem Dobreum propter locum Plutarchi Alcib. 18 repndiasse suam coniecturam insiticia esse vocabula *τὰ πρόσωπα*. Praeter locos citatos apud Popponem cf. Harpocratio i. v. *Πολύστρατος*. Vel apud Plutarchum mihi suspecta sunt eadem vocabula. Ceterum respiciatne Pl. hunc ipsum locum Thuc. necne, incertum esse reor.

P. 84, 5. Adde VII 77 extr. Ib. ad 31 § 3. Similem tamen vim *μακρός* habet in locutionibus: *μακρὰ κλάειν, οἰμώζειν, χαίρειν*, ut taceam a tragicis subinde hoc adiectivum poni pro *μέγας*. Neque a Thucydide hunc usum prorsus alienum esse probat locus III 39 § 3, ubi *μακρότερα* opponitur voci *ἐλάσσω*. Plato alicubi in Republica, si recte memini, *μακρὸς μισθός* dicere ausus est. Quare nihil muto.

Cap. 41 § 2. *ἐς ὑμᾶς οἴσομεν.* Aut *ἀνοίσομεν* scribendum cum Krügero, aut, quod ctiam lenius est, mecum *ἐσοίσομεν.* Cf. V 38 § 5 et Passov. i. v. sub 4).

P. 87 ad 64 § 5. Certior esset haec coniectura, si vallis Athenienses munivisse castra constaret. Vide c. 55 extr. *κατεσκευάζοντο τὸ στρατόπεδον*, quibus verbis ea res *non diserte* significatur. Cf. 75 § 2. Quare fieri possit ut verius sit: *ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἐλθεῖν — τὸ στρατόπεδον προσβαλόντας* [*τῷ σταυρώματι*] *αἱρήσειν.* Utut est, Accusativus aptior quam Dativus, quia in verbo *αἱρεῖν*, non in *προσβάλλειν*, est praecipua vis sententiae.

Cap. 66 § 2. *παρά τε τας ναῦς σταύρωμα ἔπηξαν.* Videsis 74 § 2. *σταύρωμα περὶ τὸ στρατόπεδον ποιησάμενοι κτέ.*

P. 88 ad 72 § 3. *ἔφη* expunxit iam Krüger.

Cap. 68 § 1. Pro *ὑποπτεύεσθαι* syntactica loci ratio postulat: *ὑποπτεύειν ἡμᾶς* (obiectum). Sed vide potius an sua his immiscuerit magistellus, Th. autem scripserit: *καὶ νῦν*

οὐ δίκαιον, ὥσπερ καὶ ἡμᾶς ἠξιοῦτε λόγῳ πείθειν, τῷ αὐτῷ ἀπιστεῖν, οὐδ' ὅτι δυνάμει μείζονι πρὸς τὴν τῶνδε ἰσχὺν πάρεσμεν, [ὑποπτεύεσθαι] πολὺ δὲ μᾶλλον τοῖσδε [ἀπιστεῖν]. Ad τοῖσδε cogita: δίκαιόν ἐστιν ἀπιστεῖν.

Ib. suspectum παρουσίας, in quo quid lateat non exputo. Sed sic scribi potuisse pro παρούσης δυνάμεως parum videtur probabile. Cl. loco VII 28 § 3 (Συρακούσας — πόλιν οὐδὲν ἐλάσσω αὐτὴν γε καθ' αὑτὴν τῆς 'Αθηναίων) suspicari possis, παρουσίας perversae interpretationi debere originem.

P. 88 sq. ad 79 § 1. Locis allatis addantur hi: V 9 § 1, VI 72 § 2, VII 44 § 7.

P. 89 ad 88 § 7. E verbo composito περιαγγέλλειν more nostri cogita verbum simplex ad vocabula ἐς τὴν Ἔγεσταν. Vide v. c. IV 76 § 3.

P. 90 ad 91 extr. Mendosa quoque videntur verba praegressa: ὅσα ἀπὸ γῆς καὶ δικαστηρίων νῦν ὠφελοῦνται, ubi δικαστηρίων iure in suspicionem vocavit Krüger. Quippe de *iustitio* cogitari cum scholiasta, quem Böckh secutus est, vetat cum probabilitate historia. Cogita, velim, e. g. causam praetorum qui pugnarunt ad Arginusas. Litium numerum post munitam Deceleam decrevisse iure forsitan statuas. Verum hoc nihil ad rem. Dicit enim Th. ὅσα — ὠφελοῦνται. Quod tamen Krügero placet ἐργαστηρίων, mihi propterea displicet, quod maior certe horum numerus erat in urbe quam extra moenia. Diu meditanti nihil aptius mihi succurrit quam ἀπὸ γῆς καὶ διὰ κτηνῶν. Tam corruptela quam emendatio confirmari mihi videtur loco, quo hic locus egregie illustratur. Agitur ibi fusius de detrimentis, quae e munita Decelea cepit urbs Atheniensium: sed altum ibi est de iudiciis silentium, dum contra post mentionem de agrorum fructu, quae continetur verbis τῆς χώρας ἁπάσης (καρπίμου Schol.) aliisque quae his praecedunt, et de mancipiorum fuga τὰ κτήνη memorantur hisce verbis (VII 27 § 4): πρόβατά τε πάντα ἀπολώλει καὶ ὑποζύγια· ἵπποι τε — ἐτιτρώσκοντο.

P. 90 ad 93 § 2. Diversa tamen utriusque loci ratio.

P. 91, 4. Correcto accentu, lege *ἀπόκλησις*. — Ceterum nescio an scribendum sit: *ὑποτειχίζειν δὲ* [*ἄμεινον*] *ἐδόκει* [*εἶναι*] *ἢ ἐκεῖνοι ἔμελλον ἄξειν τὸ τεῖχος, καὶ εἰ φθάσειαν*, (Athenienses, ut bene intelligit Poppo) *ἀπόκλησις* (sc. *ἔμελλε*) *γίγνεσθαι, καὶ ἅμα — μέρος ἀντεπιπέμπειν* (Kr.) *αὐτοῖς* (Bk.) *κτέ.* Nam cohaerent verba *ἐδόκει ὑποτειχίζειν — καὶ ἅμα — ἀντεπιπέμπειν.* Additamentum vero *ἄμεινον — εἶναι* incertam et ambiguam reddit verborum sequentium interpretationem. Ib. ad 103 § 1. Vide quae infra monui. (P. 97 ad 30 § 1.)

Cap. 102 § 2. Propter ingratam abundantiam in verbis *ἐρημίᾳ ἀνδρῶν* malim fere: *τῶν ἀνδρῶν — περιγενέσθαι.*

P. 91 ad 96 extr. Cf. tamen VII 17 extr. Sed rescripto *ὅπως — ἀποπειράσουσι — καὶ ἧσσον — κωλύοιεν*, nihil est in ea coniunctione vitiosi.

Cap. 103 § 1. *καὶ τοὺς μετὰ Λαμάχου καὶ αὐτὸν ἐκομίσαντο.* Delet verba *καὶ αὐτόν* Krüger, non male. Fortasse tamen depravata sunt. Possis enim leni mutatione *καὶ αὐτοὶ ἐκομίσαντο*, aut, deleta copula, *ἀντεκομίσαντο.*

P. 93 ad VII 4 § 1. Vide Krügerum et cf. imprimis cap. 7 § 1: *ξυνετείχισαν τὸ λοιπὸν τοῖς Συρακοσίοις μέχρι τοῦ ἐγκαρσίου τείχους*, ubi corruptum est *μέχρι*, a quo nimium differt *ἔτι*, quod proposuit Poppo. Leniore manu rescribatur *μέρος*, sive illud a Thucydide sive aliena manu adscriptum est.

Ad cap. 13 § 3. Cum *αὐτομολίας* componatur *αὐτομολοῦσαν* Ar. Lys. 723 depravatum in loco simili. Sed neque quod ipse conieci, neque quae alii, ullam habent probabilitatem. Potius nunc crediderim *αυτομολίας* sanum esse, modo *πρόφασις* intelligatur non *praetextus*, sed, ut saepius apud Thucydidem atque alios, *vera causa*. Interpretor igitur: *oblata transfugiendi ad hostes occasione*, quibus aptissime opponuntur sqq.: *οἱ δ' ὡς ἕκαστοι δύνανται.*

Cap. 28 § 4. *τὴν εἰκοστὴν — ἀντὶ τοῦ φόρου τοῖς ὑπηκόοις ἐποίησαν.* Mira locutio. Expectaveram *ἐπέθεσαν.* Facile sane *ΕΠΕΘΕΣΑΝ* in *ΕΠΟΕΣΑΝ* abire potuit. —

Ibidem § 2 ποιούμενοι abesse malim quam corrigere cum aliis πονούμενοι, quod non una de causa ferri nequit. Insuper deleto articnlo malim: οἱ δ' ἐπὶ τείχους. Ib. § 3, Verba ἐκ Πελοποννήσου abundant.

Cap. 29 § 1. εἰπόντες sine damno poterat abesse.

Cap. 31 § 3. οὔτε καταλύουσι τὸν πόλεμον. Pro πόλεμον magis placeret ἔφορμον.

P. 98 vs. 10. Sic apud Platonem Gorg. p. 497 *B* (πάντως οὐ σή αὕτη ἡ τιμή) contextus pro *TIMH* postulat *ZHMIA*. Platonem tangens non possum quin simul proponam correctionem, qua his ipsis diebus tentavi locum Philebi p. 55 C: γενναίως δέ, εἴ πῃ τι σαθρὸν ἔχει, πᾶν περικρούωμεν. Elegantius enim philosophum scripsisse contendo: εἴ πῃ τι σαθρὸν ἠχεῖ κτέ. Cf. Theaet. p. 179 D. ibique Heindorfii annotatio. Antiqua literatura *EXEI* utrumque significat.

Cap. 42 § 5. An forte: καὶ οἱ ξυντομωτάτην (ταύτην) ἡγεῖτο διαπολέμησιν?

P. 101, 20. Operarum errori debetur virgula post αὐτοῖς et ἱκακά pro ἱκανά.

Cap. 71 § 4. Legatur: ἀλλ' ὅσ' ἂν ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ κτέ.

Cap. 73 § 2. Abundant verba: ἐν τῇ ἑορτῇ.

Cap. 79. ἐνόμιζον ἐπὶ τῷ σφετέρῳ ὀλέθρῳ ταῦτα πάντα γίγνεσθαι. Additum videtur πάντα ad significandam Atheniensinm impatientiam ac desperationem. Rhetorica est δείνωσις.

Cap. 84 § 1. βάλλοντές τε καὶ κατακοντίζοντες. Aptius fuerit: καὶ ἀκοντίζοντες.

P. 103 ad 84. Nihil mutandum. Non magis nunc sollicitaverim Aoristos VII 83 § 1 et VIII 4. Cf. Dobree Adv. I, 109 et quae scripsi ad calcem p. 57.

Cap. 27 § 3. καὶ τὴν πόλιν (ἂν ins. cum Dobreo) οὐ μόνον τῷ αἰσχρῷ ἀλλὰ καὶ τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ περιπίπτειν, ἣ μόλις ἐπὶ ταῖς γιγενημέναις ξυμφοραῖς ἐνδέχεσθαι μετὰ βεβαίου παρασκευῆς καθ' ἑκουσίαν, ἤ πάνυ γε ἀνάγκῃ, προτέρᾳ ποι ἐπιχειρεῖν, ποῦ δή (plures codd. σπουδή, unus ποῦ δεῖ) μή

βιαζομένη γε πρὸς αὐθαιρετοὺς κινδύνους ἰέναι; Deleto cum Dobreo *καθ' ἑκουσίαν* et mutato *ᾗ* in *καί*, actum erit de sententia. Ita enim in apodosi auctor necessario adscripsisset *ἄνευ ἱκανῆς παρασκευῆς*. Nempe in protasi duo ponuntur: 1°. Atheniensibus cum firmo apparatu vix licere sponte sua prioribus adoriri hostem, 2°. cum infirmo apparatu (*ᾗ = εἰ δὲ μή*) id non licere, nisi summa urgeret necessitas. Iam vero in apodosi posterius tantum, quod solum hic usu veniebat, considerans; *quanto minus, ait, reipublicae sic comparatae nulla cogente necessitate pericula ultro suscipere licet?* Verum ut haec satis Graece scribantur, neque *σπουδῇ* neque *πού δεῖ* ferri potest: utroque longe praestat *ποῦ δή*. Quamquam fortasse noster, una litera addita, scripsit *ἦ π ο υ δ ή*. Cf. I 142 § 4 et VI 37 § 3.

Cap. 34 extr. *ἐντεῦθεν ἐς τὴν Λέσβον κ α θ ο ρ μ ι σ ά μ ε ν ο ι.* Lege *μ ε θ ο ρ μ ι σ ά μ ε ν ο ι.* Cf. VI 88 § 6.

Cap. 62 extr. *καθίστατο φρούριον [καὶ φυλακὴν] τοῦ παντὸς Ἑλλησπόντου.?* Cf. tamen Xen. Cyr. I 4 § 16.

Cap. 87 § 4. Aliorum coniecturis (quas vide apud Krügerum) adiutus scribendum suspicor: *ἐπεὶ εἴγε ἐβουλήθη, διαπολεμῆσαι ἂν [ἐπιφανὲς] δήπου οὐκ ἐνδοιαστῶς.*

Cap. 89 § 2. *καὶ ξυνίσταντο τε ἤδη καὶ τὰ πράγματα διεμέμφοντο, ἔχοντες ἡγέμονας τῶν πάνυ στρατηγῶν τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ καὶ ἐν ἀρχαῖς ὄντων, οἷον Θηραμένη τε τὸν Ἅγνωνος καὶ Ἀριστοκράτη τὸν Σελλίου καὶ ἄλλους, οἳ μετέσχον μὲν ἐν τοῖς πρῶτοι τῶν πραγμάτων, φοβούμενοι δ', ὡς ἔφασαν, τό τ' ἐν τῇ Σάμῳ στράτευμα καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην σπουδῇ πάνυ, τούς τ' ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρεσβευομένους, μή τι ἄνευ τῶν πλειόνων κακὸν δράσωσι τὴν πόλιν, οὐ τὸ ἀ π α λ λ ά ξ ε ι ν τ ο ῦ ἄ γ α ν ἐ ς ὀ λ ί γ ο υ ς ἐ λ θ ε ῖ ν, ἀλλὰ τοὺς πεντακισχιλίους ἔργῳ καὶ μὴ ὀνόματι χρῆναι ἀποδεικνύναι καὶ τὴν πολιτείαν ἰσαιτέραν καθιστάναι.* De hoc loco vide praeter Popponem et Krügerum imprimis Dobreum Adv. I p. 105; qui bene intellexit ad *φοβούμενοι* non mente esse repetendum *μετέσχον*. Ego nil amplius requirerem, si legeretur: *φοβού-*

μενοι δὲ τό τ' ἐν τῇ Σάμῳ στράτευμα καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην σπουδῇ πάνυ, τούς τ' ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρεσβευομένους μή τι ἄνευ τῶν πλειόνων κακὸν δράσωσι τὴν πόλιν, (διὰ τ)οῦτο (ἔφασαν) ἀπαλλαξείειν τοῦ ἄγαν ἐς ὀλίγους ἐλθεῖν, ἀλλὰ κτέ. Interim vide an sufficiat: *φοβούμενοι δ', ὡς ἔφασαν — τὴν πόλιν, οὕτω* (sic unus cod. in mg.) *ἀπαλλαξείειν κτέ.* Vocem *οὕτω* haud raro post Participia inferri notum est. Cf. Passov. i. v. p. 600 b, 601 a. Ad anacoluthum *ὡς ἔφασαν — ἀπαλλαξείειν* cf. Matthiaei Gr. § 539, 2.

Cap. 90 extr.: *διῳκοδόμησαν δὲ καὶ στοάν, ἥπερ ἦν μεγίστη καὶ* [*ἐγγύτατα* glossema est ad *εὐθύς*] *τούτου εὐθὺς ἐχομένη* [*ἐν τῷ Πειραιεῖ*. His lubens carerem] *καὶ ἦρχον αὐτοὶ αὐτῆς, ἐς ἣν καὶ τὸν σῖτον ἠνάγκαζον πάντας τὸν ὑπάρχοντά τε..... καὶ τὸν ἐσπλέοντα ἐξαιρεῖσθαι καὶ ἐντεῦθεν προαιροῦντας πωλεῖν.* Verbum *ἐξαιρεῖσθαι* (eximere navibus) iungi nequit cum vocabulis *τὸν ὑπάρχοντα σῖτον*, Quare suppleverim: *τὸν ὑπάρχοντά τε ἀποτιθέναι κτέ.*

Cap. 93 extr., 94 in. *ξυνεχώρησάν τε ὥστ' ἐς ἡμέραν ῥητὴν ἐκκλησίαν ποιῆσαι ἐν τῷ Διονυσίῳ περὶ ὁμονοίας. ἐπειδὴ δὲ ἐπῆλθεν ἡ ἐν Διονύσου ἐκκλησία κτέ.* Malim: *ποιῆσαι ἐν Διονύσου περὶ ὁμονοίας. ἐπειδὴ δ' ἐπῆλθεν ἡ ἐκκλησία*, deleto interpretamento *ἐν τῷ Διονυσίῳ*.

Cap. 97 § 1. *καὶ μισθὸν μηδένα φέρειν μηδεμιᾷ ἀρχῇ: εἰ δὲ μή, ἐπάρατον ἐποιήσαντο.* Recte Poppo *μηδεμιᾶς ἀρχῆς*, nisi quod forsitan lenius possis *μηδεμίαν ἀρχήν*.

P. 116 ad 25. Hanc rationem recte secutus est Classen.

P. 118, 15. Lege *Πολυνείκης*.

P. 123 ad 102. Thucydidi reddam *Ἀπόλλωνα*.

P. 125 ad 111. Spiritum asperum invicto nuper argumento impugnavit la Roche ad Odyss. α 27 sic scribens: „Caret omni ratione haec scriptura, nam in dictionibus Graecis duo deinceps syllabae incipere non solent ab aspiratis cett." Quare doctus meliora non sequar exemplum eorum, qui *ἁθρόος* scribunt et *ἁθροίζω*.

Cap. 23 § 4 *ταύτας τε γὰρ ἔτρεψαν καὶ ὑφ' ὧν τὸ πρῶ-*

τον ἐνικῶντο. Cobet ad Hyperidem p. 54 post *καί* inseri iussit articulum *τάς*, quod in quovis alio scriptore et ego requirerem. In Thucydide hanc articuli omissionem ferendam esse docent loci: III 13 § 5, IV 74 § 3, IV 121 § 1 init. P. 666 ad VIII 92. Vide tamen Plat. Gorg. p. 469 D.

ANALECTA SCENICA.

EURIPIDIS *Hippol* 1307: *ὁ δ' ὥσπερ ὢν δίκαιος οὐκ ἐφέσπετο λόγοισιν κτέ.* Iunctum cum participio *ὥσπερ* non potest usurpari pro *ὡς* vel *ἅτε*. Nec tamen e dett. scripserim *οὖν δίκαιον;* sed verum arbitror: *ὥσπερ ἦν δίκαιος* (*μὴ ἐπισπέσθαι*) = *ὥσπερ ἦν δίκαιον αὐτὸν ποιεῖν*, noto Graecismo, cuius exemplum est vs. 1081. — *Med.* 850 pro *μετ' ἄλλων* corrigendum esse *μεθ' ἁγνῶν* iam alibi monui. Iam cf. Elect. 1195. — *Hecub.* 85 *ἀλίαστος φρίσσει ταρβεῖ.* Malim: *ἀλιάστῳ — τάρβει.* Ib. 186 *ὦ τέκνον τέκνον μελέας ματρός.* Leniter sane laboranti metro subvenitur deleta interiectione: dubito tamen, an satis recte. Etenim ob vss. 188 sqq. *τέκνον* potius *ἐλέου κινητικόν* aliquod epitheton postulare sibi videtur. Quare *ὦ τέκνον* lacunae supplementum esse suspicatus conieci: *τέκνον μέλεον μελέας μητρός.* Cf. 206. — Vss. 501—510 locus turpiter interpolatus; qui sanus non erit, priusquam mecum proscripseris vss. 504, 507, 509 et 510. Nam vs. 504 offenditur Graecitas, dum vss. 509 et 510 stolide repetuntur dicta prius; deinde vs. 507 additus videtur ad restituendam laesam interpolatione stichomythiam. Mire autem Talthybios audit *γέρων.* — Ib. 1159 *διὰ χερός* (al. *χερῶν* et *χεροῖν*) glossema esse vidit Weil. Aptum fuerit *διαδοχαῖς — πυκναῖς.* — *Orest.* 117. *'Ελένη σ' ἀδελφὴ ταῖσδε δωρεῖται χοαῖς, φόβῳ προσελθεῖν μνῆμα σὸν κτέ.* Vss. manifesto depravati. Suspicor: *τῇδε — χερί*, i. e. *mea manu*, ut *ταῖσδε χοαῖς* sit glossema petitum e vs. 112. Deinde scribam: *ταρβοῦσά γε* pro *τε.* — Ib. 128 lege: *εἴδετε γὰρ* (pro *παρ'*)

ἄκρας κτέ. — Ib. 415 *θάνατον* natum videtur e *θανόντα*, quod glossema locum cedat vocabulo genuino. Scripserim: *μὴ φθίμενον* εἴπῃς (sc. Agamemnona), τοῦτο μὲν γὰρ οὐ σοφόν. Ib.* 571 pro *ΕΠΑΤΣΑ* τὸν νόμον malim *ΕΑΤΣΑ*. — Ib. 622 verba δράσω τε πρός, ut ineptum veteris lacunae supplementum, deleverim. Sententia pro iis postulat τὸ δεύτερον, i. e. *iterum*. Nam vss. 625, 626 iterum compellatur a Tyndareo Menelaus iisdem verbis, quibus antea vss. 536, 537. — Ib. vss. 730, 731 spurios esse demonstrant 755 sqq., unde apparet Pyladem nihildum inaudivisse de coetu Argivorum. — Ib. 904 *ἠναγκασμένος* depravatum (cf. Dind. ed. Vta Scen. Gr.). Suspicor *ἐξηκασμένος*, i. e. *πλαστός*. Cf. Aesch Ag. 244 οὐδὲν ἐξηκασμένα, i. e. *vera*. — Ib. 1392 Δαρδανία τλάμων Γαννμήδεος *ἱπποσύνᾳ* Διὸς εὐνέτα. Haec non satis expediuntur loco Il. *E* 255, quem affert scholiasta. Suspicor *καλλοσύνᾳ*, sive potius *ἁβροσύνᾳ*. — *Electr.* 145 sqq. Fortasse: γόους, οἷς — *λείβομαι* pro *διέπομαι*, quod tam metro quam Graecitati infestum est. — Ib. 1155 conieci: *διαίμου* (pro *διαδρόμου*) λέχους. Recte enim Weil non poenas dedisse Clytemnestram observat infidelitatis, sed interfecti mariti. Favet huic coniecturae metrum vs. antithetici 1147. In ὑπάγεται sine causa Weilium haesisse arbitror. Verte: *sibi subiicit*. Cf. Thuc. VII 46. — *Iph. i. Aul.* 373 conieci: μηδὲν *ἄρα γένους* (codd. *ἂν χρέους*) ἕκατι κτέ. Vulgo e Palei coniectura legitur: μή τι χρημάτων ἕκατι. — Ib. 970 τάχ' εἴσεται σίδηρος' ὃν πρὶν ἐς Φρύγας | ἐλθεῖν, φόνου κηλῖσιν [αἵματι] χρανῶ. Glossema detexit Weil., sed infeliciter cogitat de substituendo ἐν μάχῃ. Oppositum Φρύγας tantum non digito demonstrat poetam dedisse: φόνου κηλῖσιν *Ἕλληνος* χρανῶ. — Ib. 1178—1208 sive Euripidei sunt, ut ego credo, sive, quae est Dindorfii sententia, ficti ab interpolatore, fieri non potest ut vs. 1178 *τοιόνδε* μισθὸν *καταλιπὼν πρὸς τοὺς δόμους* non sit turpiter depravatus. Requirit autem loci nexus huiuscemodi scripturam: *ποῖον δὲ* μισθὸν *τάδ' ἀλιτὼν τίσεις δόμοις*; *quales vero poenas*

pro talibus ausis lues familiae tuae? Deinde v. 1206 conieci: εἰ δ' εὖ λέλεκται τἀμά (cum Elmsleio), νεῦε μὴ κτανεῖν κτέ. pro νῷι μὴ δή γε κτάνῃς. — *Iph. i. Taur.* 35. Huius vs. saepe frustra tentati tandem veram lectionem repperisse videor: ναοῖσι δ' ἐν τοῖσδ' ἱερίαν τίθησί με, | θύειν (pro ὅθεν) νόμοισι, τοῖσιν ἥδεται θεὰ | Ἄρτεμις ἑορτῆς. Ad θεὰ Ἄρτεμις cf. 784, quod moneo ob Weilium, qui pro Ἄρτεμις tanquam glossemati substitnit χρώμεσθ'. Ceterum nescio an praeterea scribendum sit νόμοισιν, οἷσιν, quia tragici non nisi cogente metro articulum pro relativo usurpare solent. — Ib. 251 sq. 'Ελένη δ' ἀφῖκται δῶμα Μενέλεω πάλιν; Sic quaerenti Iphigeniae Orestes respondet: Ἥκει, κακῶς γ' ἐλθοῦσα τῶν ἐμῶν τινι. Helenae *fuga* potius quam *reditus* dicenda fuerat Agamemnonis causa malorum. Dudum enim, ut recte observatum, ante Helenae reditum ab uxore necatus est. Quare vide ne poeta dederit: Ἥκει, κακῶς λιποῦσα τῶν ἐμῶν τινι. Ib. 829. In suspecto criticis τηλύγετον fortasse latet dochmius: τηλόθεν ἱγμένον.

ARISTOPHANIS Eq. 89 κρουνοχυτρολήραιος. Quaenam sint *ollae* in hoc vocabulo partes haud intelligo. Una deleta litera lege: κρουνοχυτολήραιος. — *Nub.* 1112. Socrati dicenti ἀμέλει κομιεῖ τοῦτον (Phidippidem) σοφιστὴν δεξιόν Strepsiades respondet: ὠχρὸν μὲν οὖν ἔγωγε καὶ κακοδαίμονα, quale quid tunc quidem *Strepsiades*, elatus gaudio ob receptum in Socratis disciplinam filium, respondere non potuit. Cf. v. c. 1170 sqq. *Phidippidae* igitur, converso ad patrem, tribuerim leniter sic refictum: ὠχρὸν μὲν οὖν ἐμέ σύγε καὶ κακοδαίμονα. Cf. 119 sq. — Ib. 1138. Cum ironia legatur: ἐδιδαξάμην μέντοι σε νὴ Δί', ὦ μέλ', εὖ (pro μέλε) τοῖσιν δικαίοις ἀντιλέγειν, εἰ κτέ. — Ib. 1390 αὐτοῦ 'ποίησα κακκᾶν. Requiro κάκκην. Erroris origo repetendus e vs. 1384. — Vesp. 1283 γλωττοποιεῖν suspectum. Ferrem γλωττολοιχεῖν, sed probabilius est Etymologum M. p. 235, 42 ex hoc loco petivisse glossam. γλωττοδεψεῖν] αἰσχρουργεῖν. Facilis certe suspicio est γλωττο-

αἰσχροποιεῖν

ποιεῖν natum esse ex hac lectione: γλωττοδεψεῖν. Ad hoc corruptelae genus cf. quae disputavi p. 26 sq. et p. 71. Ib. 1318 κωμῳδολοιχῶν. An κωθωνολοιχῶν? Ib. 1365. Suspicor: ποῖ θεῖς; (pro ποθεῖς) ἐρᾶν γ' (pro τ') ἔοικας κτέ. Non obstat huic emendationi, imo favet, vs. 1361. — *Pac.* 67: ἔφασκε γὰρ πρὸς αὐτὸν ἐνθαδί. Imo τοιαδί. Suspicor syllabam τοι terminatione pronominis haustam et deinde male suppletum esse ἐνθ. — Ib. 341 πλεῖν μένειν. Nondum me poenitet coniecturae, quam olim proposui πλημμελεῖν. Cf. Moeris Att. p. 294 πλημμελεῖν Ἀττικῶς. ἐξυβρίζειν Ἑλληνικῶς ibique Pierson. — Ib. 365 κλήρῳ ποιήσεις quid sit non prorsus intelligo. An κλῆρον (i. e. κλήρωσιν) ποιήσεις, i. e. *sortitionem institues*, ut dicitur ποιεῖν κρίσιν, σύλλογον, ἐκκλησίαν sim.? Ib. 734 sq. Male h. l. intellexit Bernhardy *Grundniss der Gr. Litt.* I p. 98, non animadvertens quid intersit inter χρή et χρῆν, nnde apparet *non* magis Athenis quam alibi vapulasse poetas iactabundos. — *Lysistr.* 1254. Pro corrupto ξυνεκμαχοῦντες Meineke proposuit ξυνεκμοχλοῦντες, non reputans Graecum esse — μοχλεύειν. Scribendum videtur ξυνεκβαλόντες. Facile confundi a scribis literas *u* (β) et μ, λ et χ notum est. — *Thesmophor.* 569 l. πρόσιθι pro προσθές, quae mea coniectura est, non Cobeti, cui per errorem tribuit Dindorf. Vide Mnem. II p. 211. Pauperis est numerare pecus! *Eccl.* 397 lege: χαλεπαί γ' ἂν ἴστε (pro ἦστε) γενομεναι πορθμῆς. Plut. 521 παρὰ πλείστων ἀνδραποδιστῶν. Hemsterhuis cl. Schol. παρ' ἀπίστων. Etiam lenins reponam: παρ' ἀπλήστων, i. e. *cupidis et avaris*. Memorandum tamen, quod nuper placuit Kapeÿnio: παρὰ ληστῶν κἀνδραποδιστῶν. Cf. Schol. Iam olim varias lectiones exstitisse palam est. Ib. 1061 πλυνόν με ποιῶν ἐν τοσούτοις ἀνδράσιν. Ab exsilio revocandum πλύνων pro ποιῶν. Cf. Phryn. B. An. p. 58 i. v. πλύνον πλύνεσθαι.

